

ISSN 1127-8579

Pubblicato dal 04/02/2010

All'indirizzo <http://xn--leggedistabilit-ljb.diritto.it/docs/28878-repubblica-del-kosovo-codice-di-procedura-penale>

Autori:

Repubblica del Kosovo: codice di procedura penale

KODI I PËRKOHSHËM I PROCEDURËS PENALE I KOSOVËS*

* Ribotuar për arsye teknike.

Lista e korrigjimeve në Kodin e Përkohshëm të Procedurës Penale të Kosovës: prill 2004

Në nenin 200, par. 2 fjalët “ Sapo policia të njoftohet për veprën penale të dyshuar e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare qoftë nëpërmjet paraqitjes së kallëzimit penal apo në ndonjë mënyrë tjetër janë zëvendësuar me “Sapo policia të njoftohet qoftë nëpërmjet paraqitjes së kallëzimit penal apo në ndonjë mënyrë tjetër për vepër penale të dyshuar e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare”.

Në nenin 208, par. 1, në fjalinë kryesore të paragrafit fjalët “kallzimi penal i policisë apo kallzimi penal nga persona të tjerë” është zëvendësuar me fjalët “kallzimi penal (kallzimi penal i policisë apo kallëzimi penal nga persona të tjerë)”.

Në nenin 228, par. 5, në fjalinë e parë fjalët “paragrafi 2 dhe 4” janë zëvendësuar me fjalët “paragrafët 2 dhe 4”.

Në nenin 254, par. 2, në fjalinë e parë fjalët “gjqytari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues” është zëvendësuar me fjalët “gkykata”.

Në nenin 305, par. 1, nënparagrafi 1, numri “245” është zëvendësuar me “233”.

Në nenin 338, par. 3 në fjalinë e parë fjalët “vepra e tillë” është zëvendësuar me fjalët “vepra e tillë penale”.

Në nenin 377, par. 1 në fjalinë e parë fjalët “vepra e re” është zëvendësuar me “vepra”.

Në nenin 512, fjalët “për të vuajtur dënimin si person i dënuar” janë zëvendësuar me fjalët “që personi i dënuar të vuaj dënimin”.

Në nenin 525, par. 2 në fjalinë e parë fjalët “paragrafët 1-6 dhe 8-13” janë shtuar para fjalëve “neni 517”.

Në nenin 534, par. 3 fjalët “vepra në bashkim” janë zëvendësuar me fjalët “vepra penale në bashkim”.

KODI I PËRKOHSHËM I PROCEDURËS PENALE I KOSOVËS**PJESA E PARË: DISPOZITAT E PËRGJITHSHME.....241**

KAPITULLI I:	PARIMET THEMELORE.....	241
KAPITULLI II:	KOMPETENCA E GJYKATAVE.....	246
KAPITULLI III:	PËRJASHTIMI.....	253
KAPITULLI IV:	PROKURORI PUBLIK.....	256
KAPITULLI V:	PARAQITJA E PROPOZIMIT PËR NDJEKJE PENALE, PËR PADI PRIVATE DHE PËR NDJEKJE PENALE SUBSIDIARE.....	258
KAPITULLI VI:	MBROJTËSI.....	263
KAPITULLI VII:	I DËMTUARI.....	266
KAPITULLI VIII:	PARASHTRESAT.....	268
KAPITULLI IX:	PROCESVERBALET.....	269
KAPITULLI X:	AFATET.....	274
KAPITULLI XI:	SHPENZIMET E PROCEDURËS PENALE.....	275
KAPITULLI XII:	KËRKESAT PASUORE JURIDIKE.....	279
KAPITULLI XIII:	MARRJA DHE KOMUNIKIMI I VENDIMEVE.....	282
KAPITULLI XIV:	DËRGIMI I SHKRESAVE.....	284
KAPITULLI XV:	EKZEKUTIMI I VENDIMEVE.....	288
KAPITULLI XVI:	SHIKIMI I SHKRESAVE.....	290
KAPITULLI XVII:	DISPOZITAT TJERA.....	291
KAPITULLI XVIII:	KUPTIMI I SHPREHJEVE LIGJORE TË PËRDORURA NË KËTË KOD.....	292

PJESA E DYTË: PROVAT.....295

KAPITULLI XIX:	DISPOZITA TË PËRGJITHSHME LIDHUR ME PROVAT.....	295
KAPITULLI XX:	DËSHMITARËT.....	297
KAPITULLI XXI:	MBROJTJA E TË DËMTUARVE DHE E DËSHMITARËVE.....	301
KAPITULLI XXII:	EKSPERTËT.....	305

PJESA E TRETË: PROCEDURA PARAPRAKE.....313

KAPITULLI XXIII:	KALLËZIMI PENAL.....	313
KAPITULLI XXIV:	ARRESTIMI I PËRKOHSHËM DHE NDALIMI POLICOR.....	318
KAPITULLI XXV:	FILLIMI DHE KOHËZGJATJA E HETIMIT.....	323
KAPITULLI XXVI:	PEZULLIMI, PUSHIMI OSE SHMAGIA NGA NDJEKJA PËR VEPRAT MË TË LEHTA PENALE.....	326
KAPITULLI XXVII:	PROCEDURA E NDËRMJETËSIMIT.....	327
KAPITULLI XXVIII:	VEPRIMET HETIMORE.....	328
KAPITULLI XXIX:	MASAT E FSHEHTA DHE TEKNIKE TË VËZHGIMIT DHE HETIMIT.....	339
KAPITULLI XXX:	MASAT PËR SIGURIMIN E PRANISË SË TË PANDEHURIT, PENGIMIN E RIKRYERJES SË VEPRËS PENALE DHE SIGURIMIN E SUKSESSHËM TË ZHVILLIMIT TË PROCEDURËS PENALE.....	351

KAPITULLI XXXI:	DËSHMITARËT BASHKËPUNUES.....	367
KAPITULLI XXXII:	AKTAKUZA DHE KONFIRMIMI I AKTAKUZËS.....	370
PJESA E KATËRT: SHQYRTIMI GJYQËSOR DHE AKTGJYKIMI.....		378
KAPITULLI XXXIII:	PËRGATITJET PËR SHQYRTIM GJYQËSOR.....	378
KAPITULLI XXXIV:	SHQYRTIMI GJYQËSOR.....	381
KAPITULLI XXXV:	AKTGJYKIMI	400
PJESA E PESTË: PROCEDURA PËR MJETET JURIDIKE.....		407
KAPITULLI XXXVI:	ANKESA KUNDËR AKTGJYKIMIT TË GJYKATËS SË SHKALLËS SË PARË.....	407
KAPITULLI XXXVII:	ANKESA KUNDËR AKTGJYKIMIT TË GJYKATËS SË SHKALLËS SË DYTË.....	419
KAPITULLI XXXVIII:	ANKESA KUNDËR AKTVENDIMIT.....	420
KAPITULLI XXXIX:	MJETET E JASHTËZAKONSHME JURIDIKE.....	422
PJESA E GJASHTË: PROCEDURA E SHKURTËR, DHËNIA E URDHRI NDËSHKIMOR DHE SHQIPTIMI I VËREJTJES GJYQËSORE.....		432
KAPITULLI XL:	PROCEDURA E SHKURTËR.....	432
KAPITULLI XLI:	PROCEDURA PËR DHËNIEN E URDHRI NDËSHKIMOR.....	437
KAPITULLI XLII:	SHQIPTIMI I VËREJTJES GJYQËSORE.....	438
PJESA E SHTATË: PROCEDURAT E VEÇANTA.....		441
KAPITULLI XLIII:	PROCEDURA NDAJ PERSONAVE TË CILËT KANË KRYER VEPËR PENALE NËN NDIKIMIN E ALKOOLIT OSE DROGËS.....	441
KAPITULLI XLIV:	PROCEDURA PËR KONFISKIM.....	442
KAPITULLI XLV:	PROCEDURA PËR REVOKIMIN E DËNIMEVE ALTERNATIVE.....	446
KAPITULLI XLVI:	PROCEDURA PËR MARRJEN E VENDIMIT PËR SHLYERJEN E DËNIMIT NGA EVIDENCA.....	446
KAPITULLI XLVII:	PROCEDURA PËR DHËNIEN E NDIHMËS JURIDIKE NDËRKOMBËTARE NË ÇËSHTJET PENALE.....	448
KAPITULLI XLVIII:	PROCEDURA PËR TRANSFERIMIN E TË PANDEHURVE DHE TË DËNUARVE BRENDA DHE JASHTË SHTETIT.....	452
KAPITULLI XLIX:	PROCEDURA PËR KOMPENSIM DËMI, REHABILITIM DHE PËR USHTRIMIN E TË DREJTAVE TË TJERA TË PERSONAVE TË DËNUAR OSE TË ARRESTUAR PA ARSYE.....	459
KAPITULLI L:	PROCEDURA PËR DHËNIEN E LETËRRESHTIMIT DHE SHPALLJEVE PUBLIKE.....	463
PJESA E TETË: DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT.....		465
KAPITULLI LI:	DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT.....	465

PJESA E PARË: DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

KAPITULLI I: PARIMET THEMELORE

Neni 1

(1) Ky Kod përcakton rregullat e procedurës penale të cilat janë të detyrueshme për punën e gjykatave të rregullta, të paditësit si dhe të pjesëmarrësve të tjerë në procedurën penale të paraparë me këtë Kod.

(2) Ky Kod cakton rregullat që garantojnë se asnjë person i pafajshëm nuk do të dënohet, ndërsa fajtorit t'i shqiptohet dënim ose sanksion tjetër penal sipas kushteve të parapara me Kodin e Përkohshëm Penal dhe me ligjet tjera të Kosovës në bazë të të cilave janë paraparë veprat penale sipas procedurës së zbatuar në mënyrë të drejtë dhe të ligjshme.

(3) Para marrjes së aktgjykimit të formës së prerë, liritë dhe të drejtat tjera të të pandehurit mund të kufizohen vetëm sipas kushteve të përcaktuara nga ky Kod.

Neni 2

Vetëm gjykata kompetente e pavarur dhe e paanshme mund t'i shqiptojë sanksion penal kryerësit të veprës penale në procedurë të filluar dhe të zbatuar sipas këtij Kodi.

Neni 3

(1) Çdo person i dyshuar ose që akuzohet se ka kryer vepër penale konsiderohet i pafajshëm derisa të vërtetohet fajësia e tij me aktgjykim të formës së prerë.

(2) Mëdyshjet lidhur me ekzistimin e fakteve të rëndësishme për çështjen ose për zbatimin e ndonjë dispozite të ligjit penal sipas këtij Kodi interpretohen në favor të të pandehurit dhe të drejtave të tij.

Neni 4

(1) Askush nuk mund të ndiqet dhe të dënohet për vepër penale nëse është liruar ose për të cilën është dënuar me vendim të formës së prerë, përkatësisht nëse procedura penale kundër tij është pushuar me vendim të formës së prerë të gjykatës ose aktakuza është refuzuar me vendim të formës së prerë të gjykatës.

(2) Me përjashtim të rasteve kur me këtë Kod është paraparë ndryshe (neni 442 paragrafi 2 I këtij Kodi), vendimi gjyqësor i formës së prerë mund të ndryshohet me mjete të jashtëzakonshme juridike vetëm në favor të personit të dënuar.

Neni 5

- (1) Çdo person i dyshuar ose i akuzuar për vepër penale ka të drejtë të kërkojë procedurë të paanshme penale të zbatuar në kohë të arsyeshme.
- (2) Gjykata detyrohet të kujdeset që procedura të zbatohet pa zvarritje dhe të pengohet çdo shpërdorim i të drejtave që u përkasin pjesëmarrësve në procedurë.
- (3) Çdo heqje lirie, e sidomos kohëzgjatja e paraburgimit në procedurë penale, duhet zvogëluar në kohën sa më të shkurtër të mundshme.

Neni 6

- (1) Procedura penale fillohet vetëm me kërkesë të paditësit të autorizuar. Për disa vepra penale të parapara me ligjin penal, prokurori publik e fillon procedurën penale vetëm me propozimin e të dëmtuarit. Pas paraqitjes së propozimit të këtillë konsiderohet se ndjekja zbatohet sipas detyrës zyrtare. Procedura pushohet në rastin kur i dëmtuari e tërheq propozimin e paraqitur para se të merret aktgjykimi.
- (2) Për veprat penale të cilat ndiqen sipas detyrës zyrtare, paditës i autorizuar është prokurori publik, kurse për veprat penale që ndiqen sipas padisë private, paditës i autorizuar është paditësi privat.
- (3) Me përjashtim të rasteve kur me ligj parashihet ndryshe, prokurori publik detyrohet të fillojë ndjekjen penale kur ekziston dyshim i arsyeshëm se është kryer vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare.
- (4) Kur prokurori publik çmon se nuk ka bazë për fillimin ose vazhdimin e procedurës penale, i dëmtuari mund të veprojë si paditës sipas kushteve të caktuara me këtë Kod.

Neni 7

- (1) Gjykata, prokurori publik dhe policia të cilët marrin pjesë në procedurën penale detyrohen që saktësisht dhe tërësisht t'i vërtetojnë faktet që janë të rëndësishme për marrjen e vendimit të ligjshëm.
- (2) Sipas dispozitave të parapara me këtë Kod, gjykata, prokurori publik dhe policia që marrin pjesë në procedurë penale detyrohen që me vëmendje dhe me përkushtim maksimal profesional dhe me përkujdesje të njëjtë të vërtetojnë faktet kundër të pandehurit si dhe ato në favor të tij, dhe para flimit të procedurës dhe gjatë zhvillimit të saj t'i mundësojnë të pandehurit dhe mbrojtësit të tij shfrytëzimin e të gjitha fakteve dhe provave që janë në favor të mbrojtjes.

Neni 8

- (1) Gjykata në punën e saj është e pavarur dhe vendos në bazë të ligjit.
- (2) Gjykata merr vendim në bazë të provave që shqyrtohen dhe verifikohen në shqyrtimin gjyqësor.

Neni 9

- (1) Në procedurë penale, gjykatat veprojnë në trupa gjykues ose në kolegje në pajtim me këtë Kod.
- (2) Veprat e lehta penale gjykohen në gjykatat komunale nga një gjyqtar.
- (3) Vendimet lidhur me zbatimin e veprimeve dhe masave në procedurë paraprake me të cilat kufizohen të drejtat dhe liritë themelore të personit i merr gjyqtari i procedurës paraprake në pajtim me dispozitat e këtij Kodi.

Neni 10

- (1) Nëse me këtë Kod nuk parashihet ndryshe, i pandehuri dhe paditësi në procedurë penale kanë pozitë të barabartë.
- (2) I pandehuri ka të drejtë të deklarohet dhe atij duhet t'i lejohet deklarimi për të gjitha faktet dhe provat që e ngarkojnë dhe t'i paraqesë të gjitha faktet dhe provat që janë në favor të tij. Ai ka të drejtë t'i marrë në pyetje ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët kundër tij dhe të kërkojë praninë dhe marrjen në pyetje të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta që vlejnë për dëshmitarët kundër tij.
- (3) Paditësi paraqet faktet mbi të cilat mbështet aktakuzën dhe propozon prova për vërtetësinë e fakteve.

Neni 11

- (1) Që nga marrja në pyetje për herë të parë, i pandehuri menjëherë njoftohet në hollësi për llojin dhe shkaqet e akuzës kundër tij në gjuhën që ai e kupton.
- (2) I pandehuri nuk ka detyrim të paraqesë mbrojtjen e vet ose t'i përgjigjet ndonjë pyetje, dhe nëse mbrohet, nuk është i detyruar të akuzojë vetveten ose të afërmin e tij e as të pranojë fajësinë.
- (3) Nga i pandehuri ose personi tjetër që merr pjesë në procedurë ndalohej dhe dënohet që të imponohet pranimi i fajësisë ose ndonjë deklarim tjetër me anë të torturës, forcës, kanosjes apo nën ndikimin e drogës o të masave të tjera të ngjashme.

Neni 12

- (1) I pandehuri ka të drejtë në kohë të mjaftueshme për përgatitjen e mbrojtjes së tij.
- (2) I pandehuri ka të drejtë të mbrohet personalisht ose me ndihmën e mbrojtësit i cili është anëtar i shoqatës së avokatëve, sipas zgjedhjes së tij.
- (3) Në qoftë se i pandehuri nuk angazhon mbrojtës për të siguruar mbrojtjen, kurse mbrojtja është e detyrueshme, të pandehurit i caktohet mbrojtës i pavarur me përvojë dhe me kompetencë në përputhje me llojin e veprës penale dhe sipas kushteve të parapara me këtë Kod.
- (4) Sipas kushteve të parapara me këtë Kod, të pandehurit i cili nuk mund t'i paguajë shpenzimet e mbrojtjes dhe për këtë arsye nuk mund të angazhojë mbrojtës të pavarur me përvojë dhe me kompetencë konform me llojin e veprës penale, me kërkesë të tij i caktohet një mbrojtës i pavarur që paguhet nga mjetet e buxhetit kur kjo është në favor të drejtësisë.
- (5) Gjykata ose personi tjetër kompetent i cili e drejton procedurën penale detyrohet ta njoftojë të pandehurin për të drejtën e tij në mbrojtës që nga marrja në pyetje për herë të pare, ashtu siç parashihet me këtë Kod.
- (6) Në pajtim me dispozitat e këtij Kodi, çdo person i privuar nga liria ka të drejtë në shërbimet e mbrojtësit që nga arresti e tutje.

Neni 13

- (1) Askujt nuk mund t'i hiqet liria, përpos rasteve dhe në pajtim me procedurën e përcaktuar me ligj.
- (2) Çdo person i privuar nga liria me arrest ose me ndalim, sipas procedurës së paraparë me këtë Kod ka të drejtë të ndërmarrë masa sipas të cilave për ligjshmërinë e ndalimit të tij vendos gjykata në procedurë të përshpejtuar ose urdhëron lirim të tij kur ndalimi është i paligjshëm.

Neni 14

- (1) Çdo person i privuar nga liria menjëherë njoftohet në gjuhën që ai e kupton për:
 - 1) Arsyet e arrestit të tij;
 - 2) Të drejtën në mbrojtës sipas zgjedhjes së tij dhe
 - 3) Të drejtën që lidhur me arrestin të njoftojë ose të njoftohet anëtar i familjes ose personi tjetër përkatës sipas zgjedhjes së tij.
- (2) Personi i privuar nga liria me dyshim se ka kryer veprë penale dërgohet menjëherë para gjyqtarit dhe jo më vonë se brenda 72 orëve nga arresti, ndërsa ai ka të drejtë në gjykim brenda një kohe të arsyeshme ose të lirohet në pritje të gjykimit.

(3) Personi i privuar nga liria gëzon të drejtat e parapara me këtë nen gjatë gjithë kohës së heqjes së lirisë. Këto të drejta mund të hiqen vetëm nëse heqja e tillë bëhet vullnetarisht dhe me shkrim. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk varet as nga vendimi i mëparshëm i mundshëm i personit lidhur me heqjen dorë nga të drejtat e caktuara dhe as nga koha e njoftimit për këto të drejta.

Neni 15

(1) Në procedurë penale në përdorim janë gjuha shqipe, serbe dhe angleze dhe shkrimi i tyre. Ndonjë gjuhë apo shkrim tjetër gjithashtu mund të përdoret nëse brenda juridiksionit territorial të veçantë të një gjykate është paraparë me ligj.

(2) Personi që merr pjesë në procedurë penale i cili nuk e flet gjuhën e procedimit, ka të drejtë të flasë gjuhën e vet dhe të jetë i informuar nëpërmjet përkthimit pa pagesë me faktet, provat dhe procedurën. Përkthimi sigurohet përmes një përkthyesi të pavarur.

(3) Personi nga paragrafi 2 i këtij neni njoftohet për të drejtën e tij në përkthim. Ai mund të heqë dorë nga kjo e drejtë nëse e di gjuhën në të cilën zhvillohet procedura gjyqësore. Njoftimi mbi të drejtën dhe deklaratat e pjesëmarrësit shënohet në procesverbal.

(4) Deklaratat, ankesat dhe parashtresat tjera mund të dorëzohen në gjykatë në gjuhën angleze, shqipe ose serbe ose në ndonjë gjuhë tjetër, duke pasur parasysh dispozitat e Kornizës Kushtetuese dhe çfarëdo ligji që parasheh përdorimin e një gjuhe tjetër brenda juridiksionit territorial të veçantë të një gjykate. Pas fillimit të shqyrtimit gjyqësor, personi i cili paraqet parashtresë nuk mund ta revokojë vendimin e tij lidhur me gjuhën e cila do të përdoret në procedurën gjyqësore pa lejen e gjykatës.

(5) Personit të arrestuar, të pandehurit që mbahet në paraburgim dhe personit që vuan dënimin duhet siguruar përkthimin e thirrjeve gjyqësore, vendimeve dhe parashtresave në gjuhën të cilën ai e përdor në procedurë.

(6) Shtetasi i huaj që ndodhet në paraburgim mund t'i dorëzojë gjykatës parashtresat në gjuhën e tij para, gjatë dhe pas shqyrtimit gjyqësor vetëm sipas kushteve të reciprocitetit.

Neni 16

Çdo person i cili është dënuar, arrestuar, ndaluar ose paraburgosur në mënyrë të paligjshme ka të drejtë në rehabilitim të plotë, shpërblim të drejtë nga mjetet buxhetore dhe në të drejta të tjera të parapara me ligj.

Neni 17

Gjykata detyrohet të njoftojë të pandehurin ose pjesëmarrësin tjetër në procedurë për të drejtat që i përkasin sipas këtij Kodi, si dhe për pasojat e mosveprimit të tij nëse ai, për shkak të mosdijes, nuk ndërmerr veprimin e duhur në procedurë ose i nuk shfrytëzon të drejtat e tij.

Neni 18

Kur dihet se fillimi i procedurës penale ka për pasojë kufizimin e disa të drejtave të caktuara, këto pasoja hyjnë në fuqi nga momenti i hyrjes në fuqi të aktakuzës po qe se me ligj nuk është përcaktuar ndryshe, ndërsa për veprat penale për të cilat është paraparë gjobë ose dënim me burgim deri në tre vjet këto hyjnë në fuqi nga dita kur është marrë aktgjykimi dënues, pavarësisht se a ka marrë formë të prerë apo jo.

Neni 19

(1) Në qoftë se zbatimi i ligjit penal varet nga një vendim paraprak për një çështje ligjore për të cilën kompetente është gjykata në ndonjë procedurë tjetër ose bie në juridiksion të ndonjë organi tjetër publik, gjykata e cila ka kompetencë në çështjen penale vetë mund të marrë vendim për çështjen e tillë në pajtim me dispozitat e zbatueshme për provat në procedurë penale. Vendimi i tillë zbatohet vetëm për atë çështje penale të shqyrtuar nga kjo gjykatë.

(2) Kur gjykata në ndonjë procedurë ose organi tjetër publik ka marrë një vendim mbi një çështje paraprake të këtij lloji, vendimi i tillë nuk është detyrues për gjykatën e cila gjykon çështjen penale për të vendosur se a është kryer vepër penale.

KAPITULLI II: KOMPETENCA E GJYKATAVE**1. KOMPETENCA LËNDORE DHE PËRBËRJA E GJYKATËS****Neni 20**

(1) Çështjet penale vendosen në gjykatat komunale, në gjykatat e qarkut dhe në Gjykatën Supreme të Kosovës.

(2) Këto gjykata në kuadër të kompetencës së tyre lëndore dhe territoriale i shqyrtojnë të gjitha veprat penale dhe i gjykojnë të gjithë personat po qe se me ligj nuk është paraparë ndryshe.

Neni 21

(1) Kompetencë e gjykatës komunale është:

- 1) Të vendosë në shkallë të parë për veprat penale për të cilat me ligj është paraparë dënim me gjobë ose dënim me burgim deri në pesë vjet po qe se për gjykimin e veprave të tilla penale nuk është kompetente gjykata e qarkut;
- 2) Të marrë vendim në shkallë të parë sipas nënparagrafit 1 të këtij paragrafi për veprën penale për të cilën ka kompetencë të vendosë lidhur me veprimet dhe masat në procedurën paraprake të cilat i kufizojnë të drejtat dhe liritë themelore të personit siç është paraparë me këtë Kod; të mbledhë prova sipas mundësisë hetimore të jashtëzakonshme siç është paraparë me këtë Kod dhe të zbatojë procedurën mbi konfirmimin e aktakuzës dhe

3) Të kryejë punë të tjera të parapara me ligj.

(2) Me ligj mund të parashihet që për lloje të caktuara çështjesh, që bien në kompetencë të dy apo më shumë gjykatave komunale, brenda kompetencës territoriale të gjykatës së njëjtë të qarkut të vendosë njëra nga gjykatat komunale varësisht nga kushtet e punës dhe ngarkesa e këtyre gjykatave.

Neni 22

(1) Gjykata komunale gjykon në trup gjykues të përbërë nga një gjyqtar dhe dy gjyqtarë laikë.

(2) Veprat penale të dënueshme me gjobë ose me dënim me burgim deri në tre vjet i shqyrton një gjyqtari i vetëm i gjykatës komunale.

(3) Kur gjykata komunale merr vendime jashtë shqyrtimit gjyqësor, atëherë gjykon në koleg prej tre gjyqtarësh.

(4) Gjyqtari i vetëm i gjykatës komunale vendos në procedurë paraprake si gjyqtar i procedurës paraprake ose si gjyqtar i cili zbaton procedurën për konfirmimin e aktakuzës.

(5) Kryetari i gjykatës komunale dhe kryetari i trupit gjykues vendosin për çështjet e parapara me këtë Kod.

Neni 23

Kompetencë e gjykatës së qarkut është:

1) Të gjykojë në shkallë të parë:

i) Veprën penale të dënueshme me të paktën pesë vjet burgim ose burgim afatgjatë dhe

ii) Veprën penale për të cilën me ligj është paraparë të jetë në kompetencë të gjykatës së qarkut;

2) Të vendosë për ankesat kundër vendimeve të gjykatës komunale që janë marrë në shkallë të parë;

3) Për veprën penale për të cilën ka kompetencë të gjykojë në shkallë të parë sipas nënparagrafit 1 të këtij paragrafi të vendosë lidhur me veprimet dhe masat në procedurën paraprake të cilat kufizojnë të drejtat apo liritë themelore të personit siç është paraparë me këtë Kod, të mbledhë prova sipas mundësisë hetimore të jashtëzakonshme siç është paraparë me këtë Kod dhe të zbatojë procedurën mbi konfirmimin e aktakuzës;

- 4) Të zbatojë procedurën për transferimin e të pandehurit ose personit të dënuar benda shtetit apo nga shteti i huaj nëse kjo nuk është paraparë me ligj në kompetencë të Gjykatës Supreme të Kosovës;
- 5) Të drejtojë ndihmën juridike ndërkombëtare në çështjet penale duke përfshirë edhe pranimin dhe ekzekutimin e aktgjykimit penal të huaj;
- 6) Të vendosë për mosmarrëveshjet mbi kompetencat territoriale të gjykatave komunale në juridiksionin e tyre territorial; dhe
- 7) Të drejtojë çështje të tjera të parapara me ligj.

Neni 24

- (1) Gjykata e qarkut gjykon në shkallë të parë në trup gjykues të përbërë nga një gjyqtar dhe dy gjyqtarë laikë, kurse për veprat e rënda penale për të cilat është paraparë dënim me të paktën pesëmbëdhjetë vjet burgim, në trup gjykues të përbërë nga dy gjyqtarë dhe tre gjyqtarë laikë.
- (2) Gjykata e qarkut gjykon në kolegji të përbërë nga tre gjyqtarë kur merr vendim jashtë shqyrtimit gjyqësor.
- (3) Gjykata e qarkut gjykon në trup gjykues të përbërë nga dy gjyqtarë dhe tre gjyqtarë laikë kur vendos në shqyrtim të shkallës së dytë (neni 412 i këtij Kodi).
- (4) Gjyqtari i vetëm i gjykatës së qarkut vendos në procedurë paraprake si gjyqtar i procedurës paraprake ose si gjyqtar i cili e zbaton procedurën për konfirmimin e aktakuzës.
- (5) Kryetari i gjykatës së qarkut dhe kryetari i trupit gjykues vendosin për çështjet e parapara me këtë Kod.

Neni 25

Kompetencë e Gjykatës Supreme të Kosovës është:

- 1) Të vendosë për ankesë kundër vendimit të gjykatës së qarkut të marrë në shkallë të parë;
- 2) Të vendosë për ankesë kundër aktgjykimit të marrë në shkallë të dytë siç është paraparë me këtë Kod (neni 430 i këtij Kodi);
- 3) Të vendosë për mjetin e jashtëzakonshëm juridik siç është paraparë me këtë Kod;
- 4) Të drejtojë çështje të tjera të parapara me ligj.

Neni 26

- (1) Gjykata Supreme e Kosovës gjykon në kolegjin e përbërë nga tre gjyqtarë, ndërsa kur gjykon vepra më të rënda penale të dënueshme me të paktën pesëmbëdhjetë vjet burgim, në kolegjin e përbërë nga pesë gjyqtarë.
- (2) Gjykata Supreme e Kosovës vendos në shkallë të tretë në kolegjin e përbërë nga pesë gjyqtarë për ankesën kundër vendimit që është marrë në shkallë të dytë.
- (3) Gjykata Supreme e Kosovës vendos në kolegjin e përbërë prej tre gjyqtarësh kur vendos për mjetin e jashtëzakonshëm juridik për vepër penale të dënueshme me pesëmbëdhjetë vjet burgim, kurse në kolegjin e përbërë prej pesë gjyqtarësh kur vendos për mjetin e jashtëzakonshëm juridik për vepër penale të dënueshme me të paktën pesëmbëdhjetë vjet burgim. Gjykata Supreme e Kosovës gjykon në kolegjin prej pesë gjyqtarësh kur vendos për mjetin e jashtëzakonshëm juridik kundër vendimit të marrë nga njëri prej kolegjeve të saj.

2. KOMPETENCA TERRITORIALE**Neni 27**

- (1) Kompetenca territoriale në parim i jepet gjykatës, brenda territorit të së cilës është kryer ose është tentuar vepra penale ose brenda vendit ku është shkaktuar pasoja.
- (2) Padia private mund t'i paraqitet edhe gjykatës në territorin e së cilës i pandehuri ka vendbanimin ose vendqëndrimin.
- (3) Kur një vepër penale është kryer ose është tentuar të kryhet apo pasojat e saj janë paraqitur në territorin e më shumë se një gjykate ose në kufijtë e atyre territoreve kompetente është ajo gjykatë e cila e para e ka filluar procedurën gjyqësore si përgjigje në kërkesën e paditësit të autorizuar, por nëse procedura nuk është inicuar, atëherë kompetente është gjykata në të cilën së pari është dorëzuar kërkesa për fillimin e procedurës.

Neni 28

Kur vepra penale kryhet në aeroplan, kompetente është gjykata në territorin e së cilës është regjistruar aeroplani.

Neni 29

(1) Në qoftë se një vepër penale është kryer nëpërmjet gazetës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës është shtypur gazeta. Po qe se ky vend nuk dihet ose gazeta është shtypur në botën e jashtme, kompetente është gjykata në territorin e së cilës shpërndalet informacioni i shtypur.

(2) Në qoftë se sipas ligjit përgjigjet autori i materialit të publikuar, kompetente është gjykata e vendit në të cilin autori ka vendbanimin ose gjykata në territorin e së cilës është zhvilluar ngjarja që ndërlidhet me materialin e publikuar.

(3) Paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni zbatohen përshtatshmërisht në rastin kur materiali është shpallur nëpërmjet radios, televizionit ose ndonjë lloji tjetër të publikimit.

Neni 30

(1) Në qoftë se nuk dihet territori i përshkruar në nenin 27, paragrafi 1 i këtij Kodi ose kur ky vend është jashtë territorit të Kosovës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës i pandehuri e ka vendbanimin ose vendqëndrimin.

(2) Në qoftë se gjykata në territorin e së cilës i pandehuri e ka vendbanimin ose vendqëndrimin e ka filluar procedurën, gjykata mbetet kompetente edhe nëse është mësuar vendi i kryerjes së veprës penale.

(3) Në qoftë se nuk dihet vendi i kryerjes së veprës penale, as vendbanimi apo vendqëndrimi i të pandehurit ose nëse të dyja janë jashtë territorit të Kosovës, kompetente është gjykata në territorin e së cilës arrestohet i pandehuri ose vetë u dorëzohet autoriteteve.

Neni 31

Në qoftë se një person kryen vepër penale në Kosovë dhe jashtë saj, kompetenca bie mbi gjykatën e cila është kompetente për veprën penale të kryer në Kosovë.

Neni 32

Në qoftë se sipas dispozitave të këtij Kodi nuk mund të vërtetohet cila gjykatë ka kompetencë territoriale, Gjykata Supreme e Kosovës cakton njërën nga gjykatat me kompetencë lëndore në të cilën do të zbatohet procedura.

3. BASHKIMI DHE VEÇIMI I PROCEDURËS**Neni 33**

(1) Kur personi i njëjtë fajësohet për shumë vepra penale dhe për disa prej tyre është kompetente një gjykatë më e ulët, kurse për disa të tjera gjykata më e lartë, atëherë kompetente është gjykata më e lartë. Kur kompetente janë gjykatat e nivelit të njëjtë,

kompetente është gjykata në të cilën së pari është ngritur aktakuza, ndërsa kur nuk është paraqitur aktakuzë, kompetente është gjykata të cilës së pari i është dorëzuar aktvendimi i vulosur i hetimeve (neni 221, paragrafi 1 i këtij Kodi).

(2) Paragrafi 1 i këtij neni zbatohet, gjithashtu, për të caktuar se cila gjykatë është kompetente në rastin kur i dëmtuari njëkohësisht ka kryer vepër penale ndaj të pandehurit.

(3) Në parim, të bashkëpandehurit i nënshtrohen kompetencës së gjykatës e cila ka kompetencë për njërin prej tyre dhe në të cilën së pari është ngritur aktakuza.

(4) Në parim, gjykata e cila është kompetente për kryerësin e veprës penale është kompetente edhe për bashkëkryerësit dhe ndihmësit pas kryerjes së veprës penale dhe për personat të cilët nuk kanë njoftuar për përgatitjen e veprës, kryerjen e saj ose kryerësin.

(5) Të gjitha çështjet nga paragrafi 1 deri paragrafi 4 i këtij neni në parim shqyrtohen me procedurë të bashkuar dhe për ato merret një aktgjykim.

(6) Kur disa persona fajësohen për disa vepra penale, gjykata mund të vendosë të zbatojë procedurë të bashkuar dhe të marrë një aktgjykim me kusht që veprat të jenë të ndërlidhura dhe provat të jenë të përbashkëta. Kur për disa nga këto vepra penale është kompetente gjykata më e ulët e për disa gjykata më e lartë, për procedurë të bashkuar ka kompetencë vetëm gjykata më e lartë.

(7) Gjkata mund të vendosë të zbatojë procedurë të bashkuar dhe të marrë një aktgjykim, po qe se para të njëjtës gjykatë zbatohen procedura të ndara kundër të njëjtit person për disa vepra ose kundër disa personave për vepër të njëjtë.

(8) Për bashkim të procedurës vendos gjykata e cila është kompetente për zbatimin e procedurës së përbashkët në bazë të propozimit të prokurorit publik ose sipas detyrës zyrtare. Kundër aktvendimit me të cilin caktohet bashkimi i procedurës ose refuzimi i propozimit për bashkim nuk lejohet ankesë.

Neni 34

(1) Gjkata e cila sipas nenit 33 të këtij Kodi është kompetente për shkaqe të rëndësishme ose për arsye të efikasitetit, deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor mund të urdhërojë veçimin e procedurave të zbatuara për disa vepra penale ose kundër disa të pandehurve dhe procedon ndaras ose çështjet e ndara ia dërgon një gjykate tjetër kompetente.

(2) Aktvendimin për veçimin e procedurës e merr gjykata kompetente pas dëgjimit të palëve dhe mbrojtësit.

(3) Kundër aktvendimit me të cilin lejohet veçimi i procedurës ose refuzimi i propozimit për veçimin e procedurës nuk lejohet ankesë.

4. KALIMI I KOMPETENCËS TERRITORIALE

Neni 35

(1) Në qoftë se gjykata kompetente për shkaqe juridike ose reale është penguar të zbatojë procedurën, pas dëgjimit të palëve dhe mbrojtësit menjëherë duhet të njoftojë drejtpërdrejt gjykatën më të lartë e cila për zbatimin e procedurës cakton një gjykatë tjetër me kompetencë lëndore në territorin e vet.

(2) Kundër aktvendimit nga paragrafi 1 i këtij neni nuk lejohet ankesë.

Neni 36

(1) Gjykata drejtpërdrejt më e lartë mund të caktojë një gjykatë tjetër me kompetencë lëndore në territorin e vet për të zbatuar procedurën nëse është e qartë se procedura do të zbatohet më lehtë ose nëse ekzistojnë shkaqe të tjera të rëndësishme.

(2) Gjykata merr aktvendim nga paragrafi 1 i këtij neni me propozim të gjyqtarit të procedurës paraprake, të kryetarit të trupit gjykues ose me propozim të njëres prej palëve, mbrojtësit ose të dëmtuarit.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi 2 i këtij neni nuk lejohet ankesë.

5. PASOJAT E MUNGESËS SË KOMPETENCËS DHE KONFLIKTI I KOMPETENCËS

Neni 37

(1) Gjykata detyrohet të kontrollojë kompetencën e vet lëndore dhe territoriale dhe posa të konstatojë se nuk ka kompetencë, shpallet jokompetente dhe pasi aktvendimi merr formë të prerë ia dërgon lëndën gjykatës kompetente.

(2) Po qe se gjatë shqyrtimit gjyqësor gjykata vendos se për gjykim është kompetente gjykata më e ulët, ajo nuk ia dërgon lëndën asaj gjykate, por vetë e zbaton procedurën dhe merr vendim.

(3) Pasi aktakuza të merr formë të prerë, gjykata nuk mund të shpallet jokompetente në pikëpamje territoriale dhe palët nuk mund të paraqesin kundërshtim për shkak të moskompetencës territoriale.

(4) Gjykata jokompetente detyrohet të ndërmarrë ato veprime procedurale për të cilat ekziston rrezik nga vonesa.

Neni 38

(1) Në qoftë se gjykata të cilës i është dërguar lënda si gjykatë kompetente mendon se gjykata e cila ia ka dërguar lëndën ose ndonjë gjykatë tjetër është kompetente, ajo fillon procedurën për zgjidhjen e konfliktit të kompetencës.

(2) Kur gjykata e shkallës së dytë vendos për ankesën kundër vendimit me të cilin gjykata e shkallës së parë është shpallur jokompetente, gjykata të cilës i është dërguar lënda detyrohet me vendimin e kompetencës nëse gjykata e shkallës së dytë është kompetente të marrë aktvendim lidhur me konfliktin e kompetencës midis atyre gjykatave.

Neni 39

(1) Konflikti i kompetencës midis gjykatave zgjidhet drejtpërdrejt prej gjykatës së përbashkët më e lartë nga gjykatat e përfshira në kontest.

(2) Para se të marrë aktvendimin lidhur me konfliktin e kompetencës, gjykata kërkon mendimin e prokurorit publik, i cili është kompetent të veprojë pranë asaj gjykate dhe mendimin të pandehurit ose mbrojtësit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

(3) Me rastin e vendosjes për konfliktin e kompetencës, gjykata në të njëjtën kohë, sipas detyrës zyrtare, mund të marrë vendim për kalimin e kompetencës territoriale, me kusht që të jenë plotësuar kushtet nga neni 36 i këtij Kodi.

(4) Derisa të mos zgjidhet konflikti i kompetencës midis gjykatave, secila prej tyre detyrohet të ndërmarrë ato veprime procedurale për të cilat ekziston rrezik nga shtyrja.

KAPITULLI III: PËRJASHTIMI

Neni 40

(1) Gjyqtari ose gjyqtari laik përjashtohet nga ushtrimi i funksionit gjyqësor në rastin kur:

- 1) Është dëmtuar me vepër penale;
- 2) Është bashkëshort, bashkëshort jashtëmartesor, person në afri gjinie në vijë të drejtpërdrejtë të çfarëdo shkalle ose në vijë anësore deri në shkallën e katërt, person në afri krushqie deri në shkallën e dytë me të pandehurin, mbrojtësin e tij, paditësin, të dëmtuarin, përfaqësuesin e tij ligjor ose përfaqësuesin e autorizuar;
- 3) Është kujdestar ligjor, nën kujdestari ligjore, fëmijë i adoptuar ose prind adoptues, ushqyes ose i ushqyer me të pandehurin, me mbrojtësin e tij, me paditësin ose me të dëmtuarin;
- 4) Në çështjen e njëjtë penale ka marrë pjesë në procedurë si paditës, mbrojtës, përfaqësues ligjor, përfaqësues i autorizuar i të dëmtuarit apo paditësit ose është pyetur si dëshmitar ose ekspert; ose
- 5) Në të njëjtën çështje ka marrë pjesë në marrjen e vendimit në gjykatën më të ulët ose nëse në gjykatën e njëjtë ka marrë pjesë në marrjen e vendimit i cili kundërshtohet me ankesë.

(2) Gjyqtari gjithashtu përjashtohet:

- 1) Nga trupi gjykues kur për rastin e njëjtë penal ose në rastin kundër të pandehurit të njëjtë ka marrë pjesë në procedurë paraprake, duke përfshirë edhe procedurën për konfirmimin e aktakuzës ose
 - 2) Nga procedura për konfirmimin e aktakuzës nëse ka urdhëruar paraburgimin.
- (3) Gjyqtari ose gjyqtar laik gjithashtu mund të përjashtohet nga ushtrimi i funksionit gjyqësor në rast konkret, përpos rasteve nga paragrafi 1 dhe 2 i këtij neni kur prezentohen dhe vërtetohen rrethana që e vënë në dyshim paanshmërinë e tij.

Neni 41

- (1) Gjyqtari ose gjyqtar laik posa të mësojë se ekziston ndonjë arsye për përjashtim nga neni 40 paragrafi 1 ose 2 i këtij Kodi ndërpret çdo aktivitet lidhur me çështjen dhe për këtë e njofton kryetarin e gjykatës, i cili sipas rregullave të brendshme të gjykatës cakton zëvendësimin e tij. Në rastin e përjashtimit të kryetarit të gjykatës, ai kërkon drejtpërdrejt nga kryetari i gjykatës më të lartë të caktojë zëvendësimin.
- (2) Në qoftë se gjyqtari ose gjyqtar laik mendon se ekzistojnë rrethana të cilat arsyetojnë përjashtimin e tij (neni 40 paragrafi 3 i këtij Kodi) për këtë e njofton kryetarin e gjykatës. Derisa të merret vendim për përjashtim, gjyqtari ose gjyqtar laik mund të ndërmerr vetëm ato veprime të cilat janë domosdo të nevojshme për të penguar shtyrjen ose vonesën e palejueshme të çështjes.

Neni 42

- (1) Përjashtimin e gjyqtarit mund ta kërkojnë edhe palët.
- (2) Pala detyrohet të kërkojë përjashtimin e gjyqtarit ose të gjyqtarit laik sapo të mësojë për ekzistimin e arsyeve për përjashtim më së largu deri para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor, ndërsa në rast të përjashtimit për arsyet e parapara në nenin 40, paragrafi 3 i këtij Kodi përjashtimin e kërkon para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.
- (3) Kërkesën për përjashtimin e gjyqtarit të gjykatës më të lartë pala mund ta bëjë në ankesë ose në përgjigje të ankesës.
- (4) Pala mund të kërkojë përjashtimin e gjyqtarit ose të gjyqtarit laik që e trajton çështjen apo të gjyqtarit të gjykatës më të lartë vetëm nëse e identifikon me emër.
- (5) Pala detyrohet që në kërkesë të shënojë rrethanat me të cilat e mbështet pretendimin për ekzistimin e bazës ligjore për përjashtim. Shkaqet e paraqitura në kërkesën e mëparshme për përjashtim e cila është refuzuar nuk mund të paraqiten përsëri në kërkesë.

Neni 43

- (1) Kryetari i gjykatës vendos për kërkesën për përjashtim nga neni 42 i këtij Kodi.
- (2) Kryetari i gjykatës më të lartë drejtpërdrejt vendos mbi kërkesën për përjashtim të kryetarit të gjykatës ose për kërkesën për përjashtimin e kryetarit të gjykatës dhe gjyqtarit ose gjyqtarit laik. Në seancën e përgjithshme të Gjykatës Supreme të Kosovës vendoset mbi kërkesën për përjashtimin e kryetarit të Gjykatës Supreme të Kosovës.
- (3) Para marrjes së aktvendimit për përjashtim dëgjohej gjyqtari, gjyqtari laik apo kryetari i gjykatës, e sipas nevojës zhvillohen edhe hetime të tjera.
- (4) Kundër aktvendimit me të cilin pranohet kërkesa për përjashtim nuk lejohet ankesë. Aktvendimi me të cilin kërkesa për përjashtim refuzohet mund të kundërshtohet me ankesë të posaçme, e kur një aktvendim i tillë është marrë pas ngritjes së aktakuzës mund të kundërshtohet vetëm me ankesë kundër aktgjykimit.
- (5) Në qoftë se kërkesa për përjashtim është në kundërshtim me dispozitat e nenit 42, paragrafët 4 dhe 5 të këtij Kodi ose kërkesa për përjashtim nga neni 40, paragrafi 3 i këtij Kodi është parashtruar pas fillimit të shqyrtimit gjyqësor, kërkesa hudhet në tërësi ose pjesërisht. Kundër aktvendimit me të cilin hudhet kërkesa nuk lejohet ankesë. Aktvendimin me të cilin hudhet kërkesa e merr kryetari i gjykatës, kurse në shqyrtimin gjyqësor atë e rmerr trupi gjykues. Gjyqtari, përjashtimi i të cilit kërkohet, mund të marrë pjesë në marrjen e aktvendimit nga trupi gjykues.

Neni 44

Kur gjyqtari ose gjyqtari laik mëson se është bërë kërkesë për përjashtimin e tij detyrohet që menjëherë të nderpresë çdo veprim në atë çështje, e kur kemi përjashtim nga neni 40 paragrafi 3 i këtij Kodi, ai deri në marrjen e aktvendimit mund të kryejë vetëm ato veprime për të cilat ekziston rrezik nga vonesa.

Neni 45

- (1) Dispozitat për përjashtimin e gjyqtarëve dhe të gjyqtarëve laikë zbatohen përshtatshmërisht edhe ndaj prokurorëve publikë dhe personave të autorizuar që përfaqësojnë prokurorin publik në procedurë sipas ligjit mbi prokurorinë publike, personave të autorizuar të policisë, procesmbajtësve, përkthyesve, specialistëve dhe ekspertëve, nëse nuk është paraparë ndryshe (neni 178 i këtij Kodi).
- (2) Prokurori publik vendos për përjashtimin e personave të cilët janë të autorizuar ta përfaqësojnë atë në procedurën penale në pajtim me ligjin për prokurorinë publike. Për përjashtimin e prokurorit publik vendos drejtpërdrejt prokurori publik më të lartë, e për përjashtimin e Prokurorit Publik të Kosovës vendos drejtpërdrejt kolegji i zëvendësve të Prokurorisë Publike të Kosovës.
- (3) Kolegji i gjyqtarëve, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari i procedurës paraprake vendos për përjashtimin e procesmbajtësit, përkthyesit, specialistit dhe ekspertit.

(4) Në qoftë se personi i autorizuar i policisë zbaton veprime hetimore në bazë të këtij Kodi, për përjashtimin e tij vendos prokurori publik kompetent. Po qe se me rastin e ndërmarrjes së këtyre veprimeve merr pjesë procesmbajtësi, për përjashtimin e tij vendos personi zyrtar i cili ndërmerr veprimet.

KAPITULLI IV: PROKURORI PUBLIK

Neni 46

(1) Zyra e prokurorisë publike është organ i pavarur përgjegjës për hetimin e veprave penale, për ushtrimin e ndjekjes penale ndaj personave të akuzuar për kryerjen e veprave penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare apo me propozimin e të dëmtuarit, për mbikëqyrjen e punës së policisë gjyqësore gjatë hetimit të personave të dyshuar për kryerjen e veprave penale dhe për mbledhjen e të dhënave dhe informacioneve për fillimin e procedurës penale. Prokuroria publike kryen edhe punë të tjera të parapara me ligj.

(2) Organet publike nuk mund të ndikojnë në mënyrë formale apo joformale e as të drejtojnë veprimet e prokurorit publik në trajtimin e çështjeve individuale penale apo në hetime.

(3) Me rastin e hetimit të veprave penale, prokurori publik detyrohet të analizojë provat dhe faktet fajësuese dhe shfajësuese gjatë hetimit të veprave penale dhe të sigurojë që hetimi të kryhet duke respektuar në tërësi të drejtat e të pandehurit dhe që mbledhja e provave të mos bëhet në kundërshtim me nenin 153 të këtij Kodi.

Neni 47

(1) E drejtë themelore dhe detyrë kryesore e prokurorit publik është hetimi i veprave penale dhe ndjekja penale e kryerësve të tyre.

(2) Kompetencë e prokurorit publik për veprat penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare ose me propozimin e të dëmtuarit është:

- 1) Të ndërmarrë masat e nevojshme për zbulimin e veprave penale dhe për gjetjen e kryerësve të tyre dhe të ndërmarrë veprime hetimore derisa zbaton apo mbikëqyr hetimet në procedurën paraprake penale;
- 2) Të paraqesë dhe të prezentojë aktakuzën apo propozimakuzën para gjykatës kompetente dhe
- 3) Të paraqesë ankesë kundër vendimeve gjyqësore që nuk kanë marrë formë të prerë dhe të paraqesë mjete të jashtëzakonshme juridike kundër vendimeve gjyqësore të formës së prerë.

(3) Prokurori publik kryen dhe ushtron veprime të tjera të parapara me ligj.

Neni 48

Prokurori publik ka kompetencë të veprojë pranë gjykatës përkatëse në pajtim me Ligjin mbi Prokurorinë Publike.

Neni 49

(1) Kompetenca territoriale e prokurorit publik caktohet sipas dispozitave që vlejnë për kompetencën e gjykatës në territorin e së cilës është emëruar prokurori.

(2) Konfliktin e kompetencës ndërmjet prokurorive publike e zgjidh drejtpërdrejt prokurori publik më i lartë.

Neni 50

Kur ekziston rrezik nga shtyrja, veprimet procedurale mund të ndërmerren edhe nga prokurori publik jokompetent, me kusht që menjëherë të njoftohet prokurori publik kompetent.

Neni 51

(1) Prokurori publik vetë ndërmerr të gjitha veprimet në procedurë penale për të cilat është i autorizuar sipas ligjit ose nëpërmjet personave të autorizuar sipas Ligjit mbi Prokurorinë Publike për të përfaqësuar atë në procedurë penale.

(2) Prokurori publik vetë ndërmerr veprime hetimore nga paragrafi 1 i këtij neni ose nëpërmjet policisë gjyqësore.

Neni 52

Prokurori publik mund të tërhiqet nga ndjekja deri në përfundimin e shqyrtimit gjyqësor pranë gjykatës së shkallës së parë, kurse në procedurat pranë gjykatës më të lartë, ai mund të tërhiqet nga ndjekja vetëm në rastet e parapara me këtë Kod.

KAPITULLI V: PARAQITJA E PROPOZIMIT PËR NDJEKJE PENALE, PËR PADI PRIVATE DHE PËR NDJEKJE PENALE SUBSIDIARE**Neni 53**

Sipas kushteve të parapara me këtë Kod, i dëmtuari në procedurë penale mund të paraqesë propozim për ndjekje penale, të veprojë si paditës privat apo si paditës subsidiar.

Neni 54

(1) Për veprat penale të cilat ndiqen sipas propozimit ose padisë private, propozimi për ndjekje ose padia private duhet të paraqitet brenda tre muajsh nga dita kur personi i autorizuar ka mësuar për veprën penale dhe për kryerësin.

(2) Në rast të paraqitjes së padisë private për vepër penale të ofendimit, i pandehuri mund të paraqesë padi private kundër paditësit i cili ia ka kthyer ofendimin (kundërpadi) deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor edhe pas kalimit të afatit nga paragrafi 1 i këtij neni. Në rastin e tillë gjykata merr një aktgjykim.

(3) Në qoftë se në afatin e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni i dëmtuari i është drejtuar për ndërmjetësim ndërmjetësit të autorizuar për pajtim, afati për paraqitjen e propozimit për padi private fillon të ecë nga dita kur procesi i ndërmjetësimit para ndërmjetësit ka përfunduar pa sukses dhe nëse procedura nuk ka përfunduar brenda tre muajsh, me kalimin e atij afati. Po qe se në procedurë para ndërmjetësit është arritur pajtimi, i dëmtuari e humb të drejtën e paraqitjes së propozimit për padi private.

Neni 55

(1) Propozimi për ndjekje i paraqitet prokurorisë publike kurse padia private i paraqitet gjykatës kompetente.

(2) Në qoftë se i dëmtuari ka paraqitur kallëzim penal ose kërkesë pasurore juridike në procedurë penale konsiderohet gjithashtu se ka paraqitur propozim për ndjekje.

(3) Kur i dëmtuari ka paraqitur kallëzim penal ose propozim për ndjekje dhe gjatë procedurës vërtetohet se kemi të bëjmë me vepër penale që ndiqet me padi private, kallëzimi penal apo propozimi për ndjekje konsiderohet si padi private e paraqitur me kohë nëse është paraqitur brenda afatit të paraparë për padi private. Nëse gjatë procedurës vërtetohet se vepra e tillë penale duhet të ndiqet penalisht në bazë të propozimit për ndjekje penale, padia private e paraqitur me kohë nga i dëmtuari konsiderohet si propozim i tillë.

Neni 56

- (1) Përfaqësuesi ligjor paraqet propozim, padi private ose padi subsidiare në emër të fëmijës dhe personit të privuar nga zotësia e veprimit juridik.
- (2) I mituri i cili ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë vjet mund të paraqesë propozim, padi private ose padi subsidiare në emër të tij.

Neni 57

Në qoftë se i dëmtuari, paditësi privat ose paditësi subsidiar vdes gjatë afatit për paraqitjen e propozimit për ndjekje, të padisë private ose të ndjekjes subsidiare ose gjatë procedurës, bashkëshorti i tij, bashkëshorti jashtëmartesor, fëmijët, prindërit, prindërit adoptues, fëmijët e adoptuar, vëllezërit dhe motrat mund të paraqesin propozim për ndjekje, padi private apo padi subsidiare ose të japin deklaratë për vazhdimin e procedurës brenda afatit prej tre muajsh pas vdekjes së tij.

Neni 58

Në qoftë se me vepër penale është dëmtuar më shumë se një person, ndjekja ndërmerret ose vazhdohet me propozimin ose padinë private të cilitdo të dëmtuar.

Neni 59

Paditësi privat apo i dëmtuari, me deklaratën e vet të dhënë në gjykatë pranë së cilës zbatohet procedura mund ta tërheqin propozimin për ndjekje apo padi private para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor. Në rastin e tillë, humb e drejta për paraqitje të sërishme të propozimit për ndjekje apo për padi private.

Neni 60

- (1) Në qoftë se paditësi privat nuk paraqitet në shqyrtimin gjyqësor përkundër thirrjes me rregull ose thirrja nuk ka mund t'i dorëzohet për shkak se nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës ose të vendqëndrimit, konsiderohet se është tërhequr nga padia po qe se me këtë Kod nuk është paraparë ndryshe.
- (2) Kryetari i trupit gjykues i lejon kthim në gjendje të mëparshme paditësit privat, i cili për shkaqe të arsyeshme nuk ka mund të paraqitet në shqyrtimin gjyqësor ose nuk ka mundur me kohë të njoftojë gjykatën për ndërrimin e adresës ose vendqëndrimit në qoftë se brenda tetë ditësh nga dita e heqjes së pengesës paraqet lutjen për kthim në gjendje të mëparshme.
- (3) Kur kalojnë tre muaj nga dita e mosardhjes në gjykatë nuk mund të paraqitet kërkesë për kthim në gjendje të mëparshme.
- (4) Kundër aktvendimit me të cilin lejohet kthim në gjendje të mëparshme nuk lejohet ankesë.

Neni 61

(1) Paditësi subsidiar dhe paditësi privat kanë të drejtë që gjatë gjithë fazave të procedurës penale të vënë në dukje të gjitha faktet dhe të propozojnë prova që janë të rëndësishme për vërtetimin e veprës penale, për zbulimin e kryerësit të veprës dhe për vërtetimin e kërkesave të tyre pasurore juridike.

(2) Në shqyrtim gjyqësor paditësi subsidiar dhe paditësi privat kanë të drejtë të propozojnë prova, t'i bëjnë pyetje të akuzuarit, dëshmitarëve dhe ekspertëve, të bëjnë vërejtje dhe të japin shpjegime për deklaratimet e tyre, të japin deklaratata të tjera dhe të paraqesin propozime.

(3) Në pajtim me dispozitat e këtij Kodi paditësi subsidiar dhe paditësi privat kanë të drejtë t'i shikojnë procesverbalet, shkresat dhe sendet që shërbejnë si provë.

(4) Kryetari i trupit gjykues dhe gjyqtari i procedurës paraprake e njoftojnë paditësin subsidiar dhe paditësin privat për të drejtat nga paragrafi 1 deri te paragrafi 3 të këtij neni.

Neni 62

(1) Përveç rasteve nga nenet 226 dhe 227 të këtij Kodi, kur prokurori publik çmon se nuk ka bazë të ndërmarrë hetimin a ndjekjen për vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare ose sipas propozimit, përkatësisht kur çmon se nuk ka bazë të ndërmarrë ndjekjen kundër ndonjërit prej bashkëkryerësve të paraqitur apo kur sipas këtij Kodi konisderohet se është tërhequr nga ndjekja, prokurori publik detyrohet që brenda tetë ditësh ta njoftojë të dëmtuarin për këtë dhe ta udhëzojë se mund të ndërmarrë vetë ndjekjen si paditës subsidiar. Të njëjtën procedurë e ndjek edhe gjykata nëse prokurori publik tërhiqet nga ndjekja para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.

(2) I dëmtuari ka të drejtë të ndërmarrë apo të vazhdojë ndjekjen brenda tetë ditësh nga dita e njoftimit nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Në qoftë se prokurori publik ka tërhequr aktakuzën, i dëmtuari duke ndërmarrë ndjekjen mund të mbetet pranë aktakuzës së ngritur ose të ngrisë aktakuzë të re.

(4) I dëmtuari i cili nuk është njoftuar se prokurori publik nuk ndërmerr ndjekjen ose se është tërhequr nga ndjekja, deklaratën e vet për vazhdimin e procedurës mund ta japë para gjykatës kompetente brenda tre muajsh nga dita kur prokurori publik refuzon kallëzimin penal ose nga marrja e aktvendimit për pushimin e procedurës.

(5) Kur prokurori publik apo gjykata e njofton të dëmtuarin se mund të ndërmarrë ndjekjen, atij i dërgohet edhe udhëzimi se cilat veprime mund t'i ndërmarrë për realizimin e kësaj të drejte.

(6) Kur i dëmtuari vdes para se prokurori publik të vendosë për mosfillimin e hetimit ose të ndjekjes penale, kur tërhiqet nga ndjekja e filluar ose gjatë afatit për ndërmarrjen e ndjekjes, përkatësisht nëse paditësi subsidiar vdes gjatë procedurës, bashkëshorti ose bashkëshorti jashtëmartesor i tij, fëmijët, prindërit, fëmijët e adoptuar ose prindërit adoptues,

vëllezërit dhe motrat mund të ndërmarrin veprimin e ndjekjes apo të deklarojnë se vazhdojnë procedurën brenda tre muajsh nga dita e vdekjes.

Neni 63

(1) Kur prokurori publik tërhiqet nga aktakuza në shqyrtimin gjyqësor, i dëmtuari detyrohet të deklarojë menjëherë nëse dëshiron të vazhdojë ndjekjen. Konsiderohet se i dëmtuari nuk dëshiron ta vazhdojë ndjekjen kur ai nuk është i pranishëm në shqyrtimin gjyqësor përkundër thirrjes me rregull ose kur thirrja nuk ka mund t'i dorëzohet për shkak se nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës a të vendqëndrimit të tij.

(2) Kryetari i trupit gjykues i lejon kthim në gjendje të mëparshme të dëmtuarit i cili nuk është thirrur me rregull ose është thirrur me rregull por për shkaqe të arsyeshme nuk ka mund të paraqitet në shqyrtim gjyqësor në të cilin është marrë aktgjykimi refuzues për shkak të tërheqjes së prokurorit publik nga aktakuza po qe se i dëmtuari brenda tetë ditësh pas marrjes së aktgjykimit paraqet lutjen për kthim në gjendje të mëparshme dhe po qe se në atë lutje deklaron se e vazhdon ndjekjen. Në rastin e tillë caktohet përsëri shqyrtimi gjyqësor dhe me aktgjykimin e marrë në bazë të shqyrtimit të ri gjyqësor anulohet aktgjykimi i mëparshëm. Po qe se i dëmtuari i thirrur me rregull nuk paraqitet në seancën e re gjyqësore, aktgjykimi i mëparshëm mbetet në fuqi. Neni 60, paragrafët 3 dhe 4 të këtij Kodi zbatohen edhe në këtë rast.

Neni 64

(1) Në qoftë se i dëmtuari brenda afatit të paraparë ligjor nuk fillon ose nuk vazhdon ndjekjen apo kur paditësi subsidiar nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor përkundër thirrjes me rregull ose kur thirrja nuk ka mund t'i dorëzohet për shkak se nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës a të vendqëndrimit, konsiderohet se është tërhequr nga ndjekja, përpos nëse ky Kod parasheh ndryshe.

(2) Në qoftë se paditësi subsidiar nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor në të cilën ka qenë i thirrur me rregull, atëherë zbatohet neni 60, paragrafi 2 deri te paragrafi 4 i këtij Kodi.

Neni 65

- (1) Paditësi subsidiar gëzon të njëjtat të drejta të cilat i gëzon edhe prokurori publik, përveç atyre të cilat i takojnë prokurorit publik si organ i pushtetit.
- (2) Në procedurën e cila zbatohet në bazë të kërkesës së paditësit subsidiar, prokurori publik ka të drejtë që deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor të ndërmarrë ndjekjen dhe të mbrojtje akuzën.

Neni 66

- (1) Në qoftë se paditësi subsidiar apo paditësi privat është fëmijë ose person i cili është privuar plotësisht nga zotësia e veprimit juridik, përfaqësuesi i tij ligjor është i autorizuar të japë të gjitha deklaratat dhe të ndërmarrë të gjitha veprimet për të cilat në bazë të këtij Kodi është i autorizuar paditësi subsidiar ose paditësi privat.
- (2) Paditësi subsidiar apo paditësi privat i cili ka mbushur gjashtëmbëdhjetë vjeç është i autorizuar që vetë të japë deklarata dhe të ndërmerr veprime në procedurë.

Neni 67

- (1) Paditësi privat dhe paditësi subsidiar si dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë mund t'i ushtrojnë të drejtat e veta në procedurë edhe me anë të përfaqësuesit të autorizuar.
- (2) Kur procedura zbatohet në bazë të kërkesës së paditësit subsidiar për vepër penale për të cilën ligji parasheh dënim me të paktën pesë vjet burgim, me kërkesën e tij i caktohet përfaqësues i autorizuar kur paditësi subsidiar sipas gjendjes së vet pasurore nuk mund t'i paguajë shpenzimet e përfaqësimit. Për kërkesë vendos gjyqtari i procedurës paraprake apo kryetari i trupit gjykues, kurse përfaqësuesin e cakton kryetari i gjykatës nga radha e avokatëve. Për shpenzimet e përfaqësimit vendos gjykata më vonë në pajtim me këtë Kod.

Neni 68

Paditësi privat dhe paditësi subsidiar si dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë dhe përfaqësuesit e autorizuar detyrohen që për çdo ndryshim të adresës ose të vendqëndrimit ta lajmërojnë gjykatën gjatë procedurës penale.

KAPITULLI VI: MBROJTËSI**Neni 69**

(1) I dyshuari dhe i pandehuri kanë të drejtë të kenë mbrojtës gjatë gjithë fazave të procedurës penale.

(2) Para çdo marrjeje në pyetje të të dyshuarit ose të pandehurit, policia, prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues udhëzon të dyshuarin ose të pandehurin për të drejtën e tij në angazhimin e mbrojtësit dhe se mbrojtësi mund të marrë pjesë gjatë marrjes së tij në pyetje.

(3) Nga e drejta e mbrojtjes mund të hiqet dorë, përveç në rastin e mbrojtjes së detyruar (neni 73 i këtij Kodi), nëse heqja dorë bëhet qartë, në mënyrë të informuar dhe vullnetarisht. Heqja dorë duhet bërë me shkrim dhe duhet nënshkruar nga i dyshuari ose i pandehuri dhe nga organi kompetent që ezbaton procedurën ose bëhet gojarisht në audio a videotrakë, autenticiteti i të cilës verifikohet nga gjykata.

(4) Personat nën moshën tetëmbëdhjetë vjet mund të heqin dorë nga e drejta për të angazhuar mbrojtës me pëlqimin e prindit, kujdestarit ose përfaqësuesit nga qendra për punë sociale përveç rasteve të dhunës në familje në të cilin është përfshirë prindi ose kujdestari tek të cilët prindi ose kujdestari nuk mund të jep pëlqim për heqjen dorë nga kjo e drejtë. Personat të cilët tregojnë shenja të çrregullimeve ose të paaftësisë mendore nuk mund të heqin dorë nga e drejta në angazhimin e mbrojtësit.

(5) Kur i dyshuari ose i pandehuri i cili ka hequr dorë nga e drejta në angazhimin e mbrojtësit e kërkon sërish këtë të drejtë, ai këtë mund ta ushtrojë menjëherë.

(6) Po qe se vetë i dyshuari apo i pandehuri nuk angazhon mbrojtës, përfaqësuesi i tij ligjor, bashkëshorti apo bashkëshorti jashtëmartesor, personi i gjinisë së gjakut në vijë të drejtë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllai, motra dhe ushqyesi mund të angazhojnë mbrojtës për të, por jo kundër vullnetit të tij.

Neni 70

(1) Për mbrojtës mund të angazhohet vetëm avokati i cili është anëtar i Odës së Avokatëve, por të cilin mund ta zëvendësojë praktikanti i avokatisë. Kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me të paktën pesë vjet burgim, praktikanti i avokatisë mund ta zëvendësojë avokatin vetëm nëse e ka kaluar provimin e judikaturës. Pranë Gjykatës Supreme të Kosovës të pandehurin mund ta përfaqësojë vetëm avokati.

(2) Mbrojtësi ia paraqet autorizimin e tij policisë, prokurorit publik apo gjykatës pranë së cilës zbatohet procedura. I dyshuari ose i pandehuri gjithashtu mund t'i japin mbrojtësit autorizimin edhe gojarisht dhe kjo shënohet në procesverbalin e policisë, të prokurorit publik apo gjykatës pranë së cilës zbatohet procedura.

Neni 71

(1) Në një procedurë penale mbrojtësi nuk mund të mbrojë dy ose më tepër të pandehur në të njëjtën çështje.

(2) Një i pandehur mund të ketë deri në tre mbrojtës dhe e drejta për mbrojtje konsiderohet se është e mjaftueshme kur në procedurë merr pjesë njëri nga mbrojtësit.

Neni 72

(1) Mbrojtës nuk mund të jetë i dëmtuari, bashkëshorti apo bashkëshorti jashtëmartesor i të dëmtuarit ose i paditësit, as personi që është në gjini gjaku në vijë të drejtë në cilëndo shkallë, në vijë anësore deri në shkallën e katërt ose të krushqisë deri në shkallën e dytë.

(2) Mbrojtës nuk mund të jetë as personi i cili është thirrur si dëshmitar në shqyrtimin gjyqësor, përveç nëse sipas këtij Kodi është liruar nga detyra e dëshmimit dhe ka deklaruar se nuk do të dëshmojë ose nëse mbrojtësi pyetet si dëshmitar në rastin nga neni 159, paragrafi 2 i këtij Kodi.

(3) Mbrojtës nuk mund të jetë as personi i cili në të njëjtën lëndë ka vepruar si gjyqtar ose prokuror publik.

Neni 73

(1) Në rastet e mbrojtjes së detyruar i pandehuri duhet të ketë mbrojtës:

- 1) Nga marrja në pyetje për herë të parë kur i pandehuri është memec, shurdh ose shpreh shenja të çrregullimeve apo paafësisë mendore dhe kështu është i paafë që të mbrohet vetë me sukses;
- 2) Gjatë marrjes në pyetje në paraburgim dhe gjatë kohës derisa ai gjendet në paraburgim;
- 3) Nga ngritja e aktakuzës kur aktakuza është ngritur kundër tij për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënim me të paktën tetë vjet burgim dhe
- 4) Në procedurë sipas mjeteve të jashtëzakonshme juridike kur i pandehuri është memec, shurdh ose shpreh shenja të çrregullimeve, të paafësisë mendore ose është shqiptuar dënimi me burgim afatgjatë.

(2) Në qoftë se i pandehuri në rastin e mbrojtjes së detyruar nuk angazhon mbrojtës, e angazhimin nuk e bën askush në pajtim me nenin 69, paragrafi 6 i këtij Kodi, kryetari i gjykatës ose organi kompetent që e zbaton procedurën në fazën paraprake cakton mbrojtës sipas detyrës zyrtare në shpenzime publike. Kur mbrojtësi caktohet sipas detyrës zyrtare pasi të jetë ngritur aktakuza, i pandehuri njoftohet për këtë me rastin e dorëzimit të aktakuzës.

(3) Kur i akuzuari në rastin e mbrojtjes së detyruar mbetet pa mbrojtës gjatë procedurës dhe nëse ai nuk angazhon mbrojtës tjetër, kryetari i trupit gjykues ose organi kompetent që e zbaton procedurën në fazën paraprake sipas detyrës zyrtare cakton një mbrojtës të ri në shpenzime publike.

Neni 74

(1) Kur nuk ekzistojnë kushtet për mbrojtjen e detyruar (neni 73 i këtij Kodi), të pandehurit i caktohet mbrojtës me shpenzime publike me kërkesën e tij ose të personave nga neni 69, paragrafi 6 i këtij Kodi, por jo kundër vullnetit të të pandehurit kur:

- 1) Procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me të paktën tetë vjet burgim ose
- 2) Kur i pandehuri nuk mund të paguajë shpenzimet e mbrojtjes dhe nëse gjykata apo organi kompetent që zbaton procedurën në fazën paraprake vlerëson se caktimi i mbrojtësit me shpenzime publike është në interes të drejtësisë.

(2) I pandehuri njoftohet për të drejtën e tij për mbrojtës me shpenzime publike sipas paragrafit paraprak para se të merret në pyetje për herë të parë.

(3) Kërkesa për caktimin e mbrojtësit me shpenzime publike sipas paragrafit 1 të këtij neni mund të bëhet gjatë gjithë procedurës penale. Kryetari i gjykatës ose organi kompetent i cili zbaton procedurën në fazën paraprake vendos për kërkesën dhe cakton mbrojtës. Nëse policia ose prokurori publik refuzon kërkesën e të pandehurit për t'i caktuar mbrojtës me shpenzime publike, i pandehuri mund t'i ankohet gjyqtarit të procedurës paraprake.

Neni 75

(1) Në vend të mbrojtësit të caktuar (nenet 73 dhe 74 të këtij Kodi) i pandehuri mund të angazhojë vetë mbrojtës tjetër. Në rastin e tillë shkarkohet mbrojtësi i caktuar.

(2) Mbrojtësi i caktuar mund të kërkojë që të shkarkohet vetëm për shkaqe të arsyeshme.

(3) Aktvendimi për shkarkimin e mbrojtësit në rastet e parapara në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni para shqyrtimit gjyqësor merret nga gjyqtari i procedurës paraprake gjatë shqyrtimit gjyqësor nga trupi gjykues, kurse në procedurën e ankimit merret nga kryetari i kolegjit të shkallës së parë apo nga kolegji kompetent që vendos në procedurën e ankimit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

(4) Në bazë të kërkesës së të pandehurit ose me pëlqimin e tij, kryetari i gjykatës mund të shkarkojë mbrojtësin e caktuar i cili nuk e ushtron si duhet detyrën. Në vend të mbrojtësit të shkarkuar, kryetari i gjykatës cakton një mbrojtës të pavarur me përvojë dhe kompetent në pajtim me natyrën e veprës penale. Oda e Avokatëve të Kosovës njoftohet për shkarkimin e mbrojtësit.

Neni 76

- (1) Mbrojtësi i cili nuk pranon detyrën që i është besuar ose që tërhiqet prej saj duhet njoftuar menjëherë organin e procedurës dhe atë që e ka caktuar lidhur me refuzimin ose tërheqjen e tij.
- (2) Mospranimi ka efekt që nga çasti kur i komunikohet organit për zbatimin e procedurës.
- (3) Tërheqja nuk ka efekt derisa të pandehurit të mos i sigurohet një mbrojtës i ri sipas zgjedhjes së tij ose sipas detyrës zyrtare dhe deri në përfundim të afatit të caktuar që mund t'i jetë dhënë mbrojtësit zëvendësues për t'u njohur me shkresat dhe provat.
- (4) Paragrafi 3 i këtij neni zbatohet edhe në rastet e nenit 75, paragrafi 2 i këtij Kodi.

Neni 77

- (1) Mbrojtësi gëzon të drejta të njëjta që ia njeh ligji edhe të pandehurit, përveç atyre që shprehimisht i rezervohen të pandehurit personalisht.
- (2) Mbrojtësi ka të drejtë të komunikojë lirisht me të pandehurin gojarisht ose me shkrim sipas kushteve që garantojnë fshehtësinë.
- (3) Mbrojtësi ka të drejtë të njoftohet me kohë për vendin dhe kohën e zbatimit të veprimeve hetimore, të marrë pjesë në to dhe të shikojë shkresat dhe provat e çështjes në pajtime me dispozitat e këtij Kodi.

KAPITULLI VII: I DËMTUARI**Neni 78**

Organi kompetent që zbaton procedurën penale gjatë gjithë rrjedhës së procedurës penale duhet të ketë parasysh nevojat e arsyeshme të të dëmtuarve, veçanërisht të fëmijëve, personave të moshuar, personave me çrregullime ose me paaftësi mendore dhe viktimave të dhunës seksuale a gjinore.

Neni 79

- (1) Kur i dëmtuari është fëmijë ose person i paaftë për veprime juridike, përfaqësuesi i tij ligjor është i autorizuar që të jep të gjitha deklaratat dhe të ndërmarrë të gjitha hapat të cilat i dëmtuari është i autorizuar që t'i ndërmerr sipas këtij Kodi.
- (2) I dëmtuari i cili ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë vjet është i autorizuar vetë të japë deklaratat dhe të ndërmarrë hapa në procedurë.

Neni 80

- (1) I dëmtuari ka të drejtë të paraqesë kërkesë pasurore juridike në procedurë penale në pajtim me nenin 108, paragrafi 1 i këtij Kodi.
- (2) I dëmtuari ka të drejtë që gjatë të gjitha fazave të procedurës penale të prezentojë të gjitha faktet dhe të propozojë prova me rëndësi për vërtetimin e veprës penale, për gjetjen e kryerësit të veprës ose vërtetimin e kërkesës së tij pasurore juridike.
- (3) I dëmtuari ka të drejtë të propozojë prova në shqyrtim gjyqësor, t'i parashtrojë pyetje të pandehurit, dëshmitarëve dhe ekspertëve, të bëjë vërejtje dhe të jep sqarime lidhur me provat, të jep deklarata të tjera dhe të paraqesë propozime.
- (4) Në pajtim me dispozitat e këtij Kodi, i dëmtuari ka të drejtë të shikojë procesverbalin, shkresat dhe sendet që shërbejnë si provë.
- (5) Prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake dhe kryetari i trupit gjykues njoftojnë të dëmtuarin për të drejtat e tij nga paragrafët 1 deri në 4 të këtij neni.

Neni 81

- (1) I dëmtuari dhe përfaqësuesi i tij ligjor mund t'i ushtrojnë të drejtat e tyre në procedurë edhe nëpërmjet përfaqësuesit të autorizuar.
- (2) I dëmtuari, përfaqësuesi i tij ligjor dhe përfaqësuesi i autorizuar detyrohen të njoftojnë gjykatën për çdo ndryshim të adresës ose të vendqëndrimit.
- (3) Përfaqësuesi i autorizuar detyrohet t'i mbrojë të drejtat e të dëmtuarit, veçanërisht integritetin e tij gjatë marrjes në pyetje pranë organit që zbaton procedurën, të paraqesë dhe të përfaqësojë kërkesën pasurore juridike.
- (4) Mbrojtësi i viktimave nga Njësia për mbrojtjen e viktimave i ndihmon të dëmtuarit në mbrojtjen e të drejtave të tyre dhe, sipas rastit, edhe si përfaqësues i autorizuar i të dëmtuarit në pajtim me këtë nen.

Neni 82

- (1) I dëmtuari ka përfaqësues të autorizuar nga fillimi i procedurës penale kur:
 - 1) Është fëmijë;
 - 2) Është në marrëdhënie familjare me të pandehurin;
 - 3) Procedura zbatohet për vepra penale nga neni 139 i Kodit të përkohshëm penal ose për vepra penale kundër integritetit seksual nga kapitulli XIX i Kodit të përkohshëm penal, përveç veprave penale nga neni 203 i Kodit të përkohshëm penal;

- 4) I dëmtuari ka çrregullime ose paaftësi mendore ose
 - 5) Gjykata çmon se i dëmtuari është i pazoti për t'u mbrojtur dhe i nevojitet ndihma e përfaqësuesit të autorizuar.
- (2) Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, nëse I dëmtuari apo përfaqësuesi I tij ligjor nuk angazhon përfaqësues të autorizuar kryetari I gjykatës apo autoriteti kompetent që zbaton procedurën në fazën paragjyqësore cakton përfaqësues të autorizuar sipas detyrës zyrtare me shpenzime të shtetit.

KAPITULLI VIII: PARASHTRESAT

Neni 83

- (1) Paditë private, aktakuzat, propozimakuzat, propozimet për ndjekje, mjetet juridike dhe deklaratat e njoftimet tjera paraqiten me shkrim ose gojarisht në procesverbal.
- (2) Parashtresat nga paragrafi 1 i këtij neni duhet të jenë të kuptueshme dhe të përmbajnë çdo gjë të nevojshme që të mund të veprohet sipas tyre.
- (3) Nëse me këtë Kod nuk është paraparë ndryshe, gjykata thërret paraqitësin e parashtresës së pakuptueshme ose që nuk përmban atë që është e nevojshme që të mund të veprohet në bazë të saj, që ta korrigjojë apo ta plotësojë parashtresën, e nëse ai nuk e bën këtë brenda afatit të caktuar, gjykata e hudh poshtë parashtresën.
- (4) Në thirrjen për korrigjim apo për plotësimin e parashtresës paraqitësit i tërhiqet vërejtja për pasojat e mosveprimit.

Neni 84

- (1) Parashtresat të cilat në bazë të këtij Kodi i dërgohen palës kundërshtare, i dorëzohen gjykatës në numër të mjaftueshëm kopjesh për gjykatën dhe për palën tjetër.
- (2) Kur parashtresat e tilla nuk i janë dorëzuar gjykatës në numër të mjaftueshëm kopjesh, gjykata e fton paraqitësin që në afat të caktuar të dorëzojë kopje të mjaftueshme. Në qoftë se paraqitësi nuk vepron sipas udhëzimit të gjykatës, gjykata kopjon ekzemplarët e nevojshëm në shpenzime të paraqitësit.

Neni 85

- (1) Gjykata e dënon me gjobë deri në 250 EURO mbrojtësin, të dëmtuarin, paditësin privat, paditësin subsidiar, përfaqësuesin e autorizuar ose përfaqësuesin ligjor, i cili në parashtresë ose gojarisht ofendon gjykatën apo personin që merr pjesë në procedurë. Aktvendimin lidhur me dënimin e merr gjyqtari apo kolegji para të cilit është dhënë deklarata, e kur ajo është bërë në parashtresë e merr gjykata e cila duhet të vendosë për parashtresën. Kundër këtij aktvendimi lejohet ankesë. Kur prokurori publik ose personi që e

përfaqëson e ofendon tjetrin, për këtë njoftohet prokurori publik kompetent. Për dënimin e avokatit apo të praktikantit të avokatisë njoftohet Oda e Avokatëve.

(2) Dënimi sipas paragrafit 1 të këtij neni nuk ndikon në ndjekjen dhe në shqiptimin e dënimit për veprën penale të kryer me ofendim.

KAPITULLI IX: PROCESVERBALET

Neni 86

(1) Për çdo veprim të kryer gjatë procedurës penale shkruhet procesverbal në të njëjtën kohë kur ushtrohet veprimi, e kur kjo nuk është e mundur, atëherë shkruhet menjëherë pas kësaj.

(2) Procesverbalin e shkruan procesmbajtësi i gjykatës, por kur veprimet ushtrohen nga prokurori publik, procesverbalin e shkruan procesmbajtësi i zyrës së prokurorit publik. Vetëm kur bëhet kontrolli i banesës a i personave ose kur veprimi kryhet jashtë lokalit zyrtar të organit publik apo të autoritetit kompetent, e procesmbajtësi nuk mund të sigurohet, procesverbalin mund ta shkruajë personi i cili e kryen veprimin.

(3) Kur procesverbalin e shkruan procesmbajtësi, atij i tregon gojarisht personi i cili kryen veprimin se çka duhet shënuar në procesverbal.

(4) Personit që merret në pyetje i lejoheq që personalisht t'i jep përgjigjet në procesverbal. Në rast të shpërdorimit kjo e drejtë mund t'i mohohet.

Neni 87

(1) Në procesverbal shënohet emërtimi i organit ose i pushtetit kompetent para të cilit ushtrohet veprimi, vendi ku ushtrohet veprimi, dita dhe ora kur ka filluar dhe përfunduar veprimi, emrat e mbiemrat e personave të pranishëm dhe në çfarë cilësie janë të pranishëm, si dhe shënimi i lëndës penale në të cilën ushtrohet veprimi.

(2) Me rastin e ushtrimit të veprimit konkret procedural në pajtim me ligjin, pala duhet të informohet për të drejtën që i takon sipas ligjit. Fakti se e dhëna e tillë është bërë duhet të shënohet në procesverbal ashtu si edhe e dhëna nëse pala është shërbyer me atë të drejtë.

(3) Faktin se i është mundësuar përdorimi i të drejtës e cila i takon me ligj, pala e vërteton me nënshkrim.

(4) Procesverbali duhet të përmbajë të dhënat thelbësore për zbatimin dhe përmbajtjen e veprimit të ushtruar. Kur me rastin e zbatimit të veprimit janë konfiskuar sendet ose shkresat, kjo shënohet në procesverbal, kurse sendet e marra i bashkëngjiten procesverbalit ose shënohet se ku gjenden për t'u ruajtjur.

(5) Me rastin e ndërmarrjes së veprimit procedural siç është këqyrja e vendit ku është kryer vepra penale, kontrolli i banesës, i automjetit a i personit, ose identifikimi i personave apo i sendeve, në procesverbal shënohen edhe të dhëna me rëndësi për natyrën e veprimit ose

vërtetimin e identitetit të sendit (përshkrimi, përmasat dhe madhësia e objekteve ose e gjurmëve, e regjistrimeve teknike të tjera etj.), e kur bëhen skica, vizatime, plane, fotografi, incizime filmike ose incizime të tjera teknike ato shënohen në procesverbal dhe i bashkëngjiten procesverbalit.

Neni 88

- (1) Procesverbalin duhet të mbahet me rregull; në të nuk bën të shlyhet, të shtohet ose të ndryshohet asgjë. Vendet e vijëzuara duhet të mbeten të lexueshme.
- (2) Të gjitha ndryshimet, korrigjimet dhe shtesat shënohen në fund të procesverbalit dhe ato duhet të vërtetohen nga personat që e nënshkruajnë procesverbalin.

Neni 89

- (1) Personi kundër të cilit zbatohet veprimi procedural, personat që duhet të jenë të pranishëm në veprimin hetimor si dhe palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari, po qe se janë të pranishëm, kanë të drejtë ta lexojnë procesverbalin ose të kërkojnë që t'u lexohet. Personi që ushtron veprimin hetimor detyrohet t'i paralajmërojë ata për këtë të drejtë, kurse në procesverbal shënohet se a është bërë paralajmërimi dhe a është lexuar procesverbalin. Procesverbalin lexohet gjithmonë kur nuk ka pasur procesmbajtës dhe kjo shënohet në procesverbal.
- (2) Procesverbalin e nënshkruan personi që merret në pyetje. Kur procesverbalin përbëhet nga më shumë se një faqe, personi i pyetur nënshkruan secilën faqe.
- (3) Në fund, procesverbalin e nënshkruajnë përkthyesi, nëse ka pasur, dëshmitarët prania e të cilëve ka qenë e detyruar me rastin e kryerjes së veprimit hetimor, kurse me rastin e kontrollit atë e nënshkruan edhe personi që kontrollohet ose banesa e të cilit kontrollohet. Kur procesverbalin nuk e nënshkruan procesmbajtësi (neni 86, paragrafi 2 i këtij Kodi) procesverbalin e nënshkruajnë personat që marrin pjesë në procedurë. Kur nuk ka persona të tillë ose kur ata nuk janë në gjendje të kuptojnë përmbajtjen e procesverbalit, procesverbalin e nënshkruajnë dy dëshmitarë, përveç kur nuk është e mundur të sigurohet prania e tyre.
- (4) Personi analfabet në vend të nënshkrimit vë shenjën e gishtit tregues të dorës së djathtë, kurse procesmbajtësi nën këtë shenjë shkruan emrin dhe mbiemrin e vet. Kur për shkak të pamundësisë që të vihet shenja e gishtit tregues të djathtë vihet shenja e ndonjë gishti tjetër ose shenja e gishtit të dorës së majtë, në procesverbal shënohet se nga cili gisht dhe nga cila dorë është marrë shenja.
- (5) Në qoftë se personi i pyetur nuk i ka të dy duart, ai e lexon procesverbalin, e kur është analfabet, procesverbalin i lexohet dhe kjo shënohet në procesverbal.
- (6) Kur veprimi hetimor nuk ka mund të kryhet pa ndërprerje, në procesverbal shënohet dita dhe ora kur është bërë ndërprerja si dhe dita dhe ora kur ka vazhduar veprimi hetimor.
- (7) Po qe se ka pasur vërejte rreth përmbajtjes së procesverbalit, në procesverbal shënohen edhe ato vërejte.

(8) Në fund, procesverbalin e nënshkruan personi që e ka ushtruar veprimin hetimor dhe procesmbajtësi.

(9) Kur personi, që sipas këtij Kodi duhet të nënshkruajë procesverbalin, kundërshton ta nënshkruajë atë ose të vendosë shënjën e gishtit, organi i procedurës shënon në procesverbal shkaqet e refuzimit.

Neni 90

(1) Prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që marrja në pyetje të regjistrohet me video ose audioincizim në përputhje me procedurën vijuse:

- 1) Personi që merret në pyetje njoftohet në gjuhën që ai e kupton dhe e flet se marrja në pyetje do të regjistrohet me incizim audio ose vizuel dhe se ai, nëse dëshiron, mund ta kundërshtojë këtë. Fakti se njoftimi i është bërë dhe se përgjigja është dhënë shënohet në incizim dhe në procesverbal. Para se të kundërshtojë, personi mund të konsultohet me mbrojtësin, përfaqësuesin ligjor ose përfaqësuesin e autorizuar, nëse ai është i pranishëm, e pastaj organi kompetent mund të vendosë të bëjë incizimin audio ose vizuel të marrjes në pyetje, përkundër kundërshtimit të perosnit në fjalë.
- 2) Incizimi duhet të përmbajë të dhënat nga neni 87, paragrafi 1 i këtij Kodi dhe njoftimin nga neni 164, paragrafi 2, nga neni 179, paragrafi 1 ose nga neni 231, paragrafi 2 i këtij Kodi, si dhe informatat e nevojshme për identifikimin e personave deklarimet e të cilëve incizohen. Kur incizohen deklarimet e më shumë personave, duhet siguruar që nga incizimi të mund të konstatohet se kush e ka dhënë deklarin.
- 3) Në rast ndërprerjeje gjatë marrjes në pyetje, fakti dhe koha e ndërprerjes regjistrohet para se të përfundojë incizimi audiovizuel si dhe rifillimi i marrjes në pyetje;
- 4) Në fund të marrjes në pyetje, personit të pyetur duhet ofruar mundësinë që të sqarojë atë që e ka thënë ose të shtojë atë që dëshiron. Me kërkesën e personit të marrë në pyetje, incizimi menjëherë riprodhohet dhe incizohen korrigjimet apo shpjegimet e personit. Koha e përfundimit të marrjes në pyetje gjithmonë shënohet.

(2) Përmbajtja e kasetës hidhet në letër posa të përfundojë marrja në pyetje dhe me kërkesën e personit të pyetur, një kopje e transkriptit i dërgohet atij së bashku me një kopje të kasetës së incizuar dhe nëse është përdorur aparatura e shumëfishimit të kasetës së incizuar, atëherë i dërgohet një nga kasetat origjinale.

(3) Procesverbali i shkruar i marrjes në pyetje përmban:

- 1) Faktin se marrja në pyetje u regjistrua në mënyrë auditive ose vizuele;
- 2) Emrin e personit i cili e ka bërë incizimin;

- 3) Faktin se personi që merret në pyetje është njoftuar më parë për vendimin e incizimit të marrjes në pyetje;
 - 4) Nëse incizimi është riprodhuar;
 - 5) Emrin e personit i cili merr një kopje të incizimit dhe
 - 6) Vendin ku ruhet incizimi nëse nuk i është bashkëngjitur lëndës.
- (4) Kaseta origjinale ose një nga kasetat origjinale vuloet në prani të personit të pyetur, mbrojtësit të tij ose përfaqësuesit ligjor a të autorizuar nëse është i pranishëm, ndërsa nënshkruhet nga prokurori publik, nga gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues dhe nga personi i pyetur a mbrojtësi i tij dhe përfaqësuesi ligjor ose i autorizuar nëse është i pranishëm. Kaseta gjithashtu vuloet në prani të të pandehurit dhe mbrojtësit të tij dhe nënshkruhet nga ata, nëse janë të pranishëm gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit ose ekspertit. Regjistrimet ruhen për aq kohë sa mbahet edhe lënda e veprës penale.
- (5) Prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të zgjedhin zbatimin e procedurës sipas këtij neni gjatë marrjes në pyetje të personave që nuk janë të pandehur, veçanërisht kur gjatë dhënies së deklarimeve kjo mund të ndihmojë në zvogëlimin e ndonjë traumatizmi të mundshëm të viktimës së dhunës gjinore ose seksuale, të një fëmije ose të një personi me paaftësi.

Neni 91

Prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që, përpos marrjes në pyetje, të incizohen në mënyrë audio apo vizuale edhe veprime të tjera hetimore. Neni 90 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 92

Prokurori publik, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që veprimi hetimor në procedurë ose pjesë të tij të stenografohen me dorë apo me makinë stenografike. Procesverbal i stenografik brenda dyzet e tetë orësh përshkruhet, shikohet dhe i bashkëngjitet procesverbalit.

Neni 93

(1) Gjyqtari i procedurës paraprake mund t'u lejojë personave të tjerë që kanë interes legjitim të regjistrojnë në mënyrë auditive ose vizuale veprime të veçanta hetimore me mjete incizimi auditive ose vizuale, duke marrë parasysh faktin që kjo do të kishte ndikim të parëndësishëm mbi të drejtat, veçanërisht të jetës private të të pandehurit, të dëmtuarit, dëshmitarëve dhe pjesëmarrësve të tjerë në procedurë. Të dhënat personale për të pandehurin, të dëmtuarin ose dëshmitarin janë fshehtësi dhe mund të përdoren vetëm gjatë procedurës penale.

(2) Regjistrimet fotografike, filmike, televizive dhe regjistrime të tjera me anë të pajisjeve teknike të seancës për konfirmimin e aktakuzës ose të shqyrtimit gjyqësor nuk lejohen në gjykatore.

(3) Me propozim të palës ose të kryetarit të gjykatës, kryetari i Gjykatës Supreme të Kosovës, përjashtimisht, mund të lejojë incizime nga paragrafi 2 i këtij neni në ndonjë shqyrtim gjyqësor konkret. Kryetari i Gjykatës Supreme informon palët sa më shpejtë që të jetë e mundur për propozimin e kryetarit të gjykatës, e në rast të propozimit të palës e informon palën kundërshtare. Pala mund t'i paraqesë kundërshtim me shkrim kryetarit të Gjykatës Supreme brenda shtatë ditësh nga pranimi i propozimit.

(4) Palët dhe mbrojtësi mund të bëjnë incizim auditiv të seancës për konfirmimin e aktakuzës ose të shqyrtimit gjyqësor të hapur. Të dhënat personale të regjistruara për të pandehurin, të dëmtuarin ose dëshmitarin janë fshehtësi dhe mund të përdoren vetëm gjatë procedurës penale. Ndëgjimi i incizimit auditiv i bërë sipas këtij paragrafi nuk i lejohet dëshmitarit.

(5) Kur lejohet incizimi i seancës për konfirmimin e aktakuzës apo i shqyrtimit gjyqësor trupi gjykues ose kryetari i trupit gjykues, për arsye të justifikueshme, mund të ndalojë incizimin e pjesëve të posaçme të seancës.

KAPITULLI X: AFATET**Neni 94**

(1) Afatet e parapara me këtë Kod nuk mund të vazhdojnë, përveç kur këtë shprehimisht e lejon ligji. Në qoftë se afati për realizimin e të drejtës së mbrojtjes dhe të drejtave të tjera procedurale të të pandehurit është paraparë me ligj, me kërkesën e tij me shkrim ose gojarisht në procesverbalin e gjykatës ky afat mund të shkurtohet.

(2) Kur deklarata është e lidhur me afat, konsiderohet se është dhënë brenda afatit nëse i është dorëzuar marrësit të autorizuar para kalimit të afatit.

(3) Kur deklarata dërgohet nëpërmjet postës, postës rekomande a telegramit ose me ndonjë mjet tjetër (teleks, telefaks ose mjete të tjera të ngjashme), dita e postimit ose e dërgimit konsiderohet si ditë e dorëzimit për personin që i është dërguar. Dërguesi i deklaratës konsiderohet se nuk e ka lëshuar afatin kur personi të cilit tentohet t'i dërgohet deklarata nuk e ka marrë me kohë për shkak të gabimeve në mjetet e dërgimit për të cilat dërguesi nuk ka qenë në dijeni.

(4) I pandehuri i cili gjendet në paraburgim, gjithashtu mund të jep deklaratë që është e lidhur me afat duke e përfshirë atë në procesverbalin e gjykatës që zbaton procedurën ose duke e dërguar në drejtorinë e burgut, kurse personi i cili gjendet në vuajtje të dënimit ose ndodhet në ndonjë institucion tjetër me urdhër për trajtim të detyrueshëm për rehabilitimin e kryerësve të veprave penale të varur nga droga dhe alkooli, mund t'ia dërgojë deklaratën e tillë drejtorisë së institucionit ku është vendosur ai. Dita kur është përpiluar procesverbali i tillë apo kur deklarata i është dërguar drejtorisë së institucionit konsiderohet si ditë e dorëzimit të marrësit të autorizuar.

(5) Kur parashtrësa dorëzimi i së cilës është i lidhur me afat, për arsye të mosdijes ose të gabimit të qartë të dërguesit i është dërguar gjykatës jokompetente para kalimit të afatit, konsiderohet se është dorëzuar me kohë, përkundër faktit se te gjykata kompetente arrin pas kalimit të afatit të paraparë.

Neni 95

(1) Afatet llogariten me orë, me ditë, me muaj dhe me vite.

(2) Ora ose dita kur është bërë dorëzimi, njoftimi apo kur ka ndodhur ngjarja që konsiderohet si fillim i afatit nuk llogaritet në afat, por për fillim të afatit merret ora apo dita e parë vijuese. Për një ditë llogariten njëzet e katër orë, kurse muaji llogaritet sipas kalendarit.

(3) Afatet e caktuara me muaj apo vite kalojnë në muajin ose vitin e fundit në fund të ditës së njëjtë të muajit kur ka filluar afati. Nëse një ditë e tillë nuk ekziston në muajin e fundit, afati kalon në ditën e fundit të atij muaji.

(4) Kur dita e fundit e afatit bie në ditë feste zyrtare, të shtunën ose të dielën ose në ndonjë ditë tjetër kur organi kompetent nuk punon, afati kalon në fund të ditës pasuese të punës.

Neni 96

(1) Nëse i pandehuri për shkaqe të arsyeshme nuk paralajmëron ose nuk paraqet ankesë kundër aktgjykimit ose aktvendimit për konfiskimin e dobisë pasurore brenda afatit, gjykata i lejon kthim në gjendje të mëparshme për paraqitjen e paralajmërimit apo të ankesës nëse brenda tetë ditësh nga pushimi i shkaqeve për mosrespektimin e afatit i pandehuri paraqet kërkesë për kthim në gjendje të mëparshme dhe paralajmërimin për ankesë ose vetëm ankesë së bashku me kërkesë.

(2) Kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme nuk mund të paraqitet nëse kanë kaluar tre muaj nga dita e kalimit të afatit.

Neni 97

(1) Kryetari i trupit gjykues, i cili ka marrë aktgjykimin kundër të cilit paralajmërohet ankesë apo ka marrë aktgjykim ose aktvendim kundër të cilit është ushtruar ankesë merr aktvendim për kthim në gjendje të mëparshme.

(2) Kundër aktvendimit me të cilin lejohet kthimi në gjendje të mëparshme nuk lejohet ankesë.

(3) Kur i pandehuri paraqet ankesë kundër aktvendimit me të cilin refuzohet kthimi në gjendje të mëparshme, gjykata detyrohet që këtë ankesë, së bashku me paralajmërimin e ankesës ose ankesën kundër aktgjykimit apo aktvendimin për konfiskimin e dobisë pasurore me përgjigjen në ankesë dhe të gjitha proceseverbalet t'ia dërgojë gjykatës më të lartë për marrjen e vendimit.

Neni 98

Në parim, kërkesa për kthim në gjendje të mëparshme nuk pezullon ekzekutimin e aktgjykimit apo ekzekutimin e aktvendimit për konfiskimin e dobisë pasurore, por gjykata kompetente për marrjen e vendimit lidhur me kërkesën mund të vendosë ndërprerjen e ekzekutimit derisa të merret vendimi lidhur me kërkesën.

KAPITULLI XI: SHPENZIMET E PROCEDURËS PENALE**Neni 99**

(1) Shpenzimet e procedurës penale janë shpenzime të bëra gjatë procedurës penale dhe shpenzimet e shkaktuara lidhur me të.

(2) Shpenzimet e procedurës penale përfshijnë:

- 1) Shpenzimet për dëshmitarë, ekspertë, përkthyes, specialistë, stenografim, regjistrime teknike dhe për këqyrjen e vendit;
- 2) Shpenzimet e transportit të të pandehurit;

- 3) Shpenzimet për shoqërimin e të pandehurit apo të personit të paraburgosur;
 - 4) Shpenzimet e transportit dhe të udhëtimit të personave zyrtarë;
 - 5) Shpenzimet e mjekimit të të pandehurit gjatë kohës sa gjendet në paraburgim ose në institucionin shëndetësor në bazë të vendimit të gjykatës, si dhe shpenzimet e lindjes së fëmijës;
 - 6) Shpenzimet paushalle;
 - 7) Kompenzimet dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit, shpenzimet e nevojshme të paditësit privatë dhe paditësit subsidiarë dhe të përfaqësuesve të tyre ligjorë, si dhe kompenzimin dhe shpenzimet e nevojshme të përfaqësuesve të autorizuar dhe
 - 8) Kompenzimet e nevojshme për të dëmtuarin dhe përfaqësuesin e tij ligjor, si dhe kompenzimet dhe shpenzimet e nevojshme të përfaqësuesit të autorizuar.
- (3) Shuma paushalle caktohet me urdhëresë administrative duke pasur parasysh zgjatjen dhe ndërlikueshmërinë e procedurës dhe gjendjen financiare të personit që ngarkohet me mbulimin e këtyre shpenzimeve.
- (4) Shpenzimet nga nënparagrafët 1 deri në 5 të paragrafit 2 të këtij neni dhe kompensimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit të caktuar dhe të përfaqësuesit të autorizuar të të dëmtuarit e paditësit subsidiar në procedurë për veprat penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare, parapaguhet nga fondet e policisë, të prokurorit publik ose të gjykatës që e zbaton procedurën penale, kurse arkëtohen më vonë nga personat që detyrohen t'i paguajnë sipas dispozitave të këtij Kodi. Organi që e zbaton procedurën penale detyrohet të shënojë të gjitha shpenzimet e parapaguara në listën e cila i bashkëngjitet shkresave.
- (5) Shpenzimet e përkthimit në gjuhën e të pandehurit, të dëshmitarit dhe të personit tjetër i cili merr pjesë në procedurë penale që shkaktohen me zbatimin e dispozitave të këtij Kodi nuk arkëtohen nga personat që sipas dispozitave të këtij neni detyrohen t'i paguajnë shpenzimet e procedurës penale.
- (6) Shpenzimet e përkthimit nuk i ngarkohen të pandehurit i cili nuk e di ose nuk e flet gjuhën në të cilën zbatohet procedura penale.
- (7) Kompenzimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit të caktuar nga neni 73, paragrafi 2 apo 3 ose neni 74 të këtij Kodi paguhet nga mjetet buxhetore e jo nga i pandehuri.
- (8) Kompenzimi dhe shpenzimet e nevojshme të përfaqësuesit të autorizuar të të dëmtuarit të emëruar sipas nenit 82 të këtij Kodi paguhet nga mjetet buxhetore dhe jo nga i dëmtuari.

Neni 100

(1) Në çdo aktgjykim dhe aktvendim me të cilin pushohet procedura penale duhet përfshirë edhe vendimin për mbulimin e shpenzimeve të procedurës dhe shumën e tyre.

(2) Kur mungojnë të dhënat për shumën e shpenzimeve, procesmbajtësi merr aktvendim të posaçëm për shumën e shpenzimeve i cili aprovohet nga kryetari i trupit gjykues kur sigurohen të dhënat. Kërkesa me shënimet për shumën e shpenzimeve mund të paraqitet brenda tre muajsh nga dita e dorëzimit të aktgjykimit ose të aktvendimit të formës së prerë për personin që ka të drejtë të paraqesë kërkesë të tillë.

(3) Kur për shpenzimet e procedurës penale është vendosur me aktvendim të posaçëm, për ankesë kundër atij aktvendimi vendos kolegji.

Neni 101

(1) I pandehuri, i dëmtuari, paditësi subsidiar, paditësi privat, mbrojtësi, përfaqësuesi ligjor, përfaqësuesi i autorizuar, dëshmitari, ekspert, përkthyesi dhe specialisti (neni 236 i këtij Kodi), pavarësisht nga rezultati i procedurës penale, paguajnë shpenzimet e shoqërimit të tyre forcërisht, të shtyrjes së një veprimi hetimor, shpenzimet tjera të procedurës të shkaktuara me fajin e tyre, si dhe pjesën përkatëse të shumës paushalle.

(2) Për shpenzimet nga paragrafi 1 i këtij neni merret aktvendim i posaçëm, përveç kur për shpenzimet që i paguan paditësi privat dhe i pandehuri vendoset me vendim për çështjen kryesore.

Neni 102

(1) Kur gjykata e shpall të pandehurin fajtor, me aktgjykim vendos se detyrohet t'i kompenzojë shpenzimet e procedurës penale.

(2) Personi i cili është fajësuar për disa vepra penale nuk ngarkohet me kompensim të shpenzimeve lidhur me veprat për të cilat është liruar nga akuza po që se këto shpenzime mund të veçohen nga shpenzimet e përgjithshme.

(3) Në aktgjykimin me të cilin disa të pandehur janë shpallur fajtor, gjykata cakton pjesën e shpenzimeve që duhet paguar secili prej tyre, e kur kjo nuk është e mundur, urdhëron që të gjithë të pandehurit të ngarkohen me shpenzime në mënyrë solidare. Paguesa e shumës paushalle caktohet veçmas për secilin të pandehur.

(4) Në vendimin me të cilin vendoset për shpenzimet, gjykata mund ta lirojë të pandehurin nga detyrimi i kompenzimit, në tërësi ose pjesërisht, të shpenzimeve të procedurës penale nga neni 99, paragrafi 2, nënparagrafët 1 deri në 6 të këtij Kodi, nëse pagesa e tyre do të rrezikonte gjendjen materiale të të pandehurit ose të personave që ai detyrohet t'i mbështesë materialisht. Kur këto rrethana konstatohen pas marrjes së vendimit lidhur me shpenzimet, kryetari i trupit gjykues me aktvendim të posaçëm mund të lirojë të pandehurin nga detyrimi i kompenzimit të shpenzimeve të procedurës penale ose t'i lejojë që ato t'i paguajë me këste.

Neni 103

(1) Kur pushohet procedura penale apo kur merret aktgjykimi me të cilin i pandehuri lirohet nga akuza ose me të cilin refuzohet akuza, gjykata në aktvendim a në aktgjykim shënon se shpenzimet e procedurës penale nga neni 99, paragrafi 2, nënparagrafi 1 deri në 5 të këtij Kodi, shpenzimet e nevojshme të të pandehurit dhe kompenzimi i shpenzimeve të nevojshme të mbrojtësit paguhen nga mjetet buxhetore, përveç në rastet e caktuara në paragrafët vijues të këtij neni.

(2) Personi i cili me vetëdije ka paraqitur kallëzim të rremë i paguan shpenzimet e procedurës penale.

(3) Paditësi privat dhe paditësi subsidiar i paguajnë shpenzimet e procedurës penale nga neni 99, paragrafi 2, nënparagrafët 1 deri në 7 të këtij Kodi dhe shpenzimet e nevojshme të të pandehurit në qoftë se procedura përfundon me aktgjykim me të cilin i pandehuri lirohet nga akuza ose refuzohet akuza, apo me aktvendim për pushimin e procedurës, përveç kur procedura është pushuar ose është marrë aktgjykimi me të cilin refuzohet akuza për shkak të vdekjes së të pandehurit ose kur i pandehuri vuan nga çrregullime a paaftësi mendore të përhershme, ose për shkak të kalimit të afatit të parashkrimit për shkak të zvarritjes së procedurës, kurse faji për këtë nuk mund t'i ngarohet as paditësit privat as paditësit subsidiar. Kur procedura është pushuar për arsye të tërheqjes nga padia ose nga propozimi për ndjekje, i pandehuri, paditësi privat, paditësi subsidiar apo i dëmtuari mund të pajtohen lidhur me shpenzimet e tyre reciproke. Kur ka më shumë se një paditës privat apo paditës subsidiar, shpenzimet i paguajnë të gjithë në mënyrë solidare.

(4) I dëmtuari i cili është tërhequr nga propozimi për ndjekje penale dhe si rrjedhojë e kësaj procedura pushon, detyrohet t'i paguajë shpenzimet e procedurës penale nëse i pandehuri nuk ka paralajmëruar se do t'i paguajë ato.

(5) Kur gjykata e refuzon akuzën për shkak të moskompetencës, gjykata kompetente vendos për shpenzime.

Neni 104

(1) Kompenzimi dhe shpenzimet e nevojshme të mbrojtësit e të përfaqësuesit të autorizuar, të paditësit privat, paditësit subsidiar ose të dëmtuarit detyrohet t'i paguajë personi i përfaqësuar pavarësisht se kush detyrohet të paguajë shpenzimet e procedurës penale në bazë të urdhërit të gjykatës, përveç kur mbrojtësi caktohet sipas nenit 73, paragrafi 2 ose 3 apo neni 74 i këtij Kodi, ose caktohet përfaqësues i autorizuar i të dëmtuarit sipas nenit 82 të këtij Kodi. Nëse përfaqësuesi i autorizuar është caktuar për paditësin subsidiar sipas nenit 67, paragrafi 2 i këtij Kodi dhe pagesa e kompenzimit dhe e shpenzimeve të nevojshme do të rrezikonte gjendjen materiale të paditësit subsidiar ose të personave për të cilët materialisht duhet kujdesur, kompenzimi dhe shpenzimet e nevojshme të përfaqësuesit të autorizuar paguhen nga mjetet buxhetore.

(2) Mbrojtësi ose përfaqësuesi i autorizuar, të cilët nuk janë anëtarë të Odës së Avokatëve, nuk kanë të drejtë në kompenzim. Ata kanë të drejtë në shpenzimet e nevojshme, kurse anëtarët e Odës së Avokatëve kanë të drejtë edhe në fitimin e humbur.

Neni 105

(1) Vendimin përfundimtar lidhur me detyrimin për pagimin e shpenzimeve që shkaktohen në gjykatën më të lartë e merr gjykata në pajtim me nenin 99 deri në 104 të këtij Kodi.

(2) Neni 99 deri te neni 104 i këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për shpenzimet e shkaktuara në procedurë që ndërlidhen me mjetet e jashtëzakonshme juridike.

Neni 106

Me urdhëresë administrative do të jepen rregulla më të detajuara për pagesën e shpenzimeve të shkaktuara në procedurën penale në gjykatë.

KAPITULLI XII: KËRKESAT PASURORE JURIDIKE**Neni 107**

(1) Kërkesa pasurore juridike si rrjedhojë e kryerjes së veprës penale vendoset me propozimin e personave të autorizuar në procedurën penale në qoftë se kjo nuk e zvarrit procedurën në mënyrë të konsiderueshme.

(2) Kërkesa pasurore juridike mund të përfshijë kompensimin e dëmit, kthimin e sendit ose prishjen e një veprimi të caktuar juridik.

Neni 108

(1) Propozimin për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale mund ta paraqesë personi i cili është i autorizuar për ta ushtruar këtë kërkesë në kontest civil.

(2) Në qoftë se me vepër penale është dëmtuar pasuria në pronësi publike, shtetërore ose shoqërore, organi ose personi kompetent, i cili është i autorizuar me ligj të kujdeset për mbrojtjen e kësaj pasurie, mund të merr pjesë në procedurë penale në pajtim me autorizimet që ka në bazë të ligjit të tillë.

Neni 109

(1) Propozimi për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale i paraqitet organit kompetent të cilit i është parashtruar kallëzimi penal ose gjykatës para së cilës zbatohet procedura.

(2) Propozimi mund të paraqitet jo më vonë se deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor në gjykatën e shkallës së parë.

(3) Personi i autorizuar për paraqitjen e propozimit detyrohet ta parashtrojë në mënyrë të qartë kërkesën e vet dhe të paraqesë prova.

(4) Kur personi i autorizuar nuk e ka paraqitur propozimin për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale para ngritjes së aktakuzës, ai duhet njoftuar se propozimin mund ta paraqesë deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor. Kur me vepër penale është shkaktuar dëm në pasurinë në pronësi publike, shtetërore ose shoqërore dhe nuk është paraqitur propozim, gjykata për këtë e njofton organin ose personin kompetent sipas nenit 108, paragrafi 2 i këtij Kodi.

Neni 110

(1) Personat e autorizuar (neni 108 i këtij Kodi) mund të tërhiqen nga propozimi për realizimin e kërkesës pasurore juridike në procedurë penale deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor dhe atë ta realizojnë në kontest civil. Kur propozimi tërhiqet, i njëjti propozim nuk mund të paraqitet përsëri, përveç nëse me këtë Kod është paraparë ndryshe.

(2) Në qoftë se pas paraqitjes së propozimit dhe para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor e drejta në kërkesë pasurore juridike sipas rregullave të së drejtës pasurore i ka kaluar personit tjetër, ai person thirret të deklarohej se a mbetet pranë propozimit. Në qoftë se personi i thirrur me rregull nuk i përgjigjet thirrjes, konsiderohet se është tërhequr nga propozimi.

Neni 111

(1) Gjykata që zbaton procedurën merr në pyetje të pandehurin për faktet e deklaruara në propozim dhe heton rrethanat që janë të rëndësishme për vërtetimin e kërkesës pasurore juridike. Por gjykata edhe para paraqitjes së propozimit të tillë detyrohet të mbledhë prova dhe të kryejë hetimin e nevojshëm për marrjen e vendimit lidhur me kërkesën.

(2) Në qoftë se hetimi i kërkesës pasurore juridike do të zvarriste procedurën penale në masë të konsiderueshme, gjykata kufizohet në mbledhjen e atyre të dhënave, vërtetimi i të cilave më vonë nuk do të ishte i mundur ose do të ishte dukshëm i vështirësuar.

Neni 112

(1) Për kërkesat pasurore juridike vendos gjykata.

(2) Në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor, gjykata mund të vendosë për kërkesën pasurore juridike të të dëmtuarit në tërësi ose pjesërisht dhe për pjesën e mbetur e udhëzon në kontest civil. Kur të dhënat e mbledhura në procedurë penale nuk paraqesin bazë të sigurt për gjykim të plotë e as të pjesërishtëm, gjykata e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike mund ta realizojë në një kontest civil.

(3) Kur gjykata merr aktgjykim me të cilin i pandehuri lirohet nga akuza ose me të cilën akuza refuzohet apo kur me aktvendim pushohet procedura penale, e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike ta realizojë në kontest civil. Kur gjykata shpallet jokompetente për procedurën penale, e udhëzon të dëmtuarin që kërkesën pasurore juridike ta ushtrojë në procedurë penale të filluar ose të vazhduar nga gjykata kompetente.

Neni 113

Kur kërkesa pasurore juridike ka të bëjë me kthimin e sendit dhe gjykata konstaton se sendi i takon të dëmtuarit dhe se gjendet tek i pandehuri ose tek njëri nga pjesëmarrësit në veprën penale apo te personi të cilit ia kanë dhënë për ta ruajtur, me aktgjykim urdhëron që sendi t'i dorëzohet të dëmtuarit.

Neni 114

Kur kërkesa pasurore juridike ka të bëjë me anulimin e veprimit të caktuar juridik, kurse gjykata çmon se kërkesa është e bazuar, me aktgjykim e urdhëron anulimin e plotë ose të pjesërishtëm të atij veprimi juridik me pasojat që rrjedhin nga veprimi i tillë, pa cenuar të drejtat e personave të tretë.

Neni 115

(1) Gjkata që zbaton procedurën penale, mund ta ndryshojë aktgjykimin e formës së prerë me të cilin është vendosur për kërkesën pasurore juridike vetëm në rastin e rishikimit të procedurës penale ose kërkesës për mbrojtjen e ligshmërisë.

(2) Në të gjitha rastet tjera, i dënuari apo trashëgimtarët e tij mund të kërkojnë ndryshimin e aktgjykimit të formës së prerë të gjykatës penale me të cilin është vendosur për kërkesën pasurore juridike vetëm në kontest civil, me kusht të ekzistimit të arsyeve për rishikim sipas dispozitave të zbatueshme në procedurën kontestimore civile.

Neni 116

(1) Masat e përkohshme për sigurimin e kërkesës pasurore juridike si rrjedhojë e kryerjes së veprës penale mund të urdhërohen në procedurë penale sipas dispozitave të zbatueshme për procedurën e përmbarimit me propozimin e personave të autorizuar (neni 108 i këtij Kodi).

(2) Aktvendimi nga paragrafi 1 i këtij neni merret në procedurën paraprake nga gjyqtari i procedurës paraprake. Pas ngritjes së aktakuzës aktvendimin e merr kryetari i trupit gjykues për rastet jashtë shqyrtimit gjyqësor, kurse në shqyrtim gjyqësor aktvendimin e merr trupi gjykues.

(3) Kundër aktvendimit të trupit gjykues për masat e përkohshme të sigurimit të kërkesës nuk lejohet ankesë. Në raste të tjera për ankesë vendos kolegji prej tre gjyqtarësh. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.

Neni 117

(1) Në qoftë se kërkesa përfshin sendet të cilat padyshim i takojnë të dëmtuarit e nuk shërbëjnë si provë në procedurë penale, sendet e tilla i dorëzohen të dëmtuarit edhe para përfundimit të procedurës.

(2) Në qoftë se pronësia e sendeve kontestohet nga më shumë të dëmtuar, ata udhëzohen në kontest civil, ndërsa gjykata në procedurë penale urdhëron vetëm ruajtjen e sendeve si masë të përkohshme për sigurimin e kërkesës.

(3) Sendet që shërbejnë si provë përkohësisht konfiskohen dhe i kthehen pronarit pas përfundimit të procedurës. Kur sendi i tillë është shumë i nevojshëm për pronarin, ai mund t'i kthehet edhe para përfundimit të procedurës nëse ai zotohet se do ta kthejë kur nga ai t'i kërkohej.

Neni 118

(1) Në qoftë se i dëmtuari ka parashtruar kërkesë kundër personit të tretë për shkak se ai disponon me sendet që i ka fituar me vepër penale ose përmes veprës penale ka realizuar dobi pasurore, gjykata në procedurë penale, me propozimin e personave të autorizuar (neni 108 i këtij Kodi) dhe sipas dispozitave që zbatohen në procedurën e përmbarimit, mund të urdhërojë masa të përkohshme siguri të kërkesës kundër asaj pale të tretë. Në këtë rast zbatohen edhe dispozitat e nenit 116 paragrafët 2 dhe 3 të këtij Kodi.

(2) Në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor, gjykata revokon masat nga paragrafi 1 i këtij neni nëse nuk janë revokuar më parë ose e udhëzon të dëmtuarin në kontest civil, në të cilin rast këto masa revokohen, përpos nëse kontesti civil është filluar brenda afatit të caktuar nga gjykata.

KAPITULLI XIII: MARRJA DHE KOMUNIKIMI I VENDIMEVE

Neni 119

(1) Në procedurën penale vendimet merren në formë të aktgjykimit, aktvendimit dhe të urdhreve.

(2) Aktgjykimin mund ta marrë vetëm gjykata, ndërsa aktvendimin dhe urdhrin mund ta marrin edhe organet tjera publike që marrin pjesë në procedurë penale.

Neni 120

(1) Vendimi i trupit gjykues merret pas këshillimit gojor dhe votimit. Vendimi miratohet kur për të voton shumica e anëtarëve të kolegjit.

(2) Kryetari i trupit gjykues drejton këshillimin e kolegjit dhe votimin, kurse vetë voton i fundit. Ai detyrohet të kujdeset për shqyrtimin e tërësishëm të të gjitha çështjeve nga çdo pikëvështrim.

(3) Kur votat për ndonjë çështje individuale për të cilën duhet votuar ndahen në disa mendime të ndryshme, kështu që asnjëri prej tyre nuk e ka shumicën, çështjet ndahen dhe votimi përsëritet derisa të arrihet shumica e votave. Nëse në këtë mënyrë nuk arrihet shumica, atëherë merret vendim sipas të cilit votat të cilat janë më të pafavorshme për të

pandehurin u shtohen votave të cilat janë më pak të pafavorshme se këto derisa të arrihet shumica e nevojshme.

(4) Anëtarët e kolegjit nuk mund ta refuzojnë votimin për çështjet që i parashtrojnë kryetari i trupit gjykues, por anëtari i trupit gjykues i cili ka votuar për lirimin e të akuzuarit ose për revokimin e aktgjykimit dhe ka mbetur në pakicë nuk detyrohet të votojë për dënimin. Në qoftë se ai nuk voton, konsiderohet se pajtohet me votën që është më e favorshme për të pandehurin.

Neni 121

(1) Me rastin e marrjes së vendimit së pari votohet për kompetencën e gjykatës, pastaj për nevojën e plotësimit të procedurës dhe për çështje të tjera paraprake.

(2) Me rastin e marrjes së vendimit për çështjen kryesore, së pari votohet se a e ka kryer i akuzuari veprën penale dhe a është ai penalisht përgjegjës, pastaj votohet për dënimin, për sanksionet tjera penale ose masat për trajtim të detyruar, për shpenzimet e procedurës penale, për kërkesën pasurore juridike dhe për çështje të tjera për të cilat duhet marrë vendim.

(3) Nëse një person akuzohet për disa vepra penale, së pari votohet për përgjegjësinë e tij penale dhe dënimet për secilën vepër penale, pastaj votohet për një dënim unik për të gjitha veprat penale.

Neni 122

(1) Këshillimi dhe votimi mbahen në seancë të mbyllur.

(2) Në sallën ku gjykata mban këshillimin dhe votimin të pranishëm mund të jenë vetëm anëtarët e trupit gjykues dhe procesmbajtësi.

Neni 123

(1) Në qoftë se ky Kod nuk parasheh ndryshe, vendimet u komunikohen palëve të interesuara gojarisht nëse janë të pranishëm, e kur mungojnë atyre u dërgohet kopja e vërtetuar.

(2) Kur vendimi komunikohet gojarisht shënohet në procesverbal ose në shkresë, kurse personi të cilit i është dërguar komunikimi, marrjen e vërteton me nënshkrimin e tij. Kur pala e interesuar deklaron se nuk do të ankohej, kopja e vërtetuar e vendimit të komunikuar gojarisht nuk i dërgohet po qe se me këtë Kod nuk është paraparë ndryshe.

(3) Kopjet e vendimeve kundër të cilëve lejohet ankesë dërgohen së bashku me udhëzim për të drejtën në ankesë.

KAPITULLI XIV: DËRGIMI I SHKRESAVE**Neni 124**

(1) Në parim, shkresat dërgohen me postë. Dërgesa mund të bëhet edhe nëpërmjet organit kompetent komunal, zyrtarit të organit që ka marrë vendimin ose drejtpërdrejt përmes atij organi.

(2) Thirrja për të marrë pjesë në shqyrtim gjyqësor ose thirrjet tjera gjykata mund t'ia komunikojë edhe gojarisht personit i cili gjendet në gjykatë së bashku me udhëzimin për pasojat e mosparaqitjes së tij. Thirrja e bërë në këtë mënyrë shënohet në procesverbal të cilin personi i thirrur e nënshkruan, përveç kur kjo thirrje është shënuar në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor. Kjo mënyrë konsiderohet si dërgesë e rregullt.

Neni 125

Shkresa, që sipas këtij Kodi duhet dorëzuar personalisht, i jepet direkt personit të cilit i është adresuar. Në qoftë se personi, të cilit shkresa duhet dorëzuar personalisht nuk gjendet në vendin ku duhet bërë dorëzimi, dërguesi mëson se kur dhe ku mund të gjendet ai person dhe le njoftimin me shkrim te ndonjëri nga personat e paraparë në nenin 126 të këtij Kodi, që marrësi i shkresës të gjendet në banesën e tij ose në vendin e punës në ditën dhe orën e caktuar për të pranuar shkresën. Kur edhe pas kësaj dërguesi nuk e gjen personin të cilit duhet dorëzuar shkresën, ai vepron sipas dispozitave të nenit 126, paragrafi 1 i këtij Kodi dhe dorëzimi i tillë konsiderohet i efektshëm.

Neni 126

(1) Shkresa, për të cilën me këtë Kod nuk është paraparë dorëzim detyrues personal, dorëzohet gjithashtu personalisht, por kur marrësi nuk gjendet në banesë ose në vendin e punës shkresa e tillë mund t'i dorëzohet ndonjërit nga anëtarët e rritur të familjes së tij i cili detyrohet ta pranojë shkresën. Në qoftë se ata nuk gjenden në shtëpi, shkresa i dorëzohet kujdestarit ose fqinjit në qoftë se ai pajtohet ta pranojë atë. Kur dërgimi bëhet në vendin e punës së personit i cili duhet të pranojë shkresën, ndërsa ai nuk gjendet aty, mund t'i dorëzohet personit të autorizuar për marrjen e postës i cili detyrohet ta pranojë shkresën, ose personit i cili është i punësuar në të njëjtin vend pune në qoftë se ai pajtohet ta pranojë shkresën.

(2) Kur shkresa nuk mund t'u dorëzohet personave nga paragrafi 1 i këtij neni, marrësit i lihet njoftimi për postën se ku mund të merret shkresa dhe afati deri kur mund të marrë atë shkresë. Shkresa e cila nuk merret brenda afatit të paraparë kthehet.

(3) Kur vërtetohet se mungon personi të cilit duhet t'i dërguohet shkresa, dhe se personat nga paragrafi 1 i këtij neni nuk mund t'ia dorëzojnë atij shkresën me kohë, shkresa kthehet me shënimin se ku gjendet personi që mungon.

Neni 127

(1) Të pandehurit personalisht i dorëzohet thirrja për marrje në pyetje në procedurë paraprake, në seancë për konfirmim të aktakuzës dhe për shqyrtim gjyqësor.

(2) Të pandehurit i cili nuk ka mbrojtës i dërgohet personalisht aktakuza, propozimakuza, padia private, aktgjykimi dhe vendimet tjera për të cilat afati i ankesës fillon nga dita e dorëzimit, duke përfshirë edhe ankesën e palës kundërshtare të dorëzuar për përgjigje. Me kërkesën e të pandehurit, aktgjykimi dhe vendimet tjera i dorëzohen personit të caktuar nga ai.

(3) Në qoftë se të pandehurit, i cili nuk ka mbrojtës duhet dorëzuar aktgjykimin me të cilin i është shqiptuar dënimi me burgim, kurse aktgjykimi nuk mund t'i dërgohet në adresën e tij të mëparshme, gjykata menjëherë i cakton mbrojtës të pandehurit, i cili e ushtron këtë detyrë derisa të gjindet adresa e re e të pandehurit. Mbrojtësit të caktuar i lihet afat i nevojshëm për t'u njoftuar me shkresat e pastaj i dorëzohet aktgjykimi dhe vazhdon procedura. Në rast të ndonjë vendimi tjetër për të cilin data e dorëzimit konsiderohet si datë e fillimit të ecjes së afatit për parashtrimin e ankesës, ose në rastin e ankesës së palës kundërshtare e cila dorëzohet për përgjigje dhe dërguesi nuk ka mund ta gjej adresën e re të të pandehurit, vendimi apo ankesa vihet në stendën e gjykatës dhe pas tetë ditëve nga dita e vënies në stendë dërgesa konsiderohet valide.

(4) Në qoftë se i pandehuri ka mbrojtës, shkresa nga paragrafi 2 i këtij neni i dërgohet mbrojtësit dhe të pandehurit në pajtim me dispozitat e nenit 126 të këtij Kodi. Në rastin e tillë afati për ushtrimin e mjetit juridik apo të përgjigjes në ankesë ec nga dita e dorëzimit të shkresës të pandehurit. Kur të pandehurit nuk mund t'i dorëzohet vendimi apo ankesa për shkak të mosdhënies së adresës, ato vëhen në stendën e gjykatës dhe pas tetë ditëve nga dita e vënies në stendë dërgesa konsiderohet valide.

(5) Kur shkresa duhet dorëzuar mbrojtësit të të pandehurit dhe i pandehuri ka më shumë se një mbrojtës, mjafton t'i dorëzohet njërit prej tyre.

Neni 128

(1) Thirrja për paraqitjen e padisë private apo të aktakuzës si dhe thirrja për shqyrtim gjyqësor i dërgohen personalisht paditësit privat dhe paditësit subsidiar ose përfaqësuesve të tyre ligjor (neni 125 i këtij Kodi), kurse përfaqësuesve të tyre të autorizuar thirrja u dërgohet sipas nenit 126 të këtij Kodi. Në mënyrë të njëjtë u dërgohen edhe vendimet për të cilin dita e dorëzimit konsiderohet si ditë e fillimit të afatit për paraqitjen e ankesës dhe të ankesës së palës kundërshtare që dorëzohet për përgjigje.

(2) Nëse thirrja, vendimi ose ankesa nuk mund t'u dorëzohet personave nga paragrafi 1 i këtij neni ose të dëmtuarit në adresën në të cilën kanë banuar deri atëherë, gjykata i vendos në stendën e gjykatës dhe pas pesëmbëdhjetë ditësh nga dita e vënies në stendë dërgesa konsiderohet valide.

(3) Kur i dëmtuari, paditësi subsidiar ose paditësi privat ka përfaqësues ligjor ose përfaqësues të autorizuar, thirrja i dërgohet përfaqësuesit ligjor ose përfaqësuesit të autorizuar. Nëse ai ka më shumë se një, thirrja i dërgohet vetëm njërit prej tyre.

Neni 129

(1) Marrësi dhe dërguesi e nënshkruajnë fletëdërgesën për të vërtetuar dorëzimin. Marrësi në fletëdërgesë shënon personalisht ditën e pranimit.

(2) Në qoftë se marrësi nuk di shkrim ose nuk është në gjendje të nënshkruajë emrin e tij, për të nënshkruhet dërguesi duke e shënuar ditën e dorëzimit dhe arsyen përse është nënshkruar në vend të marrësit.

(3) Kur marrësi refuzon të nënshkruajë fletëdërgesën, dërguesi këtë e shënon në fletëdërgesë si dhe ditën e përmbushjes së dorëzimit të dërgesës.

Neni 130

Kur marrësi ose anëtar i rritur i familjes së tij refuzon marrjen e shkresës, dërguesi shënon në fletëdërgesë ditën, orën dhe shkakun e refuzimit të marrjes dhe shkresën e lë në banesën e marrësit ose në vendin e tij të punës. Dorëzimi i tillë konsiderohet valid.

Neni 131

(1) Policëve, rojeve në institucionet ku mbahen personat e privuar lirie, të punësuarve në transportin tokësor dhe ajror (në transportin tokësor, ujor dhe ajror) u dërgohen thirrjet nëpërmjet komandës së tyre apo eprorit të drejtpërdrejtë dhe, sipas nevojës, në këtë mënyrë mund t'u dërgohen edhe shkresat tjera.

(2) Personave të burgosur u dorëzohet thirrja nëpërmjet gjykatës ose nëpërmjet institucionit ku ata mbahen të burgosur.

(3) Përveç rasteve kur me marrëveshje ndërkombëtare është caktuar ndryshe, personave që gëzojnë të drejtën e imunitetit në Kosovë u dërgohen thirrjet në pajtim me dispozitat e këtij kapitulli. Në lokalet e Administratës së Përkohshme të UNMIK-ut ose në lokalet e KFOR-it nuk mund të bëhet dorëzimi personal i thirrjes.

Neni 132

(1) Prokurorit publik vendimet dhe shkresat tjera i dërgohen përmes zyrës së regjistrimit të prokurorisë publike.

(2) Në rastin e dërgimit të vendimeve ose shkresave të tjera për të cilat afati fillon të ecë nga dita e dorëzimit, dita e dorëzimit të shkresës në zyrën e regjistrimit të prokurorisë publike konsiderohet ditë e dorëzimit.

(3) Prokurorit publik, me kërkesën e tij, i dërgohen për shqyrtim shkresat e çështjes penale. Kur afati për ushtrimin e mjetit të rregullt juridik ec ose kur kjo është e nevojshme për arsye të tjera procedurale, gjykata mund të caktojë një afat kur prokurori publik detyrohet t'i kthejë shkresat.

Neni 133

Për rastet që nuk janë paraparë në mënyrë të veçantë me këtë Kod, dërgimi bëhet sipas dispozitave që vlejné për procedurën kontestimore.

Neni 134

(1) Thirrjet dhe vendimet e marra para përfundimit të shqyrtimit gjyqësor dhe të adresuara për personin që merr pjesë në procedurë, përpos të pandehurit, mund t'i dorëzohen një pjesëmarrësi në procedurë i cili pranon t'ia dorëzojë personit të adresuar, kur organi përkatës konsideron se në këtë mënyrë marrja e tyre është e sigurt.

(2) Personat nga paragrafi 1 i këtij neni mund të njoftohen për thirrjen për shqyrtim gjyqësor ose për thirrjet tjera, si dhe për vendimin për shtyrje të shqyrtimit gjyqësor a të veprimeve të tjera të planifikuara përmes telekomunikimit, nëse nga rrethanat mund të sigurohet se njoftimi i bërë në këtë mënyrë do të pranohet nga personi të cilit i është adresuar.

(3) Në procesverbal bëhet shënim zyrtar se thirrja ose vendimi janë dërguar në mënyrën e paraparë në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni.

(4) Personi i cili është njoftuar ose të cilit i është dërguar vendimi në pajtim me paragrafin 1 ose 2 të këtij neni mund të vuajë pasojat e dëmshme për shkak të mosndërmarrjes së veprimeve vetëm nëse vërtetohet se ai e ka marrë thirrjen apo vendimin me kohë dhe është njoftuar për pasojat e mosndërmarrjes së veprimit.

KAPITULLI XV: EKZEKUTIMI I VENDIMEVE**Neni 135**

- (1) Aktgjykimi merr formë të prerë kur më nuk mund të kundërshtohet me ankesë ose kur nuk lejohet ankesë.
- (2) Aktgjykimi i formës së prerë ekzekutohet kur është bërë dorëzimi dhe kur për ekzekutimin e tij nuk ka pengesa ligjore. Në qoftë se nuk është parashtruar ankesë ose palët kanë hequr dorë nga e drejta në ankesë o janë tërhequr nga ankesa e parashtruar, aktgjykimi konsiderohet i ekzekutueshëm pas kalimit të afatit për ankesë apo nga dita e heqjes dorë ose e tërheqjes së ankesës.
- (3) Në qoftë se gjykata e cila ka marrë aktgjykimin në shkallë të parë nuk është kompetente për ekzekutimin e tij, kopjen e vërtetuar të aktgjykimit ia dërgon organit kompetent për ekzekutim së bashku me vërtetimin që lejon ekzekutimin.
- (4) Dispozitat që zbatohen për ekzekutimin e sanksioneve penale përcaktohen me ligj të posaçëm.

Neni 136

Kur gjoba e paraparë me këtë Kod nuk mund të arkëtohet as detyrimisht, gjykata e ekzekuton duke zbatuar nenin 39 të Kodit të përkohshëm penal.

Neni 137

- (1) Në rastin e shpenzimeve të procedurës penale, konfiskimit të dobisë pasurore dhe kërkesës pasurore juridike aktgjykimi ekzekutohet nga gjykata kompetente sipas dispozitave të zbatueshme në procedurën e përmbarimit.
- (2) Arkëtimi i detyrueshëm i shpenzimeve të procedurës penale që duhet derdhur në buxhet bëhet sipas detyrës zyrtare. Shpenzimet e arkëtimit të detyrueshëm fillimisht mbulohen nga mjetet buxhetore të gjykatës.
- (3) Në qoftë se me aktgjykim shqiptohet dënim plotësues i konfiskimit të sendit, gjykata e cila ka shqiptuar dënimin në shkallë të parë vendos nëse do të shiten sendet e tilla sipas dispozitave të zbatueshme në procedurën e përmbarimit, do t'i dorëzohen muzeut kriminalistik, ndonjë institucioni tjetër apo të asgjësohen. Paratë e fituara nga shitja e sendeve të tilla derdhen në buxhet.
- (4) Kur merret vendim për konfiskimin e sendeve në bazë të nenit 489 të këtij Kodi, paragrafi 3 i këtij neni zbatohet përshtatshmërisht.

(5) Përveç rishikimit të procedurës penale apo kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë, urdhri i formës së prerë për konfiskimin e sendeve mund të ndryshohet në kontest civil nëse lind mosmarrëveshje rreth pronësisë së sendeve të konfiskuara.

Neni 138

(1) Në qoftë se ky Kod nuk parasheh ndryshe, aktvendimi ekzekutohet kur merr formën e prerë. Urdhri ekzekutohet menjëherë, përpos rasteve kur organi që lëshon urdhrin vendos ndryshe.

(2) Aktvendimi merr formën e prerë kur ndaj tij më nuk mund të ushtrohet ankesë ose kur nuk lejohet ankesë.

(3) Nëse nuk është paraparë ndryshe, aktvendimet dhe urdhrat ekzekutohen nga organet që i kanë marrë ato vendime. Kur gjykata ka vendosur për shpenzimet e procedurës penale me aktgjykim, arkëtimi i këtyre shpenzimeve bëhet sipas dispozitave të nenit 137, paragrafët 1 dhe 2 të këtij Kodi.

Neni 139

(1) Kur ka mëdyshje lidhur me lejimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor a për llogaritjen e dënimit, ose kur me aktgjykimin e formës së prerë nuk është vendosur për llogaritjen e paraburgimit a të dënimit të vuajtur më parë apo llogaritja nuk është bërë në mënyrë të saktë, kryetari i trupit gjykues që ka gjykuar çështjen në shkallë të parë për këto çështje vendos me aktvendim të posaçëm. Ankesa nuk pezullon ekzekutimin e aktvendimit, përveç nëse gjykata vendos ndryshe.

(2) Kur ka mëdyshje lidhur me interpretimin e vendimit gjyqësor, për këtë vendos gjykata që ka marrë vendimin e formës së prerë.

Neni 140

Kur vendimi mbi kërkesën pasurore juridike merr formën e prerë, i dëmtuari mund të kërkojë nga gjykata e cila ka marrë vendimin në shkallë të parë që atij t'i lëshojë kopjen e vërtetuar të vendimit me shkrim me sugjerim se vendimi mund të ekzekutohet.

Neni 141

Evidencën mbi procedurat penale dhe evidencën e personave të dënuar e mban organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore. Mënyra e mbajtjes së evidencës caktohet me urdhëresë administrative.

KAPITULLI XVI: SHIKIMI I SHKRESAVE**Neni 142**

(1) Në asnjë fazë të procedurës mbrojtësit nuk mund t'i mohohet shikimi i shkresave lidhur me procesin e marrjes në pyetje të të pandehurit, nuk mund t'i mohohet shikimi i materialit të marrë nga i pandehuri apo materialit që i përket atij, shikimi i materialit lidhur me veprimet hetimore në të cilat është lejuar ose është dashur të lejohet pjesëmarrja e mbrojtësit ose shikimi i analizave të ekspertëve.

(2) Pas përfundimit të hetimit, mbrojtësi ka të drejtë të shikojë, të kopjojë ose t'i fotografojë të gjitha shkresat dhe provat materiale me të cilat disponon gjykata.

(3) Përveç të drejtave që i gëzon mbrojtësi nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, atij i lejohet nga prokurori publik të shikojë, të kopjojë ose të fotografojë shkresa, libra, dokumente, fotografi dhe objekte të tjera materiale në zotërim, ruajtje ose kontroll të prokurorit publik, materiale të cilat shërbejnë për përgatitjen e mbrojtjes ose shfrytëzimin e tyre nga prokurori publik si prova për qëllimet e seancës për konfirmimin e aktakuzës ose të shqyrtimit gjyqësor që janë marrë nga i pandehuri apo kanë qenë pronë e tij, varësisht nga rasti. Prokurori publik mund t'i refuzojë mbrojtësit shikimin, kopjimin ose fotografimin e shkresave të caktuara, të librave, dokumenteve, fotografive dhe objekteve të tjera materiale në zotërim, ruajtje ose nën kontroll të tij, nëse ka gjasa reale se shikimi, kopjimi ose fotografimi mund të rrezikojë qëllimin e hetimit, jetën ose shëndetin e njerëzve. Në rast të tillë, mbrojtësi mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake të lejojë shikimin, kopjimin ose fotokopjimin. Vendimi i gjyqtarit të procedurës paraprake është përfundimtar.

(4) Dispozitat e këtij neni varen nga masat për mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve dhe privatësisë së tyre si dhe për mbrojtjen e informacioneve konfidenciale, siç është paraparë me ligj.

Neni 143

(1) I dëmtuari dhe përfaqësuesit e tij ligjorë ose përfaqësuesi i autorizuar kanë të drejtë të shikojnë, kopjojnë ose fotografojnë shkresat dhe provat materiale që i disponon gjykata ose prokurori publik nëse legjitimohet interesi i tij.

(2) Gjykata ose prokurori publik mund të refuzojnë lejimin e shikimit, të kopjimit ose të fotokopjimit të shkresave ose provave materiale nëse interesi legjitim i të pandehurit dhe i personave të tjerë kalon interesin e të dëmtuarit, ose nëse ka gjasa reale që shikimi mund të rrezikojë qëllimin e hetimit a jetën dhe shëndetin e njerëzve apo do të zvarriste në mënyrë të konsiderueshme procedurën dhe nëse i dëmtuari ende nuk është pyetur si dëshmitar.

(3) Nëse prokurori publik refuzon shikimin e shkresave, i dëmtuari mund t'i paraqesë ankesë gjyqtarit të procedurës paraprake. Vendimi i gjyqtarit të procedurës paraprake është përfundimtar.

(4) Nëse gjyqtari i procedurës paraprake refuzon shikimin e shkresave me të cilat disponon gjykata, atëherë mund të paraqitet ankesë në kolegjin prej tre gjyqtarësh.

(5) Dispozitat e këtij neni varen nga masat për mbrojtjen e të dëmtuarve, dëshmitarëve dhe privatësisë së tyre si dhe mbrojtjen e informacioneve konfidenciale siç është paraparë me ligj.

KAPITULLI XVII: DISPOZITAT TJERA

Neni 144

Kur ndjekja për vepër të caktuar penale varet nga propozimi për ndjekje i të dëmtuarit apo nga leja paraprake e organit kompetent, prokurori publik nuk mund të zbatojë hetimin, të ngrisë aktakuzën apo propozimakuzën pa dorëzimin e provave që dëshmojnë propozimin apo dhënien e lejes. Në raste të ngutshme, prokurori publik mund të veprojë në bazë të propozimit gojor për ndjekje i cili duhet konfirmuar me shkrim brenda katërdhjetë e tetë orëve.

Neni 145

Kur gjatë rrjedhës së procedurës penale të zbatuar pranë gjykatës vërtetohet se i pandehuri ka vdekur, gjykata merr aktvendim për pushimin e procedurës penale.

Neni 146

(1) Gjykata gjatë rrjedhës së procedurës mund t'i shqiptojë gjobë deri në 250 EURO mbrojtësit, përfaqësuesit të autorizuar ose përfaqësuesit ligjor, të dëmtuarit, paditësit subsidiar ose paditësit privat kur veprimet e tij janë të drejtuara qartë në zvarritjen e procedurës penale.

(2) Oda e Avokatëve informohet për shqiptimin e gjobës ndaj anëtarit të saj ose praktikantit të avokaturës.

(3) Në qoftë se prokurori publik nuk i paraqet gjykatës propozimet me kohë ose veprimet tjera në procedurë i ndërmerr me vonesa të mëdhe dhe kështu shkakton zvarritjen e procedurës, atëherë për këtë njoftohet prokurori publik më i lartë.

Neni 147

(1) Rregullat e së drejtës ndërkombëtare dhe e drejta në imunitet, në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/47, e datës 18 tetor 2000 Mbi statusin, privilegjet dhe imunitetin e KFOR-it, UNMIK-ut dhe personelit të tyre në Kosovë vlejné për përjashtim nga ndjekja penale të personave të cilët gëzojnë imunitet në Kosovë.

(2) Në rast dyshimi lidhur me identitetin e personave të tillë, gjykata i drejtohet për sqarim autoritetit kompetent përmes organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 148

Të gjitha organet publike detyrohen që gjykatave dhe organeve të tjera kompetente që marrin pjesë në procedurë penale t'u japin ndihmën e nevojshme, sidomos për hetimin e veprave penale ose vendndodhjen e kryerësve.

Neni 149

(1) Me kërkesën e gjykatës, institucionet dhe personat përgjegjës për mbajtjen e bazave të të dhënave madje edhe pa pëlqimin e personave përkatës, i sigurojnë gjykatës të dhëna nga baza e tyre e të dhënave që i mbajnë kur të dhënat e tilla janë të domosdoshme për zhvillimin e procedurës penale.

(2) Gjykata detyrohet të mbrojë fshehtësinë e të dhënave të marra në mënyrë të tillë.

Neni 150

Procedurat për mbrojtjen personale të të dëmtuarve, dëshmitarëve, të pandehurve dhe anëtarëve të familjes së tyre gjatë dhe pas procedurës penale do të përcaktohen me urdhëresë administrative.

KAPITULLI XVIII: KUPTIMI I SHPREHJEVE LIGJORE TË PËRDORURA NË KËTË KOD**Neni 151**

Sipas këtij Kodi:

- 1) "I dyshuar" është personi për të cilin policia ose autoritetet e ndjekjes penale kanë dyshim të arsyeshëm se ka kryer vepër penale, por kundër të cilit procedura penale nuk ka filluar.
- 2) "I pandehur" është personi kundër të cilit zbatohet procedura penale. Shprehja "i pandehur" po ashtu përdoret në këtë Kod edhe si shprehje e përgjithshme për të pandehurin, për të akuzuarin dhe për të dënuarin.
- 3) "I akuzuar" është personi kundër të cilit:
 - i) Aktakuza ka marrë formën e prerë;
 - ii) Është paraqitur padi private ose
 - iii) Propozimakuza është dorëzuar dhe është caktuar shqyrtimi gjyqësor.
- 4) "I dënuar" është personi për të cilin me aktgjykim të formës së prerë është vërtetuar se është fajtor për kryerjen e veprës penale.

- 5) "I dëmtuar" është personi të cilit çfarëdo e drejte personale ose pasurore i është shkelur ose i është rrezikuar me veprën penale.
- 6) "Përfaqësues ligjor" është prindi ose personi që ushtron autoritetin prindëror ose kujdestari.
- 7) "Përfaqësues i autorizuar" është personi, i cili në rastet e parapara me këtë Kod vepron në emër dhe në interes të të dëmtuarit.
- 8) "Padi të autorizuar" është prokurori publik, padi tësi privat ose padi tësi subsidiar.
- 9) "Padi tësi subsidiar" është i dëmtuari i cili, nën kushtet e parapara me këtë Kod, ushtron ndjekjen për vepra penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare.
- 10) "Padi tësi privat" është i dëmtuari, i cili ushtron ndjekjen për vepra penale për të cilat ligji penal parasheh padi private.
- 11) "Kolegj prej tre gjyqtarësh" është një panel i përbërë nga tre gjyqtarë i cili vendos jashtë shqyrtimit gjyqësor (neni 22, paragrafi 3 dhe neni 24, paragrafi 2 i këtij Kodi).
- 12) "Seancë konfirmimi" është seancë ku gjyqtari merr aktvendim mbi aktakuzën dhe ku të pandehurit i jepet mundësia për të pranuar apo mos pranuar fajësinë (neni 309 deri 318 të këtij Kodi).
- 13) "Paraburgim" është privimi i lirisë së të pandehurit me vendim të gjyqit gjatë procedurës paraprake dhe gjatë rrjedhës së procedurës gjyqësore para marrjes së aktgjykimit të formës së prerë.
- 14) "Kryetar i trupit gjykues" është kryetari i trupit gjykues, gjyqtari i vetëm kur procedura zbatohet sipas nenit 22, paragrafi 2 i këtij Kodi, gjyqtari i vetëm i cili zbaton procedurën për konfirmimin e aktakuzës ose kryetar i trupit gjykues i një kolegji të apelit a kolegji i cili vendos për mjetin e jashtëzakonshëm juridik.
- 15) "Ndërmjetës" është personi i autorizuar, i cili zbaton procedurën e ndërmjetësimit sipas nenit 228 të këtij Kodi.
- 16) "Palë" është padi tësi dhe i pandehuri. Kur paraqitet kërkesë pasurore juridike apo ankesë nga i dëmtuari, edhe i dëmtuari konsiderohet palë.
- 17) "Polici" është Policia Civile e Misionit të Përkohshëm të Administratës së Kombeve të Bashkuara në Kosovë, e njohur edhe me emrin Policia Ndërkombëtare e Kombeve të Bashkuara ose si Polici e UNMIK-ut dhe si Shërbimi Policor i Kosovës. Kuptimi përfshin edhe policinë gjyqësore.
- 18) "Polici gjyqësore" janë oficerët e policisë që, përveç punëve të tjera policore, janë të autorizuar të kryejnë hetimet dhe punë të ngjashme nën mbikëqyrjen e prokurorit publik.

- 19) “Banor i Kosovës” është personi i cili është regjistruar ose ka të drejtë për t’u regjistruar si banor i përhershëm i Kosovës në Regjistrin qendror civil, në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/13 mbi Regjistrin qendror civil të datës 17 mars.
- 20) “Fëmijë” është personi i cili nuk e ka mbushur moshën tetëmbëdhjetë vjet.
- 21) “I mitur” është personi i moshës mes katërmëdhjetë dhe tetëmbëdhjetë vjet.
- 22) “UNMIK” është prania ndërkombëtare civile e themeluar në territorin e Kosovës në pajtim me Rezolutën 1244 të Këshillit të Sigurimit (1999), i cili integron komponentet e Administratës së Përkohshme Civile (Kombet e Bashkuara), Policinë dhe Gjyqësinë; Ndërtimin e Institucioneve (OSBE) dhe Rindërtimin (BE).
- 23) “Organ publik” është organi i Misionit të Administratës së Përkohshme të Kombeve të Bashkuara në Kosovë ose i Institucioneve të Përkohshme të Vetëqeverisjes.
- 24) “Kontroll intim” është kontrolli i cili përbëhet nga kontrolli fizik i zgavrave të trupit të personit, pos gojës.
- 25) Shprehja “Rrugë diplomatike” do të thotë rrugët e komunikimit ndërmjet UNMIK-ut dhe qeverive të huaja nëpërmjet autoriteteve përkatëse.
- 26) Shprehja “Kornizë kushtetuese” do të thotë Korniza Kushtetuese për Vetëqeverisje të Përkohshme në Kosovë e hartuar në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2001/9 të datës 15 maj 2001 mbi Kornizën Kushtetuese për Vetëqeverisje të Përkohshme në Kosovë.

PJESA E DYTË: PROVAT**KAPITULLI XIX: DISPOZITA TË PËRGJITHSHME LIDHUR ME PROVAT****Neni 152**

(1) Rregullat e provës parashtruar në këtë kapitull zbatohen në të gjitha procedurat penale para gjykatës dhe, në rastet kur e parasheh ky Kod, ato gjithashtu zbatohen në procedurat para prokurorit dhe policisë.

(2) Gjykata, sipas vlerësimit të vet, mund të pranojë dhe të marrë parasysh çdo provë të pranueshme që ajo mendon se është e rëndësishme për procedurën penale konkrete dhe ka autoritetin të vlerësojë lirisht të gjitha provat e parashtruara me qëllim të përcaktimit të rëndësisë ose papranueshmërisë së tyre.

(3) Gjykata mund të refuzojë kërkesën për marrjen e provës:

- 1) Kur marrja e provës së tillë për të plotësuar provat tjera është e panevojshme dhe e tepërt, sepse çështja është e njohur në vija të përgjithshme;
- 2) Kur fakti që do të provohet është i parëndësishëm për vendimin apo është provuar;
- 3) Kur prova është tërësisht e papërshtatshme ose e paarritshme dhe
- 4) Kur kërkesa bëhet për të zgjatur procedurën.

Neni 153

(1) Provat e marra me shkelje të dispozitave të procedurës penale janë të papranueshme kur ky Kod ose dispozita të tjera të ligjit shprehimisht parashikojnë kështu.

(2) Gjykata nuk mund ta mbështesë vendimin e saj në prova të papranueshme.

Neni 154

(1) Për pranimin e provës gjykata vendos me kërkesë të palës ose sipas detyrës zyrtare.

(2) Çështja lidhur me pranimin e provës mund të ngritet nga pala në kohën kur prova i paraqitet gjykatës dhe në rast të veçantë në seancën për konfirmimin e aktakuzës. Përgjashtimisht, mund të ngritet më vonë, nëse çështjet nuk i janë bërë të njohura palës në kohën kur prova është paraqitur, ose ekzistojnë rrethana të tjera të justifikueshme. Gjykata mund të kërkojë që çështja të paraqitet me shkrim. Në mungesë të kërkesës së palës, gjykata duhet të vendosë mbi pranimin e provës sipas detyrës zyrtare kurdoherë që gjatë procedurës lind dyshimi mbi ligjshmërinë e provës.

(3) Aktvendimin që e merr gjykata mbi pranueshmërinë e provës duhet arsyetuar. Nëse aktvendimi mbi pranimin e provës merret në fazën paraprake të procedurës, ai mund të

kundërshtohet në kolegjin prej tre gjyqtarësh me ankesë të veçantë brenda dyzet e tetë orëve nga koha e pranimit të aktvendimit.

(4) Prova e papranueshme veçohet nga shkresat e lëndës dhe vulozet. Prova e tillë ruhet në gjykatë ndaras nga shkresat dhe provat. Prova e veçuar nuk mund të shqyrtohet e as të përdoret në procedurë, përveç në procedurë të ankesës kundër aktvendimit mbi pranueshmërinë.

(5) Në të gjitha fazat e procedurës gjykata detyrohet të sigurojë që asnjë provë e papranueshme, referencë a dëshmi në provën e tillë të mos përfshihet në shkresa ose të mos paraqitet në shqyrtim gjyqësor a në seancë dëgjimi para shqyrtimit gjyqësor.

(6) Prova, e cila me aktvendim është konstatuar si e papranueshme, në një fazë të mëvonshme të procedurës me aktvendim mund të konstatohet si e pranueshme.

Neni 155

(1) Gjatë çdo intervistimi ose marrjeje në pyetje ndalohet që:

- 1) Liria e të pandehurit për të formuluar dhe shprehur mendimin e tij të ndikohet nëpërmjet keqtrajtimit, lodhjes së shkaktuar, ndërhyrjes fizike, përdorimit të drogës, torturës, shtrëngimit ose hipnotizimit;
- 2) I pandehuri të kanoset me masa të ndaluara me ligj;
- 3) Të premtohet ndonjë përfitim i paparaparë me ligj; dhe
- 4) Të dobësohet kujtesa e të pandehurit ose aftësia e tij për të kuptuar.
- 5) Ndalesa nga paragrafi 1 i këtij neni zbatohet pavarësisht nga pëlqimi i personit të intervistuar ose të marrë në pyetje.
- 6) Kur intervistimi ose marrja në pyetje është zbatuar në kundërshtim me paragrafin 1 të këtij neni, procesverbali i intervistimit ose marrjes së tillë në pyetje është i papranueshëm.

Neni 156

(1) Deklarimi i të pandehurit dhënë policisë ose prokurorit publik mund të jetë provë e pranueshme në gjykatë vetëm kur është marrë në pajtim me dispozitat e nenit 229 deri në 236 të këtij Kodi. Deklarimi i tillë mund të përdoret për ta kundërshtuar deklarin e të pandehurit në gjyq (neni 372, paragrafi 2 i këtij Kodi).

(2) Deklarimi i dëshmitarit i dhënë në polici ose para prokurorit publik mund të jetë provë e pranueshme në gjykatë vetëm kur të pandehurit ose mbrojtësit i është dhënë mundësia ta kundërshtojë atë nëpërmjet marrjes në pyetje të dëshmitarit gjatë ndonjë faze të procedurës penale.

Neni 157

(1) Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor duke u mbështetur vetëm në një dëshmi ose duke i dhënë rëndësi vendimtare një dëshmie a një prove tjetër e cila nuk mund të kundërshtohet nga i pandehuri ose mbrojtësi përmes marrjes në pyetje gjatë ndonjë faze të procedurës penale.

(2) Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor duke u mbështetur vetëm në një deklaratë ose duke i dhënë rëndësi vendimtare deklaramit të dhënë nga i pandehuri në polici ose para prokurorit publik (neni 156, paragrafi 1 i këtij Kodi).

(3) Gjykata nuk e shpall të akuzuarin fajtor vetëm ose duke i dhënë rëndësi vendimtare dëshmisë së dhënë nga një dëshmitar, identiteti i të cilit është i panjohur për mbrojtësin dhe të akuzuarin.

(4) Gjykata nuk e shpall personin fajtor vetëm mbi bazën e dëshmisë së dhënë nga dëshmitari bashkëpunues (nenet 298 deri te 303 i këtij Kodi).

KAPITULLI XX: DËSHMITARËT**Neni 158**

(1) Si dëshmitar thirret personi për të cilin besohet se mund të jep njoftime për veprën penale, për kryerësin dhe për rrethanat e rëndësishme për procedurën penale.

(2) I dëmtuari, paditësi subsidiar dhe paditësi privat mund të merren në pyetje si dëshmitarë.

(3) Çdo person i thirrur si dëshmitar detyrohet t'i përgjigjet thirrjes, e kur me këtë Kod nuk është caktuar ndryshe, detyrohet edhe të dëshmojë.

1. DËSHMITARËT E PRIVILEGJUAR**Neni 159**

Si dëshmitar nuk mund të merret në pyetje:

- 1) Personi i cili me deklarin e vet do të shkelte detyrën e ruajtjes së fshehtësisë zyrtare ose ushtarake, derisa organi kompetent nuk e liron nga ky detyrim;
- 2) Mbrojtësi, për atë që i pandehuri ia ka besuar atij në cilësi të mbrojtësit të vet, përveç kur kërkon vetë i pandehuri dhe
- 3) I bashkëpandehuri derisa zbatohet procedurë e përbashkët.

Neni 160

(1) Nga detyra e dëshmimit janë të liruar:

- 1) Bashkëshorti legjitim dhe bashkëshorti jashtëmartesor i të pandehurit, përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me të paktën pesë vjet burgim dhe ai është i dëmtuar me atë vepër penale;
- 2) Personi i gjinisë së gjakut në vijë të drejtë me të pandehurin, personat e gjinisë së gjakut në vijë anësore deri në shkallë të tretë ose të gjinisë së krushqisë deri në shkallë të dytë, përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me burgim me të paktën dhjetë vjet ose ai ishte dëshmitar i veprës penale kundër fëmijës që bashkëjeton ose është i afërt me të apo me të pandehurin;
- 3) Prindi adoptues ose fëmija i adoptuar i të pandehurit, përveç kur procedura zbatohet për vepër penale për të cilën mund të shqiptohet dënimi me të paktën dhjetë vjet burgim, ose ai është dëshmitar i veprës penale kundër fëmijës që bashkëjeton ose është i afërt me të apo me të pandehurin;
- 4) Personi fetar për atë çka i pandehuri apo një person tjetër i është rrëfyer;
- 5) Mbrojtësi, mbrojtësi i viktimës, mjeku, punëtori social, psikologu ose ndonjë person tjetër për faktet që i kanë mësuar gjatë ushtrimit të veprimtarisë së tyre kur detyrohen ta ruajnë si fshehtësi atë që e kanë mësuar me rastin e ushtrimit të profesionit dhe
- 6) Gazetari ose redaktori i cili punon në mjetet e komunikimit publik ose një nga ndihmësit e tij në pajtim me nenin 29 të Kodit të Përkohshëm Penal.

(2) Personi i cekur në paragrafin 1, nënparagrafët 4, 5 ose 6 të këtij neni nuk mund të refuzojë dëshmimin kur ekziston bazë ligjore për ta liruar nga detyrimi i mbajtjes së fshehtësisë.

(3) Organi kompetent që zbaton procedurën detyrohet që personat e cekur në paragrafin 1 të këtij neni, para marrjes së tyre në pyetje ose sapo të mësojë për marrëdhënien e tyre me të pandehurin, t'i bëjë me dije për të drejtën e tyre për të mos dëshmuar. Paralajmërimi dhe përgjigjja shënohen në procesverbal.

(4) Fëmija i cili, duke pasur parasysh moshën dhe zhvillimin intelektual, nuk është i aftë të kuptojë domethënien e të drejtës për të refuzuar dëshmimin nuk mund të pyetet si dëshmitar, përveç kur gjykata çmon se ata janë të aftë për të kuptuar se i nënshtrohen detyrimit për të treguar të vërtetën.

(5) Personi i cili ka të drejtë të mohojë dëshmimin ndaj njërit nga të pandehurit, lirohet nga detyrimi i dëshmimit edhe ndaj të pandehurve të tjerë kur dëshmia e tij, duke marrë parasysh çështjen, nuk mund të kufizohet në të pandehurit tjerë.

Neni 161

Dëshmia e dëshmitarit është e papranueshme nëse:

- 1) Personi nuk mund të pyetet si dëshmitar (neni 159 i këtij Kodi);
- 2) Personi nuk ka detyrim dëshmimi (neni 160 i këtij Kodi) e nuk është vënë në dijeni për këtë ose shprehimisht nuk ka hequr dorë nga kjo e drejtë, apo kur udhëzimi dhe heqja dorë nuk është shënuar në procesverbal;
- 3) Personi është fëmijë, i cili nuk kupton të drejtën e tij për të refuzuar dëshmimin ose
- 4) Dëshmia e dëshmitarit është marrë me forcë, me kanosje ose me ndonjë mjet tjetër të ngjashëm të ndaluar (neni 155 i këtij Kodi).

Neni 162

Dëshmitari nuk ka detyrim të përgjigjet në pyetje konkrete kur ka gjasa se me këtë e vë veten ose ndonjë person të afërm të tij (neni 160, paragrafi 1, nënparagrafi 1 deri në 3 i këtij Kodi) para turpit të rëndë, dëmit të konsiderueshëm material ose ndjekjes penale. Gjykata për këtë të drejtë e njofton dëshmitarin.

2. ZBATIMI I MARRJES NË PYETJE TË DËSHMITARIT**Neni 163**

- (1) Dëshmitari thirret duke ia dërguar thirrjen me shkrim në të cilën shënohet emri dhe mbiemri dhe profesioni i dëshmitarit, koha dhe vendi i ardhjes, lënda penale për të cilën thirret, shënimi se thirret si dëshmitar dhe paralajmërimi për pasojat e mungesës pa arsye.
- (2) Thirrja si dëshmitar e personit që nuk ka mbushur moshën gjashtëmbëdhjetë vjet bëhet nëpërmjet prindërve të tij apo përfaqësuesit ligjor, përveç kur kjo nuk është e mundur për shkak të nevojës për veprim të ngutshëm ose për shkak të rrethanave të tjera.
- (3) Dëshmitari i cili për shkak të pleqërisë, sëmundjes ose të metave të rënda trupore nuk mund t'i përgjigjet thirrjes, mund të pyetet jashtë gjykatës.

Neni 164

- (1) Dëshmitari pyetet ndamas dhe pa pranimë e dëshmitarëve të tjerë. Dëshmitari detyrohet t'i jep përgjigjet gojariht.
- (2) Dëshmitarit së pari i tërhiqet vërejta se detyrohet të flasë të vërtetën dhe se nuk guxon të heshtë asgjë, e pastaj i bëhet me dije se dhënia e dëshmisë së rremë është vepër penale. Dëshmitari gjithashtu paralajmërohet se nuk detyrohet të përgjigjet në ndonjë pyetje të paraparë në nenin 162 të këtij Kodi dhe paralajmërimi i tillë shënohet në procesverbal.

- (3) Pas kësaj, dëshmitari pyetet për emrin dhe mbiemrin, emrin e babait dhe të nënës, numrin e letërnjoftimit, profesionin, vendqëndrimin, vendinlindjen, moshën dhe marrëdhënien e tij me të pandehurin dhe me të dëmtuarin. Dëshmitarit i bëhet me dije detyrimi i tij për të lajmëruar gjykatën për çdo ndryshim të vendbanimit ose vendqëndrimin.
- (4) Dispozita e paragrafit 3 të këtij neni nuk zbatohet kur është në kundërshtim me masat për mbrojtjen e të dëmtuarve dhe dëshmitarëve siç parashihet me këtë Kod.
- (5) Policët informohen nga gjyqtari për të drejtën e tyre, që në vend të adresës së banimit të japin adresën e stacionit të tyre policor.
- (6) Me rastin e marrjes në pyetje të personit i cili nuk ka mbushur moshën tetëmbëdhjetë vjet, sidomos kur ai është dëmtuar me veprën penale veprohet me kujdes që pyetja të mos ndikojë dëmshëm në gjendjen e tij shpirtërore. Kur është e nevojshme, ai pyetet me ndihmën e psikologut për fëmijë ose pedagogut për fëmijë a personit tjetër profesional.

Neni 165

- (1) Prokurori publik së pari merr në pyetje dëshmitarët që i ka caktuar vetë, kurse mbrojtja së pari merr në pyetje ata që ajo i ka caktuar. Secilës palë duhet t'i jepet mundësia që t'i shtrojë pyetje dëshmitarit të pyetur nga pala tjetër.
- (2) Pas marrjes në pyetje, kryetari i trupit gjykues dhe anëtarët e trupit gjykues mund t'i bëjnë dëshmitarit pyetje që i konsiderojnë të domosdoshme për sqarimin e mëtejshëm të çështjes. Kur dëshmitari është thirrur me propozim të gjykatës, kryetari i trupit gjykues i shtron pyetje i pari.
- (3) I dëmtuari, përfaqësuesi ligjor ose përfaqësuesi i autorizuar, i bashkëpandehuri ose eksperti, mund t'i bëjnë pyetje direkte dëshmitarit vetëm me leje të gjyqtarit.
- (4) Marrja në pyetje e dëshmitarit nën moshën gjashtëmbëdhjetë vjet bëhet vetëm nga kryetari i trupit gjykues. Prokurori publik ose mbrojtësi mund të kërkojë që kryetari i trupit gjykues t'i bëjë dëshmitarit të tillë edhe pyetje të tjera. Kryetari i trupit gjykues mund t'u lejojë këtyre personave t'i bëjnë pyetje dëshmitarit drejtpërsëdrejti po që se me këtë nuk cenohet mirëqenia e dëshmitarit të tillë.
- (5) Gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit, neni 234 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.
- (6) Dëshmitarët mund të ballafaqohen kur dëshmitë e tyre esencialisht nuk përputhen. Të ballafaquarit pyeten veç e veç për secilën rrethanë për të cilën dëshmitë e tyre reciprokisht nuk pajtohen dhe përgjigjja e tyre shënohet në procesverbal. Në të njëjtën kohë mund të ballafaqohen vetëm dy dëshmitarë.
- (7) I dëmtuari i cili merret në pyetje si dëshmitar pyetet nëse dëshiron të realizojë kërkesën pasurore juridike në procedurë penale.

Neni 166

Në qoftë se marrja në pyetje e dëshmitarëve bëhet nëpërmjet përkthyesit, ose kur dëshmitari është shurdh o memec, pyetja e tij bëhet në mënyrën e paraparë në nenin 232 të këtij Kodi.

Neni 167

(1) Kur dëshmitari i cili është thirrur me rregull nuk paraqitet, e mosparaqitjen nuk e arsyeton, ose pa leje dhe shkak të arsyeshëm largohet nga vendi ku duhet të pyetet, atëherë mund të detyrohet të paraqitet dhe mund të dënohet me gjobë deri 250 EURO.

(2) Nëse dëshmitari paraqitet kur është thirrur por pasi të jetë bërë me dije për pasojat refuzon të dëshmojë pa arsyetim ligjor, mund të dënohet me gjobë deri në 250 EURO. Kur edhe pas kësaj refuzon të dëshmojë, atëherë mund të burgoset. Burgimi zgjat derisa dëshmitari nuk pranon të dëshmojë apo derisa dëshmimi i tij bëhet i panevojshëm, ose derisa procedura të përfundojë, por më së shumti një muaj.

(3) Për ankesë kundër aktvendimit me të cilin shqiptohet dënimi me gjobë ose me burgim vendos kolegji prej tre gjyqtarësh. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Dënimi nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni shqiptohet nga gjyqtari.

(4) Pjesëtarët e forcave ushtarake dhe pjesëtarët e policisë nuk mund të burgosen, por për refuzimin e dëshmimit të tyre njoftohet komanda e tyre përkatëse.

KAPITULLI XXI: MBROJTJA E TË DËMTUARVE DHE E DËSHMITARËVE**Neni 168**

Sipas këtij kapitulli vlejné këto përkufizime:

- 1) “Rrezik serioz” është frika e justifikueshme për rrezikim jete, shëndeti, prone të të dëmtuarit ose të dëshmitarit, të anëtarit të familjes së të dëmtuarit ose të dëshmitarit si pasojë që pritet për faktin se dëshmitari ose i dëmtuari kanë dhënë prova gjatë marrjes në pyetje apo dëshmimit në gjykatë;
- 2) “Anëtar i familjes” është bashkëshorti, bashkëshorti jashtëmartesor, gjinia e gjakut në vijë të drejtë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllau, motra ose prindi ushqyes;
- 3) “Gjyqtar” është gjyqtari i procedurës paraprake ose gjyqtari i trupit gjykues;
- 4) “Anonimitet” është mungesa e informatave të dhëna për identitetin ose vendndodhjen e të dëmtuarit apo të dëshmitarit, identitetin ose vendndodhjen e anëtarit të familjes së të dëmtuarit apo dëshmitarit ose identiteti i cilitdo personi që ka lidhje me të dëmtuarin apo me dëshmitarin.

Neni 169

(1) Prokurori publik, paditësi privat, mbrojtësi, i dëmtuari apo dëshmitari në cilëndo fazë të procedurës mund t'i paraqesin gjyqtarit kërkesë me shkrim për masën mbrojtëse ose urdhrin për anonimitet kur ka rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin apo anëtarët e familjeve të tyre.

(2) Kërkesa përmban deklaratën e pretendimeve faktike. Gjyqtari evidencon kërkesën dhe deklaratën në një zarf të vulosur dhe përmbajtjeve të tyre kanë mundësi t'u qasen vetëm gjyqtarët dhe prokurori publik.

(3) Pas marrjes së kërkesës, gjyqtari mund të urdhërojë masa të përshtatshme mbrojtëse për të dëmtuarin ose dëshmitarin, e nëse ai e sheh të nevojshme para se të marrë vendim për kërkesën, thërret seancë dëgjimi të mbyllur për të ndëguar informata shtesë nga prokurori, i pandehuri, mbrojtësi, të dëmtuarit ose dëshmitarët. Në rast të dorëzimit të kërkesës me të cilën kërkohet urdhër në pajtim me nenet 171 dhe 172 të këtij Kodi, gjyqtari thërret seancë të mbyllur dëgjimi.

(4) Gjyqtari mund të urdhërojë masën mbrojtëse për të dëmtuarin ose dëshmitarin kur ai konstaton se:

- 1) Ekziston rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin ose për anëtarin e familjes së tij dhe
- 2) Masa mbrojtëse është e domosdoshme për të parandaluar rrezikun serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin ose anëtarin e familjes së tij.

(5) Prokurori publik njoftohet menjëherë nga gjyqtari për çdo kërkesë të bërë nga i pandehuri, mbrojtësi, i dëmtuari, dëshmitari, paditësi privat ose paditësi subsidiar dhe ai ka të drejtë të bëjë rekomandime e deklarata lidhur me faktet te gjyqtari në seancë dëgjimi, ose me shkrim nëse nuk është urdhëruar seanca e dëgjimit nga gjyqtari.

Neni 170

(1) Gjyqtari mund të jep urdhër për masa të tilla mbrojtëse kur e sheh të nevojshme, duke përfshirë por pa u kufizuar në:

- 1) Lënien bosh ose shlyerjen e emrave, adresave, vendit të punës, profesionit ose ndonjë të dhëne a informate tjetër që mund të përdoret për të identifikuar të dëmtuarin ose dëshmitarin;
- 2) Moszbulimin e ndonjë shkresë që identifikon të dëmtuarin ose dëshmitarin;
- 3) Përpjekjen për të fshehur veçoritë ose përshtatshmin fizik të të dëmtuarit apo dëshmitarit që jep dëshminë, duke përfshirë dhënien e dëshmisë prapa një mburoje jo të tejdukshme përmes pajisjeve për ndryshimin e fotografisë ose të zërit, ose marrjen në pyetje të njëkohshme nga një vend tjetër që komunikon me gjykatoren me anën e qarkut të mbyllur televiziv, ose videoregjistrimin para seancës së dëgjimit në praninë e mbrojtësit;

- 4) Caktimin e pseudonimit;
 - 5) Seancën e mbyllur për publikun, në përputhje me nenin 336 të këtij Kodi;
 - 6) Urdhrat ndaj mbrojtësit për të mos zbuluar identitetin e të dëmtuarit ose dëshmitarit apo për të mos zbuluar ndonjë material që mund të çojë në zbulimin e identitetit;
 - 7) Largimin e përkohshëm të të pandehurit nga gjykatorja nëse dëshmitari refuzon të dëshmojë në prani të të pandehurit dhe nëse rrethanat ia bëjnë të ditur gjykatës se dëshmitari nuk do ta flasë të vërtetën në prani të të pandehurit; ose
 - 8) Cilido kombinim i metodave të përmendura më lart për të parandaluar zbulimin e identitetit të të dëmtuarit ose dëshmitarit.
- (2) Dispozitat tjera të këtij Kodi nuk vlejnë atëherë kur janë në kundërshtim me masat mbrojtëse nga paragrafi 1 i këtij neni.
- (3) Urdhri për masë mbrojtëse bëhet me shkrim dhe nuk përfshin informata të cilat mund të çojnë në zbulimin e identitetit të të dëmtuarit, të dëshmitarit ose të anëtarit të familjes së tij, e cila mund ta zbulojë ekzistimin ose seriozisht të rrezikojë sigurinë e veprimeve hetimore të policisë dhe fshehtësinë e tyre.
- (4) Kur urdhërohet masa mbrojtëse për të dëmtuarin apo dëshmitarin, pala që ka paraqitur kërkesën mund të kërkojë ndryshimin e masës mbrojtëse. Vetëm gjyqtari i cili lejon masat e tilla mund t'i ndryshojë ose anulojë urdhrat ose të autorizojë dhënien e materialit të mbrojtur një gjyqtari tjetër për ta përdorur në procedura të tjera. Nëse në kohën kur bëhet kërkesa për ndryshim apo heqje, gjykata fillestare nuk ka më kompetencë mbi rastin, gjykata kompetente mund të urdhërojë ndryshimin apo heqjen e tillë pasi të ketë njoftuar me shkrim dhe të ketë dëgjuar çfarëdo argumenti të prokurorit publik.

Neni 171

- (1) Kur masat mbrojtëse nga neni 170 paragrafi 1 i këtij Kodi janë të pamjaftueshme për të garantuar mbrojtjen e dëshmitarit i cili është propozuar nga mbrojtja, në rrethana të jashtëzakonshme gjyqtari mund të urdhërojë anonimitet, ku dëshmitari, të cilin e ka propozuar mbrojtja, mbetet anonim për publikun, të dëmtuarin, paditësin subsidiar ose paditësin privat dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë ose përfaqësuesit e autorizuar.
- (2) Para marrjes së urdhrit për anonimitet, gjyqtari mban seancë dëgjimi me dyer të mbyllura, në të cilin merren në pyetje dëshmitari përkatës dhe personeli tjetër i nevojshëm, siç janë policia dhe personeli ushtarak që kujdesen për sigurinë. Përveç këtyre personave, të pranishëm mund të jenë vetëm prokurori publik, personeli kryesor i gjykatës e i prokurorisë dhe mbrojtësi.
- (3) Gjyqtari mund të marrë urdhër për anonimitet kur ai çmon se:

- 1) Ekziston rrezik serioz për dëshmitarin dhe anëtarin e familjes së tij dhe anonimiteti i plotë i dëshmitarit është i nevojshëm për të parandaluar rrezikun e tillë serioz;
- 2) Dëshmia e dëshmitarit është e rëndësishme për çështjen sa që e bën të padrejtë realizimin e mbrojtjes pa të;
- 3) Besueshmëria e dëshmitarit është hetuar dhe zbuluar plotësisht për gjyqtarin në seancë të mbyllur dhe
- 4) Nevoja për anonimitetin e dëshmitarit është më e rëndësishme se sa efekti i interesit të të dëmtuarit, paditësit subsidiar apo paditësit privat dhe përfaqësuesve të tyre ligjorë ose përfaqësuesve të autorizuar të tyre për ta ditur identitetin e dëshmitarëve në zbatimin e procedurës.

Neni 172

(1) Kur masat mbrojtëse të parapara në neni 170, paragrafi 1 i këtij Kodi janë të pamjaftueshme për të garantuar mbrojtjen e të dëmtuarit ose të dëshmitarit të cilët nuk janë propozuar nga mbrojtja, gjyqtari në rrethana të jashtëzakonshme mund të marrë urdhër për anonimitet me të cilin i dëmtuari ose dëshmitari mbeten anonim për të pandehurin dhe mbrojtësin.

(2) Para se të merret urdhër për anonimitet, gjyqtari zbaton seancë dëgjimi me dyer të mbyllura, në të cilën merren në pyetje i dëmtuari ose dëshmitari në fjalë dhe personat tjerë të nevojshëm siç është personeli policor ose ushtarak që kujdesen për rendin. Përveç këtyre personave, të pranishëm mund të jenë vetëm prokurori publik, personeli kryesor i gjykatës e i prokurorisë dhe mbrojtësi.

(3) Gjyqtari mund të jep urdhër për anonimitet vetëm kur çmon se:

- 1) Ekziston rrezik serioz për të dëmtuarin, dëshmitarin ose anëtarin e familjes së tij nëse nuk ruhet anonimiteti i plotë i të dëmtuarit a i dëshmitarit, prandaj është e nevojshme të parandalohet rreziku i tillë;
- 2) Dëshmia e dëshmitarit ose e të dëmtuarit është aq e rëndësishme për çështjen sa që e bën të padrejtë detyrimin e paditësit të procedojë pa të;
- 3) Besueshmëria e të dëmtuarit ose e dëshmitarit është hetuar dhe është zbuluar plotësisht për gjyqtarin në seancë të mbyllur dhe
- 4) Nevoja për anonimitetin e të dëmtuarit ose të dëshmitarit në sigurimin e drejtësisë vlen më shumë se interesi i të pandehurit për të mësuar identitetin e të dëmtuarit a të dëshmitarit gjatë zbatimit të mbrojtjes.

Neni 173

(1) Urdhri për anonimitet duhet bërë me shkrim dhe nuk përmban ndonjë informacion që mund të çojë në zbulimin e identitetit të të dëmtuarit, dëshmitarit ose anëtarit të familjes së tij, ekzistimin ose ekspozimin ndaj një rreziku serioz për të siguruar vazhdimin e hetimeve të fshehta të policisë.

(2) Të dhënat nga procesverbali i seancës së mbyllur hiqen nga procesverbali, vulosen dhe ruhen si fshehtësi zyrtare menjëherë pas identifikimit dhe para marrjes në pyetje të të dëmtuarit ose dëshmitarit.

(3) Të dhënat e kufizuara mund të inspektohen dhe të përdoren nga paditësi dhe gjyqtari vetëm në procedurën e ankimit kundër urdhrit të shqiptuar nga neni 171 ose 172 të këtij Kodi. Ankesa kundër urdhrit për anonimitet dhe përdorimi i metodave për të parandaluar zbulimin e identitetit ndaj publikut, të dëmtuarit, dëshmitarëve, mbrojtësit dhe të pandehurit mund t'i paraqitet kolegjit prej tre gjyqtarësh kur urdhri është dhënë nga gjyqtari i procedurës paraprake. Në të kundërtën, mund të ushtrohet ankesë vetëm kundër aktgjykimit.

Neni 174

Gjykata ndalon të gjitha pyetjet, përgjigja e të cilave mund të zbulojë identitetin e të dëmtuarit ose të dëshmitarit të mbrojtur me masa mbrojtëse apo të dhëna të kufizuara.

KAPITULLI XXII: EKSPERTËT**1. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME LIDHUR ME EKSPERTËT****Neni 175**

Ekspertimi caktohet kur për vërtetimin ose për vlerësimin e ndonjë fakti të rëndësishëm duhet të merret konstatimi dhe mendimi nga specialisti i cili posedon njohuri të nevojshme profesionale.

Neni 176

(1) Ekspertimin e urdhëron gjykata me shkrim në bazë të kërkesës së prokurorit publik, të mbrojtësit ose sipas detyrës zyrtare. Në urdhëresë shënohen faktet të cilat shqyrtohen dhe ato vlerësohen nga ekspertët si dhe personat që duhet ta kryejnë ekspertimin. Urdhri u dërgohet palëve.

(2) Në qoftë se për llojin e veçantë të ekspertimit ekziston institucioni profesional ose ekspertimi mund të bëhet në kuadër të organit të veçantë publik për ekspertime, sidomos për ato më të ndërlikuarat, sipas rregullit, i besohen institucionit të tillë profesional apo organit publik. Institucioni profesional apo organi publik cakton një ose më shumë ekspertë të cilët do të bëjnë ekspertimin.

(3) Nëse gjykata cakton ekspertin, atëherë sipas rregullit cakton një ekspert, por në rastet kur vlerësimi i ekspertit është i ndërlikuar, atëherë i cakton dy ose më shumë ekspertë.

(4) Nëse për ndonjë lloj të ekspertimit në gjykatë ka ekspertë të përhershëm, ekspertë të tjerë mund të caktohen vetëm kur ekziston rrezik nga shtyerja ose kur ekspertët e përhershëm janë të penguar, apo kur këtë e kërkojnë rrethana të tjera.

Neni 177

(1) Personi i cili thirret si ekspert ka për detyrë t'i përgjigjet thirrjes dhe të jep konstatimin dhe mendimin e vet.

(2) Kur eksperti i cili është thirrur me rregull nuk paraqitet, e mungesën nuk e arsyeton, ose kur refuzon të bëjë ekspertimin, mund të gjobitet deri në 250 EURO; kur mosardhja e tij është paarsyeshme mund të detyrohet me forcë të paraqitet.

(3) Për ankesë kundër aktvendimit me të cilin është shqiptuar dënimi me gjobë vendos kolegji prej tre gjyqtarësh.

(4) Pavarësisht nga paragrafi 2 i këtij neni, organi procedues mund të kërkojë nga eksperti të përcaktojë afatin brenda të cilit do të paraqesë konstatimin dhe mendimin dhe të merr për detyrë që, në rast të mosparaqitjes së konstatimit dhe mendimit brenda afatit të paguajë shumën nga paragrafi i këtij Kodi në dobi të buxhetit. Procesverbali me deklaratën e ekspertit përkritazi me atë detyrim ka forcë të shkresës ekzekutive.

Neni 178

(1) Personi i cili nuk mund të pyetet si dëshmitar (neni 159 i këtij Kodi) ose personi i cili është liruar nga detyra e dëshmimit (neni 160 i këtij Kodi), si dhe personi ndaj të cilit është kryer vepra penale nuk mund të emërohen si ekspert, por po qe se është emëruar, deklarimi i tij konstatimi dhe mendimi janë të papranueshme.

(2) Arsye për përjashtim të ekspertit (neni 45 i këtij Kodi) ekziston në rastin kur personat të cilët së bashku me të pandehurin ose me të dëmtuarin janë të punësuar te i njëjti punëdhënës dhe për personat e punësuar nga i dëmtuari ose i pandehuri.

(3) Për ekspert, sipas rregullit, nuk angazhohet personi i cili ka dëshmuar si dëshmitar.

(4) Në qoftë se është lejuar ankesë e posaçme kundër aktvendimit me të cilin refuzohet kërkesa për përjashtimin e ekspertit (neni 43, paragrafi 4 i këtij Kodi) ankesa pezullon zbatimin e ekspertimit, përveç në rastet kur vonesa është e rrezikshme.

Neni 179

(1) Para fillimit të ekspertimit, eksperti udhëzohet që lëndën e ekspertimit ta shqyrtojë me kujdes, të paraqesë me saktësi gjithçka që vëren dhe konstaton dhe ta parashtojë objektivisht dhe në pajtim me rregullat e shkencës dhe të profesionalizmit. Ai paralajmërohet posaçërisht se dhënia e deklaramit të rremë paraqet vepër penale.

(2) Organi përgjegjës për procedurë udhëheq ekspertimin, i tregon ekspertit sendet që duhet shqyrtuar, i bën pyetje atij dhe, sipas nevojës, kërkon sqarime përkitazi me konstatimin dhe mendimin e tij.

(3) Ekspertit mund t'i jepen sqarime e mund t'i lejohet të shqyrtojë edhe shkresat e lëndës. Eksperti mund të propozojë që të merren prova ose të mblidhen sendet dhe të dhënat e rëndësishme me qëllim të sigurimit të konstatimit dhe të mendimit. Kur eksperti merr pjesë në këqyrje, në rikonstrukcion ose në ndonjë veprim tjetër të mbledhjes së provave, ai mund të propozojë që të sqarohen rrethanat e caktuara ose që personit i cili merret në pyetje t'i bëhen pyetje të caktuara.

Neni 180

(1) Eksperti bën shqyrtimin e sendeve në praninë e organit përgjegjës që zbaton procedurën dhe të procesmbajtësit, përveç kur nevojitet një shqyrtim i gjerë apo kur shqyrtimi bëhet në një institucion profesional, në një organ publik ose kur këtë e kërkojnë arsyet e moralit.

(2) Në qoftë se për qëllimet e ekspertimit nevojitet analizë e ndonjë materie të posaçme, ekspertit, kur është e mundur, i lihet në dispozicion vetëm një pjesë e asaj materie, kurse pjesa tjetër në sasinë e nevojshme ruhet në rast të analizave të mëvonshme.

Neni 181

Konstatimi dhe mendimi i ekspertit shënohet menjëherë në procesverbal. Ekspertit mund t'i lejohet që më vonë të paraqesë konstatimin apo mendimin me shkrim brenda një afati të përcaktuar nga organi pranë të cilit zbatohet procedura.

Neni 182

(1) Në qoftë se ekspertiza i besohet institucionit profesional ose organit publik, organi procedues paralajmëron se personi nga neni 178 i këtij Kodi, ose personi i cili për arsye të tjera sipas këtij Kodi përjashtohet nga dëshmia, nuk mund të marrë pjesë në dhënien e konstatimit ose të mendimit si dhe paralajmëron për pasojat e dhënies së konstatimit dhe të mendimit të rremë.

(2) Institucionit profesional apo organit publik i sigurohet materiali i nevojshëm për ekspertim, e sipas nevojës veprohet në pajtim me dispozitat e nenit 179, paragrafi 3 i këtij Kodi.

(3) Institucioni shkencor apo organi publik i dërgon gjykatës konstatimin dhe mendimin me shkrim të nënshkruar nga personat që kanë bërë ekspertimin.

(4) Palët mund të kërkojnë nga udhëheqësi i institucionit shkencor apo nga organi publik që t'ua komunikojë emrat e ekspertëve të cilët do të bëjnë ekspertimin.

(5) Neni 179, paragrafët 1 deri 2 të këtij Kodi nuk zbatohet kur ekspertimi i është besuar institucionit profesional ose organit publik. Organi përgjegjës për procedurë mund të kërkojë nga institucioni profesional ose nga organi publik sqarime lidhur me konstatimin dhe mendimin e dhënë.

Neni 183

(1) Procesverbali i ekspertimit ose rezultati me shkrim i konstatimit dhe i mendimit duhet të përmbajë emrin e personit që e ka kryer ekspertimin, profesionin, përgatitjen profesionale dhe specialitetin e ekspertit.

(2) Kur analiza e ekspertit është dhënë në mungesë të palëve, ato njoftohen se analiza e ekspertit është kompletuar dhe se ata mund ta shohin procesverbalin përi analizën e ekspertit ose konstatimet dhe mendimin e tij me shkrim.

Neni 184

Në qoftë se të dhënat në konstatimin e ekspertëve ndryshojnë thelbësisht, ose kur konstatimet e tyre janë të paqarta, jo të plota apo në kontradiktë me vetëveten ose me rrethanat e shqyrtuara, e në rast se këto të meta nuk mund të mënjnohen me marrjen e sërishme në pyetje të ekspertëve, ekspertimi përsëritet me ekspertët e njëjtë ose me ekspertë të tjerë.

Neni 185

Në qoftë se në mendimin e ekspertëve ka kundërthënie, të meta apo nëse shfaqet dyshimi i arsyeshëm për saktësinë e mendimit të dhënë, kurse këto të meta ose dyshime nuk mund të mënjnohen me marrjen e sërishme në pyetje të ekspertëve, atëherë kërkohet mendimi i ekspertëve të tjerë.

2. AUTOPSIA

Neni 186

(1) Gjykata çdoherë urdhëron që të bëhet inspektimi i kufomës dhe autopsia, kur në rast vdekjeje ekziston dyshimi ose është e qartë se vdekja është shkaktuar nga vepra penale apo kur ajo ka lidhje me veprën e kryer penale. Kur kufoma është varrosur, urdhërohet zhvarrosja me qëllim të shikimit të kufomës dhe të autopsisë së saj.

(2) Me rastin e autopsisë ndërmerren të gjitha masat e nevojshme që të vërtetohet identiteti i kufomës dhe për këtë qëllim duhet të përshkruhen posaçërisht karakteristikat e jashtme dhe të brendshme trupore të kufomës.

Neni 187

(1) Në qoftë se autopsia nuk është bërë nga një institucion profesional, nëse është e nevojshme atë e bën një mjek ose dy ose më shumë prej tyre, të cilët preferohen të jenë specialistë të mjekësisë ligjore. Ekspertimin e drejton gjyqtari i procedurës paraprake, i cili në procesverbal shënon konstatimin dhe mendimin e ekspertëve.

(2) Autopsia nuk mund t'i besohet mjekut i cili e ka mjekuar të vdekurin. Ai mund të thirret gjatë autopsisë për të dhënë shpjegime për rrjedhën dhe rrethanat e sëmundjes.

Neni 188

(1) Në mendimin e tyre, ekspertët shënojnë në veçanti se cili është shkaku i drejtpërdrejtë i vdekjes, çka e ka shkaktuar atë dhe kur është shkaktuar vdekja.

(2) Në qoftë se në kufomë gjendet ndonjë lëndim, ekspertimi duhet të vërtetojë nëse këtë lëndim e ka bërë ndokush tjetër, e nëse po, atëherë me çka, në ç'mënyrë, sa kohë para shkaktimit të vdekjes dhe a është ai lëndim shkaktar i vdekjes. Kur në kufomë gjenden disa lëndime, ekspertimi duhet të vërtetojë nëse çdo lëndim është bërë me të njëjtin mjet dhe cili lëndim e ka shkaktuar vdekjen, ndërsa kur disa lëndime janë vdekjeprurëse, cili prej tyre ose cilat me efektin e vet të përbashkët e kanë shkaktuar vdekjen.

(3) Në rastin nga paragrafi 2 i këtij neni veçanërisht duhet vërtetuar nëse vdekja është shkaktuar pikërisht nga lloji i tillë i lëndimit dhe nga natyra e përgjithshme e lëndimit, nga karakteristikat personale ose nga gjendja e veçantë e organizmit të të vdekurit apo për shkak të rrethanave të rastit a të rrethanave nën të cilat është kryer lëndimi.

(4) Përveç kësaj duhet vërtetuar nëse ndihma e dhënë me kohë ka mund ta mënjanojë vdekjen.

Neni 189

(1) Me rastin e inspektimit të kufomës dhe bërjes së autopsisë së fetusit, vëmendja duhet përqendruar në veçanti në përcaktimin e shkallës së zhvillimit të tij, aftësisë për të jetuar jashtë mitrës dhe shkakun e vdekjes së tij.

(2) Me rastin e inspektimit të kufomës dhe autopsisë së fëmijes së posalindur, vëmendja duhet përqendruar veçanërisht në përcaktimin nëse ai është lindur i gjallë apo i vdekur, nëse ai ka qenë i aftë për jetë, sa ka jetuar si dhe kur ka vdekur dhe cili ka qenë shkak i vdekjes.

3. ANALIZAT TOKSIKOLOGJIKE**Neni 190**

(1) Kur dyshohet për helmim, gjykata urdhëron që materiet e dyshimta të gjetura në kufomë ose në ndonjë vend tjetër të dërgohen në institutin për hulumtime toksikologjike për ekspertim.

(2) Me rastin e analizave të materieve të dyshimta, eksperti përqendrohet në veçanti në përcaktimin e llojit, sasisë dhe efektit të helmit të gjetur. Kur materiet e dyshimta janë gjetur në trup, atëherë sasia e helmit të përdorur duhet të përcaktohet kudo që të jetë e mundur.

4. EKZAMINIMI I LËNDIMEVE TRUPORE DHE EKZAMINIMI FIZIK**Neni 191**

(1) Analiza e lëndimeve trupore nga eksperti, në parim, kryhet përmes ekzaminimit fizik, por nëse kjo nuk është e nevojshme, atëherë kjo bëhet në bazë të dokumentacionit mjekësor ose informacionit tjetër nga dosja.

(2) Eksperti, pas përshkrimit të saktë të lëndimeve, posaçërisht duhet të jep mendimin për natyrën dhe peshën e secilit lëndim dhe ndikimin e tyre të plotë lidhur me natyrën dhe rrethanat e veçanta të rastit, efektin e zakonshëm të këtyre lëndimeve, efektin e tyre specifik në rastin konkret, mjetin e përdorur në shkaktimin e tyre dhe mënyra e shkakimit të tyre.

Neni 192

(1) Ekzaminimi fizik nga ky nen kryhet nga mjeku ose nga infermieri i kualifikuar në pajtim me rregullat e shkencës së mjekësisë, duke pasur respekt të plotë për dinjitetin e personit dhe konsideratën ndaj ndikimeve fizike dhe psikologjike në lëndimin e tij.

(2) Kontrolli mjekësor i të pandehurit mund të zbatohet pa pëlqimin e tij nëse kjo është e nevojshme për vërtetimin e fakteve që janë me rëndësi për procedurën penale dhe kjo nuk e keqëson shëndetin e tij.

(3) Kontrolli mjekësor i personit, pos të pandehurit, mund të zbatohet pa pëlqimin e tij vetëm nëse ky person mund të konsiderohet si dëshmitar dhe nëse është e domosdoshme për

të vërtetuar nëse trupi i tij tregon ndonjë gjurmë ose pasojë të veçantë të veprës penale dhe kjo nuk e keqëson shëndetin e tij.

(4) Kur është e nevojshme mostra e flokut dhe e folikulës, pështymës, urinës, sekretit të hundës, pjesës sipërfaqësore të lëkurës duke përfshirë edhe zonën e ijeve, thonjtë e mostra të pjesës së poshtme të thoit si dhe mostra të tjera të ngjashme, të cilat nuk përbëjnë ndërhyrje trupore, ato mund të merren gjatë ekzaminimit.

(5) Ekzaminimi fizik që ndërlidhet me ndërhyrjet trupore, siç është marrja e mostrave të gjakut gjatë kontrollit fizik mund të bëhet vetëm me urdhër të gjykatës ose me pranimin e vullnetshëm të personit në fjalë.

(6) Mostra e gjaku ose qelizat tjera trupore të marra nga personi gjatë ekzaminimit mund të përdoren vetëm për qëllimet e procedurës penale për të cilat ato merren ose të procedurave të tjera që janë në shqyrtim e sipër dhe ato do të shkatërrohen pa vonesë, sa më shpejtë, kur nuk janë më të nevojshme për këto qëllime.

(7) Për ekzaminim fizik nga paragrafët 1 deri te paragrafi 4 i këtij neni nuk kërkohet urdhër i gjykatës.

Neni 193

Dispozita e nenit 167, paragrafi 2 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht në rastet kur personi, përpos të pandehurit, refuzon që t'i shtrohet kontrollit të urdhëruar nga gjykata. Shtrëngimi mund të përdoret vetëm me urdhër të posaçëm të gjykatës.

5. EKZAMINIMET MOLEKULARE DHE GJENETIKE DHE ANALIZAT E ADN-SË

Neni 194

(1) Gjykata mund të urdhërojë që materiali i siguruar me masat nga nenet 191 dhe 192 të këtij Kodi t'i nënshtrohet ekzaminimeve molekulare dhe gjenetike për aq sa masat e tilla janë të nevojshme për të përcaktuar prejardhjen ose për të konstatuar nëse gjurmët e gjetura i përkasin të pandehurit a të dëmtuarit.

(2) Ekzaminimet në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni gjithashtu mund të kryhen mbi materialet dhe gjurmët e gjetura, të siguruara ose të marra.

Neni 195

(1) Me qëllim të përcaktimit të identitetit në procedurën penale, indet qelizore mund të merren nga personi i pandehur për identifikimin e ADN-së.

(2) Indi i marrur qelizor mund të përdoret vetëm për identifikimin e ADN-së, siç është paraparë në paragrafin 1 të këtij neni; ai shkatërrohet pa vonesë kur më nuk është i

nevojshëm për atë qëllim. Informacionet tjera, përveç atyre që kërkohen për të përcaktuar kodin e ADN-së, nuk përcaktohen gjatë ekzaminimit dhe janë të papranueshme.

6. KONTROLLI FINANCIAR

Neni 196

(1) Kur është e nevojshme të ndërmerret kontrolli financiar i librave afariste, gjykata udhëzon ekspertin për qëllimin dhe fushëveprimin e kontrollit financiar si dhe për faktet dhe rrethanat që duhet të vërtetohen.

(2) Kur eksperti i kontrollit financiar i librave afariste të ndërmarrjes ose i personit tjetër juridik kërkon që më parë të rregullohet kontabiliteti i tyre, ndërmarrja ose personi tjetër juridik ngarkohet me shpenzimet e një detyre të tillë.

(3) Aktvendimin për rregullimin e kontabilitetit e merr gjykata në bazë të raportit me shkrim nga eksperti i caktuar për të kontrolluar librat afariste. Në aktvendim po ashtu saktësohet shuma që ndërmarrja afariste apo personi tjetër juridik detyrohet t'ia deponojë gjykatës si paradhënie për shpenzimet rreth rregullimit të kontabilitetit të tij. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

(4) Pas rregullimit të kontabilitetit, gjykata, në bazë të raportit të ekspertëve, merr aktvendimin me të cilin cakton lartësinë e shpenzimeve të krijuara për shkak të rregullimit të kontabilitetit dhe urdhëron që këtë shumë ta paguajë ndërmarrja afariste ose personi tjetër juridik. Ndërmarrja afariste apo personi tjetër juridik mund të ankohen për bazueshmërinë e vendimit lidhur me kompenzimin dhe shumën e shpenzimeve. Për ankesë vendos kolegji prej tre gjyqtarësh.

(5) Arkëtimi i shpenzimeve, po qe se shuma e tyre nuk ka qenë paradhënë, bëhet në dobi të organit i cili që më parë ka paguar shpenzimet dhe shpërblimin për ekspertët.

PJESA E TRETË: PROCEDURA PARAPRAKE**KAPITULLI XXIII: KALLËZIMI PENAL****Neni 197**

(1) Të gjitha organet publike detyrohen t'i paraqesin veprat penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare për të cilat janë informuar ose për të cilat kanë marrë dijeni në ndonjë mënyrë tjetër.

(2) Me rastin e paraqitjes së kallëzimit penal organet publike nga paragrafi 1 i këtij neni paraqesin provat që i dijnë dhe ndërmarrin masa për t'i ruajtur gjurmët e veprës penale, sendet mbi të cilat ose me ndihmën e të cilave është kryer vepra penale dhe provat tjera.

Neni 198

(1) Çdo person ka të drejtë të kallëzojë veprën penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe detyrohet ta bëjë këtë në rastin kur moskallëzimi i veprës penale paraqet vepër penale.

(2) Punëtori social, punëtori shëndetësor, arsimtari, edukatori ose personat tjerë që kryejnë punë në cilësi të ngjashme, të cilët mësojnë ose zbulojnë se ekziston dyshim i arsyeshëm se fëmija është viktimë e veprës penale, e sidomos për vepra penale kundër integritetit seksual, këtë duhet ta kallëzojnë menjëherë.

Neni 199

(1) Kallëzimi penal i paraqitet prokurorit publik kompetent me shkrim, me mjete teknike të komunikimit ose gojarisht.

(2) Nëse vepra penale është kallëzuar gojarisht, personi i cili bën kallëzimin paralajmërohet për pasojat e kallëzimit të rremë. Për kallëzimet penale gojore përpilohet procesverbal dhe për kallëzimet e pranuar nëpërmjet telefonit ose me mjete të tjera komunikimi bëhet shënim zyrtar.

(3) Kallëzimi penal që i është paraqitur gjykatës, policisë ose prokurorit publik jokompetent duhet të pranohet dhe pa vonesë t'i dërgohet prokurorit publik kompetent.

1. DETYRAT DHE AUTORIZIMET E PËRGJITHSHME TË POLICISË

Neni 200

(1) Policia heton veprat penale dhe pa vonesë ndërmerr të gjitha masat në mënyrë që të parandalohet fshehja e provave.

(2) Sapo policia të njoftohet qoftë nëpërmjet paraqitjes së kallëzimit penal apo në ndonjë mënyrë tjetër për vepër penale të dyshuar e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, pa vonesë dhe jo më vonë se njëzet e katër orë nga marrja e këtij informacioni informon prokurorin publik dhe sa më parë i siguron raporte të tjera dhe të dhëna plotësuese.

(3) Prokurori publik drejton dhe mbikëqyr punën e policisë gjyqësore në fazën paraprake të procedurës penale.

Neni 201

(1) Kur ekziston dyshim i arsyeshëm se është kryer një vepër penale që ndiqet sipas detyrës, policia detyrohet qoftë sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të prokurorit publik, të ndërmarrë të gjitha masat e nevojshme për të përcaktuar vendndodhjen e kryerësit, të ndalojë kryerësin ose ndihmësin e tij nga fshehja ose arratisja, të gjejë dhe të ruajë gjurmët dhe provat tjera të veprës penale dhe sendet të cilat mund të shërbejnë si prova dhe të mbledhë të gjitha informacionet të cilat mund të përdoren në procedurë penale.

(2) Për të kryer detyrat nga paragrafi 1 i këtij neni policia ka autorizim:

- 1) Të mbledhë informacion nga personat;
- 2) Të kryejë kontroll të përkohshëm të automjeteve, të udhëtarëve dhe të valixheve të tyre;
- 3) Të kufizojë lëvizjen në zona të veçanta për kohën kur ky veprim është i nevojshëm;
- 4) Të ndërmarrë masa të nevojshme për të përcaktuar identitetin e personave dhe të sendeve;
- 5) Të organizojë kontrollimin për të përcaktuar vendndodhjen e individit ose të sendit i cili kërkohet duke dërguar letërreshtimin;
- 6) Të kontrollojë në praninë e personit përgjegjës objektet e veçanta dhe lokalet e organeve publike dhe të shqyrtojë dokumentet e veçanta që u përkasin atyre;
- 7) Të konfiskojë sendet të cilat duhet të merren sipas Kodit të Përkohshëm Penal, ose që mund të shërbejnë si prova në procedurë penale;
- 8) Të sigurojë ekzaminimin fizik të të dëmtuarit në pajtim me nenin 192 të këtij Kodi dhe

9) Të ndërmarrë masa dhe veprime të tjera të nevojshme të parapara me ligj.

(3) Për faktet dhe rrethanat e konstatuara me veprimet konkrete të cilat mund të jenë me interes për procedurën penale si dhe për sendet që janë gjetur ose janë konfiskuar përpilohet procesverbal ose shënim zyrtar.

Neni 202

Policia ka të drejtë t'i ndalojë dhe të mbledhë informacione nga personat që gjenden në vendin e kryerjes së veprës penale, të cilët mund të japin informacione të rëndësishëm për procedurën penale, nëse ka gjasa që mbledhja e informacionit nga këta persona më vonë do të jetë e pamundur ose do të zvarriste në mënyrë të konsiderueshme procedurën apo do të shkaktonte vështirësi të tjera. Ndalimi i personave të tillë nuk mund të zgjasë më shumë se sa është e nevojshme për të marrë emrat, adresat dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me këtë dhe jo më shumë se gjashtë orë. Ndalimi i tillë mund të bëhet vetëm nëse nuk ka mjete të tjera për të arritur deri tek informacioni.

Neni 203

Neni 155 i këtij Kodi zbatohet për mbledhjen e informatave nga personat e paraparë në nenet 201 dhe 202 të këtij Kodi.

Neni 204

(1) Nëse ekziston rreziku se një person është i armatosur ose ka send të rrezikshëm i cili mund të përdoret për sulm apo për vetëplagosje, policia mund të kryejë një kontroll të përkohshëm sigurimi ndaj personit të tillë për të kontrolluar për armë ose për sende të tjera të rrezikshme.

(2) Kontrolli i përkohshëm për siguri nuk përbën kontrollin e personit dhe është i kufizuar në kontroll për armë në rrobat e jashtme të personit dhe përjashtimisht me anë të kontrollit të përkohshëm të valixheve të personit ose automjetit nëse ato janë nën kontrollin direkt të personit të tillë.

(3) Kontrolli i përkohshëm për siguri kryhet nga polici i gjinisë së njëjtë me personin që kontrollohet, përveç rasteve kur për shkak të rrethanave të veçanta kjo është plotësisht e pamundur.

(4) Kur gjatë zbatimit të kontrollit të përkohshëm për siguri polici gjen sende që mund të përdoren si provë në procedurë penale, ai duhet të veprojë në pajtim me dispozitat që e rregullojnë kontrollin e personit sipas këtij Kodi.

Neni 205

(1) Polici mund të fotografojë personin dhe të marrë shenjat e gishtave të tij, nëse ekziston dyshimi i arsyeshëm se ai ka kryer vepër penale.

- (2) Prokurori publik mund të autorizojë policinë që ta publikojë fotografinë kur kjo është e nevojshme për përcaktimin e identitetit të të dyshuarit dhe në raste të tjera kur do t'i kontribuojë zbatimit efikas të procedurës.
- (3) Nëse është e nevojshme për të identifikuar se të kujt janë shenjat e gishtave të gjetur në objekte të caktuar, policia mund të marrë shenjat e gishtave të personave të cilët me gjasë mund të kenë pasur kontakt me objektet e tilla.
- (4) Policia, me ndihmën e një mjeku apo infermieri të kualifikuar e në raste të jashtëzakonshme vetë mund të mbledhë mostra nga neni 192, paragrafi 4 i këtij Kodi nga i dyshuari nëse kjo është e ngutshme. Prokurori publik menjëherë informohet për mbledhjen e mostrave të tilla.
- (5) Policia mund të kërkojë nga i dyshuari t'i shtrohet alkotestit përmes mostrave të urinës ose të frymëmarrjes, ndërsa refuzimi i të dyshuarit për dhënien e këtyre mostrave përbën provë të pranueshme. I dyshuari duhet të njoftohet paraprakisht në lidhje me këtë. Asnjë mostër nuk duhet të mirret me detyrim pa urdhrin e gjykatës.

Neni 206

- (1) Me rastin e mbledhjes së të dhënave nga i dëmtuari, policia informon të dëmtuarin për të drejtat e tij nga neni 82 i këtij Kodi dhe me kërkesën e të dëmtuarit apo kur i dëmtuari i përket njërës prej kategorive nga neni 82 i këtij Kodi, njofton Njësinë për mbrojtjen e viktimës.
- (2) Personi kundër të cilit është ndërmarrë ndonjë masë nga nenet 201, 202, 203 ose 204 të këtij Kodi, ka të drejtë të parashtrojë ankesë tek prokurori kompetent publik brenda tri ditësh.
- (3) Prokurori publik pa vonesë verifikon bazueshmërinë e ankesës nga paragrafi 2 i këtij neni dhe nëse vërteton se veprimet ose masat e zbatuara e shkelin ligjin penal apo kodin e zbatueshëm të sjelljes për policinë ose detyrimet e punës, atëherë vepron në pajtim me ligjin dhe duhet të njoftojë personin që ka parashtruar ankesën.

Neni 207

- (1) Duke u bazuar në të dhënat e mbledhura, policia përpilon kallëzim penal të policisë në të cilin paraqiten provat e zbuluara në procesin e mbledhjes së të dhënave.
- (2) Kallëzimi penal i policisë i dorëzohet prokurorit publik së bashku me sendet, skicat, fotografitë, raportet e marra, procesverbalet e masave dhe veprimeve të kryera, shënimet zyrtare, deklaratimet e marra dhe materialet e tjera të cilat mund të kontribuojnë në zbatimin efektiv të procedurës.
- (3) Nëse pas dorëzimit të kallëzimit penal të policisë, policia mëson fakte të reja, nxjerr prova dhe gjurmë të veprës penale, ajo detyrohet që vazhdimisht të mbledhë informata të nevojshme dhe për këtë menjëherë duhet t'ia dorëzojë prokurorit publik raportin plotësues të kallëzimit penal të policisë.

(4) Nëse masat dhe veprimet e kryera nga policia me të dhënat e mbledhura nuk sigurojnë asnjë bazë për kallëzim penal të policisë dhe nëse kjo nuk justifikon ekzistimin e dyshimit të arsyeshëm se është kryer vepër penale, policia megjithatë i dërgon për këtë raport të veçantë prokurorit publik.

2. DETYRAT E PËRGJITHSHME DHE AUTORIZIMET E PROKURORIT PUBLIK

Neni 208

(1) Prokurori publik e hedh kallëzimin penal (kallëzimin penal të policisë ose kallëzimin penal të personave të tjerë) nëse nga raporti është e qartë se:

- 1) Nuk ekziston asnjë dyshim i arsyeshëm që personi konkret ka kryer veprën penale në fjalë, përveç rastit kur ka gjasa që hetimet e mëtejshme nga policia mund të sigurojnë të dhëna të mjaftueshme, në të cilin rast prokurori vepron sipas kërkesave nga neni 209 i këtij Kodi;
- 2) Vepra e kallëzuar nuk është vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare;
- 3) Ka kaluar afati i parashkrimit për ndjekje penale;
- 4) Vepra penale është përfshirë me amnisti ose me falje ose
- 5) I dyshuari gëzon imunitet dhe heqja e tij nuk është e mundur ose nuk është bërë nga autoriteti kompetent; ose
- 6) Ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e përjashtojnë ndjekjen.

(2) Prokurori publik brenda tetë ditësh nga dita e hudhjes së kallëzimit njofton të dëmtuarin për hudhjen e kallëzimit penal dhe për arsyet e saj (neni 62 i këtij Kodi).

(3) Prokurori publik menjëherë e njofton policinë për hudhjen e kallëzimit penal të policisë.

Neni 209

(1) Nëse prokurori publik nga kallëzimi penal nuk mund të përcaktohet se pretendimet e përfshira në të janë të mundshme, ose të dhënat në kallëzim nuk sigurojnë bazë të mjaftueshme për fillimin e hetimit dhe veçanërisht kur kryerësi është i panjohur ose nëse prokurori vetëm ka ndëgjuar se është kryer vepër penale, prokurori publik, nëse nuk është në gjendje vetë të ndër marrë këtë, kërkon nga policia gjyqësore të mbledhë të dhënat e duhura. Policia gjyqësore detyrohet të veprojë sipas kërkesave të ligjshme të prokurorit.

(2) Prokurori publik gjithashtu mund të mbledhë vetë të dhëna të tilla ose nëpërmjet organeve të tjera publike, duke përfshirë bisedën me dëshmitarët, të dëmtuarit dhe përfaqësuesit e tyre ligjor. Prokurori publik mund të marrë pjesë së bashku me policinë

gjyqësore në çdo marrje në pyetje të të pandehurit dhe ai detyrohet t'i respektojë kërkesat sipas këtij Kodi.

(3) Policia gjyqësore detyrohet t'i raportojë menjëherë prokurorit publik mbi masat e ndërmarra nën udhëzimet e tij, e nëse ata nuk kanë mund t'i ndërmarrin ato, atëherë menjëherë i raporton prokurorit publik për arsyet e pamundësisë së ndërmarrjes së masave të tilla.

(4) Prokurori publik mund të kërkojë të dhëna të nevojshme nga organet publike dhe për këtë qëllim mund ta thërret personin i cili e ka dorëzuar kallëzimin penal.

(5) Prokurori publik e hudh kallëzimin penal të paraparë në nenin 208 edhe pasi të jenë ndërmarrë veprimet nga paragrafët 2, 3 dhe 4 të këtij neni, kur ekzistojnë rrethanat nga paragrafi 1 i këtij neni.

(6) Policia, prokurori publik dhe organet tjera publike detyrohen të procedojnë me maturi në mbledhjen ose në sigurimin e të dhënave, duke pasur kujdes që të mos cenohet dinjiteti dhe reputacioni i personit të cilit i referohet informacioni i tillë.

KAPITULLI XXIV: ARRESTIMI I PËRKOHSHËM DHE NDALIMI POLICOR

Neni 210

Kur një person kapet në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare ose është në ndjekje për veprën e kryer penale, policia ose çdo person tjetër është i autorizuar ta arrestojë atë përkohësisht edhe pa urdhër të gjykatës. Personi të cilit i është hequr liria nga persona të tjerë përpos policisë, menjëherë i dorëzohet policisë, e kur kjo është e pamundur menjëherë njoftohet policia ose prokurori publik. Policia vepron në pajtim me nenin 211 dhe 212 të këtij Kodi.

Neni 211

Policia mund të privojë personin nga liria kur ekzistojnë arsyet për ndalim nga neni 281, paragrafi 1 i këtij Kodi, por detyrohet që pa vonesë ta sjellë te gjyqtari i procedurës paraprake për të vendosur mbi paraburgimin.

Neni 212

(1) Në rrethana të ngutshme, policia mund të arrestojë dhe të ndalojë personin kur:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se ai ka kryer vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare;
- 2) Arrestimi dhe ndalimi është i nevojshëm për identifikimin e personit, verifikimin e alibisë, mbledhjen e informacioneve dhe të të dhënave për veprën penale në fjalë dhe

- 3) Ekzistojnë arsye për ndalim nga neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi 2, pikat (i) dhe (iii) të këtij Kodi, ose kur ka arsye për t'u frikësuar se personi mund të asgjësojë gjurmët e veprës penale (neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi 2, pika (ii) e këtij Kodi).
- (2) Arrestimi dhe ndalimi nga paragrafi 1 i këtij neni autorizohet nga prokurori publik ose, kur për shkak të rrethanave të ngutshme autorizimi i tillë nuk mund të merret para arrestimit, nga policia e cila menjëherë duhet të informojë prokurorin publik pas arrestimit.
- (3) Me rastin e arrestimit personi i arrestuar informohet:
- 1) Gojarisht për të drejtat e parapara nga neni 214 i këtij Kodi dhe
 - 2) Me shkrim për të drejtat tjera të cilat ai i gëzon sipas këtij Kodi.
- (4) Ndalimi nga ky nen nuk mund të kalojë shtatëdhjetë e dy orë nga koha e arrestimit. Pas kalimit të këtij afati, policia e liron të ndaluarin, përveç rasteve kur gjyqtari i procedurës paraprake ka urdhëruar paraburgimin.
- (5) Sa më shpejtë që është e mundur pas arrestimit, jo më vonë se gjashtë orë nga koha e arrestimit, prokurori publik ose oficeri i lartë i autorizuar i policisë personit të arrestuar i lëshon vendim mbi ndalimin i cili përfshin emrin dhe mbiemrin e personit të arrestuar, vendin, ditën dhe kohën e saktë të arrestimit, veprën penale për të cilën dyshohet, bazën juridike për arrestim dhe udhëzimin për të drejtën në ankesë.
- (6) Personi i arrestuar ka të drejtë të kundërshtojë vendimin nga paragrafi 5 i këtij neni te gjyqtari i procedurës paraprake. Policia dhe prokurori publik detyrohen të sigurojnë që ankesa t'i jetë dërguar gjyqtarit të procedurës paraprake. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e vendimit. Gjyqtari i procedurës paraprake vendos për ankesë brenda katërdhjetë e tetë orëve nga momenti i arrestimit.

Neni 213

- (1) Personi i arrestuar ka të drejtë në ndihmë të menjëhershme të mbrojtësit pas arrestimit sipas zgjedhjes së tij.
- (2) Kur personi i arrestuar nuk angazhon mbrojtës dhe askush nga neni 69, paragrafi 6 i këtij Kodi nuk angazhon mbrojtës për të, atij i caktohet mbrojtësi në pajtim me Urdhëresën administrative të UNMIK-ut nr. 2001/15 të datës 13 tetor 2001 për zbatimin e Rregullores nr. 2001/28 mbi të drejtat e personave të arrestuar nga autoritetet për zbatimin e ligjit.
- (3) Personi i arrestuar ka të drejtë të komunikojë në mënyrë konfidenciale me mbrojtësin e tij gojarisht dhe me shkrim. Komunikimi ndërmjet të arrestuarit dhe mbrojtësit të tij mund të vëzhgohet, por jo të ndëgjohet nga policia.
- (4) E drejta në ndihmën e mbrojtësit mund të hiqet në pajtim me neni 69, paragrafët 3, 4 dhe 5 të këtij Kodi.

(5) Kur personi i arrestuar dyshohet për terrorizëm ose krim të organizuar dhe ka arsye për dyshim se mbrojtësi i zgjedhur nga i arrestuari është i përfshirë në kryerjen e veprës penale ose se do të pengojë zbatimin e hetimeve, gjyqtari i procedurës paraprake me kërkesë të prokurorit publik, mund të urdhërojë caktimin e mbrojtësit tjetër që ta përfaqësojë të arrestuarin më së shumti shtatëdhjetë e dy orë nga koha e arrestimit.

Neni 214

(1) Personi i arrestuar gëzon këto të drejta:

- 1) Të informohet në gjuhën që ai e kupton për arsyet e arrestimit;
- 2) Të heshtë dhe të mos përgjigjet në asnjë pyetje, përveç dhënies së informatave mbi identitetin e tij;
- 3) T'i sigurohet përkthim falas nëse nuk e kupton ose nuk e flet gjuhën e policit;
- 4) Të shfrytëzojë ndihmën e mbrojtësit dhe t'i caktohet mbrojtës nëse nuk ka mundësi të paguajë për ndihmë ligjore;
- 5) Për arrestimin e tij të lajmërojë ose të kërkojë nga policia ta lajmërojë anëtarin e familjes ose ndonjë person tjetër sipas zgjedhjes së tij dhe
- 6) Të ketë kontroll dhe trajtim mjekësor duke përfshirë edhe trajtimin psikiatrik.

(2) Kur personi i arrestuar është shtetas i huaj, ai ka të drejtë të njoftojë ose të kërkojë të njoftohet dhe të komunikojë gojarisht a me shkrim me zyrën e ndërlidhjes, me misionin diplomatik të shtetit, shtetas i të cilit është ai ose me përfaqësuesin e organizatës kompetente ndërkombëtare kur ai është refugjat ose është nën mbrojtjen e ndonjë organizate ndërkombëtare.

Neni 215

(1) Personi i arrestuar ka të drejtë që menjëherë pas arrestimit të lajmërojë ose të kërkojë nga policia që të lajmërojnë anëtarin e familjes ose ndonjë person tjetër sipas zgjedhjes së tij për arrestimin dhe vendin e ndalimit dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të tillë.

(2) Kur personi i arrestuar nuk e ka mbushur moshën tetëmbëdhjetë vjet, policia menjëherë pas arrestimit e lajmëron përfaqësuesin ligjor të personit të arrestuar për arrestimin dhe vendin e ndalimi dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të vendit të ndalimit. Kur lajmërimi i tillë është i pamundur ose do të ishte i dëmshëm për interesat e personit të arrestuar, apo shprehimisht refuzohet nga personi i arrestuar, policia e lajmëron qendrën për punë sociale.

(3) Kur personi i arrestuar tregon shenja të çrregullimit mendor ose të paaftësisë mendore, policia menjëherë pas arrestimit njofton personin e caktuar nga personi i arrestuar

dhe qendrën për punë sociale për arrestimin dhe vendin e ndalimit dhe për çdo ndryshim të mëvonshëm të vendit të ndalimit menjëherë pas ndryshimit të tillë.

(4) Lajmërimi i anëtarëve të familjes dhe i personave të tjerë përkatës në pajtim me paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni mund të vonohet deri në 24 orë kur prokurori publik çmon se kjo kushtëzohet me nevoja të jashtëzakonshme për hetimin e rastit. Vonesë të tillë nuk ka kur personi i arrestuar është nën moshën tetëmbëdhjetë vjet ose tregon shenja të çrregullimit a të paaftësisë mendore.

Neni 216

(1) Personi i arrestuar me kërkesën e tij ka të drejtë të kontrollohet nga mjeku ose dentisti sipas zgjedhjes së tij sa më shpejtë që të jetë e mundur pas arrestimit dhe në çdo kohë gjatë ndalimit. Kur mjeku ose dentisti i tillë nuk mund të sigurohet, atëherë policia cakton një mjek ose dentist.

(2) Personi i arrestuar ka të drejtë në trajtim mjekësor duke përfshirë edhe trajtimin psikiatrik kurdo që është e nevojshme me kërkesë të personit të arrestuar ose të anëtarëve të familjes.

(3) Policia gjithashtu cakton një mjek për të kryer kontrollin mjekësor ose siguron trajtim mjekësor në çdo kohë në rast të lëndimit fizik ose nevojave të tjera mjekësore. Kur personi i arrestuar refuzon t'i nënshtrohet kontrollit mjekësor ose të pranojë trajtimin mjekësor, mjeku merr vendim përfundimtar lidhur me domosdoshmërinë e këtij kontrolli ose trajtimi duke pasur parasysh të drejtat e personit të arrestuar.

(4) Kur personi i arrestuar tregon shenja të sëmundjes mendore, policia menjëherë mund të urdhërojë kontrollin nga një psikiatër.

(5) Rezultati i kontrollit mjekësor ose çdo trajtim mjekësor i kryer në pajtim me këtë nen sipas rregullit regjistrohet dhe shënimet e tilla janë të disponueshme për personin e arrestuar dhe mbrojtësin e tij.

Neni 217

(1) Personi i arrestuar veçohet nga personat e dënuar ose nga personat e paraburgosur.

(2) Personat e ndaluar të gjinive të ndryshme nuk mbahen në të njëjtën dhomë.

(3) Personit të ndaluar për më shumë se dymbëdhjetë orë i sigurohen tri racione ushqimi në ditë.

(4) Brenda njëzet e katër orëve personi i arrestuar ka të drejtë në së paku tetë orë pushim pandërprerje dhe gjatë kësaj kohe nuk merret në pyetje as nuk trazohet nga policia lidhur me hetimin.

Neni 218

(1) Gjatë çdo marrjeje në pyetje nga policia, personi i arrestuar ka të drejtë në praninë e mbrojtësit. Nëse mbrojtësi nuk paraqitet brenda dy orëve pas informimit për arrestimin, policia i cakton mbrojtës tjetër. Më tutje, nëse mbrojtësi tjetër nuk paraqitet brenda një ore pas informimit nga policia, personi i arrestuar mund të merret në pyetje vetëm kur prokurori publik ose policia çmon se shtyrja e mëtejshme do të rrezikojë seriozisht zbatimin e hetimit.

(2) Me rastin e marrjes në pyetje të personit të arrestuar përshtatshmërisht zbatohen nenet 231, 232, 233, paragrafët 2 dhe 3 dhe nenet 234 e 235 të këtij Kodi.

(3) Gjatë marrjes në pyetje të personit të arrestuar bëhen pushime të shkurtëra në intervale kohore përafërsisht dyorëshe. Pushimi mund të shtyhet kur ka shkaqe të arsyeshme për të besuar se shtyrja do të:

- 1) Shkaktonte rrezik për lëndim të personave ose humbje a dëmtim të rëndë të pasurisë;
- 2) Shtyjë pa nevojë ndalimin e personit ose përfundimin e marrjes në pyetje ose
- 3) Prejudikon rezultatin e hetimeve.

(4) Gjatë marrjes në pyetje nuk kërkohet nga personi i arrestuar të qëndrojë në këmbë dhe nuk i mohohet ushqimi, uji dhe kujdesi i nevojshëm mjekësor.

Neni 219

(1) Policia mban një dosje të vetme për të gjitha veprimet e ndërmarra lidhur me personin e arrestuar duke përfshirë:

- 1) Të dhënat personale të të arrestuarit;
- 2) Arsytet e arrestimit;
- 3) Veprën penale për të cilën dyshohet;
- 4) Autorizimin ose njoftimin e prokurorit publik;
- 5) Vendin, datën dhe kohën e saktë të arrestimit;
- 6) Rrethanat e arrestimit;
- 7) Çfarëdo vendimi të prokurorit publik ose të oficerit të lartë të autorizuar policor lidhur me ndalimin;
- 8) Vendin e ndalimit;
- 9) Indentitetin e oficerit policor dhe të prokurorit përkatës publik;

- 10) Njoftimin gojor dhe me shkrim të personit të arrestuar mbi të drejtat e tij të parapara në nenin 212, paragrafi 3 i këtij Kodi;
 - 11) Informimin mbi ushtrimin e të drejtave të parapara në nenin 214 të këtij Kodi, veçanërisht e drejta në mbrojtës dhe e drejtra për t'i lajmëruar anëtarët e familjes ose personat tjerë përkatës;
 - 12) Lëndimet e dukshme apo shenjat tjera që shtrojnë nevojën për ndihmë mjekësore;
 - 13) Ndërmarrjen e një ekzaminimi mjekësor ose sigurimin e trajtimit mjekësor dhe
 - 14) Informacionin mbi kontrollin e përkohshëm të sigurisë së personit dhe përshkrimin e sendeve të marra nga personi në kohën e arrestimit ose gjatë ndalimit.
- (2) Policia mban procesverbal për çdo seancë të marrjes në pyetje të personit të arrestuar, duke përfshirë kohën e fillimit dhe të përfundimit të marrjes në pyetje, identitetin e zyrtarit të policisë i cili e ka marrë në pyetje dhe personat tjerë të pranishëm. Kur mbrojtësi nuk ka qenë i pranishëm, kjo shënohet në mënyrë të rregullt në procesverbal.
- (3) Procesverbalet nga paragrafi 1 i këtij neni nënshkruhen nga zyra përkatëse e policisë dhe nga personi i arrestuar. Kur personi i arrestuar refuzon nënshkrimin e procesverbalit, autoritetet policore shënojnë refuzimin e tillë dhe ia bashkëngjesin shpjegimin ose komentet eventuale me shkrim ose me gojë të personit të arrestuar.
- (4) Procesverbalet nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni i vëhen në dispozicion personit të arrestuar dhe mbrojtësit të tij me kërkesën e tyre, në gjuhë të kuptueshme për të arrestuarin.
- (5) Këto procesverbale ruhen në polici dhjetë vjet nga koha e përfundimit zyrtar të procedurës penale ose nga lirimi i personit të ndaluar, nëse lirimi ka ndodhur më vonë se përfundimi i procedurës.

KAPITULLI XXV: FILLIMI DHE KOHËZGJATJA E HETIMIT

Neni 220

- (1) Prokurori publik e fillon hetimin kundër personit të caktuar duke u informuar nëpërmjet kallëzimit penal ose burimeve të tjera, nëse ekziston dyshimi i arsyeshëm se ai person ka kryer vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare.
- (2) Gjatë hetimit, prokurori publik çmon jo vetëm rrethanat fajësuese, por gjithashtu edhe rrethanat dhe provat shfajësuese dhe siguron se është marrë prova e cila mund të mos ishte në dispozicion në shqyrtimin gjyqësor.
- (3) Qëllimi i hetimit është mbledhja e provave dhe e të dhënave të nevojshme për të vendosur për ngritjen e aktakuzës apo për pushimin e procedurës dhe mbledhja e provave të tilla, sigurimi i të cilave në shqyrtimin gjyqësor do të ishte i pamundur ose i vështirësuar.

(4) Nëse informacioni nga kallëzimi penal përbën bazën për dyshim të arsyeshëm se personi konkret ka kryer vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, ose kurdo që gjatë mbledhjes së informacioneve nga personi, policia siguron njohuri se personi i caktuar ka kryer vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, personi i tillë duhet të trajtohet si i pandehur dhe të gëzojë të gjitha të drejtat e parapara për të pandehurin sipas këtij Kodi edhe kur hetimi formal ende nuk është filluar.

Neni 221

(1) Hetimi fillohet me aktvendim të prokurorit publik. Aktvendimi përcakton personin kundër të cilit kryhet hetimi, kohën e fillimit të hetimit, përshkrimin e veprës e cila tregon elementet e veprës penale, emërtimin ligjor të veprës penale, rrethanat dhe faktet që e justifikojnë dyshimin e arsyeshëm për veprën penale dhe provat me informacionin e mbledhur deri në atë moment. Një kopje e aktvendimit të hetimit i dërgohet pa vonesë gjyqtarit të procedurës paraprake.

(2) Rezultatet e veprimeve hetimore (siç është mbledhja e provave) janë pjesë e lëndës hetimore.

(3) Hetimi zbatohet dhe mbikëqyret nga prokurori publik.

(4) Prokurori publik mund të ndërmarrë veprime hetimore ose të autorizojë policinë gjyqësore që të ndërmarrë veprime hetimore lidhur me marrjen e provave.

Neni 222

(1) Hetimi kryhet vetëm lidhur me veprën penale dhe me të pandehurin e përcaktuar në aktvendim mbi fillimin e hetimit.

(2) Nëse gjatë hetimit procedura duhet të zgjerohet për një vepër tjetër penale ose për një person tjetër, prokurori publik fillon hetim të ri ose e zgjeron hetimin ekzistues. Gjithë kjo duhet shënuar në procesverbalin e hetimit dhe prokurori publik e informon për këtë gjyqtarin e procedurës paraprake.

Neni 223

(1) Prokurori publik mund të pezullojë hetimin me aktvendim nëse i pandehuri pas kryerjes së veprës penale vuan nga një çrregullim ose paaftësi e përkohshme mendore ose nga ndonjë sëmundje tjetër e rëndë, nëse është arratisur ose ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përkohësisht e pengojnë ndjekjen me sukses të të pandehurit.

(2) Para se të pezullohet hetimi mblidhen të gjitha provat e mundshme lidhur me veprën penale dhe përgjegjësinë penale të të pandehurit.

(3) Prokurori publik rifillon hetimin pas eliminimit të pengesave të cilat e kanë shkaktuar pezullimin.

(4) Prokurori publik bën një shënim në procesverbalin e hetimit lidhur me kohën dhe arsyet e pezullimit të hetimit dhe kohën e rifillimit të hetimit. Prokurori publik pa vonesë e njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për pezullimin.

(5) Koha derisa hetimi është pezulluar nuk llogaritet në kohën për zbatimin e hetimit (neni 225 i këtij Kodi).

Neni 224

(1) Prokurori publik e pushon hetimin kurdo që është vërtetuar nga provat e mbledhura se:

- 1) Nuk ekziston dyshim i arsyeshëm që personi konkret e ka kryer veprën e tillë penale;
- 2) Vepra e kryer nuk është vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare;
- 3) Ka kaluar afati i parashkrimit;
- 4) Vepra penale është përfshirë me amnisti ose me falje ose
- 5) Ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përjashtojnë ndjekjen.

(2) Prokurori publik brenda tetë ditësh pas pushimit të hetimit e lajmëron të dëmtuarin për këtë fakt dhe arsyen për këtë (neni 62 i këtij Kodi). Prokurori publik pa vonesë e njofton gjyqtarin e procedurës paraprake për pushimin e hetimit.

Neni 225

(1) Nëse hetimi nuk përfundon brenda një periudhe prej gjashtë muajsh, prokurori publik i paraqet kërkesë me shkrim gjyqtarit të procedurës paraprake së bashku me arsyet për zgjatjen e hetimit.

(2) Gjyqtari i procedurës paraprake mund të autorizojë një vazhdim të hetimit deri në gjashtë muaj kur kjo arsyetohet me ndërlikueshmërinë e çështjes. Për veprat penale për të cilat parashihet dënimi me të paktën pesë vjet burgim, gjyqtari i procedurës paraprake mund të autorizojë edhe një vazhdim deri në gjashtë muaj. Gjykata Supreme e Kosovës, përjashtimisht, mund të autorizojë edhe një vazhdim prej gjashtë muajsh.

(3) Pas marrjes së kërkesës për vazhdim, gjyqtari i procedurës paraprake duke vepruar sipas paragrafit 4 të këtij neni, informon të pandehurin dhe të dëmtuarin për hetimin dhe kërkesën e prokurorit publik për vazhdimin e tij. I pandehuri dhe i dëmtuari kanë të drejtë të paraqesin deklaratë me shkrim lidhur me vazhdimin e hetimit brenda tri ditëve nga njoftimi.

(4) Në kërkesën për vazhdim, prokurori publik mund të kërkojë që i pandehuri dhe i dëmtuari të mos njoftohen mbi hetimin dhe kërkesën për vazhdim kur kjo është e nevojshme për përfundimin e suksesshëm të hetimit.

(5) Ndaj vendimit të gjyqtarit të procedurës paraprake lidhur me vazhdimin e hetimit mund të ankohet prokurori publik, i dëmtuari ose i pandehuri te kolegji prej tre gjyqtarësh. Nëse ndaj vendimit të gjyqtarit të procedurës paraprake ankohet vetëm i dëmtuari dhe ankesa e tij është e suksesshme, i dëmtuari konsiderohet se ka ndërmarrë ndjekjen si paditës subsidiar.

(6) Derisa të merret vendim mbi vazhdimin e hetimit, prokurori publik mund të ndërmarrë veprime hetimore të cilat janë të ngutshme e që kërkojnë vëmendje. Gjyqtari i procedurës paraprake menjëherë njoftohet për veprimet e tilla hetimore.

(7) Prokurori publik bën një shënim zyrtar në procesverbalin e hetimit për kohën e kërkesës mbi vazhdimin e hetimit dhe për çdo veprim hetimor të ndërmarrë sipas paragrafit paraprak.

KAPITULLI XXVI: PEZULLIMI, PUSHIMI OSE SHMANGIA NGA NDJEKJA PËR VEPRA MË TË LEHTA PENALE

Neni 226

(1) Prokurori publik, me pëlqimin e të dëmtuarit mund të pezullojë ndjekjen për vepër penale të dënueshme me gjobë ose me burgim deri në tre vjet duke pasur parasysh natyrën, rrethanat dhe rëndësinë e veprës penale dhe të kryerësit, nëse i pandehuri zotohet se do të sillet siç është udhëzuar nga prokurori publik dhe se do t'i përmbushë detyrimet e caktuara që pakësojnë ose mënjanojnë pasojat e dëmshme të veprës penale, duke përfshirë:

- 1) Eliminimin ose kompenzimin e dëmit;
- 2) Pagesën e një kontributi ndaj një institucioni publik ose humanitar apo të fondeve për kompezimin e dëmit të viktimave të veprave penale ose
- 3) Kryerjen e punës së dobishme.

(2) Nëse brenda një afati prej jo më shumë se 6 muajsh i pandehuri i përmbush detyrimet, kallëzimi penal hudhet ose pushohet hetimi.

(3) Nëse hudhet kallëzimi penal ose pushohet hetimi në pajtim me paragrafin 2 të këtij neni, i dëmtuari nuk ka të drejtë të ndërmarrë ose të vazhdojë ndjekjen nga neni 62, paragrafi 2 dhe 4 i këtij Kodi. Prokurori publik e informon të dëmtuarin për humbjen e kësaj të drejte para se i dëmtuari të jep pëlqimin e paraparë në paragrafin 1 të këtij neni.

(4) Kur i pandehuri nuk i ndërmerr veprimet në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, prokurori publik mund të rifillojë ndjekjen e veprës penale.

(5) Në rastet e dhunës familjare ose dhunës seksuale ky nen nuk zbatohet.

Neni 227

Prokurori publik nuk detyrohet të fillojë ndjekjen penale ose mund të heqë dorë nga ndjekja:

- 1) Kur ligji penal parasheh që gjykata mund ta lirojë nga dënimi kryerësin e veprës penale dhe prokurori publik çmon se nga aspekti i rrethanave aktuale të çështjes vetëm gjykimi pa sanksion nuk është i nevojshëm dhe
- 2) Kur kryerësi i veprës së dënueshme penale me gjobë ose burgim deri në një vit sinqerisht pendohet për veprën dhe ndalon pasojat e dëmshme ose bën kompenzimin e dëmit, kurse prokurori publik çmon se nga aspekti i rrethanave të çështjes sanksioni penal nuk do të ishte i arsyeshëm.

KAPITULLI XXVII: PROCEDURA E NDËRMJETËSIMIT**Neni 228**

(1) Prokurori publik mund ta dërgojë kallëzimin penal për një vepër penale të dënueshme me gjobë ose me burgim deri në tre vjet për ndërmjetësim. Para se të veprojë kështu, prokurori publik merr parasysh llojin dhe natyrën e veprës, rrethanat në të cilat ajo është kryer, personalitetin e kryerësit dhe dënimet e mëparshme të tij për të njëjtën vepër penale apo për vepra penale të ndryshme dhe gjithashtu edhe nivelin e përgjegjësisë penale të tij.

(2) Ndërmjetësimi bëhet nga ndërmjetësi i pavarur. Ndërmjetësi detyrohet ta pranojë çështjen e dërguar nga prokurori publik dhe të ndërmarrë masa për të siguruar se përmbajtja e marrëveshjes është në proporcion me seriozitetin dhe pasojat e veprës.

(3) Marrëveshja mund të arrihet vetëm përmes ndërmjetësimit me pëlqimin e të pandehurit dhe të dëmtuarit.

(4) Me marrjen e njoftimit për arritjen e marrëveshjes, prokurori publik e hudh kallëzimin penal. Ndërmjetësi detyrohet të informojë prokurorin publik për dështim në arritjen marrëveshjes dhe për arsyet e dështimit të tillë. Kohëzgjatja për arritje të marrëveshjes nuk mund të kalojë tre muaj.

(5) Më rastin e hudhjes së kallëzimit në pajtim me paragrafin 4 të këtij neni, i dëmtuari nuk ka të drejtë të ndërmarrë apo të vazhdojë ndjekjen sipas nenit 62, paragrafët 2 dhe 4 të këtij Kodi. Ndërmjetësi detyrohet të informojë të dëmtuarin për humbjen e kësaj të drejte para se i dëmtuari të pajtohet me marrëveshjen.

(6) Procedura mbi zbatimin e ndërmjetësimit hollësisht do të rregullohet me urdhëresë administrative.

KAPITULLI XXVIII: VEPRIMET HETIMORE**1. MARRJA NË PYETJE E TË PANDEHURIT****Neni 229**

I pandehuri merret në pyetje më së voni para përfundimit të hetimit, përveç kur procedura rezulton me pushim. Në çështje të thjeshta mjafton që të pandehurit t'i jepet mundësia për t'u përgjigjur me shkrim.

Neni 230

Pas thirrjes i pandehuri detyrohet të paraqitet para prokurorit publik. Neni 269, paragrafi 2 deri në 5 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht. I pandehuri mund të paraqesë ankesë te gjyqtari i procedurës paraprake për të vendosur mbi ligjshmërinë e detyrimit të tij për t'u paraqitur te prokurorit publik.

Neni 231

(1) Të pandehurin e merr në pyetje prokurori publik. Prokurori publik marrjen në pyetje mund t'ia besojë policisë gjyqësore ose, në raste të jashtëzakonshme, policisë së rregullt.

(2) Para çdo marrjeje në pyetje, pavarësisht se a është i ndaluar ose në liri, i pandehuri informohet për:

- 1) Veprën penale për të cilën akuzohet;
- 2) Të drejtën për të heshtur dhe për të mos u përgjigjur në asnjë pyetje, përveç informacionit mbi identitetin e tij;
- 3) Të drejtën në përkthim falas nëse ai nuk e kupton ose nuk e flet gjuhën e personit që e drejton procedurën e marrjes në pyetje;
- 4) Të drejtën për ndihmën e mbrojtësit dhe konsultimit me të para dhe gjatë marrjes në pyetje;
- 5) Faktin se deklarimi i tij mund të përdoret si provë para gjykatës; dhe
- 6) Faktin se ai mund të kërkojë marrjen e provave për mbrojtjen e tij.

Kur i pandehuri është i ndaluar, para çdo marrjeje në pyetje ai gjithashtu informohet për të drejtën e tij për caktimin e mbrojtësit, nëse nuk mund t'i paguajë shpenzimet për ndihmë juridike.

(3) I pandehuri ka të drejtë të këshillohet me mbrojtësin e tij para dhe gjatë marrjes në pyetje.

(4) Kur veprohet sipas këtij neni, çdo marrje në pyetje e të pandehurit nga policia ose prokurori publik mund të regjistrohet në mënyrë auditive ose vizuale në pajtim me nenin 90 të këtij Kodi. Në rastet kur praktikisht kjo është e pamundur, procesverbali me shkrim i marrjes në pyetje bëhet në pajtim me nenet 87, 88 dhe 89 të këtij Kodi dhe në të duhet të shënohen arsyet pse nuk ka mund të regjistrohet marrja në pyetje në mënyrë auditive ose vizuale.

Neni 232

(1) I pandehuri merret në pyetje me ndihmën e përkthyesit në rastet e parapara nga ky Kod.

(2) Kur i pandehuri është shurdh ose memec, pyetjet i bëhen nëpërmjet një përkthyesi të kualifikuar për gjuhën e shenjave ose me shkrim. Nëse marrja në pyetje nuk mund të zbatohet në këtë mënyrë, personi i cili di të komunikojë me të pandehurin ftohet në rolin e përkthyesit, por jo në rastet kur ka konflikt interesash.

(3) Nëse përkthyesi nuk është betuar më parë, ai betohet se besnikërisht do të përkthejë pyetjet që i parashtrohen të pandehurit dhe deklaratimet e dhëna.

(4) Dispozitat e këtij Kodi të cilat zbatohen ndaj ekspertëve përshtatshmërisht zbatohen edhe ndaj përkthyesve.

Neni 233

(1) Gjatë marrjes në pyetje për herë të parë i pandehuri duhet të tregojë emrin dhe mbiemrin e tij dhe nofkën nëse ka; emrin dhe mbiemrin e prindërve të tij; mbiemrin e vajzërisë së nënës; vendlindjen dhe vendbanimin e tij; ditën, muajin dhe vitin e lindjes; numrin e tij personal të identifikimit; kombësinë dhe shtetësinë; profesionin e tij dhe rrethanat familjare; a di shkrim e lexim; shkollimin e tij; a ka të ardhura personale edhe pozitën e tij financiar; a është ndonjë procedurë penale kundër tij për ndonjë vepër tjetër penale në zbatim e sipër; dhe nëse është i mitur, identitetin e përfaqësuesit të tij ligjor. Ai informohet për detyrimin e tij për të njoftuar për çdo ndryshim adrese ose për çdo qëllim ndryshimi të vendqëndrimit.

(2) I pandehuri merret në pyetje gojarisht. Gjatë marrjes në pyetje atij mund t'i lejohet të mbajë shënime.

(3) Marrja në pyetje të pandehurit duhet t'i ofrojë mundësinë për t'i kundërshtuar arsyet e dyshimit kundër tij dhe për të nxjerrë në pah faktet në favor të tij.

Neni 234

- (1) Marrja në pyetje zbatohet duke respektuar plotësisht dinjitetin e të pandehurit.
- (2) Të pandehurit pyetjet i parashtrohen në mënyrë të qartë, të kuptueshme dhe të përpiktë. Pyetjet të pandehurit nuk duhet parashtruar në bazë të supozimit që i pandehuri ka pranuar diçka që ai nuk e ka pranuar.
- (3) Ndalesat nga paragrafi 2 i këtij neni zbatohen pavarësisht nga pëlqimi i të pandehurit.
- (4) Sendet të cilat janë të lidhura me veprën penale ose të cilat shërbejnë si provë, pas përshkrimit nga i pandehuri atij i prezentohen për njohje. Nëse këto sende nuk mund të sillen, i pandehuri dërgohet në vendin ku ato ndodhen.

Neni 235

Nëse marrja në pyetje e të pandehurit është zbatuar me shkelje të dispozitave nga neni 155, paragrafi 1, neni 231, paragrafët 2 dhe 3 ose neni 234 paragrafi 2 i këtij Kodi, deklaratimet e të pandehurit janë të papranueshme.

Neni 236

Për sqarim të ndonjë çështjeje teknike ose profesionale që shtrohet lidhur me provat e mbledhura ose gjatë marrjes në pyetje të të pandehurit ose gjatë ndërmarrjes së veprimeve të tjera hetimore, prokurori publik mund të kërkojë nga ndonjë specialist ose institut i specializuar që të jep sqarime të nevojshme për çështjet e tilla. Kur gjatë dhënies së sqarimeve të pranishëm janë i pandehuri ose mbrojtësi ata mund të kërkojnë që specialisti të jep sqarime më të hollësishme dhe ato të shënohen në procesverbal.

2. DËSHMITARËT DHE EKSPERTËT**Neni 237**

- (1) Dëshmitarët dhe ekspertët detyrohen t'i paraqiten prokurorit publik pas dërgimit të thirrjes dhe të japin deklaratime ose mendime mbi çështjen në fjalë. Përveç nëse është paraparë ndryshe, dispozitat e kapitullit XX, XXI dhe XXII të këtij Kodi lidhur me dëshmitarët dhe ekspertët zbatohen përshtatshmërisht. Nga dëshmitarët dhe ekspertët nuk kërkohet betim me rastin e marrjes së tyre në pyetje nga prokurori publik.
- (2) Autopsia, kontrolli fizik, përveç rasteve nga nenet 192, paragrafët 2 deri 4 dhe 205 të këtij Kodi, kontrolli psikiatrik, kontrolli molekular dhe gjenetik dhe analizat e ADN-së mund të urdhërohen vetëm nga gjyqtari i procedurës paraprake, përveç rasteve kur dëshmitari ose i dëmtuari pajtohet që këto veprime të ndërmerren nga policia ose prokurori publik.
- (3) Nëse një dëshmitar apo ekspert nuk paraqitet ose nuk pranon të paraqitet pa arsye, prokurori publik ka autorizim të ndërmarrë masat që parashikohen nga nenet 167 dhe 177 të

këtij Kodi. Gjykitja nga neni 167 ose 177 të këtij Kodi ose burgimi nga neni 167 i këtij Kodi, me kërkesën e prokurorit publik, mund të urdhërohen nga gjyqtari i procedurës paraprake.

(4) Prokurori publik mund të vendosë të thërret të pandehurin, mbrojtësin e tij dhe të dëmtuarin të jenë të pranishëm gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit ose ekspertit.

3. MUNDËSIA HETUESE E JASHTËZAKONSHME

Neni 238

(1) Përfundimisht, prokurori publik ose i pandehuri mund të kërkojë nga gjyqtari i procedurës paraprake të merr dëshmi nga dëshmitari ose të kërkojë mendimin e ekspertit me qëllim të ruajtjes së provës kur ekziston vetëm një mundësi për marrjen e provës së rëndësishme ose kur ka rrezik potencial se kjo provë nuk do të mund të merrej gjatë shqyrtimit gjyqësor. Kolegjit prej tre gjyqtarëve mund t'i paraqitet ankesë kundër mospranimit të gjyqtarit të procedurës paraprake për marrjen e dëshmisë së tillë.

(2) Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni, gjyqtari i procedurës paraprake merr masat e nevojshme për të siguruar efikasitetin dhe tërësinë e procedurës dhe në veçanti për të mbrojtur të drejtat e të pandehurit. I pandehuri, mbrojtësi i tij dhe prokurori publik janë të pranishëm në seancën e dëgjimit për marrjen e dëshmisë. I dëmtuari dhe përfaqësuesi ligjor ose përfaqësuesi i autorizuar i tij informohen për seancën e dëgjimit dhe ata kanë të drejtë të jenë të pranishëm. Marrja e dëshmisë nga gjyqtari i procedurës paraprake zbatohet sipas dispozitave të kapitujve XX, XXI dhe XXII të këtij Kodi lidhur me dëshmitarët dhe ekspertët.

(3) Neni 165 zbatohet përshtatshmërisht gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit dhe ekspertit.

4. KËRKESA E TË PANDEHURIT OSE E TË DËMTUARIT PËR MBLEDHJEN E PROVAVE

Neni 239

(1) Gjatë hetimit, i dëmtuari ose i pandehuri mund të kërkojë nga prokurorit publik marrjen e ndonjë prove konkrete.

(2) Prokurori publik merr provën e tillë kur ekziston rrezik për humbjen e provës, kur prova e tillë arsyeton lirin e të pandehurit nga paraburgimi ose kur ekzistojnë shkaqe të tjera të arsyeshëm për marrjen e provës së tillë. Nëse prokurori publik refuzon kërkesën për marrjen e provës, ai merr vendim të arsyetuar dhe njofton të dëmtuarin ose të pandehurin. I dëmtuari ose i pandehuri mund të ankohen te gjyqtari i procedurës paraprake ndaj vendimit të tillë.

5. KONTROLLI DHE KONFISKIMI I PËRKOHSHËM

Neni 240

(1) Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin e një shtëpie, të lokaleve të tjera dhe të pronës së një personi të caktuar kur ekziston dyshim i bazuar se personi i tillë ka kryer vepër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe kur ka gjasa reale që kontrolli të rezultojë me arrestimin e këtij personi ose me zbulimin dhe konfiskimin e provave të rëndësishme për procedurën penale.

(2) Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin e një shtëpie apo të lokaleve të tjera dhe të pasurisë së një personi që nuk dyshohet për vepër penale vetëm në rastet kur:

- 1) Ka gjasa reale se kontrolli do të rezultojë me arrestimin e të pandehurit ose
- 2) Është e nevojshme të ruhen provat e veprës penale apo të konfiskohen sendet përkatëse të cilat nuk mund të sigurohen pa zbatimin e kontrollit dhe kur ka gjasa reale se provat ose sendet e tilla ndodhen në lokalet a në pasurinë që i nënshtrohet kontrollit.

(3) Gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë kontrollin personal të një personi konkret kur ka gjasa reale se ky kontroll do të rezultojë në zbulimin e gjurmëve ose në konfiskimin e provave të një vepre penale.

(4) Urdhërkontrolli lëshohet me shkrim në bazë të kërkesës me shkrim të prokurorit publik, ndërsa në raste të ngutshme lëshohet në bazë të kërkesës me shkrim të policisë gjyqësore.

(5) Urdhërkontrolli përfshin: identifikimin e personit kundër të cilit lëshohet urdhri, përshkrimin e veprës penale për të cilën lëshohet urdhri, shpjegimin e arsyeve për dyshim dhe gjasave reale në pajtim me këtë nen, përshkrimin e sendeve të kërkuara me kontroll, përshkrimin e veçantë të personit, të lokaleve apo të pasurisë ku zbatohet kontrolli dhe informacionin tjetër të nevojshëm për zbatimin e kontrollit.

(6) Dispozitat e këtij neni dhe të neneve të tjera që i referohen kontrollit të shtëpisë dhe lokaleve të tjera e pronës zbatohen përshtatshmërisht gjatë kontrollit të vendeve të fshehta në vetura ose në mjete të tjera të transportit.

Neni 241

(1) Urdhërkontrollin e ekzekuton policia gjyqësore me ndihmën e nevojshme të zyrtarëve të tjerë të policisë brenda dyzet e tetë orëve nga lëshimi i urdhrit.

(2) Në parim, policia gjyqësore ekzekuton urdhrin e kontrollit brenda orës 06:00 dhe 22:00. Përgjatimisht, kontrolli mund të zbatohet jashtë kësaj kohe kur ka filluar brenda kësaj kohe e nuk është përfunduar në orën 22:00 ose kur ka arsye nga neni 245 i këtij Kodi dhe nëse gjyqtari i procedurës paraprake çmon që vonesa do të mund të çonte në arratisjen e personit të kërkuar, në asgjësimin e gjurmëve ose provave të veprës penale dhe lejon kontroll jashtë orarit të paraparë nga ky paragraf.

Neni 242

(1) Para fillimit të kontrollit policia gjyqësore ia prezenton urdhrin personit të cilit i drejtohet ky urdhër dhe atë e njofton se ka të drejtë të kontaktojë me avokatin i cili ka të drejtë të jetë i pranishëm gjatë kontrollit.

(2) Kur personi kërkon praninë e avokatit gjatë kontrollit, policia gjyqësore shtyn kontrollin derisa të arrijë avokati, por jo më shumë se dy orë nga njoftimi i avokatit për kontroll. Ndërkohë, policia gjyqësore mund të kufizojë lëvizjen e personit përkatës dhe personave të tjerë në lokalet që do të kontrollohen. Në raste të ngutshme, policia gjyqësore mund të fillojë kontrollin edhe para mbarimit të afatit kohor për arrdhjen e avokatit.

(3) Para fillimit të kontrollit policia gjyqësore kërkon nga personi që vullnetarisht të dorëzojë personin ose sendet që kërkohen.

(4) Përgjatimisht, kontrolli mund të fillojë pa prezentimin e urdhrit ose pa kërkesë të mëparshme për dorëzim të personit a të sendeve të kërkuara, kur pritet rezistencë e armatosur ose kur ka mundësi të dështojë efekti i kontrollit nëse ai nuk zbatohet menjëherë dhe pa paralajmërim ose kur kontrolli zbatohet në lokale publike.

Neni 243

(1) Gjatë kontrollit të shtëpisë ose të lokaleve të tjera personi, shtëpia, lokalet ose pasuria e të cilit kontrollohen ose përfaqësuesi i tij kanë të drejtë të jenë të pranishëm.

(2) Gjatë kontrollit të personit, shtëpisë ose lokaleve të tjera kërkohet të jenë të pranishëm dy persona të rritur si dëshmitarë. Para fillimit të kontrollit, dëshmitarët paralajmërohen që me kujdes të vëzhgojnë zbatimin e kontrollit dhe njoftohen mbi të drejtën e tyre për të bërë vërejtje, nëse kanë, për përmbajtjen e procesverbalit të kontrollit para se të nënshkruhet.

(3) Kontrolli i një femre zbatohet vetëm nga femra dhe dëshmitarët duhet të jenë femra.

(4) Kontrolli i lokaleve të banimit zbatohet me kujdes për të mos prishur qetësinë. Lokalet e mbyllura, mobiljet ose sendet tjera mund të hapen me forcë vetëm kur pronari nuk është i pranishëm ose refuzon hapjen e tyre në mënyrë vullnetare. Gjatë hapjes së këtyre objekteve me kujdes duhet shmangur dëmtimeve të panevojshme.

(5) Kontrolli i personit mund të përfshijë kontrollin intim, i cili zbatohet nga mjeku ose infermieri i kualifikuar, në pajtim me rregullat e shkencës së mjekësisë dhe me respektim të plotë të dinjitetit të personit.

(6) Kur kontrolli zbatohet në lokalet e organit publik, kryesuesi i tij thirret të jetë i pranishëm gjatë kontrollit.

(7) Për çdo kontroll të personit, të shtëpisë ose të lokaleve përpilohet procesverbali. Procesverbali i tillë nënshkruhet nga personi i kontrolluar ose nga personi, lokalet apo pasuria e të cilit është kontrolluar, avokati i tij nëse është i pranishëm gjatë kontrollit dhe personat, prania e të cilëve është e detyruar. Gjatë zbatimit të kontrollit mund të konfiskohen vetëm sendet dhe shkresat lidhur me qëllimin e kontrollit të caktuar. Sendet dhe shkresat e konfiskuara përfshihen dhe përshkruhen qartë në procesverbal dhe shënohen në vërtetimin që menjëherë i jepet personit sendet dhe shkresat e të cilit janë konfiskuar.

Neni 244

Nëse gjatë kontrollit të personit, shtëpisë ose lokaleve gjenden sende të cilat nuk kanë të bëjnë me veprën penale për të cilën është zbatuar kontrolli, por që tregojnë një veprë tjetër penale që ndiqet sipas detyrës zyrtare, këto sende gjithashtu përshkruhen në procesverbal, konfiskohen dhe menjëherë lëshohet vërtetimi për konfiskim. Prokurorit publik menjëherë i dërgohet njoftimi për fillimin e procedurës. Sendet e konfiskuara kthehen menjëherë kur prokurori publik zbulon se nuk ka bazë për ndjekje penale e as ndonjë bazë tjetër ligjore për konfiskimin e sendeve.

Neni 245

(1) Kur është e domodoshme dhe në masë të nevojshme, policia mund të hyjë në shtëpinë dhe lokalet tjera të personit dhe të zbatojë kontrollin pa urdhrin e gjyqtarit të procedurës paraprake nëse:

- 1) Personi përkatës me dije dhe me vullnet pajtohet me kontrollin;
- 2) Personi thërret për ndihmë;
- 3) Kryerësi i kapur në flagrancë gjatë kryerjes së veprës penale duhet arrestuar pas ndjekjes;
- 4) Arsyet për mbrojtjen e njerëzve dhe pasurisë e kërkojnë një veprim të tillë ose
- 5) Personi kundër të cilit është lëshuar urdhërarrest nga gjykata gjendet në shtëpi apo në lokale të tjera.

(2) Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni nuk shkruhet procesverbal nëse nuk është zbatuar kontrolli, por personit i jepet një shënim zyrtar për arsyen e hyrjes në shtëpi dhe në lokale të tjera. Nëse gjatë hyrjes sipas paragrafit 1 të këtij neni zbatohet kontrolli, zbatohen dispozitat e nenit 243, paragrafët 2 dhe 7 të këtij Kodi.

(3) Përjashtimisht, në rrethana të ngutshme, kur urdhëri me shkrim për kontroll nuk mund të merret me kohë dhe nëse ekziston rrezik real për vonesë, që mund të rezultojë me humbjen e provave, ose rrezik ndaj jetës ose shëndetit të njerëzve, policia gjyqësore mund të fillojë kontrollin në bazë të lejes gojore nga gjyqtari i procedurës paraprake.

(4) Përjashtimisht, kontrolli mund të zbatohet pa praninë e dëshmitarëve nëse prania e tyre nuk mund të sigurohet menjëherë dhe vonesa e fillimit të kontrollit do të ishte e rrezikshme. Arsyet për zbatimin e kontrollit pa praninë e dëshmitarëve shënohen në procesverbal.

(5) Policia mund të zbatojë kontrollin e personit pa urdhër ose pa praninë e dëshmitarëve kur ekzekuton aktvendimin për sjelljen forcërisht të personit ose kur bën arrestimin e tij nëse ekziston dyshim i bazuar se personi mban armë apo ndonjë mjet për sulm ose kur mund të mënjanojë, fshehë apo asgjasojë sendet të cilat nga ai duhet të merren si provë në procedurë penale.

(6) Kur policia ndërmerr kontroll pa urdhër të shkruar gjyqësor ajo brenda aftit prej dymbëdhjetë orësh lidhur me këtë i dërgon raport prokurorit publik dhe gjyqtarit të procedurës paraprake nëse për këtë çështje është caktuar ndonjë gjyqtar i procedurës paraprake.

Neni 246

Provat e mbledhura nëpërmjet kontrollit janë të papranueshme nëse:

- 1) Kontrolli është zbatuar pa urdhër të gjyqtarit të procedurës paraprake në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi;
- 2) Urdhri i gjyqtarit të procedurës paraprake është lëshuar në kundërshtim me procedurën e paraparë me këtë Kod;
- 3) Përmbajtja e urdhrin të gjyqtarit të procedurës paraprake është në kundërshtim me kushtet e parapara me këtë Kod;
- 4) Kontrolli është zbatuar në kundërshtim me urdhrin e gjyqtarit të procedurës paraprake;
- 5) Personat, prania e të cilëve është e detyrueshme, nuk kanë qenë të pranishëm gjatë kontrollit (neni 243, paragrafët 1 dhe 2 të këtij Kodi) ose
- 6) Kontrolli është zbatuar në kundërshtim me nenin 245, paragrafët 1, 3, 4 dhe 5 të këtij Kodi.

Neni 247

(1) Sendet që përkohësisht mund të konfiskohen janë sende që do të konfiskohen sipas Kodit të Përkohshëm Penal apo që mund të jenë prova gjatë një procedure penale ose që konsiderohen dobi pasurore e fituar me kryerjen e veprës penale dhe për të cilat ligji parasheh konfiskim apo sekuestrim.

(2) Sendet e konfiskuara përkohësisht mbahen nën mbikëqyrje dhe kontroll të prokurorit publik.

(3) Mbajtësi i sendeve që mund të konfiskohen përkohësisht, me kërkesë të gjykatës, detyrohet t'i dorëzojë ato. Gjykata lëshon kërkesë të tillë në bazë të kërkesës me shkrim të prokurorit publik. Nëse mbajtësi nuk pranon t'i dorëzojë sendet, ai mund të gjobitet sipas nenit 85, paragrafi 1 i këtij Kodi; nëse pas gjobitjes ai sërish nuk pranon t'i dorëzojë ato, ai mund të burgoset. Burgimi zgjat derisa të dorëzohen sendet ose deri në përfundim të procedurës penale, por jo më shumë se një muaj. Arrestimi dhe burgimi i tillë mund të urdhërohet vetëm nga gjykata.

(4) Kundër aktvendimit me të cilin është shqiptuar gjobë ose është urdhëruar burgim mund të ushtrohet ankesë në kolegjin prej tre gjyqtarëve. Ankesa ndaj aktvendimit mbi burgimin nuk e pezullon zbatimin e aktvendimit.

(5) Kur bëhet konfiskimi i sendeve duhet shënuar të dhënën që përcakton vendin ku janë gjetur dhe të bëhet përshkrimi i tyre. Kur është e nevojshme, përcaktimi i identitetit të tyre sigurohet në ndonjë mënyrë tjetër. Për sendet e konfiskuara lëshohet vërtetim i konfiskimit.

Neni 248

(1) Konfiskimit të përkohshëm nuk i nënshtrohen këto sende:

- 1) Komunikimet me shkrim ndërmjet të pandehurit dhe personave të cilët sipas këtij Kodi nuk mund të dëshmojnë (neni 159 i këtij Kodi) ose kanë refuzuar të dëshmojnë (neni 160 i këtij Kodi);
- 2) Shënimet nga personat e paraparë në nenin 159 të këtij Kodi lidhur me informacionin e fshehtë që u është besuar atyre nga i pandehuri;
- 3) Sende të tjera, të mbrojtura me të drejtat e personave nga nenet 159 dhe 160 të këtij Kodi.

(2) Këto kufizime zbatohen vetëm nëse sendet e tilla janë nën mbikëqyrjen e personit që nuk mund të dëshmojë (neni 159 i këtij Kodi) ose lirohet nga detyrimi për të dëshmuar dhe ka refuzuar dhënien e dëshmisë (neni 160 i këtij Kodi). Sendet e mbrojtura nga e drejta e personave nga neni 160, paragrafi 1, nënparagrafi 5 i këtij Kodi gjithashtu nuk i nënshtrohen konfiskimit nëse ato janë nën mbikëqyrjen e ndonjë spitali ose ndonjë instituti tjetër. Kufizimet nuk zbatohen kur personat që nuk mund të dëshmojnë (neni 159 i këtij Kodi) ose janë liruar nga detyrimi i dëshmimit dhe kanë refuzuar dhënien e dëshmisë (neni 160 i këtij Kodi) dyshohen për nxitje apo bashkëpunim, për pengim të drejtësisë, për marrjen e mallrave

të vjedhura ose kur sendet përkatëse janë marrë me vepër penale, janë përdorur ose janë paraparë të përdoren për kryerjen e veprës penale apo janë rezultat i veprës penale.

Neni 249

(1) Organet publike mund të refuzojnë prezentimin ose dërgimin e shkresave të tyre ose dokumenteve të tjera kur konsiderojnë se zbulimi i përmbajtjes së tyre do të rrezikonte interesin e përgjithshëm. Nëse ata këtë e refuzojnë, vendimi përfundimtar merret nga kolegji prej tre gjyqtarësh.

(2) Ndërmarrjet afariste dhe personat tjerë juridikë mund të kërkojnë mospublikimin e informacionit lidhur me veprimtarinë e tyre afariste.

Neni 250

(1) Kur përkohësisht konfiskohen shkresat ose skedarët kompjuterik që kanë vlerën e provës, përpilohet lista e tyre. Nëse kjo nuk është e mundur, ato futen në zarf dhe mbyllen. Pronari i shkresës mund të vendosë vulën e tij në zarf.

(2) Personi, shkresat apo dokumentet e të cilit janë konfiskuar, thirret të jetë i pranishëm kur hapet zarfi. Kur ai pasi të jetë thirrur mungon, zarfi hapet pa praninë e tij.

(3) Gjatë shqyrtimit të shkresave duhet pasur kujdes që përmbajtja e tyre të mos u bëhet e ditur personave të paautorizuar.

Neni 251

Sendet e konfiskuara përkohësisht gjatë procedurës penale i kthehen pronarit ose poseduesit kur procedura pezullohet ose pushohet dhe kur nuk ka bazë për konfiskimin e tyre (neni 489 i këtij Kodi). Kur pezullimi i procedurës penale është rrjedhojë e arratisjes së të pandehurit ose paaftësisë së tij mendore apo kur ka gjasa të arsyeshme që hetimi i pezulluar të rifillojë, prokurori publik mund të kërkojë konfiskimin dhe gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues, kur ka arsye të forta, mund të lejojnë vonesë për kthimin e sendit të konfiskuar.

Neni 252

(1) Kur sendi i gjetur tek i pandehuri i takon një personi tjetër i cili është i panjohur, organi i cili drejton procedurën penale e përshkruan sendin dhe e shpall përshkrimin në tabelën e njoftimeve të kuvendit të komunës në territorin e së cilës i pandehuri jeton dhe në territorin e së cilës është kryer vepra penale. Në njoftimin e tillë pronari thirret të paraqitet brenda një viti nga dita e shpalljes së njoftimit. Në të kundërtën sendi shitet. Paratë e fituara nga shitja derdhen në buxhet.

(2) Kur sendet kanë vlerë të konsiderueshme, njoftimi mund të shpallet edhe në shtypin e përditshëm.

(3) Kur sendi mund të priset ose mirëmbajtja e tij kërkon shpenzime të konsiderueshme, atëherë shitet sipas dispozitave që vlejnë për procedurën përmbarese dhe paratë e fituara i transferohen një banke për ruajtje.

(4) Paragrafi 3 i këtij neni zbatohet edhe për sendet që i përkasin të pandehurit i cili është arratisur ose një kryerësi të panjohur.

Neni 253

(1) Nëse brenda një viti askush nuk ka pretendime mbi sendin ose për të ardhurat nga shitja, gjykata merr aktvendim që sendi t'i kalohet organit publik kompetent ose fitimi nga shitja të derdhet në buxhet.

(2) Pronari ka të drejtë që në kontest civil të kërkojë kthimin e sendit ose të fitimit nga shitja. Afati i parashkrimit të kësaj të drejte fillon të ecë nga dita e shpalljes së njoftimit.

6. KËQYRJA DHE RIKONSTRUKSIONI

Neni 254

(1) Prokurori publik ose gjykata mund të urdhërojë këqyrjen ose rikonstruksionin e vendit të ngjarjes për të shqyrtuar provat e mbledhura ose për të qartësuar faktet e rëndësishme për procedurën penale.

(2) Këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë të vendit të ngjarjes e kryen gjykata, prokurori publik ose policia. Prokurori publik dhe policia mund të kryejnë këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë për t'u njoftuar personalisht me gjendjen, e cila do t'u ndihmonte në përcaktimin e besueshmërisë ose gjetjen e fakteve, por, në rastin e tillë, kur i pandehuri ose mbrojtësi i tij nuk janë njoftuar për këtë, rezultatet për gjykatën janë të papranueshme. Prokurori publik mund ta përsërisë këqyrjen ose rikonstruksionin e tillë me njoftimin e të pandehurit dhe mbrojtësit, siç parashihet me këtë nen, me ç'rast rezultatet e tilla janë të pranueshme.

(3) I pandehuri dhe mbrojtësi i tij kanë të drejtë të jenë të pranishëm në këqyrje ose në rikonstruksion të vendit të ngjarjes.

(4) Rikonstruksioni kryhet me rikrijimin e fakteve ose të situatave nën rrethanat e të cilave është zhvilluar ngjarja, bazuar në provat e mbledhura. Nëse faktet ose situatat paraqiten ndryshe në dëshmitë e dëshmitarëve konkretë, në parim, rikonstruksioni i ngjarjes zbatohet veçmas me secilin dëshmitar.

(5) Gjatë rikonstruksionit të ngjarjes duhet pasur kujdes që të mos shkelet ligji dhe rendi, të mos fyhet morali publik apo të vihet në rrezik jeta ose shëndeti i njerëzve.

(6) Këqyrja ose rikonstruksioni i vendit të ngjarjes mund të ndihmohet nga specialistët e mjekësisë ligjore, nga personeli i transportit dhe nga ekspertë të lëmenjve të tjera për të mbrojtur ose përshkruar provat, për të bërë matjet dhe incizimet e nevojshme, për të bërë skicat apo për të mbledhur informata të tjera.

(7) Eksperti gjithashtu mund të thirret që të jetë i pranishëm në këqyrje apo në rikonstrukcion të vendit të ngjarjes kur prania e tij nga prokurori publik ose gjykata konsiderohet e dobishme.

7. IDENTIFIKIMI I PERSONAVE DHE I SENDEVE

Neni 255

(1) Kur është e nevojshme të vendoset se një dëshmitar a e një personin ose sendin, nga dëshmitari i tillë së pari kërkohet të përshkruajë dhe tregojë tiparet dalluese të personit ose të sendit të tillë.

(2) Pastaj dëshmitarit i tregohet personi me persona të tjerë të panjohur për dëshmitarin ose fotografitë e tyre apo sendi me sende të tjera të llojit të njëjtë ose fotografitë e tyre.

(3) Dëshmitarit i bëhet me dije se nuk detyrohet të zgjedhë personin ose sendin apo ndonjë fotografi dhe se është po aq e rëndësishme për të treguar se nuk e njeh personin, sendin ose fotografinë ashtu sikurse të thoshte se e njeh.

KAPITULLI XXIX: MASAT E FSHEHTA DHE TEKNIKE TË VËZHGIMIT DHE HETIMIT

Neni 256

Sipas këtij kapitulli:

- 1) Masa të fshehta ose teknike të vëzhgimit dhe hetimit (“masa sipas këtij kapitulli”) do të thotë secila nga këto masa të mëposhtme:
 - i) Vëzhgim i fshehtë fotografik ose me video;
 - ii) Monitorim i fshehtë i bisedave;
 - iii) Kontrollim i dërgesave postare;
 - iv) Përgjimi i telekomunikimeve;
 - v) Përgjim i komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjutorik;
 - vi) Dërgim i kontrolluar i dërgesave postare;
 - vii) Shfrytëzim i përcjelljes ose vendosje e mjeteve të përgjimit;
 - viii) Blerje e simuluar e ndonjë sendi;
 - ix) Simulim i veprës së korrupsionit;
 - x) Hetim i fshehtë;

- xi) Regjistrim i thirrjeve telefonike; dhe
- xii) Zbulim i të dhënave financiare.
- 2) Shprehja “Vëzhgim i fshehtë fotografik ose me video” do të thotë monitorim, vëzhgim ose incizim i personave, i lëvizjeve të tyre ose i aktiviteteve të tjera nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore me anë të fotografimit ose me video mjete, pa dijeninë apo pëlqimin e së paku njërit prej personave që i shtrohen kësaj mase;
 - 3) Shprehja “Monitorim i fshehtë i bisedave” do të thotë monitorimi, incizimi ose transkribimi i bisedave nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore me anë të mjeteve teknike pa dijeninë ose pëlqimin e së paku njërit prej personave që i shtrohen kësaj mase;
 - 4) Shprehja “Kontrollim i dërgesave postare” do të thotë kontrollim i letrave dhe i dërgesave të tjera postare që mund të përfshijë edhe pajimet rentgene nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore;
 - 5) Shprehja “Dërgim i kontrolluar i dërgesave postare” do të thotë dërgim i letrave dhe i materialeve të tjera postare nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore;
 - 6) Shprehja “Shfrytëzim i përcjelljes ose i mjeteve të vendosura të përgjimit” do të thotë shfrytëzim nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore i mjeteve të cilat identifikojnë vendin e personit ose të objektit në të cilin është ngjitur;
 - 7) Shprehja “Blerje e simuluar e ndonjë sendi” do të thotë akt i blerjes së ndonjë sendi nga një person i dyshuar se ka kryer vepër penale që mund të shërbejë si provë në procedurën penale, ose nga personi për të cilin dyshohet të jetë viktimë e veprës penale apo e trafikimit të personave, siç është përkufizuar në nenin 139 të Kodit të Përkohshëm Penal;
 - 8) Shprehja “Simulim i veprës së korrupsionit” do të thotë një veprim që është i njëjtë me veprën penale të ndërlidhur me korrupsion, por që ndryshon për shkak se kryhet me qëllim të mbledhjes së informacionit dhe provave për hetim penal;
 - 9) Shprehja “Hetim i fshehtë” do të thotë një ndërveprim i planifikuar i zyrtarit të autorizuar të policisë gjyqësore, i cili nuk është i identifikueshëm si zyrtar i autorizuar i policisë gjyqësore, ose i personit i cili vepron nën mbikëqyrjen e zyrtarit të autorizuar të policisë gjyqësore me personat e dyshuar se kanë kryer vepër penale;
 - 10) Shprehja “Regjistrim i bisedave telefonike” do të thotë sigurim i të dhënave të bisedave telefonike të bëra nga një numër i caktuar i telefonit;
 - 11) Shprehja “Zbulim i të dhënave financiare” do të thotë sigurim i informacionit nga banka apo ndonjë institucion tjetër financiar mbi depozitet, llogaritë ose transaksionet financiare;

- 12) Shprehja “Zyrtar i autorizuar ligjor” do të thotë gjyqtar i procedurës paraprake ose prokuror publik me autorizimin e të cilit sipas këtij kapitulli është lëshuar urdhri dhe
- 13) Shprehja “Person që i nënshtrohet urdhrit” do të thotë person kundër të cilit sipas këtij kapitulli është udhëruar masa.

Neni 257

(1) Vëzhgimi i fshehtë fotografik ose me video, monitorimi i fshehtë i bisedave në vende publike, regjistrimi i bisedave telefonike ose zbulimi i të dhënave financiare mund të urdhërohet kundër një personi të veçantë nëse:

- 1) Ekziston dyshimi i bazuar se personi i tillë ka kryer vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe
- 2) Informacioni i cili mund të merret nga masat e urdhëruara ka gjasë të ndihmojë në hetimin e veprës penale dhe nuk do të kishte mundësi të merret me masa të tjera hetimore pa shkaktuar vështirësi të paarsyeshme ose rrezik potencial për të tjerët.

(2) Regjistrimi i bisedave telefonike ose zbulimi i të dhënave financiare po ashtu mund të urdhërohet kundër personave, përpos të dyshuarit, kur kriteri në paragrafin 1 të nënparagrafit 1 të këtij neni vlen për të dyshuarin dhe kur plotësohet parakushti nga paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij neni dhe ekziston dyshim i bazuar se:

- 1) Personi i tillë pranon ose transmeton komunikime që burojnë prej të dyshuarit ose që i dedikohen të dyshuarit apo që merr pjesë në transaksionet financiare të të dyshuarit ose
- 2) I dyshuari përdor telefonin e personit të tillë.

(3) Monitorimi i fshehtë i bisedave në vende private, kontrollimi i dërgesave postare, ndërprerja e telekomunikimeve, ndërpreja e komunikimeve me anë të rrjetit kompjuterik, dërgimi i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzimi i përcjelljes ose i vendosjes së mjeteve të përgjimit, blerja e simuluar e ndonjë sendi, simulimi i një veprë të korrupsionit apo hetimi i fshehtë mund të urdhërohen kundër një personi konkret nëse:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se ai person ka kryer ose në rastin kur tentimi ndëshkohet ka tentuar të kryejë:
 - (i) Vepër penale të dënueshme me të paktën katër vjet burgim ose
 - (ii) Një a më shumë nga veprat e mëposhtme penale si përkrahje e terrorizmit ose e krimit të organizuar:

- (1) Shtrëngim siç është përkufizuar në nenin 160 të Kodit të Përkohshëm Penal;

- (2) Shkaktim i rrezikut të përgjishshëm siç është përkufizuar në nenin 291 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (3) Tregim i materialeve pornografike personave nën moshën gjashtëmbëdhjetë vjet siç është përkufizuar në nenin 203 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (4) Vepër penale të falsitetit të dokumenteve dhe të parave siç është përkufizuar në nenet 239, 244 dhe 245 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (5) Tregtim të ndaluar siç është përkufizuar në nenin 246 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (6) Marrje të paarsyeshme të dhuratave siç është përkufizuar në nenin 250 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (7) Dhënie të paarsyeshme të dhuratave siç është përkufizuar në nenin 251 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (8) Ndërhyrje në sistemet kompjuterike siç është përkufizuar në nenin 264 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (9) Deklarata e rreme siç është përkufizuar në nenin 307 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (10) Ushtrim i ndikimit siç është përkufizuar në nenin 345 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (11) Bashkim kriminal siç është përkufizuar në nenin 26 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (12) Pronësia, kontrolli, posedimi ose shfrytëzimi i paautorizuar i armëve siç është përkufizuar në nenin 328 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (13) Mosrespektim i kushteve për mbajtjen e autorizuar të armëve siç është përkufizuar në nenin 329 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (14) Marrje e ryshfetit siç është përkufizuar në nenin 343 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (15) Dhënia e ryshfetit siç është përkufizuar në nenin 344 të Kodit të Përkohshëm Penal;
- (16) Heqje e paligjshme e lirisë siç është përkufizuar në nenin 162 të Kodit të Përkohshëm Penal dhe
- (17) Kalim i paautorizuar i kufirit ose i vijës kufitare siç është përkufizuar në nenin 114 të Kodit të Përkohshëm Penal.

- 2) Informacioni i cili mund të merrej nga masat e urdhëruara me gjasë do të ndihmonte në hetimin e veprës penale dhe nuk do të kishte mundësi të merrej me veprime të tjera hetimore pa shkaktuar vështirësi të paarsyeshme ose rrezik potencial për të tjerët.
- (4) Kontrollimi i dërgesave postale, përgjimi i telekomunikimeve ose përgjimi i komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik po ashtu mund të urdhërohen kundër personit, përpos të dyshuarit, kur kriteri nga paragrafi 3, nënparagrafi 1 i këtij neni vlen për të dyshuarin dhe kur plotësohet parakushti nga paragrafi 3, nënparagrafi 2 i këtij neni dhe ekziston dyshim i bazuar se:
 - 1) Një personi pranon ose transmeton komunikime që burojnë prej të dyshuarit ose që i dedikohen të dyshuarit ose
 - 2) I dyshuari përdor telefonin e personit të tillë ose ka qasje në sistem kompjuterik.

Neni 258

- (1) Prokurori publik mund të jep urdhër për secilën masë të mëposhtme:
 - 1) Fotografim të fshehtë ose vëzhgim me video në vende publike;
 - 2) Monitorim të fshehtë të bisedave në vende publike;
 - 3) Hetim të fshehtë ose
 - 4) Regjistrim të bisedave telefonike.
- (2) Gjyqtari i procedurës paraprake, me kërkesë të prokurorit publik, mund të urdhërojë secilën masë të mëposhtme:
 - 1) Fotografim të fshehtë ose vëzhgim me video në vende private;
 - 2) Monitorim të fshehtë të bisedave në vende private;
 - 3) Kontrollim të dërgesave postale;
 - 4) Përgjim të telekomunikimeve;
 - 5) Përgjim të komunikimeve nga rrjeti kompjuterik;
 - 6) Dërgim të kontrolluar të dërgesave postale;
 - 7) Shfrytëzimin e përcjelljes ose vendosjes së mjeteve të përgjimit;
 - 8) Blerje të simuluar të ndonjë sendi;
 - 9) Simulim të një veprë të korrupsionit ose

10) Zbulim të të dhënave financiare.

(3) Kërkesa për njëren nga masat e parapara në paragrafin 1 ose 2 të këtij neni bëhet me shkrim dhe përfshin të dhënat e mëposhtme:

- 1) Identitetin e zyrtarit të autorizuar të policisë gjyqësore ose të prokurorit publik i cili bën kërkesën;
- 2) Deklaratën e plotë për faktet që mbështesin kërkesën për të arsyetuar besimin e tij se janë plotësuar kriteret nga neni 257 dhe
- 3) Deklaratën e plotë për çdo kërkesë të mëhershme të njohur për kërkuesin që përfshin personin e njëjtë dhe veprimin e ndërmarrë nga zyrtari gjyqësor i autorizuar lidhur me kërkesën e tillë.

(4) Në rastet e ngutshme, kur pritja e urdhrit të gjyqtarit të procedurës paraprake nga paragrafi 2 i këtij neni do të rrezikonte sigurinë e hetimeve ose jetën dhe sigurinë e të dëmtuarit, dëshmitarit, informatorit ose anëtarëve të familjes së tyre, prokurori publik mund të jep urdhër të përkohshëm për njëren nga masat e parapara në paragrafin 2 të këtij neni. Urdhri i tillë i përkohshëm e humb fuqinë nëse nuk konfirmohet me shkrim nga gjyqtari i procedurës paraprake brenda njëzet e katër orëve nga lëshimi. Me rastin e konfirmimit të urdhrit të përkohshëm, gjyqtari i procedurës paraprake sipas detyrës zyrtare përcakton me shkrim lighshmërinë e tij. Prokurori publik nuk mund të shfrytëzojë autoritetin e tij sipas këtij paragrafi për të lëshuar urdhrin në pajtim me nenin 259, paragrafët 3 ose 5 të këtij Kodi.

Neni 259

(1) Urdhëri për ndonjë masë të caktuar nga ky kapitull bëhet me shkrim dhe përmban:

- 1) Emrin dhe adresën e personit ose të personave që i nënshtrohen urdhrit;
- 2) Llojin e masës;
- 3) Arsytet e urdhrit;
- 4) Periudhën brenda së cilës urdhri do të ketë efekt e që nuk mund të kalojë gjashtëdhjetë ditë nga dita e marrjes së urdhrit dhe
- 5) Agjencinë e policisë gjyqësore të autorizuar për zbatimin e masës dhe zyrtarin përgjegjës për mbikëqyrjen e zbatimit të tillë.

(2) Për urdhrin e lëshuar për ndonjë masë nga ky kapitulli, nga zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore kërkohet t'i paraqesë raport zyrtarit të policisë gjyqësore mbi zbatimin e urdhrit brenda pesëmbëdhjetë ditësh nga dita e lëshimit të urdhrit.

(3) Urdhri për fotografim të fshehtë ose me video në vende private, monitorim të bisedave në vende private, përgjim të telekomunikimeve, përgjim të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik ose shfrytëzimin e përcjelljes dhe vendosjen e mjeteve të përgjimit mund ta autorizojë zyrtarin e autorizuar të policisë gjyqësore të hyjë në lokale

private, nëse gjyqtari i procedurës paraprake vendos se hyrja e tillë është e domosdoshme për të aktivizuar ose pamundësuar mjetet teknike për zbatimin e masave të tilla. Kur zyrtarët e autorizuar të policisë gjyqësore hyjnë në lokale private në pajtim me urdhrin nga ky paragraf, veprimet e tyre në lokalet private duhet të kufizohen në veprimet e saktësuara në urdhrë.

(4) Urdhri për regjistrimin e bisedave telefonike ose përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik duhet të përfshijë të gjitha elementet për identifikimin e secilit telefon ose secilës pikë të qasjes ndaj rrjetit kompjuterik që duhet të përgjohet. Përpos rasteve të parapara në paragrafin 5 të këtij neni, urdhri për përgjim të telekomunikimeve duhet të përmbajë të gjitha elementet për identifikimin e secilit telefon që duhet të përgjohet.

(5) Me kërkesën e prokurorit publik, urdhri për përgjimin e telekomunikimeve mund të përfshijë vetëm një paraqitje të përgjithshme të telefonave që mund të përgjohen kur kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës kompetente të qarkut çmon se ekziston dyshim i bazuar kur:

- 1) I dyshuari shfrytëzon telefona të ndryshëm me qëllim të shmangies nga vëzhgimi i zyrtarit të autorizuar të policisë gjyqësore dhe
- 2) Një telefon apo telefonat e paraqitur në urdhrë shfrytëzohen osedo të shfrytëzohen nga i dyshuari.

(6) Kur urdhri për përgjimin e telekomunikimeve është lëshuar nga kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës së qarkut në pajtim me paragrafin 5 të këtij neni,

- 1) Policia gjyqësore e autorizuar, pas zbatimit të urdhrit për një telefon të caktuar, menjëherë informon me shkrim kolegjin prej tre gjyqtarësh mbi faktet e rëndësishme, duke përfshirë edhe numrin e telefonit;
- 2) Urdhri nuk mund të shfrytëzohet për të përgjuar telekomunikimet e personit i cili nuk është i dyshuar dhe
- 3) Kohëzgjatja e urdhrit është e kufizuar deri në pesëmbëdhjetë ditë dhe mund të ripërtëritet deri në nëntëdhjetë ditë nga dita e lëshimit të urdhrit.

(7) Urdhri për kontroll të dërgesave postare ose të dërgesave postare me dërgim të kontrolluar duhet të përfshijë adresën në dërgesat postare që duhet të kontrollohen ose dërgohen. Adresa e tillë duhet të përputhet me atë të personit ose të personave të përfshirë në urdhrë.

(8) Urdhri për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, regjistrimin e bisedave telefonike, kontrollin e dërgesave postare, dërgimin e kontrolluar të dërgesave postare ose zbulimin e të dhënave financiare duhet të përfshijë si shtesë udhëzimin e veçantë me shkrim për personat, përveç policisë gjyqësore të autorizuar ndihma e të cilëve mund të jetë e nevojshme për zbatimin e urdhrit. Udhëzimi i tillë me shkrim duhet t'i dërgohet drejtorit ose personit përgjegjës të sistemit të telekomunikimeve, rrjetit kompjuterik, shërbimit postar, bankës ose institucioneve të tjera financiare dhe duhet të përfshijë vetëm informacionin që kërkohet për ndihmë për zbatimin e urdhrit.

Neni 260

- (1) Zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore fillon zbatimin e urdhrit për ndonjë masë nga ky kapitull jo më vonë se pesëmbëdhjetë ditë nga dita e lëshimit.
- (2) Zbatimi i urdhrit kryhet në atë mënyrë që të minimizojë përgjimin e komunikimeve të cilat në të kundërtën nuk i nënshtrohen përgjimit sipas këtij kapitulli.
- (3) Nëse ndonjëri prej kushteve për urdhërimin e masave pushon të vlejë, zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore duhet të pezullojë zbatimin e urdhrit dhe të njoftojë me shkrim zyrtarin e autorizuar gjyqësor. Nëse urdhri është lëshuar nga gjyqtari i procedurës paraprake, zyrtarët e policisë gjyqësore duhet po ashtu ta njoftojnë prokurorin publik. Me pranimin e njoftimit me shkrim, zyrtari i autorizuar gjyqësor duhet të sjellë vendim me shkrim për ndërprerjen e urdhrit.
- (4) Zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore shënon kohën dhe datën e fillimit dhe të përfundimit të secilit veprim të ndërmarrë për zbatimin e urdhrit. Në procesverbal shënohen emrat e zyrtarëve të autorizuar të policisë gjyqësore të cilët kanë ndërmarrë cilindo veprim dhe funksion. Procesverbalit të tillë i bashkëngjiten raportet që i dorëzohen zyrtarit të autorizuar gjyqësor sipas nenit 259, paragrafi 2 i këtij Kodi.
- (5) Me rastin e zbatimit të urdhrit për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimin e komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, kontrollin e dërgesave postare, dërgimin e kontrolluar të dërgesave postare dhe regjistrimin e bisedave telefonike, personat përgjegjës për punën me telekomunikimet, rrjetat kompjuterike ose shërbimet postare duhet të lehtësojnë zbatimin e urdhrit nën mbikëqyrjen e drejtorit ose të personit zyrtar përgjegjës për sistemin e telekomunikimeve, rrjetin e kompjuterit ose shërbimin postar.
- (6) Me rastin e zbatimit të urdhrit për zbulimin e të dhënave financiare, punonjësit e institucionit financiar duhet të lehtësojnë zbatimin e urdhrit të tillë nën mbikëqyrjen e drejtorit ose të personit zyrtar përgjegjës të institucionit financiar.
- (7) Policia gjyqësore e autorizuar ose personi i cili vepron nën mbikëqyrjen e policisë gjyqësore të autorizuar mund të bëjë blerje të simuluar të sendit ose simulim të një vepre të korrupsionit.
- (8) Me rastin e zbatimit të urdhrit për hetime të fshehta, simulim të blerjes së një sendi ose simulim të një vepre të korrupsionit:
 - 1) Personi i cili zbaton urdhrin nuk mund të nxisë personin tjetër të kryejë vepër penale të cilën personi nuk do ta kryente sikur të mos ishte intervenimi i personit i cili zbaton urdhrin dhe
 - 2) Personi, i cili në pajtim me dispozitat e këtij kapitulli zbaton urdhrin e tillë, nuk kryen vepër penale.
- (9) Procedura penale nuk fillohet për vepër penale e cila është nxitur me shkeljen e paragrafit 8 të këtij neni.

(10) Me rastin e zbatimit të urdhrit për përgjimin e telekomunikimeve, përgjimit të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik ose kontrollimit të dërgesave postare, urdhri i tillë nuk mund të zbatohet për komunikimet ndërmjet të dyshuarit dhe mbrojtësit të tij, përveç nëse ekziston dyshim i bazuar se i dyshuari dhe mbrojtësi i tij janë angazhuar së bashku në veprimtari kriminale që përbën bazën e urdhrit.

Neni 261

(1) Zyrtari i autorizuar gjyqësor nuk mund të lëshojë urdhër tjetër me shkrim për zgjatjen e urdhrit sipas këtij kapitulli deri në një maksimum prej gjashtëdhjetë ditësh, përveç nëse parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij kapitulli, siç është paraparë në nenin 257 të këtij Kodi, vazhdojnë të vlejné dhe ka shpjegim të arsyeshëm për dështim në sigurimin e disa të dhënave apo të të gjitha të dhënave të kërkuara sipas urdhrit të mëparshëm.

(2) Urdhri për fotografim të fshehtë ose me video në vende publike, monitorim të fshehtë të bisedave, kontroll të dërgesave postare, përgjim të komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, dërgim i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzim të përcjelljes dhe të vendosjes së mjeteve të përgjimit, hetim të fshehtë, regjistrim të bisedave telefonike ose zbulim të të dhënave financiare mund të zgjatet më së shumti deri në gjashtëdhjetë ditë, i cili urdhër mund të ripërtëritet brenda afatit prej 360 ditësh nga dita e lëshimit të urdhrit.

(3) Urdhri për fotografim të fshehtë ose me video në vende private apo përgjimi i telekomunikimeve mund të zgjatet deri në gjashtëdhjetë ditë, por mund të ripërtëritet edhe për gjashtëdhjetë ditë të tjera.

(4) Urdhri për blerje të simuluar të sendit ose për simulim të veprës së korrupsionit autorizohet vetëm për një blerje të sendit ose për një vepër të simuluar të korrupsionit. Zyrtari i autorizuar gjyqësor mund të lëshojë urdhër tjetër për personin e njëjtë kur parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij kapitulli, siç parashihet në nenin 257 të këtij Kodi, vazhdojnë të zbatohen dhe ka shpjegim të arsyeshëm për dështim të ndonjë ose të të gjitha të dhënave të kërkuara me urdhrin e mëparshëm.

(5) Zyrtari i autorizuar gjyqësor në çdo kohë mund të ndryshojë urdhrin kur ai çmon se ndryshimi i tillë është i nevojshëm për të siguruar se parakushtet për urdhërimin e masës sipas këtij kapitulli, siç parashihet në nenin 257 të këtij Kodi, vlejné edhe më tutje.

(6) Zyrtari i autorizuar gjyqësor në çdo kohë mund të pushojë urdhrin kur parakushtet për urdhërimin e masës, siç është paraparë në nenin 257 të këtij Kodi, pushojné të vlejné.

(7) Vazhdimi i urdhrit për masën e urdhëruar nga gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërohet vetëm me propozim të prokurorit publik.

Neni 262

(1) Pasi të përfundojë zbatimin e masës sipas këtij kapitulli, zyrtari i autorizuar i policisë gjyqësore duhet t'ia dërgojë prokurorit publik të gjitha shkresat, shiritat dhe sendet tjera lidhur me urdhrin dhe zbatimin e tij ("materialet e mbledhura").

- (2) Materialet e mbledhura duhet të ruhen të sigurta gjatë gjithë kohës.
- (3) Dërgesat postare të cilat nuk përmbajnë të dhëna që do të ndihmonin hetimin e një veprë penale menjëherë duhet dërguar marrësit.

Neni 263

(1) Prokurori publik menjëherë informon me shkrim me anë të postës rekomande çdo person të përfshirë në urdhër për faktin se i është nënshtruar urdhrit, se ka të drejtë ankese në panelin e vëzhgimit dhe rishqyrtimit të hetimeve (neni 265 i këtij Kodi) përmes kryesuesit të organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore brenda gjashtë muajve nga koha e informimit dhe se atij i lejohet qasje në materialet e mbledhura nëse:

- 1) Më nuk ekziston dyshim i bazuar se i dyshuari ka kryer vepër penale ose
 - 2) Prokurori publik nuk ngrit aktakuzë brenda një viti pas përfundimit të urdhrit për masën sipas këtij kapitulli.
- (2) Gjyqtari i procedurës paraprake me kërkesën e prokurorit publik mund të urdhërojë që:
- 1) Personit i cili i nështrohet urdhrit të mos i lejohet qasje në sende të caktuara në materialet e mbledhura në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, nëse qasja e personit i cili i është nënshtruar urdhrit në materialet e tilla do të rrezikonte sigurinë e hetimeve apo jetën a sigurinë e të dëmtuarit, dëshmitarit, informatorit ose anëtarëve të familjes së tyre ose
 - 2) Detyrimi për të informuar personin që i është nënshtruar urdhrit, në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni mund të vonohet për jo më shumë se një vjet, nëse zbatimi i detyrimit të tillë para skadimit të periudhës së caktuar do të rrezikonte sigurinë e hetimeve apo jetën a sigurinë e të dëmtuarit, dëshmitarit, informatorit ose anëtarëve të familjes së tyre.
- (3) Përgjashtimisht, gjyqtari i procedurës paraprake, me kërkesën e prokurorit publik, mund të urdhërojë me shkrim lidhur me informatorin ose zyrtarin e autorizuar të policisë gjyqësore që ka zbatuar masën sipas këtij kapitulli që:
- 1) Emrat, adresat, vendi i punës, profesioni, ndonjë e dhënë a informacion tjetër në materialet e mbledhura që mund të përdoret për identifikimin e personit të tillë të fshihen apo të shmangen ose
 - 2) Të dhënat në materialet e mbledhura që identifikojnë personin e tillë të mos zbulohen;

kur ai konstaton se të dhënat nuk konsiderohen shfajësuese dhe zbulimi i këtyre të dhënave të të pandehurit ose të mbrojtësit të tij do të rrezikonte sigurinë e hetimeve apo jetën dhe sigurinë e personit të tillë ose anëtarin e familjes së tij. Urdhri i tillë mund të lëshohet para se të informohet personi ndaj të cilit është marrë urdhri në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni.

(4) Asgjë në këtë nen nuk duhet të interpretohet në asnjë mënyrë për të paragjykuar të drejtën e të pandehurit dhe të mbrojtësit për të shqyrtuar procesverbalin në pajtim me ligjin, përveç nëse të pandehurit ose mbrojtësit mund t'i mohohet qasja ndaj të dhënave përkatëse, informacionit ose procesverbalit në pajtim me paragrafin 3 të këtij neni me kusht që:

- 1) Të dhënat nuk mund të jenë bazë për vendim paraburgimi ose fajësie dhe
- 2) Urdhri i gjyqtarit të procedurës paraprake nga paragrafit 3 i këtij neni duhet të rishqyrtohet nga kryetari i trupit gjykues në fillim të gjykimit dhe pasi që të gjithë dëshmitarët të jenë marrë në pyetje. Kur kryetari i trupit gjykues konsideron se të dhënat e tilla janë shfajësuese, ai njofton prokurorin publik mbi vendimin dhe, në marrëveshje me prokurorin publik, të dhënat i vendosin në lëndën penale të gjykatës. Nëse prokurori publik nuk pajtohet për vendosjen e të dhënave në lëndën e gjykatës, faktet që sipas kryetarit të trupit gjykues konsiderohen shfajësuese gjykata i interpreton në favor të të pandehurit.

(5) Nëse kryesuesit të organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore nuk i arrin ankesë nga personi që i nënshtrohet urdhrit gjashtë muaj pasi që personi i tillë është informuar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, prokurori publik asgjëson materialet e mbledhura.

(6) Prokurori publik bën shënim me shkrim mbi asgjësimin e materialeve të mbledhura sipas paragrafit 5 të këtij neni.

Neni 264

(1) Prova e marrë nëpërmjet masës nga ky kapitull është e papranueshme nëse urdhri për masën dhe zbatimin e saj është i paligjshëm.

(2) Prova e cila është marrë nga monitorimi i fshehtë i bisedave në vende private, kontrollimi i dërgesave postare, përgjimi i telekomunikimeve, përgjimi i komunikimeve nëpërmjet rrjetit kompjuterik, dërgimi i kontrolluar i dërgesave postare, shfrytëzimi i përcjelljes ose i vendosjes së mjeteve të përgjimit, simulimi i blerjes së ndonjë sendi, simulimi i një veprë të korrupsionit ose hetimi i fshehtë lejohen vetëm në procedurë penale lidhur me veprën penale të përcaktuar në nenin 257, paragrafi 3 i këtij Kodi.

(3) Para se aktakuza të merr formë të prerë, gjyqtari i cili zbaton procedurën për konfirmimin e aktakuzës (neni 309 deri 318 i këtij Kodi) sipas detyrës zyrtare rishikon pranueshmërinë e materialit të mbledhur. Dispozitat e nenit 154 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht. Pas pranimi të materialit të mbledhur së bashku me aktakuzën, gjyqtari u lëshon palëve aktvendim me shkrim lidhur me ligjshmërinë e urdhrit për masën nga ky kapitull dhe zbatimin e tij. Pala mund t'i paraqesë ankesë kolegjit prej tre gjyqtarësh kundër aktvendimit brenda 72 orësh pas dorëzimit të tij. Aktvendimi se një urdhër ose zbatimi i tij është i paligjshëm merr formë të prerë kur:

- 1) Kolegji prej tre gjyqtarësh merr aktvendim për ankesë ose
- 2) Pas kalimit të afatit për ankesë kundër aktvendimit të gjyqtarit nuk është parashtruar ankesë.

(4) Kur aktvendimi për paligjshmërinë e urdhrit ose të zbatimit të tij merr formë të prerë, gjyqtari i cili drejton seancën për konfirmimin e aktakuzës heq tërë materialin e mbledhur nga procesverbali dhe materialet e tilla ia dërgon panelit për vëzhgim dhe rishqyrtim të hetimeve nëpërmjet kryesuesit të organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore për vendim mbi kompensim.

Neni 265

(1) Paneli për vëzhgim dhe rishqyrtim të hetimeve ("Paneli për rishqyrtim") duhet të:

- 1) Marrë vendim mbi ankesën e ushtruar sipas paragrafit 5 të këtij neni lidhur me masën ose urdhrin për masë sipas këtij kapitulli dhe të vendosë mbi kompensimin përkatës ose
- 2) Vendos mbi kompensimin për personin ose personat që i nënshtrohen masës sipas këtij kapitulli kur gjyqtari ka marrë aktvendim përfundimtar sipas nenit 264, paragrafi 3 i këtij Kodi se urdhri ose zbatimi i tij është i paligjshëm.

(2) Paneli për rishqyrtim përbëhet nga tre gjyqtarë ndërkombëtarë të cilët emërohen nga autoriteti kompetent për të vendosur mbi ankimin konkret ose kompenzimin ndaj aktvendimit konkret nga neni 264, paragrafi 3 i këtij Kodi. Asnjëri prej tre anëtarëve të panelit për rishqyrtim nuk duhet të jetë profesionalisht i lidhur me personin që i nënshtrohet ankesës ose me materialet e mbledhura që i nënshtrohen aktvendimit nga neni 264, paragrafi 3 i këtij Kodi.

(3) Policia gjyqësore dhe prokurorët publik i sigurojnë panelit për rishqyrtim dokumente të cilat ky panel i kërkon për kryerjen e funksioneve të tij dhe, sipas kërkesës së tij, i siguron edhe deklarime gojore.

(4) Kur aktvendimi i formës së prerë i gjyqtarit sipas të cilit urdhri për masën apo zbatimin e saj sipas këtij kapitulli është i paligjshëm, detyrimisht i referohet panelit për rishqyrtim.

(5) Kur personi konsideron se i është nënshtruar një mase të paligjshme sipas këtij kapitulli apo një urdhri të paligjshëm për një masë nga ky kapitulli, ai mund t'ia paraqesë ankimin panelit për rishqyrtim përmes kryesuesit të organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore për të vendosur.

(6) Kur me rastin e vendosjes mbi ankesën paneli për rishqyrtim konstaton se masa nga ky kapitull është e paligjshme ose urdhri për masën e tillë është i paligjshëm, mund të vendos që:

- 1) Të pushojë urdhrin nëse ende është në fuqi;
- 2) Të urdhërojë asgjësimin e materialeve të mbledhura dhe
- 3) Të kompensojë personin ose personat që i janë nënshtruar urdhërit.

Neni 266

Policia gjyqësore, sipas nevojës, mund të kërkojë ndihmën e autoriteteve të tjera përgjegjëse për zbatimin e ligjit, sigurimin e rendit dhe të një ambienti të sigurt në Kosovë lidhur me zbatimin e masave nga ky kapitull.

Neni 267

Dispozitat e këtij kapitulli, pa paragjykuar kompetencat e personave zyrtarë sipas ligjit në fuqi, vlejnë për zbatim të vëzhgimit dhe hetimit me rastin e ofrimit të shërbimeve doganore dhe shërbimeve të tjera të ngjashme.

KAPITULLI XXX: MASAT PËR SIGURIMIN E PRANISË SË TË PANDEHURIT, PENGIMIN E RIKRYERJES SË VEPRËS PENALE DHE SIGURIMIN E SUKSESSHËM TË ZHVILLIMIT TË PROCEDURËS PENALE**1. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME****Neni 268**

(1) Masat të cilat mund të përdoren për të siguruar praninë e të pandehurit, për pengimin e rikryerjes së veprës penale dhe për zbatimin e suksesshëm të procedurës penale janë:

- 1) Thirrja;
- 2) Urdhërarrest;
- 3) Premtimi i të pandehurit se nuk do ta braktisë vendqëndrimin;
- 4) Ndalimi për t'iu afruar vendit ose personit të caktuar;
- 5) Paraqitja në stacionin policor;
- 6) Dorëzania;
- 7) Arresti shtëpiak dhe
- 8) Paraburgimi.

(2) Me rastin e vendosjes se cilën nga masat do ta zbatojë për të siguruar praninë e të pandehurit, gjykata detyrohet t'i merr parasysh kushtet e përcaktuara për masat konkrete dhe të sigurojë që të mos zbatojë masë më të rëndë kur mjafton masa më e butë.

(3) Këto masa hiqen kur pushojnë shkaqet që i kanë shkaktuar, apo zëvendësohen me masa të tjera më të buta po që se për këtë plotësohen kushtet.

(4) Para ngritjes së aktakuzës vendimet lidhur me këto masa i merr gjyqtari i procedurës paraprake, kurse pas ngritjes së aktakuzës vendimet i merr kryetari i trupit gjykues, përpos nëse ky Kod nuk parasheh ndryshe.

2. THIRRJA GJYQËSORE

Neni 269

(1) Prania e të pandehurit në procedurë penale sigurohet nëpërmjet thirrjes. Thirrjen të pandehurit ia dërgon gjykata.

(2) Të pandehurit thirrja i dërgohet në letër të mbyllur e cila përfshin: emrin dhe adresën e gjykatës e cila e dërgon thirrjen; emrin dhe mbiemrin e të pandehurit; përcaktimin e veprës penale me të cilën ngarkohet; vendin, ditën dhe orën kur duhet të paraqitet i pandehuri, njoftimin se thirret në cilësi të të pandehurit; paralajmërimin se në rast të mosparaqitjes do të lëshohet urdhërarresti kundër tij ose do të sillet në gjykatë forcërisht; vulën zyrtare dhe emrin e gjyqtarit i cili thërret.

(3) Kur i pandehuri thirret për herë të parë, në thirrje udhëzohet për të drejtën e tij për të angazhuar mbrojtës dhe se mbrojtësi mund të jetë i pranishëm gjatë marrjes së tij në pyetje.

(4) I pandehuri duhet menjëherë ta njoftojë gjykatën për çdo ndryshim të adresës së tij ose për qëllimin e ndryshimit të vendqëndrimit. I pandehuri njoftohet për këtë detyrim në rastin e marrjes në pyetje për herë të parë ose me rastin e dorëzimit të aktakuzës, propozimkuzës ose padisë private dhe njëkohësisht paralajmërohet për pasojat e mospërbushjes së detyrimit siç është paraparë me këtë Kod.

(5) Kur i pandehuri nuk është në gjendje t'i përgjigjet thirrjes për shkak të sëmundjes ose pengesës tjetër të paevitueshme, ai pyetet në vendin ku gjendet ose dërgohet në ndërtesën e gjykatës a në vendin tjetër ku është duke u zbatuar procedura ose shtyhet marrja e tij në pyetje.

3. URDHËRARRESTI

Neni 270

(1) Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues sipas detyrës zyrtare mund të lëshojë urdhërarresti me kërkesë të prokurorit publik ose në rrethana të ngutshme me kërkesë të policisë kur ekzistojnë kushtet nga paragrafi 1 i nenit 281 të këtij Kodi, ose kur i pandehuri i cili pasi është thirrur me rregull nuk paraqitet dhe nuk e arsyeton mungesën e tij ose thirrja nuk ka mundur t'i dërgohet sipas rregullit dhe kur sipas rrethanave është e qartë se i pandehuri i shmanget pranimi të thirrjes.

(2) Urdhërarresti lëshohet me shkrim dhe përfshin: emrin dhe mbiemrin e të pandehurit dhe të dhëna të tjera personale të njohura për gjyqtarin, përcaktimin e veprës penale me të cilën ngarkohet duke iu referuar dispozitës përkatëse të Kodit të Përkohshëm Penal, bazën mbi të cilën lëshohet urdhri, vulën zyrtare dhe nënshkrimin e gjyqtarit që urdhëron arrestimin.

- (3) Urdhërarrestin e ekzekuton policia.
- (4) Oficeri policor i ngarkuar për ekzekutimin e urdhrit ia dorëzon urdhrin të pandehurit dhe kërkon që i pandehuri ta shoqërojë. Kur i pandehuri këtë e refuzon, atëherë dërgohet forcërisht.
- (5) Urdhri për paraqitje të detyrueshme të policëve ose rojtarëve në institucionet ku janë vendosur personat e privuar lirie ekzekutohet nëpërmjet ndërmjetësimit të komandës ose eprorit të tyre.
- (6) Në kohën e arrestimit, personi informohet në gjuhën që e kupton për arsyet e arrestimit dhe për të drejtat nga neni 214 i këtij Kodi.
- (7) Menjëherë pas arrestimit, personi i arrestuar dërgohet para gjyqtarit i cili e ka lëshuar urdhrin.

4. PREMTIMI I TË PANDEHURIT SE NUK DO TË BRAKTISË VENDQËNDRIMIN

Neni 271

- (1) Gjykata gjatë procedurës mund të kërkojë nga i pandehuri premtimin se nuk do të fshihet ose largohet nga vendqëndrimi pa lejen e gjykatës kur ekziston dyshim i bazuar se ai ka kryer veprë penale dhe ka arsye për dyshim se i pandehuri mund të fshihet, të shkojë në vend të panjohur ose të largohet nga Kosova. Premtimi i dhënë shënohet në procesverbal.
- (2) Dokumenti i udhëtimit të të pandehurit, i cili detyrohet me premtimin e dhënë nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të konfiskohet përkohësisht. Ankesa kundër aktvendimit për konfiskimin e dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.
- (3) Me rastin e dhënies së premtimit, i pandehuri paralajmërohet se ndaj tij mund të caktohet paraburgim po që se e shkel këtë premtim.

5. NDALIMI PËR T'IU AFRUAR VENDIT OSE PERSONIT TË CAKTUAR

Neni 272

- (1) Gjykata mund të ndalojë të pandehurit për t'iu afruar vendit ose personit të caktuar kur:
 - 1) Ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer veprë penale;
 - 2) Ekzistojnë rrethanat nga neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi, 2 pikat (ii) ose (iii) të këtij Kodi dhe
 - 3) Ndalimi i tillë mund të zvogëlojë rrezikun që i pandehuri t'i asgjësojë provat e veprës penale, të ndikojë në dëshmitarë, në bashkëkryerës ose në bashkëpjesëmarrës pas kryerjes së veprës, në përsëritjen e veprës penale, në

përfundimin e veprës penale të tentuar ose në kryerjen e veprës penale me kanosje.

(2) Gjykata vendos për një masë sipas këtij neni, me aktvendim të arsyetuar. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton kushtet e plotësuara nga paragrafi 1 i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.

(3) Gjykata me aktvendim përcakton largësinë përkatëse nga vendi i caktuar ose nga personi të cilën i pandehuri duhet ta respektojë dhe nuk duhet ta kalojë me paramendim.

(4) Aktvendimi i dërgohet të pandehurit dhe ku është e zbatueshme një kopje i dërgohet personit të mbrojtur nën masën e tillë.

(5) Gjykata urdhëron paraburgim nëse i pandehuri shkel aktvendimin. i pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.

(6) Nëse personi i mbrojtur me këtë masë qëllimisht cenon distancën të cilën i pandehuri detyrohet ta respektojë, gjykata mund ta dënojë personin e mbrojtur me gjobë nga neni 85 i këtij Kodi.

(7) Përveç kur ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me paraburgimin përshtatshëmrisht zbatohen për caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe pushimin e masës nga ky nen.

(8) Për zgjatjen e masës nga ky nen para ngritjes së aktakuzës vendos gjyqtari i procedurës paraprake sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të prokurorit publik.

6. PARAQITJA NË STACIONIN POLICOR

Neni 273

(1) Gjykata mund të vendosë që i pandehuri të paraqitet herë pas here në kohë të caktuar në stacionin policor, në rajonin ku i pandehuri e ka venbanimin apo vendqëndrimin ose në vendin ku i pandehuri është ndodhur në momentin e urdhrit nëse:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale dhe
- 2) Ka arsye për të dyshuar se i pandehuri do të fshihet, do të shkojë në vend të panjohur ose do të largohet nga Kosova.

(2) Gjykata vendos për një masë sipas këtij neni, me aktvendim të arsyetuar. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton kushtet e plotësuara nga paragrafi 1 i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.

(3) Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit dhe kopja i dorëzohet stacionit policor përkatës në territorin e së cilës masa duhet të zbatohet.

(4) Gjykata mund të urdhërojë paraburgim nëse i pandehuri shkel aktvendimin. I pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.

(5) Përveç kur ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me paraburgimin përshtatshëmrisht zbatohen për caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe pushimin e masës nga ky nen.

(6) Për zgjatjen e masës nga ky nen para ngritjes së aktakuzës vendos gjyqtari i procedurës paraprake sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të prokurorit publik.

(7) Dokumenti i udhëtimit i personit i cili i nënshtrohet aktvendimit sipas këtij neni mund të konfiskohet përkohësisht. Ankesa kundër aktvendimit për konfiskimin e përkohshëm të dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin.

7. DORËZANIA

Neni 274

(1) Gjykata mund të urdhërojë që i pandehuri të mbrohet në liri me dorëzani ose të lirohet nga paraburgimi me dorëzani kur:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale;
- 2) Baza e vetme për paraburgim është se i pandehuri mund të ikë dhe
- 3) I pandehuri premton se nuk do të fshihet ose pa leje nuk do të braktisë vendqëndrimin e tij.

(2) Gjykata me aktvendim gjithashtu mund të urdhërojë që i pandehuri të mbrohet në liri me dorëzani ose të lirohet nga paraburgimi me dorëzani kur:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale;
 - 2) I pandehuri nuk dyshohet për vepër penale të dënueshme me të paktën pesë vjet burgim sipas kapitujve XIII, XIV, XV, XIX, XX, XXV, XXVII dhe XXVIII të Kodit të Përkohshëm Penal;
 - 3) Baza e vetme për paraburgim është rreziku se i pandehuri mund të përsërisë veprën penale, të përfundojë veprën e tentuar penale ose të kryejë veprën penale të cilën është kanosur ta kryejë dhe
 - 4) I pandehuri ka premtuar se nuk do ta përsërisë veprën penale, nuk do ta përfundojë veprën e tentuar penale ose nuk do ta kryejë veprën penale të cilën është kanosur ta kryejë.
- (3) Dorëzania e urdhëruar nga gjykata jepet nga i pandehuri ose personi tjetër në emër të tij.

Neni 275

- (1) Gjykata me aktvendim të arsyetuar vendos mbi masën nga neni 274 i këtij Kodi. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton kushtet e plotësuara nga neni 274 i këtij Kodi dhe nevojën për masën e tillë.
- (2) Aktvendimi mbi dorëzanimin merret nga gjyqtari i procedurës paraprake dhe pas ngritjes së aktakuzës nga kryetari i trupit gjykues.
- (3) Aktvendimi me të cilin dorëzania pranohet dhe aktvendimi me të cilin ajo anulohet merren pas dëgjimit të mendimit të prokurorit publik, nëse vepra penale ndiqet sipas detyrës zyrtare, dhe mendimit të të pandehurit ose mbrojtësit.
- (4) Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit.
- (5) Dokumenti i udhëtimit të personit që i nënshtrohet aktvendimit me dorëzani përkohësisht mund të merret. Ankesa ndaj aktvendimit për marrjen e përkohshme të dokumentit të udhëtimit të personit nuk e pezullon ekzekutimin.

Neni 276

(1) Dorëzania gjithmonë përkufizohet si shumë e parave e përcaktuar sipas peshës së veprës penale, rrethanave personale dhe familjare të të pandehurit dhe gjendjes materiale të personit që e jep dorëzaninë.

(2) Dorëzania mund të jepet me para të gatshme, me letra me vlerë, me sende të tjera të luajtshme me vlerë të konsiderueshme të cilat lehtë mund të shndërrohen në para dhe të ruhen, me vënien e hipotekës për shumën e dorëzansisë mbi vlerat e paluajtshme të personit që jep dorëzani ose me detyrim personal të një a më shumë personave që në rast të ikjes së të pandehurit zotohen të paguajnë shumën e caktuar të dorëzansisë.

(3) Nëse i pandehuri ik, me aktvendim caktohet që vlera e dhënë si dorëzani të derdhet në buxhet.

Neni 277

(1) Kur urdhërohet dorëzani nga neni 274, paragrafi 1 i këtij Kodi, i pandehuri paraburgoset dhe dorëzania hiqet, nëse pas thirrjes me rregull ai nuk paraqitet dhe mungesën nuk e arsyeton, nëse përgatitet të ikë ose kur gjatë kohës sa është në liri paraqiten arsye të tjera ligjore për paraburgimin e tij.

(2) Kur urdhërohet dorëzani nga neni 274, paragrafi 2 i këtij Kodi, i pandehuri paraburgoset dhe shuma e dhënë si dorëzani me aktvendim derdhet në buxhet, kur ai ka përsëritur veprën penale, ka përfunduar veprën e tentuar penale ose ka kryer veprën penale për të cilën ai është kanosur se do ta kryejë.

(3) I pandehuri gjithmonë njoftohet me kohë për pasojat e mosbindjes.

(4) Dorëzania hiqet kur procedura penale pushohet me aktvendim të formës së prerë ose me aktgjykim të formës së prerë. Kur i pandehuri dënohet me burgim, dorëzania hiqet vetëm pasi ai të ketë filluar vuajtjen e dënimit.

(5) Me heqjen e dorëzansisë, paratë e gatshme të depozituara, letrat me vlerë, sendet me vlerë dhe sende të tjera të luajtshme me vlerë të konsiderueshme kthehen dhe hipoteka hiqet.

8. ARRESTI SHTËPIAK**Neni 278**

(1) Gjykata mund të caktojë arrestin shtëpiak për të pandehurin nëse:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se i pandehuri ka kryer vepër penale; dhe
- 2) Plotësohen kushtet nga neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij Kodi.

(2) Gjykata me aktvendim të arsyetuar vendos mbi masën nga ky nen. Aktvendimi duhet të përmbajë arsyetimin që përcakton kushtet e plotësuara nga paragrafi 1 i këtij neni dhe nevojën për masën e tillë.

(3) Gjykata me aktvendim vendos se i pandehuri nuk guxon të largohet nga lokalet ku ai e ka vendbanimin ose vendqëndrimin apo nga institucioni publik për trajtim ose përkujdesje. Gjykata mund ta kufizojë ose ndalojë kontaktin ndërmjet të pandehurit dhe personave me të të cilët ai nuk jeton apo të cilët nuk janë të varur nga i pandehuri. Përgjithësisht, gjykata mund të lejojë të pandehurit që për kohë të caktuar të largohet nga lokalet ku mbahet arresti shtëpiak kur kjo është domosdo e nevojshme për përmbushjen e nevojave jetësore ose për kryerjen e ndonjë punë.

(4) Aktvendimi i dorëzohet të pandehurit dhe një kopje i dorëzohet stacionit policor përkatës në territorin e së cilës duhet të zbatohet masa.

(5) Gjykata mund të caktojë paraburgim nëse i pandehuri pa leje shkel aktvendimin. I pandehuri për këto pasojë gjithmonë duhet njoftuar me kohë.

(6) Gjykata e mbikëqyrë zbatimin e masës së arrestit shtëpiak drejtpërdrejt ose nëpërmjet policisë. Policia edhe pa kërkesë të gjykatës në çdo kohë mund të verifikojë zbatimin e masës së arrestit shtëpiak dhe pa vonesë e njofton gjykatën për çdo cenim të mundshëm të masës.

(7) Përveç nëse ky nen parasheh ndryshe, dispozitat e këtij Kodi mbi paraburgimin përshtatshmërisht zbatohen lidhur me caktimin, kohëzgjatjen, vazhdimin dhe heqjen e masës nga ky nen. Dispozitat e Kodit të Përkohshëm Penal mbi përfshirjen e ndalimit në dënimin e shqiptuar gjithashtu zbatohen përshtatshmërisht për masën nga ky nen.

(8) Para ngritjes së aktakuzës, kolegji prej tre gjyqtarësh vendos në të gjitha rastet mbi vazhdimin e arrestit shtëpiak në bazë të propozimit të arsyetuar të prokurorit publik. I pandehuri si dhe mbrojtësi i tij, kur i pandehuri ka mbrojtës, duhet njoftuar me propozimin nga neni 285, paragrafi 2 i këtij Kodi brenda afatit.

(9) Personit në arrest shtëpiak përkohësisht mund t'i merret dokumenti i udhëtimit. Ankesa kundër aktvendimit mbi marrjen e përkohshme të dokumentit të udhëtimit nuk e pezullon ekzekutimin.

9. PARABURGIMI

Neni 279

(1) Paraburgimi mund të caktohet vetëm nën kushtet dhe në pajtim me procedurat e parapara me këtë Kod.

(2) Paraburgimi duhet të reduktohet në kohën sa më të shkurtër të mundshme. Kur i pandehuri mbahet në paraburgim, të gjitha organet që marrin pjesë në procedurën penale dhe organet që ofrojnë ndihmën juridike detyrohen të veprojnë me nguti të posaçme.

(3) Paraburgimi hiqet në çdo fazë të procedurës posa të pushojnë shkaqet e caktimit të tij.

(4) Neni 213, paragrafët 2 dhe 3, neni 214 paragrafi 2, neni 215, neni 216, neni 217, paragrafi 3, neni 218, paragrafët 3 dhe 4 të këtij Kodi gjithashtu zbatohen gjatë kohës së paraburgimit.

(5) Me rastin e arrestimit, personi që i nënshtrohet paraburgimit informohet:

- 1) Gojarisht për të drejtat nga neni 214 të këtij Kodi dhe
- 2) Me shkrim për të drejtat tjera që i gëzon sipas këtij Kodi.

Neni 280

Kur është e nevojshme të ndërmarren masa për mbrojtjen e fëmijëve dhe të anëtarëve të tjerë të familjes të personit të arrestuar të cilët janë nën kujdesin e tij për arrestim njoftohet organi kompetent për mirëqenie sociale.

Neni 281

(1) Gjykata mund të caktojë paraburgim ndaj një personi nëse:

- 1) Ekziston dyshim i bazuar se personi i tillë ka kryer veprë penale;
- 2) Përbushet njëri nga kushtet e mëposhtme:
 - (i) Kur ai fshihet, kur identiteti i tij nuk mund të vërtetohet ose kur ekzistojnë rrethana të tjera që tregojnë se ekziston rrezik i ikjes së tij;
 - (ii) Kur ka arsye për të besuar se ai do të asgjësojë, fshehë, ndryshojë ose falsifikojë provat e veprës penale, ose kur rrethanat e posaçme tregojnë se ai do të pengojë rrjedhën e procedurës penale duke ndikuar në dëshmitarë, në të dëmtuarit a në bashkëpjesëmarrësit ose
 - (iii) Kur pesha e veprës penale, mënyra ose rrethanat në të cilat është kryer vepra penale, karakteristikat e tij personale, sjellja e mëparshme, ambienti dhe kushtet nën të cilat ai jeton ose ndonjë rrethanë tjetër personale tregojnë rrezikun se ai mund ta përsërisë veprën penale, mund ta përfundojë veprën e tentuar penale ose ta kryejë veprën penale për të cilën është kanosur ta kryej.
- 3) Masat tjera të parapara në nenin 268, paragrafi 1 i këtij Kodi do të ishin të pamjaftueshme për të siguruar praninë e personit të tillë, të parandalojë përsëritjen e veprës penale dhe të sigurojë zbatimin e suksesshëm të procedurës penale.

(2) Në rastin nga paragrafi 1, nënparagrafi 2, pika (i) e këtij neni, paraburgimi i caktuar vetëm për shkak të mosvërtetimit të identitetit të personit hiqet posa të vërtetohet identiteti i tij. Në rastin nga paragrafi 1, nënparagrafi 2, pika (ii) e këtij neni, paraburgimi hiqet posa të merren ose sigurohen provat për të cilat është caktuar paraburgimi.

(3) Nëse i pandehuri ka shkelur njëren prej masave nga nenet 271, 272, 273, 274 ose 278 të këtij Kodi, gjykata në mënyrë të posaçme i merr parasysh gjatë vërtetimit të ekzistimit të rrethanave nga paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni.

Neni 282

(1) Paraburgimin e cakton gjyqtari i procedurës paraprake i gjykatës kompetente në bazë të kërkesës me shkrim të prokurorit publik pas seancës së dëgjimit.

(2) Pasi që personi i arrestuar të jetë sjellë te gjyqtari i procedurës paraprake, ai menjëherë e informon personin e tillë për të drejtat e tij nga neni 214 i këtij Kodi. Në procesverbal shënohet koha e saktë e arrestimit dhe koha kur është sjellur personi te gjyqtari i procedurës paraprake.

(3) Pastaj, gjyqtari i procedurës paraprake zbaton seancën e dëgjimit mbi paraburgimin. Prokurori publik dhe mbrojtësi janë të pranishëm gjatë dëgjimit.

(4) Kur personi i arrestuar nuk angazhon mbrojtës brenda njëzet e katër orëve nga koha e njoftimit për këtë të drejtë ose deklaron se nuk do të angazhojë mbrojtës, gjykata ia cakton mbrojtësin sipas detyrës zyrtare.

(5) Në seancën e dëgjimit për paraburgim, prokurori publik paraqet arsyet për kërkim të paraburgimit. I pandehuri dhe mbrojtësi i tij mund të përgjigjen duke prezentuar argumentet e tyre.

(6) Gjyqtari i procedurës paraprake vendos mbi propozimin e palëve pasi palët të jenë deklaruar për të gjitha çështjet të cilat mund të jenë të rëndësishme për zbatimin e masave nga ky kapitull.

Neni 283

(1) Paraburgimi caktohet me aktvendimin me shkrim i cili përfshin: emrin dhe mbiemrin e personit i cili paraburgoset dhe të dhënat e tij personale të njohura për gjyqtarin e procedurës paraprake; kohën e saktë të arrestimit, kohën e sjelljes te gjyqtari i procedurës paraprake; kohën e marrjes në pyetje për paraburgim; veprën penale me të cilën akuzohet; bazën ligjore për paraburgim; njoftimin për të drejtën në ankesë, arsyetimin e fakteve vendimtare që e kanë shkaktuar paraburgimin duke përfshirë edhe arsyet për dyshim të bazuar se personi ka kryer vepër penale dhe faktet vendimtare nga neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij Kodi.

(2) Aktvendimi mbi paraburgimin i dorëzohet personit përkatës, mbrojtësit të tij dhe prokurorit publik. Koha e dorëzimit të aktvendimit personit përkatës shënohet në shkresat e lëndës.

(3) Secila palë mund të paraqesë ankesë brenda njëzet e katër orëve nga koha e dorëzimit të aktvendimit. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Nëse ankohet vetëm njëra palë, gjykata ia dërgon ankesën palës tjetër e cila argumentet e veta mund t'ia paraqesë

gjykatës brenda njëzet e katër orëve nga dorëzimi i ankesës. Për ankesë vendoset brenda dyzet e tetë orëve nga paraqitja e saj.

(4) Kur gjyqtari i procedurës paraprake e refuzon kërkesën e prokurorit publik për caktimin e paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake mund të urdhërojë cilëndo masë tjetër nga ky kalitull.

Neni 284

(1) I paraburgosuri mund të mbahet në paraburgim më së shumti një muaj nga dita e arrestimit në bazë të aktvendimit të parë. Pas kësaj kohe, ai mund të mbahet në paraburgim vetëm me aktvendim të gjykatës mbi vazhdimin e paraburgimit.

(2) Para ngritjes së aktakuzës paraburgimi nuk mund të zgjasë më shumë se:

- 1) Tre muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me më pak se pesë vjet;
- 2) Gjashtë muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me burgim mbi pesë vjet.

(3) Përveç afateve të parapara në paragrafin 2, para ngritjes së aktakuzës paraburgimi mund të vazhdohet më së shumti;

- 1) Nëntë muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me më pak se pesë vjet burgim ose
- 2) Dymbëdhjetë muaj kur procedura zbatohet për vepër penale të dënueshme me të paktën pesë vjet burgim, në rrethana të jashtëzakonshme kur mosparaqitja e aktakuzës brenda afatit nga paragrafi 2 i këtij neni ndërlidhet me ndërlikueshmërinë e rastit ose me faktorë të tjerë që nuk mund t'i atribuohen prokurorit publik.

(4) Kur aktakuza nuk ngritet para kalimit të afatit të paraparë në paragrafin 2 dhe 3 të këtij neni, i paraburgosuri lirohet.

Neni 285

(1) Paraburgimi mund të zgjatet vetëm me propozim të prokurorit publik. Prokurori publik tregon se ka bazë për paraburgim nga neni 281 i këtij Kodi, se ka filluar hetimi dhe se janë ndërmarrë të gjitha veprimet e arsyeshme për të përsheptuar zbatimin e hetimit.

(2) I pandehuri dhe mbrojtësi i tij informohen me propozimin jo më vonë se tri ditë para skadimit të paraburgimit të caktuar me aktvendimin e fundit.

(3) Paraburgimi i caktuar nga gjyqtari i procedurës paraprake mund të zgjatet nga kolegji prej tre gjyqtarësh jo më shumë se dy muaj brenda afateve të parapara në nenin 284 të këtij Kodi, pas dorëzimit të parashtrësave nga i pandehuri dhe mbrojtësi i tij.

(4) Paraburgimi i caktuar nga kolegji prej tre gjyqtarësh mund të zgjatet nga gjyqtari i procedurës paraprake jo më shumë se një muaj, brenda afateve të parapara në nenin 284 të këtij Kodi, pas seancës së dëgjimit të zbatuar në pajtim me nenin 282, paragrafët 3, 4, 5 dhe 6 të këtij Kodi.

(5) Ndaj çdo aktvendi mbi vazhdimin e paraburgimit mund të ushtrohet ankesë. Neni 283, paragrafët 3 dhe 4 të këtij Kodi zbatohen përshtatshëm.

Neni 286

(1) Me pëlqimin e prokurorit publik, gjyqtari i procedurës paraprake gjatë zbatimit të hetimeve, sipas detyrës zyrtare, në çdo kohë mund ta heq paraburgimin. Kur gjyqtari i procedurës paraprake dhe prokurori publik nuk mund të arrijnë marrëveshje për heqjen e paraburgimit, gjyqtari i procedurës paraprake kërkon që për këtë çështje të vendosë kolegji prej tre gjyqtarësh. Kolegji prej tre gjyqtarësh merr aktvendim brenda dyzet e tetë orëve nga pranimi i kërkesës nga gjyqtari i procedurës paraprake.

(2) I paraburgosuri ose mbrojtësi i tij në çdo kohë mund t'i ankohen gjyqtarit të procedurës paraprake ose kryetarit të trupit gjykues që të vendosë mbi ligjshmërinë e paraburgimit.

(3) Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të zbatojë seancën e dëgjimit në pajtim me neni 282, paragrafët 3, 4, 5 dhe 6 të këtij Kodi nëse në shikim të parë me ankesë vërtetohet se:

- 1) Arsyet për paraburgim nga neni 281 i këtij Kodi që nga vendimi i fundit gjyqësor për paraburgim pushojnë së ekzistuari për shkak të ndryshimit të rrethanave ose zbulimit të fakteve të reja ose
- 2) Ndalimi për ndonjë arsye tjetër është i paligjshëm.

(4) Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues në seancë dëgjimi urdhërojnë lirim të menjëhershëm të të paraburgosurit kur:

- 1) Pushojnë së ekzistuari arsyet e paraburgimit nga neni 281 i këtij Kodi;
- 2) Ka kaluar afati i paraburgimit i urdhëruar nga gjykata
- 3) Afati i paraburgimit i caktuar nga gjykata kalon afatin e paraparë në nenin 284, paragrafi 2 i këtij Kodi apo, në rrethana të jashtëzakonshme, afatin e paraparë në nenin 284, paragrafi 3 të këtij Kodi ose
- 4) Ndalimi për ndonjë arsye tjetër është i paligjshëm.

Neni 287

(1) Pas ngritjes së aktakuzës dhe deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, paraburgimi mund të caktohet ose të hiqet vetëm me aktvendim të trupit gjykues ose kur trupi gjykues nuk është në seancë, kjo mund të caktohet nga kryetari i trupit gjykues i cili së pari ndëgjon mendimin e prokurorit publik kur procedura është filluar me kërkesën e tij dhe mendimin e të pandehurit ose mbrojtësit. Kundër aktvendimit palët kanë të drejtë ankese. Neni 283, paragrafët 3 dhe 4 të këtij Kodi zbatohen përshtatshëm.

(2) Pasi të kalojnë dy muaj nga aktvendimi i fundit për paraburgim, trupi gjykues ose kur trupi gjykues nuk është në seancë, kryetari i trupit gjykyes edhe pa propozimin e palëve shqyrton nëse ende ekzistojnë arsyet për paraburgim dhe merr aktvendim për zgjatjen ose heqjen e paraburgimit. Kundër aktvendimit palët kanë të drejtë ankese. Neni 283, paragrafët 3 dhe 4 të këtij Kodi zbatohen përshtatshëm.

(3) Kundër aktvendimit me të cilin refuzohet propozimi për caktimin ose heqjen e paraburgimit nuk lejohet ankese.

10. ZBATIMI I PARABURGIMIT**Neni 288**

(1) Personaliteti dhe dinjiteti i të paraburgosurit nuk guxon të fyhet gjatë mbajtjes në paraburgim. Personi i paraburgosur duhet të trajtohet në mënyrë humane dhe duhet mbrojtur shëndetin e tij fizik dhe psikik.

(2) Ndaj të paraburgosurit mund zbatohen vetëm ato kufizime që janë të nevojshme për të penguar ikjen ose komunikimet që do të mund të ishin të dëmshme për zbatimin efektiv të procedurës.

Neni 289

- (1) Pranimi në institucionin ku mbahet paraburgimi bazohet në aktvendimin me shkrim të gjyqtarit.
- (2) Institucioni i paraburgimit detyrohet të mbajë evidencë për kohën e ardhjes së personit të paraburgosur në institucionin e paraburgimit dhe për kohën e skadimit të paraburgimit dhe të informojë të paraburgosurin e mbrojtësin e tij për ditën e skadimit. Nëse institucioni i paraburgimit nuk e merr aktvendimin e gjykatës për vazhdimin e paraburgimit pasi të ketë skaduar afati nga aktvendim, institucioni menjëherë duhet ta lirojë të paraburgosurin dhe për këtë të lajmërojë gjykatën.

Neni 290

- (1) Me qëllim të zbatimit të ligjshëm dhe të drejtë të paraburgimit, institucioni i ndalimit mbledh, përpunon, ruan dhe mirëmban bazën e të dhënave për të paraburgosurit.
- (2) Baza e të dhënave nga paragrafi 1 i këtij neni përfshin të dhënat:
 - 1) Mbi identitetin dhe gjendjen personale të të paraburgosurit;
 - 2) Mbi aktvendimin e paraburgimit;
 - 3) Mbi punën e kryer gjatë kohës së paraburgimit;
 - 4) Mbi pranimin në institucionin e paraburgimit dhe kohëzgjatjen, vazhdimin apo heqjen e paraburgimit dhe
 - 5) Mbi sjelljen e të paraburgosurit dhe për masat disiplinore.
- (3) Informacionet nga baza e të dhënave ruhen dhe përdoren derisa zgjat paraburgimi. Pas heqjes së paraburgimit të dhënat arkivohen dhe përgjithmonë ruhen.
- (4) Institucioni i paraburgimit ia dërgon të dhënat nga paragrafi 2 i këtij neni bazës qendrore të të paraburgosurve dhe të dhënat e tilla mund të përdoren vetëm nga persona të tjerë të autorizuar për përdorimin e bazës së të dhënave sipas ligjit apo lejes me shkrim ose kërkesës së personit të cilit i referohen të dhënat.
- (5) Të dhënat nga paragrafi 2 i këtij neni më hollësisht do të përkufizohen me një urdhëresë administrative.

Neni 291

- (1) Paraburgimi mbahet në lokale të posaçme të paraburgimit ose në pjesë të ndarë të institucionit për vuajtjen e dënimeve me burgim.
- (2) Persona të gjinive të ndryshme nuk mund të mbahen në të njëjtën dhomë. Në parim, personat që kanë marrë pjesë në kryerjen e veprës së njëjtë penale nuk vendosen në dhomë të

njëjtë dhe personat që vuajnë dënimin nuk vendosen në dhomë të njëjtë me të paraburgosurit. Po qe e mundur, personat që kanë përsëritur veprën penale nuk vendosen në dhomë të njëjtë me personat tjerë të ndaluar tek të cilët mund të ndikojnë negativisht.

(3) Gjykata kompetente, me propozim të drejtorit të qendrës së paraburgimit në të cilën është vendosur i paraburgosuri, mund ta transferojë të paraburgosurin nga lokalet e një institucioni të paraburgimit në tjetrin për shkaqe sigurie dhe mbajtjeje të disiplinës ose për zbatim të suksesshëm dhe të arsyeshëm të procedurës penale.

Neni 292

Gjatë kohës së paraburgimit, i paraburgosuri mund të mbajë me vete dhe të shfrytëzojë sende për përdorim personal, për mbajtjen e higjenës, pajisje për dëgjimin e mediave publike, publikime, literaturë profesionale dhe literaturë tjetër, para dhe sende të tjera të cilat për nga masa dhe sasia mundësojnë jetë normale në hapësirën e qëndrimit dhe që nuk i pengojnë të paraburgosurit e tjerë. Gjatë kontrollit personal të të paraburgosurit sendet tjera konfiskohen dhe ruhen.

Neni 293

(1) I paraburgosuri ka të drejtë në tetë orë pushim pa ndërprerje brenda njëzet e katër orëve. Përveç kësaj, atij i garantohet së paku dy orë në ditë lëvizje në ambient të hapur.

(2) I paraburgosuri mund të kryejë punë të nevojshme për mbajtjen e rendit dhe pastërtisë në lokalet e tyre. Të paraburgosurit mund t'i lejohet të punojë në aktivitete që i përgjigjen aftësive fizike dhe mendore brenda mundësive dhe kushteve me të cilat disponon institucioni dhe me kusht që të mos e dëmtojë procedurën penale. Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues vendos për këtë në marrëveshje me drejtorin e institucionit.

(3) I paraburgosuri ka të drejtë pagese për punën e kryer. Mënyra dhe shuma e pagesës përcaktohet me urdhëresë administrative.

Neni 294

(1) Me leje të gjyqtarit të procedurës paraprake dhe nën mbikëqyrjen e tij ose nën mbikëqyrjen e ndonjë personi të caktuar nga gjyqtari i tillë, i paraburgosuri mund të vizitohet nga farefisi i afërm dhe me kërkesë të tij mund të vizitohet nga mjeku apo nga persona të tjerë, duke respektuar rregullat e institucionit të paraburgimit. Vizita të tilla mund të ndalohen nëse mund të dëmtojnë zbatimin e procedurës penale.

(2) Me dijeninë e gjyqtarit të procedurës paraprake, përfaqësuesit e zyrës së ndërlidhjes ose të misionit diplomatik kanë të drejtë të vizitojnë dhe të bisedojnë pa mbikëqyrje me të paraburgosurin që është shtetas i vendit të tyre. Përfaqësuesit e organizatave ndërkombëtare kompetente gëzojnë të drejta të njëjta të vizitojnë dhe të bisedojnë me të paraburgosurit të cilët janë refugjatë ose në ndonjë mënyrë tjetër janë nën mbrojtjen e organizatës së tillë ndërkombëtare.

(3) Ombudspersoni i Kosovës ose zëvendësi i tij mund të vizitojë të paraburgosurit dhe të korrespondojë me ta pa paralajmërim paraprak ose pa mbikëqyrjen e gjyqtarit të procedurës paraprake apo personave të tjerë të emëruar nga gjyqtari i tillë. Letrat e të paraburgosurit dërguar Zyrës së Ombudspersonit të Kosovës nuk mund të kontrollohen. Ombudspersoni i Kosovës dhe zëvendësi i tij mund të komunikojnë gojarisht ose me shkrim në mënyrë konfidenciale me të paraburgosurit. Komunikimi ndërmjet të pandehurit dhe Ombudspersonit ose zëvendësit të tij mund të shikohet nga oficeri policor, por jo të dëgjohet.

(4) Të paraburgosurit mund të korrespondojë ose të kenë kontakte të tjera me persona jashtë institucionit të paraburgimit me dijeninë dhe nën mbikëqyrjen e gjyqtarit të procedurës paraprake. Gjyqtari i procedurës paraprake pasi të ketë konsultuar prokurorin publik mund të ndalojë dërgimin dhe pranimin e letrave dhe të dërgesave të tjera ose vënien e kontaktit që është i dëmshëm për procedurën, por nuk mund të ndalojë dërgimin e kërkesave, ankesave ose komunikimin me mbrojtësin e tij.

(5) Kur gjyqtari i procedurës paraprake refuzon vizitën në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni ose e ndalon komunikimin në pajtim me paragrafin 4 të këtij neni, i paraburgosuri mund të kërkojë nga kolegji prej tre gjyqtarësh t'i jepet leje e tillë.

(6) Pas ngritjes së aktakuzës deri te forma e prerë e aktgjykimit, kryetari i trupit gjykues vendos për çështjet nga paragrafi 1 deri në 4 të këtij neni dhe paragrafi 5 i këtij neni zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 295

(1) Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të shqiptojë dënim disiplinor të ndalimit ose kufizimit të vizitave a korrespondencave ndaj të paraburgosurit që ka bërë shkelje disiplinore.

(2) Shkelja disiplinore përfshin:

- 1) Sulmin fizik ndaj të paraburgosurve të tjerë, ndaj punëtorëve të institucionit të paraburgimit ose personave të tjerë zyrtar;
- 2) Prodhimin, pranimin ose prezentimin e sendeve për sulm ose arratisje;
- 3) Prodhimin ose prezentimin e pijeve alkoolike dhe narkotikëve dhe shpërndarjen e tyre;
- 4) Shkeljen e rregullave për mbrojtjen në punë, mbrojtjen nga zjarri dhe parandalimin e pasojave nga fatkeqësitë natyrore;
- 5) Përsëritjen e shkeljes së rendit shtëpiak të institucionit të paraburgimit;
- 6) Shkaktimin e qëllimshëm të dëmit të madh material ose nga pakujdesia e rëndë ose
- 7) Sjelljen fyese dhe të padenjë.

(3) Kufizimi ose ndalimi i vizitës a i korrespondencës nuk zbatohet ndaj vizitave ose korrespondencave me mbrojtësin, mjekët, Ombudspersonin e Kosovës, përfaqësuesit e zyrës së ndërlidhjes ose të misionit diplomatik të shtetit, shtetas i të cilit është i paraburgosuri ose, në rastin e refugjatit ose të personit i cili në ndonjë mënyrë tjetër është nën mbrojtjen e ndonjë organizate ndërkombëtare dhe ndaj përfaqësuesëve të organizatës kompetente.

(4) Kundër aktvendimit mbi dënimin e shqiptuar nga paragrafi 1 i këtij neni, kolegjit prej tre gjyqtarësh mund t'i paraqitet ankesë brenda njëzet e katër orëve nga pranimi i tij. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.

Neni 296

(1) Me përjashtim të rasteve kur ky Kod dhe ligjet tjera të nxjerra sipas këtij Kodi nuk parashohin ndryshe, dispozitat ligjore që rregullojnë ekzekutimin e sanksioneve penale zbatohen përshtatshmërisht për monitorimin, për përcjelljen, për mbikëqyrjen, për mbajtjen e rendit dhe disiplinës, përdorimin e forcës, kontrollin personal dhe kontrollin e lokaleve në rastin e të paraburgosurve.

Neni 297

(1) Kryetari i gjykatës kompetente mbikëqyr trajtimin e të paraburgosurve.

(2) Kryetari i gjykatës ose gjyqtari i caktuar nga ai, detyrohet që së paku një herë në javë t'i vizitojë të paraburgosurit dhe, nëse e çmon të nevojshme, pa praninë e mbikëqyrësve dhe të rojeve informohet se si ushqehen ata, si u sigurohen nevojat e tyre të tjera dhe si trajtohen. Ai detyrohet të ndërmarrë masa të nevojshme për mënjanimin e parregullsive të vërejtura gjatë vizitës së tij në institucionin e paraburgimit. Gjyqtari i caktuar nuk mund të jetë gjyqtari i cili ka urdhëruar paraburgimin.

(3) Kryetari i gjykatës dhe gjyqtari i cili ka urdhëruar paraburgimin në çdo kohë mund të vizitojë të paraburgosurit, të bisedojë me ta dhe të pranojë ankime.

KAPITULLI XXXI: DËSHMITARËT BASHKËPUNUES

Neni 298

Sipas këtij kapitulli shprehja “dëshmitar bashkëpunues” do të thotë i dyshuari ose i pandehuri për të cilin ende nuk është lexuar aktakuza në shqyrtimin gjyqësor dhe i cili pritet të dëshmojë në gjykatë kur:

- 1) Ka gjasa të parandalojë vepra të tjera penale nga personi tjetër;
- 2) Ka gjasa të shpie drejt zbardhjes së të vërtetës në procedurën penale;
- 3) Është bërë vullnetarisht dhe me marrëveshje të plotë për të dëshmuar të vërtetën në gjykatë;

- 4) Është vlerësuar nga gjykata si e vërtetë dhe e plotë ose
- 5) Mund të shpie drejt ndjekjes së suksesshme të kryerësve të tjerë të veprës penale.

Neni 299

- (1) Prokurori publik mund të bëjë kërkesë me shkrim pranë gjykatës për të urdhëruar që personi të shpallet dëshmitar bashkëpunues. Kërkesa përfshin deklaratën e veçantë të pretendimeve faktike nga prokurori publik.
- (2) Prokurori publik mund të bëjë kërkesë të arsyetuar për urdhër që pretendimet faktike në deklaram të mbahen të fshehta nga palët dhe mbrojtësi.
- (3) Gjykata në çdo kohë pas pranimit të kërkesës së prokurorit publik për fshehtësi mund të urdhërojë fshehtësinë lidhur me pretendimet faktike të përfshira në deklaratë.
- (4) Çdo shkelje e urdhrit për fshehtësi e bazuar në paragrafin 2 të këtij neni ndiqet nga prokurori publik sipas nenit 169 të Kodit të Përkohshëm Penal dhe nenit 169, paragrafi 2 i Kodit të Përkohshëm Penal nuk zbatohet.

Neni 300

- (1) Pas marrjes së kërkesës, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues dëgjon kërkesën në seancë të mbyllur. Prokurori publik dhe mbrojtësi i dëshmitarit bashkëpunues mund të jenë të pranishëm në seancën e dëgjimit për të vlerësuar besueshmërinë e dëshmitarit bashkëpunues dhe për të siguruar plotësimin e kushteve nga neni 298 i këtij Kodi. Deklarimet e bëra te gjyqtari gjatë marrjes në pyetje nuk mund të përdoren në procedurë penale kundër dëshmitarit bashkëpunues ose kundër ndonjë personi tjetër si prova që mbështesin zbulimin e fajësisë.
- (2) Dispozitat e zbatueshme për marrjen në pyetje të dëshmitarëve (nenet 163 deri te 167 të këtij Kodi) zbatohen përshtatshmërisht gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarit bashkëpunues dhe marrja në pyetje shënohet në procesverbal në pajtim me dispozitat e këtij Kodi.
- (3) Në mbyllje të seancës së dëgjimit, gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë shpalljen e personit dëshmitar bashkëpunues kur ai çmon se janë plotësuar kriteret për dëshmitar bashkëpunues nga neni 298 i këtij Kodi.
- (4) Urdhri përcakton:
 - 1) Veprat penale me përshkrimin e veprimeve dhe të kualifikimit të tyre për të cilat urdhërohet ndalimi i fillimit ose i vazhdimit të procedurës penale apo shqiptimi i dënimit;
 - 2) Ndalimin e fillimit ose të vazhdimit të procedurës penale kundër dëshmitarit bashkëpunues dhe shqiptimit të dënimit ndaj dëshmitarit bashkëpunues për veprë penale të përcaktuar në urdhër;

- 3) Natyrën dhe përmbajtjen e bashkëpunimit të dhënë nga dëshmitari bashkëpunues dhe
 - 4) Kushtet për revokimin e urdhrit.
- (5) Gjyqtari i procedurës paraprake ose kryetari i trupit gjykues nuk lëshojnë urdhër të tillë kur dëshmitari bashkëpunues dyshohet nga prokurori publik ose akuzohet me aktakuzë si organizator a udhëheqës i grupit prej dy apo më shumë personave të cilët kanë kryer vepër penale.
- (6) Urdhri nuk e ndalon fillimin apo vazhdimin e procedurës penale kundër dëshmitarit bashkëpunues për vepra penale të kryera pas lëshimit të urdhrit ose për vepra penale që dënohen me të paktën dhjetë vjet burgim.

Neni 301

- (1) Me kërkesë të prokurorit publik, urdhri i paraparë në nenin 300 të këtij Kodi mund të revokohet nga kolegji prej tre gjyqtarësh kur dëshmia e dëshmitarit bashkëpunues vërtetohet si e rreme në ndonjë pjesë të rëndësishme të saj, ose kur dëshmitari bashkëpunues nuk prezenton të vërtetën e plotë.
- (2) Dëshmitari bashkëpunues paralajmërohet për pasojat e dhënies së dëshmisë së rreme në ndonjë pjesë të rëndësishme të saj ose kur qëllimisht nuk e paraqet të vërtetën e plotë para se të merret në pyetje nga gjyqtari i procedurës paraprake sipas nenit 300, paragrafi 1 i këtij Kodi dhe para se të dëshmojë nën mbrojtjen e urdhrit. Çdo dëshmim i tillë duhet të jetë ose në formë të shkruar në gjuhën e dëshmitarit bashkëpunues dhe e nënshkruar nga ai për të vërtetuar saktësinë e saj ose e incizuar në audio a videotrakë e cila për gjykatën është autentike.

Neni 302

Të pandehurit kundër të cilit duhet të dëshmojë dëshmitari bashkëpunues i jepet një kopje e urdhrit me të cilin personi i tillë është shpallur dëshmitar bashkëpunues para shqyrtimit gjyqësor.

Neni 303

- (1) Me kërkesë të prokurorit publik, gjykata mund të heqë dënimin për kryerësin i cili nuk është dëshmitar bashkëpunues, ose këtë dënim ta ulë në pajtim me nenin 67 të Kodit të Përkohshëm Penal, kur kryerësi bashkëpunon vullnetarisht ose kur bashkëpunimi i tij ka parandaluar vepra të tjera penale nga të tjerët ose ka rezultuar me ndjekje të suksesshme ndaj kryerësve të tjerë të veprave penale.
- (2) Kur kryerësi shpallet fajtor për vepër penale të dënueshme me të paktën dhjetë vjet burgim, gjykata nuk e pezullon ose nuk e heq dënimin.

KAPITULLI XXXII: AKTAKUZA DHE KONFIRMIMI I AKTAKUZËS**1. NGRITJA E AKTAKUZËS****Neni 304**

(1) Pas përfundimit të hetimit ose kur prokurori publik konsideron se informacionet me të cilat ai disponon për veprën penale dhe kryerësin e saj paraqesin bazë të mjaftueshme për ngritjen e aktakuzës, procedura para gjyqit mund të zbatohet vetëm në bazë të aktakuzës së ngritur nga prokurori publik.

(2) Dispozitat mbi aktakuzën nga ky nen zbatohen përshtatshmërisht për ndjekjen e filluar nga paditësi privat ose paditësi subsidiar.

Neni 305

(1) Aktakuza përmban:

- 1) Emrin dhe mbiemrin e të pandehurit dhe të dhënat e tij personale (neni 233 i këtij Kodi);
- 2) Të dhënat nëse është shqiptuar paraburgimi dhe sa kohë ka zgjatur ose masat e urdhëruara nga kapitulli XXX i këtij Kodi kundër të pandehurit, nëse ai ndodhet në liri dhe nëse ai është liruar para ngritjes së aktakuzës, sa është mbajtur në paraburgim;
- 3) Emërtimin ligjor të veprës penale duke i'u referuar dispozitave të Kodit të Përkohshëm Penal;
- 4) Kohën dhe vendin e kryerjes së veprës penale, objektin në të cilin është kryer dhe mjetin me të cilin është kryer vepra penale si dhe rrethanat tjera të nevojshme për të përcaktuar me saktësi veprën penale;
- 5) Shpjegimin e arsyeve për ngritjen e aktakuzës bazuar në rezultatet e hetimit dhe provat që vërtetojnë faktet kryesore;
- 6) Përcaktimin e gjykatës ku do të mbahet shqyrtimi gjyqësor dhe
- 7) Rekomandimin për provat që duhet prezentuar në shqyrtimin gjyqësor së bashku me emrat e dëshmitarëve dhe ekspertëve, shkresat që duhet lexuar dhe sendet që duhet marrë si provë.

(2) Nëse i pandehuri gjendet në liri, prokurori publik në aktakuzë mund të propozojë që të jepet urdhri për paraburgim, e kur i pandehuri gjendet në paraburgim, prokurori publik mund të propozojë që ai të lirohet.

(3) Një aktakuzë mund të ngritet për vepra të ndryshme penale ose ndaj disa të pandehurve vetëm kur në pajtim me nenin 33 të këtij Kodi zbatohet procedura e përbashkët.

Neni 306

(1) Aktakuza i paraqitet gjykatës kompetente në aq kopje sa ka të pandehur dhe mbrojtës të tyre dhe një kopje shtesë për gjykatën. Gjithashtu, lënda complete e hetimit nga prokurori i dërgohet gjykatës.

(2) Menjëherë pas pranimit të aktakuzës gjyqtari, i cili zbaton procedurën për konfirmim të aktakuzës verifikon se a është përpiluar aktakuza në pajtim me nenin 305 të këtij Kodi. Kur çmon se nuk është në pajtim me dispozitat e nenit 305 të këtij Kodi, ia kthen prokurorit për ta ndryshuar brenda tri ditëve. Kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme gjyqtari me propozim të prokurorit këtë afat mund ta shtyjë. Nëse paditësi subsidar ose paditësi privat nuk e respektojnë afatin, konsiderohet se kanë hequr dorë nga ndjekja dhe procedura pushohet.

(3) Gjyqtari, gjithashtu, shqyrton aktakuzën dhe lëndën penale për të parë se a përfshin ajo ndonjë provë të papranueshme ose referencë në provë të tillë. Kur prova ose referenca e tillë është përfshirë, gjyqtari merr aktvendim të posaçëm për deklarimin e provës së tillë të papranueshme dhe për këtë e informon prokurorin. Neni 154 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht. Kur përjashtimi i provës së papranueshme shkakton ndryshimin e aktakuzës, paragrafi 2 i këtij neni zbatohet përshtatshmërisht.

(4) Kur aktakuza përmban propozimin për caktim të paraburgimit kundër të pandehurit ose lirimin e tij nga paraburgimi, kolegji prej tre gjyqtarësh vendos për këtë rekomandim brenda dyzet e tetë orëve nga ngritja e aktakuzës.

(5) Kur i pandehuri ndodhet në paraburgim dhe aktakuza nuk përmban propozimin për lirimin e tij, kolegji prej tre gjyqtarësh brenda tri ditëve nga dita e pranimit të aktakuzës shikon sipas detyrës zyrtare nëse ende ekzistojnë arsyet për paraburgim dhe merr aktvendim për zgjatjen ose pushimin e paraburgimit. Ankesa kundër këtij aktvendimi nuk e pezullon ekzekutimi e aktvendimit.

Neni 307

(1) Jo më vonë se nga ngritja e aktakuzës, prokurori publik i siguron mbrojtësit materialet e mëposhtme ose kopjen e tyre të cilat janë në posedim, në kontroll ose në mbrojtje të tij, nëse këto materiale nuk i janë dhënë mbrojtësit gjatë hetimit:

- 1) Procesverbalet mbi deklaratimet ose pohimet, të nënshkruara apo të panënshkruara nga i pandehuri;
- 2) Emrat e dëshmitarëve të cilët prokurori publik ka ndërmend t'i thërret për dëshmim dhe çdo deklaratim të mëhershëm të dhënë nga dëshmitarët e tillë;
- 3) Të dhënat mbi identifikimin e personave për të cilët prokurori publik di se posedojnë prova të pranueshme dhe shfajësuese ose informata lidhur me çështjen dhe çdo procesverbal të deklaratimeve, të nënshkruar apo të panënshkruar nga personat e tillë për këtë çështje;
- 4) Rezultatet e ekzaminimit fizik dhe mental, testet shkencore ose eksperimentet e bëra lidhur me çështjen;
- 5) Kallëzimet penale dhe raportet e policisë dhe
- 6) Përmbledhjet ose referencat për provat materiale të mbledhura gjatë hetimit.

(2) Deklarimet e dëshmitarëve i vëhen në disponim të pandehurit në gjuhën që ai e kupton dhe e flet.

(3) Pas ngritjes së aktakuzës prokurori publik i siguron mbrojtësit çfarëdo materiali të ri të paraparë në paragrafin 1 të këtij neni brenda dhjetë ditëve nga pranimi i tyre.

(4) Dispozitat e këtij neni janë objekt i masave për mbrojtjen e të dëmtuarit, dëshmitarëve, të privatësisë së tyre dhe të dhënave konfidenciale, siç parashihet me ligj.

Neni 308

(1) Jo më vonë se tetë ditë pasi që mbrojtësi nga prokurori i merr materialet e parapara sipas neni 307 të këtij Kodi dhe jo më vonë se në seancën e konfirmimit, ose kur nuk ka seancë të tillë, para fillimit të shqyrtimit gjyqësor, mbrojtja sipas rrethanave:

- 1) Njofton prokurorin për qëllimin e prezentimit të alibit, duke precizuar vendin ose vendet ku i pandehuri pohon të ketë qenë në kohën e kryerjes së veprës penale dhe emrat e dëshmitarëve me çdo provë tjetër që e mbështet alibinë;
- 2) Njofton prokurorin për qëllimin e prezentimit të arsyeve për përjashtim të përgjegjësisë penale, duke precizuar emrat e dëshmitarëve dhe çdo provë që e mbështet arsyen e tillë dhe
- 3) Prokurorit i siguron emrat e dëshmitarëve të cilët mbrojtja synon t'i thërret për dëshmim.

(2) Kur mbrojtësi nuk ka përmbushur detyrimet nga paragrafi paraprak dhe gjykata nuk gjen shkaqe të arsyeshme për mosveprim, gjykata mund të shqiptojë gjobë deri në 250 EUR ndaj mbrojtësit (neni 146 i këtij Kodi) dhe për këtë e informon Odën e Avokatëve.

2. KONFIRMIMI I AKTAKUZËS

Neni 309

(1) Kur gjyqtari çmon se aktakuza është përpiluar në pajtim me nenin 305 të këtij Kodi, ai menjëherë cakton seancë për konfirmimin e aktakuzës.

(2) Gjukata menjëherë thërret të pandehurin dhe prokurorin në seancën e konfirmimit. Aktakuza i dorëzohet të pandehurit dhe mbrojtësit të tij së paku tetë ditë para seancës së konfirmimit. Në seancën e konfirmimit thirret edhe i dëmtuari.

(3) Pasi që të pandehurit t'i jetë dorëzuar aktakuza, ai ka të drejtë:

- 1) Të heqë dorë nga shqyrtimi i aktakuzës dhe provave;
- 2) Të heqë dorë nga seanca për konfirmim dhe të paraqesë kundërshtim me shkrim kundër aktakuzës ose pranueshmërisë së provës ose
- 3) Të vazhdojë me seancën e konfirmimit.

(4) I pandehuri gjithashtu mund të paraqesë emrat e dëshmitarëve dhe të ekspertëve të cilët dëshiron t'i thërret në shqyrtimin gjyqësor.

(5) Në thirrjen për seancën e konfirmimit, gjykata e njofton të pandehurin për të drejtat nga paragrafët 1 deri 3 i këtij neni dhe për detyrimin e tij nga neni 308 i këtij Kodi.

Neni 310

(1) Nëse i pandehuri dëshiron të heqë dorë nga shqyrtimi i aktakuzës dhe provave, gjyqtarit i parashtrohet aktdorëheqje me shkrim së paku tri ditë para datës së paraparë për seancën e konfirmimit.

(2) Gjyqtari merr aktvendim për pranimin e aktdorëheqjes dhe anulimin e seancës së konfirmimit nëse ai është i bindur se i pandehuri i kupton pasojat e aktdorëheqjes së tillë. Gjyqtari menjëherë informon të pandehurin, prokurorin dhe të dëmtuarin për aktvendimin.

(3) Nëse gjyqtari merr aktvendim për refuzimin e aktdorëheqjes së të pandehurit, seanca e konfirmimit vazhdon sipas orarit të paraparë.

Neni 311

(1) Nëse i pandehuri dëshiron të heqë dorë nga seanca e konfirmimit dhe paraqet kundërshtim me shkrim ndaj aktakuzës ose pranueshmërisë së provës, ai i paraqet

aktдорëheqje me shkrim gjyqtarit dhe dorëzon çdo kundërshtim me shkrim së paku tri ditë para datës së seancës së konfirmimit.

(2) Gjyqtari merr aktvendim për pranimin e aktдорëheqjes nëse ai është i bindur se i pandehuri i kupton pasojat e aktдорëheqjes së tillë. Gjyqtari menjëherë e njofton të pandehurin, prokurorin dhe të dëmtuarin mbi aktvendimin, dhe kundërshtimin me shkrim të të pandehurit ia dorëzon prokurorit dhe të dëmtuarit.

(3) Prokurori dhe i dëmtuari deklaratat e tyre me shkrim mund t'i dorëzojnë brenda tetë ditëve nga koha e njoftimit.

(4) Brenda tri ditëve nga pranimi i deklaratave me shkrim nga prokurori dhe i dëmtuari ose nga kalimi i afatit nga paragrafi 3 i këtij neni, gjyqtari vepron në pajtim me nenin 316 të këtij Kodi.

(5) Nëse gjyqtari merr aktvendim për refuzimin e aktдорëheqjes së të pandehurit, seanca e konfirmimit vazhdon sipas orarit të paraparë.

Neni 312

(1) Gjyqtari sipas detyrës zyrtare merr aktvendim mbi aktakuzën ose pranueshmërinë e provave në pajtim me nenin 316 të këtij Kodi nëse:

- 1) Gjyqtari e pranon aktдорëheqjen mbi shqyrtimin e aktakuzës dhe provave në pajtim me nenin 310 të këtij Kodi;
- 2) I pandehuri nuk paraqet kundërshtim me shkrim ndaj aktakuzës në pajtim me nenin 311 të këtij Kodi ose
- 3) I pandehuri nuk paraqet kundërshtim me shkrim ndaj pranueshmërisë së provave në pajtim me nenin 311 të këtij Kodi.

(2) Gjyqtari mund të marrë aktvendim sipas paragrafit 1 të këtij neni jo më vonë se dy muaj nga dita e ngritjes së aktakuzës.

Neni 313

(1) Seanca për konfirmim drejtohet nga gjyqtari.

(2) Prokurori dhe i pandehuri duhet të jenë të pranishëm në seancën e konfirmimit. Të drejtë pjesëmarrjeje ka edhe i dëmtuari.

(3) Dispozitat e këtij Kodi për publicitetin e shqyrtimit gjyqësor, udhëheqjen e shqyrtimit gjyqësor, shtyrjen dhe ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor zbatohen përshtatshmërisht edhe në seancën për konfirmim të aktakuzës.

Neni 314

(1) Në fillim të seancës për konfirmim, gjyqtari e udhëzon të pandehurin për të drejtën e tij për të mos u deklaruar në çështjen e tij ose të mos përgjigjet në pyetje dhe, nëse ai deklaron për çështjen, se nuk ka për detyrë të inkriminojë vetveten ose të afërmin, as të pranojë fajësinë; të mbrohet vetë ose, nëpërmjet ndihmës juridike nga mbrojtësi sipas zgjedhjes së tij, të kundërshtojë aktakuzën dhe pranueshmërinë e provave të paraqitura në aktakuzë.

(2) Pastaj, gjyqtari çmon se e drejta e të pandehurit në mbrojtës është respektuar dhe se të dy palët kanë përmbushur detyrimin lidhur me zbulimin e provave (neni 307 dhe 308 i këtij Kodi)

(3) Pastaj, prokurori të pandehurit ia lexon aktakuzën.

(4) Pasi që gjyqtari bindet se i pandehuri e kupton aktakuzën, të pandehurit i ofron mundësinë të pranojë fajin ose të deklarohet i pafajshëm. Nëse i pandehuri nuk e ka kuptuar aktakuzën, gjyqtari thërret prokurorin t'ia shpjegojë në mënyrë që i pandehuri ta kuptojë pa vështirësi. Nëse i pandehuri nuk dëshiron të bëjë ndonjë deklaram lidhur me fajin e tij, konsiderohet se ai nuk e pranon fajësinë.

(5) I pandehuri dhe/ose mbrojtësi i tij dhe prokurori kanë të drejtë të japin deklaratë në seancën e konfirmimit. Gjyqtari mund të lejojë të dëmtuarin të japë deklaratë.

(6) Gjatë seancës së konfirmimit nuk do të merret në pyetje asnjë dëshmitarë apo ekspert dhe as nuk do të prezentohen prova të tjera.

(7) Pas dëgjimit të deklaratave të palëve, gjyqtari vepron në pajtim me nenin 316 të këtij Kodi.

Neni 315

(1) Kur i pandehuri pranon fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës sipas nenit 314, paragrafi 4 i këtij Kodi, gjyqtari përcakton nëse:

- 1) I pandehuri kupton natyrën dhe pasojat e pranimin të fajit;
- 2) Pranimi bëhet vullnetarisht nga i pandehuri pas këshillimeve të mjaftueshme me mbrojtësin, nëse i pandehuri ka mbrojtës;
- 3) Pranimi i fajit mbështetet në faktet e çështjes që përmban aktakuza, në materialet e prezentuara nga prokurori për plotësimin e aktakuzës të pranuar nga i pandehuri dhe çdo provë tjetër, siç është dëshmia e dëshmitarëve e paraqitur nga prokurori ose i pandehuri dhe
- 4) Nuk ekziston asnjë nga rrethanat nga neni 316, paragrafi 1 deri në 3 i këtij Kodi.

(2) Duke vlerësuar pranimin e fajësisë së të pandehurit, gjyqtari mund të kërkojë mendimin e prokurorit, mbrojtësit dhe të dëmtuarit.

(3) Kur gjyqtari nuk pajtohet se janë vërtetuar faktet nga paragrafi 1 i këtij neni, ai procedon me seancën e konfirmimit sikur pranimi i fajësisë të mos ishte bërë.

(4) Kur gjyqtari pajtohet se janë vërtetuar faktet nga paragrafi 1 i këtij neni, ai merr aktvendim me të cilin pranon pranimin e fajësisë nga i pandehuri dhe vepron sipas neni 316.

Neni 316

(1) Gjyqtari merr aktvendim për hudhjen e aktakuzës dhe pushimin e procedurës penale kur ai çmon se:

- 1) Vepra me të cilën akuzohet nuk përbën vepër penale;
- 2) Ekzistojnë rrethana të cilat e përjashtojnë përgjegjësinë penale;
- 3) Ka kaluar afati i parashkrimit, vepra është përfshirë me amnisti ose falje apo ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e pengojnë ndjekjen ose
- 4) Nuk ka prova të mjaftueshme që mbështesin dyshimin e bazuar se i pandehuri ka kryer veprën me të cilën akuzohet.

(2) Gjyqtari merr aktvendim për hudhjen e aktakuzës ose e pushimin e procedurës kur çmon se aktakuza nuk është ngritur nga paditësi i autorizuar, nëse propozimi i palës së dëmtuar ose leja e organit publik mungon ose është tërhequr apo nëse ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përkohësisht e pengojnë ndjekjen.

(3) Gjyqtari merr aktvendim me të cilin gjykatën e shpall jokompetente dhe çështjen ia referon gjykatës kompetente kur ai çmon se vepra penale në aktakuzë është në kompetencë të një gjykate tjetër. Kundër këtij aktvendimi palët mund t'i parashtrojnë ankesë kolegjit prej tre gjyqtarësh.

(4) Gjyqtari merr aktvendim me të cilin konfirmon aktakuzën kur ai çmon se nuk ekziston asnjë rrethanë nga paragrafët 1 deri në 3 të këtij neni.

(5) Gjyqtari merr aktvendim të posaçëm për të deklaruar të papranueshme provën konkrete kur çmon se prova e tillë e marrë gjatë hetimit ose e propozuar nga prokurori për ta prezentuar në shqyrtim gjyqësor është e papranueshme. Neni 154 i këtij Kodi zbatohet përshtatshëm.

(6) Me rastin e marrjes së aktvendimit nga ky nen, gjyqtari nuk detyrohet me cilësimin juridik të veprës penale siç është parashtruar nga prokurori në aktakuzë as nuk detyrohet me asnjë marrëveshje ndërmjet prokurorit dhe mbrojtjes lidhur me ndryshimin e akuzës ose pranimin e fajit.

Neni 317

- (1) Të gjitha aktvendimet e marra nga gjyqtari lidhur me konfirmimin e aktakuzës duhet të arsyetohen në atë mënyrë që të mos prejudikohet gjykimi i çështjeve të cilat do të shqyrtohen në shqyrtimin gjyqësor.
- (2) Ndaj aktvendimit të gjyqtarit për hudhjen e aktakuzës mund të ushtrohet ankesë nga prokurori dhe i dëmtuari në kolegjin prej gjyqtarësh.
- (3) Nëse ndaj vendimit të gjyqtarit për hudhjen e aktakuzës ushtrohet ankesë vetëm nga i dëmtuari dhe ankesa është e suksesshme konsiderohet se i dëmtuari ndërmerr ndjekjen si paditës subsidiar.

Neni 318

- (1) Aktakuza merr formë të prerë:
 - 1) Në ditën kur aktvendimi mbi aktakuzën merr formë të prerë në pajtim me nenin 316 të këtij Kodi ose
 - 2) Në ditën kur aktvendimi nga neni 310 paragrafi 2 ose neni 311 paragrafi 2 i këtij Kodi merr formë të prerë, nëse gjyqtari nuk vepron në pajtim me nenin 312 të këtij Kodi.
- (2) Pasi aktakuza merr formë të prerë, gjyqtari menjëherë ia dërgon aktakuzën dhe lëndën penale kryetarit të trupit gjykues.

PJESA E KATËRT: SHQYRTIMI GJYQËSOR DHE AKTGJYKIMI**KAPITULLI XXXIII: PËRGATITJET PËR SHQYRTIM GJYQËSOR****Neni 319**

- (1) Kryetari i trupit gjykues me urdhër cakton ditën, orën dhe vendin e shqyrtimit gjyqësor.
- (2) Kryetari i trupit gjykues cakton shqyrtimin gjyqësor posa aktakuza të merr formë të prerë. Nëse brenda një muaji nga forma e prerë e aktakuzës nuk caktohet shqyrtimi gjyqësor, kryetari i trupit gjykues njofton kryetarin e gjykatës për shkaqet e moscaktimit të seancës. Kryetari i gjykatës, nëse është e nevojshme, ndërmerr masa për caktimin e shqyrtimit gjyqësor.
- (3) Kur kryetari i trupit gjykues çmon se në shkresat e gjykatës ka shënime dhe informata të papranueshme, ai merr aktvendim të posaçëm për shpalljen e tyre të papranueshme. Neni 154 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 320

- (1) Shqyrtimi gjyqësor mbahet në selinë e gjykatës dhe në ndërtesën e gjykatës.
- (2) Kur në raste të caktuara lokalet në ndërtesën e gjykatës nuk janë të përshtatshme për mbajtjen e shqyrtimit gjyqësor ose për shkaqe të tjera të ngjashme të arsyeshme, kryetari i gjykatës mund të caktojë që shqyrtimi gjyqësor të mbahet në ndonjë ndërtesë tjetër.
- (3) Shqyrtimi gjyqësor mund të mbahet edhe në vend tjetër në territorin e gjykatës kompetente kur këtë, në bazë të propozimit të arsyetuar të kryetarit të gjykatës, e lejon kryetari i gjykatës më të lartë.

Neni 321

- (1) Në shqyrtim gjyqësor thirret i akuzuari dhe mbrojtësi i tij, paditësi dhe i dëmtuari dhe përfaqësuesit e tyre ligjor, përfaqësuesit e autorizuar si dhe përkthyesi. Dëshmitarët dhe ekspertët e propozuar nga paditësi në aktakuzë dhe nga i akuzuari pas dorëzimit të aktakuzës thirren në shqyrtimin gjyqësor me përjashtim të atyre prania e të cilëve sipas kryetarit të trupit gjykues çmohet e panevojshme. Në shqyrtim gjyqësor, paditësi dhe i akuzuari mund të përsërisin propozimet të cilat kryetari i trupit gjykues nuk i ka miratuar.
- (2) Lidhur me përmbajtjen e thirrjes për të akuzuarin dhe dëshmitarët zbatohen nenet 269 dhe 163 të këtij Kodi. Në thirrje, të akuzuarit i bëhet me dije se do të konsiderohet se ka hequr dorë nga ankesa nëse nuk e paralajmëron ankesën brenda tetë ditëve nga dita e shpalljes së aktgjykimit. Kur mbrojtja nuk është e detyrueshme, i akuzuari në thirrje udhëzohet për të drejtën e tij në mbrojtës, por shqyrtimi gjyqësor nuk mund të shtyhet nëse mbrojtësi nuk vjen në shqyrtimin gjyqësor ose për shkak se i akuzuari ka angazhuar mbrojtës në shqyrtimin gjyqësor.

(3) Të akuzuarit i dërgohet thirrja jo më vonë se tetë ditë para shqyrtimit gjyqësor që ai të ketë kohë të mjaftueshme ndërmjet dërgimit të thirrjes dhe ditës së shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Me kërkesën e të akuzuarit ose të paditësit, por me pëlqimin e të akuzuarit, ky afat mund të shkurtohet.

(4) Të dëmtuarin i cili nuk thirret si dëshmitar gjykata në thirrje e njofton se shqyrtimi gjyqësor do të mbahet edhe pa praninë e tij dhe se deklarata e tij për kërkesën pasurore-juridike do të lexohet. I dëmtuari paralajmërohet se nëse nuk paraqitet konsiderohet se nuk dëshiron të vazhdojë ndjekjen, nëse prokurori publik tërhiqet nga aktakuza.

(5) Paditësi subsidiar dhe paditësi privat paralajmërohen në thirrje se nëse nuk paraqiten në shqyrtim gjyqësor e as nuk e dërgojnë përfaqësuesin e autorizuar, konsiderohet se janë tërhequr nga aktakuza.

(6) I akuzuari, dëshmitari dhe eksperti paralajmërohen në thirrje për pasojat e mosparaqitjes në shqyrtimin gjyqësor (nenet 341 dhe 343 të këtij Kodi).

(7) Me kërkesë të Ombudspersonit të Kosovës, Ombudspersoni gjithashtu njoftohet për shqyrtimin gjyqësor me qëllim të monitorimit të procedurës penale në kufijtë e autorizimeve të tij.

Neni 322

(1) Palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari edhe pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor mund të kërkojnë që në shqyrtim gjyqësor të thirren dëshmitarë dhe ekspertë të rinj ose të mblidhen prova të reja. Kërkesa e palëve duhet të jetë e arsyetuar dhe të shënojë se cilat fakte duhet provuar dhe me cilat prova të propozuara.

(2) Kur kryetari i trupit gjykues refuzon propozimin për mbledhjen e provave të reja, propozimi i tillë mund të përsëritet gjatë shqyrtimit gjyqësor.

(3) Kryetari i trupit gjykues edhe pa propozimin e palëve urdhëron mbledhjen e provave të reja për shqyrtim gjyqësor.

(4) Palët dhe mbrojtësi njoftohen për vendimin me të cilin urdhërohet mbledhja e provave të reja para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.

Neni 323

Nëse parashihet se shqyrtimi gjyqësor do të zgjasë, kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë nga kryetari i gjykatës të caktojë një ose dy gjyqtarë apo gjyqtarë laikë që të marrin pjesë në shqyrtim gjyqësor për të zëvendësuar anëtarët e trupit gjykues, në rast se ata janë të penguar të marrin pjesë në shqyrtimin gjyqësor.

Neni 324

(1) Kur dëshmitari ose eksperti i thirrur në shqyrtim gjyqësor nuk mund të parqitet për shkak të sëmundjes kronike ose për shkak të pengesave të tjera, dëshmitari i tillë ose eksperti mund të merret në pyetje në vendin ku ai banon, përveç nëse dëshmitari apo eksperti i tillë është marrë në pyetje sipas nenit 238 paragrafit 2 të këtij Kodi.

(2) Palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari informohen për kohën dhe vendin e marrjes në pyetje nëse kjo është e mundshme duke pasur parasysh ngutinë e procedurës. Nëse i akuzuari ndodhet në paraburgim, kryetari i trupit gjykues vendos nëse prania e tij gjatë marrjes në pyetje është e nevojshme duke siguruar që, në mungesë të të akuzuarit, mbrojtësi i tij të jetë i pranishëm. Kur palët, mbrojtësi dhe i dëmtuari janë të pranishëm ata i gëzojnë të drejtat nga neni 238 paragrafi 2 i këtij Kodi.

Neni 325

Kryetari i trupit gjykues për shkaqe të rëndësishme mund ta shtyjë ditën e shqyrtimit gjyqësor me propozim të palëve, të mbrojtësit ose sipas detyrës zyrtare.

Neni 326

(1) Kur paditësi tërhiqet nga aktakuza para se të fillojë shqyrtimi gjyqësor, kryetari i trupit gjykues njofton personat e thirrur në shqyrtimin gjyqësor. Të dëmtuarin qartë e paralajmëron për të drejtën e tij në vazhdimin e ndjekjes penale (nenet 62 dhe 64 të këtij Kodi). Kur të dëmtuarit kjo nuk ka mund t'i bëhet me dije për shkak se nuk e ka lajmëruar gjykatën për ndërrimin e vendbanimit, konsiderohet se i dëmtuari nuk e vazhdon ndjekjen.

(2) Kur i dëmtuari nuk e ndërmerr ndjekjen, kryetari i trupit gjykues me aktvendim e pushon procedurën penale. Aktvendimi u dërgohet palëve dhe të dëmtuarit.

Neni 327

(1) Palët dhe i dëmtuari, në thirrje njoftohen për pranimin e fajësisë për të gjitha pikat e aktakuzës nga i akuzuari dhe të konfirmuar nga gjyqtari në seancën e konfirmimit (neni 315 i këtij Kodi). I akuzuari në thirrje njoftohet se nga ai kërkohet që në shqyrtimin gjyqësor të konfirmojë pranimin e fajësisë.

(2) Kur i akuzuari në seancën e konfirmimit të aktakuzës pranon fajësinë, kryetari i trupit gjykues nuk i thërret dëshmitarët dhe ekspertët në shqyrtim gjyqësor.

KAPITULLI XXXIV: SHQYRTIMI GJYQËSOR**1. PUBLICITETI I SHQYRTIMIT GJYQËSOR****Neni 328**

- (1) Shqyrtimi gjyqësor është i hapur.
- (2) Në shqyrtim gjyqësor mund të marrin pjesë personat madhor.
- (3) Personat e pranishëm në shqyrtim gjyqësor nuk mund të mbajnë armë ose mjete të rrezikshme, me përjashtim të rojeve të të akuzuarit të cilët mund të jenë të armatosur.

Neni 329

Nga fillimi deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, trupi gjykues me propozimin e palëve ose sipas detyrës zyrtare, por gjithnjë pas dëgjimit të tyre, mund të përjashtojë publikun gjatë gjithë shqyrtimit gjyqësor ose nga një pjesë e tij kur kjo është e nevojshme për:

- 1) Ruajtjen e fshehtësisë zyrtare;
- 2) Ruajtjen e informacionit të fshehtë i cili do të rrezikohet nga shqyrtimi i hapur;
- 3) Ruajtjen e rendit dhe respektimin e ligjit;
- 4) Mbrojtjen e jetës personale ose familjare të të akuzuarit, të dëmtuarit ose të pjesëmarrësve të tjerë në procedurë;
- 5) Mbrojtjen e interesave të fëmijëve ose
- 6) Mbrojtjen e të dëmtuarve ose dëshmitarëve siç parashihet në kapitullin XXI të këtij Kodi.

Neni 330

- (1) Përjashtimi i publikut nuk zbatohet për palët, të dëmtuarin, përfaqësuesit e tyre dhe mbrojtësin, përveç nën kushtet e dispozitave për mbrojtjen e të dëmtuarve ose të dëshmitarëve siç parashihet në kapitullin XXI të këtij Kodi.
- (2) Trupi gjykues mund të lejojë që në shqyrtimin gjyqësor në të cilën është përjashtuar publiku të marrin pjesë zyrtarë të caktuar, punëtorë shkencorë dhe publik dhe, me kërkesën e të akuzuarit mund të lejojë pjesëmarrjen e bashkëshortit ose bashkëshortit jashtëmartesor si dhe të afërmit e tij.
- (3) Kryetari i trupit gjykues paralajmëron personat që marrin pjesë në shqyrtimin gjyqësor të mbyllur se detyrohen të ruajnë fshehtësinë e informatave të cilat i kanë mësuar në shqyrtimin gjyqësor dhe se zbulimi i fshehtësisë përbën vepër penale.

Neni 331

- (1) Vendimin për mbajtjen e shqyrtimit gjyqësor të mbyllur e merr trupi gjykues me aktvendim, i cili duhet të arsyetohet dhe të shpallet publikisht.
- (2) Aktvendimi për mbajtjen e seancës së mbyllur mund të kundërshtohet vetëm me ankesë kundër aktgjykimit.

2. DREJTIMI I SHQYRTIMIT GJYQËSOR**Neni 332**

- (1) Kryetari, anëtarët e trupit gjykues, procesmbajtësi si dhe gjyqtarët dhe gjyqtarët laikë rezervë (neni 323 i këtij Kodi) duhet të jenë vazhdimisht të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor.
- (2) Kryetari i trupit gjykues detyrohet të konfirmojë se trupi gjykues është përbërë sipas ligjit dhe a ka arsye për përjashtim të ndonjë anëtari të trupit gjykues ose të procesmbajtësit (neni 40, paragrafët 1 dhe 2 të këtij Kodi).

Neni 333

- (1) Kryetari i trupit gjykues drejton shqyrtimin gjyqësor dhe fton palët, të dëmtuarin, përfaqësuesit ligjorë, përfaqësuesit e autorizuar, mbrojtësin, ekspertët dhe anëtarët e trupit gjykues për t'i prezentuar dëshmitë e tyre ose për të parashtruar pyetje.
- (2) Kryetari i trupit gjykues detyrohet të kujdeset për shqyrtimin e gjithanshëm dhe të drejtë të çështjes në pajtim me administrimin e provave siç parashihet me këtë Kod.
- (3) Kryetari i trupit gjykues vendos për propozimet e palëve nëse për këtë nuk vendos trupi gjykues.
- (4) Për propozim për të cilin nuk ekziston pëlqimi i palëve dhe për propozimet për të cilat pajtohen palët, por me të cilat nuk pajtohet kryetari i trupit gjykues, vendos trupi gjykues. Trupi gjykues vendos gjithashtu për kundërshtimin ndaj masave të kryetarit të trupit gjykues lidhur me drejtimin e shqyrtimit gjyqësor.
- (5) Aktvendimet e trupit gjykues gjithmonë shpallen dhe shënohen në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor me sqarim të shkurtër.

Neni 334

Shqyrtimi gjyqësor procedohet sipas rregullave të parapara me këtë Kod. Por, për shkaqe të arsyeshme trupi gjykues mund të ndryshojë procedurën e zakonshme të shqyrtimit të provave sidomos për shkak të numrit të akuzuarve, numrit të veprave penale dhe të vëllimit të materialit provues.

Neni 335

- (1) Kryetari i trupit gjykues detyrohet të kujdeset për mbajtjen e rendit në gjykatore dhe dinjitetin e gjykatës. Ai menjëherë pas hapjes së seancës paralajmëron personat e pranishëm në shqyrtimin gjyqësor që të sillen si duhet dhe të mos e pengojnë punën e gjykatës. Kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë kontrollin personal të personave të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor.
- (2) Trupi gjykues mund të urdhërojë largimin e publikut nga shqyrtimi gjyqësor, kur me masat për mbajtjen e rendit të parapara me këtë Kod nuk është e mundur të sigurohet mbajtja pa pengesë e shqyrtimit gjyqësor.
- (3) Fotografimi, filmimi, regjistrimi televiziv dhe regjistrime të tjera, përpos regjistrimit zyrtar të shqyrtimit gjyqësor, kryhen sipas dispozitave të nenit 93 të këtij Kodi.

Neni 336

- (1) Kur i akuzuari, mbrojtësi, i dëmtuari, përfaqësuesi ligjor ose përfaqësuesi i autorizuar, dëshmitari, eksperti, përkthyesi ose personi tjetër që merr pjesë në shqyrtim gjyqësor prish rendin ose nuk u nënshtrohet urdhërave të kryetarit të trupit gjykues për mbajtjen e rendit, kryetari i trupit gjykues ia tërheq vërejtjen. Kur vërejtja është e pasuksesshme, trupi gjykues mund të urdhërojë që i akuzuari të nxirret jashtë gjykatores, kurse personat tjerë jo vetëm që mund t'i nxjerrë jashtë, por mund t'i dënojë me gjobë deri në 1.000 EURO.
- (2) Me vendim të trupit gjykues, i akuzuari mund të nxirret përkohësisht nga gjykatorja, por nëse ai është marrë në pyetje në shqyrtimin gjyqësor, atëherë mund të nxirret gjatë tërë kohës së shqyrtimit të provave. Para përfundimit të procedurës së provave kryetari i trupit gjykues thërret të akuzuarin dhe e njofton për rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor. Kur i akuzuari vazhdon të prishë rendin dhe të ofendojë dinjitetin e gjykatës, trupi gjykues përsëri mund ta nxjerrë nga seanca. Në këtë rast seanca përfundon pa praninë e të akuzuarit, kurse aktgjykimin ia komunikon kryetari ose gjyqtari anëtar i trupit gjykues në praninë e procesmbajtësit.
- (3) Mbrojtësit ose përfaqësuesit të autorizuar trupi gjykues mund t'ia mohojë të drejtën për të mbrojtur ose përfaqësuar klientët e tyre në shqyrtim gjyqësor kur pas dënimit ata vazhdojnë të prishin rendin dhe në këtë rast kërkon nga pala që të angazhojë një mbrojtës tjetër apo përfaqësues të autorizuar. Kur i akuzuari nuk mund të angazhojë mbrojtës tjetër menjëherë, apo kur gjykata atë nuk mund ta caktojë më vonë pa e dëmtuar mbrojtjen, shqyrtimi gjyqësor ndërpritet ose shtyhet. Kur paditësi privat ose paditësi subsidiar nuk mund të angazhojë menjëherë tjetër përfaqësues të autorizuar, trupi gjykues mund të vendosë ta mbajë shqyrtimin gjyqësor pa përfaqësues të autorizuar, nëse pas vlerësimit të kujdesshëm të të gjitha rrethanave çmon se mungesa e përfaqësuesit të autorizuar nuk i dëmton interesat e personit të cilin ai e përfaqëson. Aktvendimi për këtë çështje së bashku me arsyetimin shënohet në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë e veçantë.
- (4) Kur nga gjykatorja gjykata largon paditësin subsidiar ose paditësin privat i cili nuk ka përfaqësues të autorizuar ose e largon përfaqësuesin e tij ligjor i cili nuk ka përfaqësues të autorizuar, shqyrtimi gjyqësor ndërpritet ose shtyhet derisa ata të angazhojnë përfaqësues të autorizuar.

(5) Kur prokurori publik e prish rendin, kryetari i trupit gjykues për këtë e njofton prokurorin publik kompetent dhe gjithashtu mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor dhe të kërkojë nga prokurori publik kompetent që për këtë çështje të caktojë prokuror tjetër publik.

(6) Kur gjykata e largon nga gjykatorja ose e gjobit anëtarin e avokaturës apo avokatin praktikant për prishjen e rendit, për këtë e njofton Odën e Avokatëve.

Neni 337

(1) Kundër aktvendimit për dënimin lejohet ankesë, por trupi gjykues mund ta revokojë aktvendimin e tillë.

(2) Kundër vendimeve lidhur me mbajtjen e rendit dhe me drejtimin e shqyrtimit gjyqësor nuk lejohet ankesë.

Neni 338

(1) Kur i akuzuari kryen vepër penale në shqyrtimin gjyqësor, zbatohen dispozitat e nenit 377 të këtij Kodi.

(2) Kur personi, përpos të akuzuarit, kryen vepër penale në seancë të shqyrtimit gjyqësor, trupi gjykues në bazë të akuzës gojore të paditësit mund ta ndërpresë shqyrtimin gjyqësor dhe menjëherë të gjykojë veprën e kryer penale ose ta shqyrtojë këtë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor.

(3) Kur ka arsye për të dyshuar se dëshmitari ose eksperti ka dhënë dëshmi të rreme në shqyrtim gjyqësor, vepra e tillë penale nuk gjykohet menjëherë. Në rastin e tillë kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që për dëshminë e dëshmitarit apo të ekspertit të përpilohet procesverbal i veçantë, i cili i dërgohet prokurorit publik.

(4) Kur nuk është e mundur që kryerësi i veprës penale, i cili ndiqet sipas detyrës zyrtare të gjykohet menjëherë, njoftohet prokurori publik kompetent për ndërmarrjen e veprimeve të mëtejshme.

3. PARAKUSHTET PËR MBAJTJEN E SHQYRTIMIT GJYQËSOR

Neni 339

Kryetari i trupit gjykues hap seancën, shpall çështjen për gjykim në shqyrtim gjyqësor dhe përbërjen e trupit gjykues. Pastaj konstaton nëse kanë ardhur të gjithë personat e thirrur dhe kur nuk kanë ardhur, verifikon se a u janë dorëzuar thirrjet dhe a i kanë arsyetur mungesat e tyre.

Neni 340

(1) Kur në shqyrtim gjyqësor i cili është caktuar në bazë të aktakauzës së prokurorit publik nuk paraqitet prokurori publik, shqyrtimi gjyqësor shtyhet dhe për këtë e njofton kryetari i trupit gjykues drejtpërdrejt prokurorin publik më të lartë.

(2) Kur paditësi subsidiar, paditësi privat ose përfaqësuesi i autorizuar i tyre nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor përkundër thirrjes me rregull, trupi gjykues me aktvendim e pushon procedurën.

Neni 341

(1) Kur i akuzuari i thirrur me rregull nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor dhe nuk e arsyeton mungesën, kryetari i trupit gjykues për të akuzuarin lëshon urdhërarrestin në pajtim me nenin 270 të këtij Kodi. Kur i akuzuari nuk mund të silltet menjëherë, trupi gjykues e shtyn shqyrtimin gjyqësor dhe urdhëron që i akuzuari në seancën e ardhshme të silltet me forcë. Kur i akuzuari e arsyeton mungesën para arrestimit të tij, kryetari i trupit gjykues e revokon urdhërarrestin.

(2) Kur shihet qartazi se i akuzuari i thirrur me rregull i shmanget paraqitjes së tij në shqyrtim gjyqësor dhe nuk ekzistojnë shkaqe për paraburgimin e tij nga neni 281 i këtij Kodi, trupi gjykues mund të caktojë paraburgim për sigurimin e pranisë së të akuzaurit në shqyrtimin gjyqësor. Ankesa nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit. Për paraburgimin i cili është caktuar për këto shkaqe, përshtatshmërisht zbatohen dispozitat e neneve 279 deri te 297 të këtij Kodi. Po qe se paraburgimi i tillë nuk hiqet më parë, ai zgjat derisa të shpallet aktgjykimi, por jo më shumë se një muaj.

Neni 342

Kur në shqyrtim gjyqësor nuk paraqitet mbrojtësi i thirrur me rregull dhe për arsyet e mosardhjes nuk e njofton gjykatën posa të ketë mësuar për ato, ose nëse mbrojtësi lëshon shqyrtimin gjyqësor pa lejen e trupit gjykues, gjykata kërkon menjëherë nga i akuzuari të angazhojë mbrojtës tjetër. Nëse i akuzuari nuk e bën këtë, kurse caktimi i mbrojtësit nuk mund të bëhet pa e dëmtuar mbrojtjen, shqyrtimi gjyqësor shtyhet.

Neni 343

- (1) Kur dëshmitari ose eksperti i thirrur me rregull mungon pa arsye, trupi gjykues mund të urdhërojë sjelljen e tij të menjëhershme me forcë.
- (2) Shqyrtimi gjyqësor mund të fillojë edhe pa praninë e dëshmitarit ose ekspertit të thirrur. Në rast të tillë trupi gjykues gjatë shqyrtimit gjyqësor vendos se a duhet të ndërpritet apo të shtyhet shqyrtimi kryesor për shkak të mungesës së dëshmitarit ose të ekspertit.

4. SHTYRJA DHE NDËRPRERJA E SHQYRTIMIT GJYQËSOR**Neni 344**

- (1) Përveç rasteve të përcaktuara me këtë Kod, shqyrtimi gjyqësor mund të shtyhet me aktvendim të trupit gjykues kur duhet mbledhur prova të reja ose kur gjatë shqyrtimit gjyqësor vërtetohet se tek i akuzuar, pas kryerjes së veprës penale është paraqitur çrregullim ose paaftësi mendore e përkohshme ose kur ekzistojnë pengesa të tjera për zbatim të suksesshëm të shqyrtimit gjyqësor.
- (2) Kur është e mundur, në aktvendim me të cilin shtyhet shqyrtimi gjyqësor, caktohet dita dhe ora e vazhdimit të shqyrtimit gjyqësor. Me të njëjtin aktvendim trupi gjykues mund të urdhërojë mbledhjen provave të cilat me kalimin e kohës mund të zhduken.
- (3) Kundër aktvendimit nga paragrafi 2 i këtij neni nuk lejohet ankesë.

Neni 345

- (1) Kur përbërja e trupit gjykues është ndryshuar, shqyrtimi gjyqësor i shtyrë fillon rishtas. Por, në rastin e tillë, trupi gjykues pas dëgjimit të palëve mund të vendosë që dëshmitarët dhe ekspertët të mos merren sërish në pyetje dhe të mos bëhet këqyrja e re e vendit, por të lexohen deklaratimet e dëshmitarëve dhe ekspertëve të dhëna në shqyrtimin e mëparshëm gjyqësor apo të lexohet procesverbali i këqyrjes së vendit.
- (2) Kur përbërja e trupit gjykues nuk ka ndryshuar, shqyrtimi gjyqësor i shtyrë vazhdohet para të njëjtit trup gjykues dhe kryetari i trupit gjykues shkurtimisht paraqet rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor të mëparshëm. Por, edhe në këtë rast, trupi gjykues mund të caktojë që shqyrtimi gjyqësor të fillojë rishtas.
- (3) Kur shtyrja ka zgjatur më shumë se tre muaj ose kur shqyrtimi gjyqësor mbahet para një kryetari tjetër të trupit gjykues, shqyrtimi gjyqësor duhet të fillojë rishtas dhe përsëri të shqyrtohen të gjitha provat.

Neni 346

- (1) Përveç rasteve të përcaktuara me këtë Kod, kryetari i trupit gjykues mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për pushim për shkak të kalimit të orarit të punës, për të lejuar

një kohë të shkurtër që të sigurohet provë konkrete ose për përgatitjen e akuzës apo mbrojtjes.

- (2) Shqyrtimi gjyqësor i ndërprerë gjithmonë vazhdon para të njëjtit trup gjykues.
- (3) Kur shqyrtimi gjyqësor nuk mund të vazhdojë para të njëjtit trup gjykues, ose kur ndërprerja e tij zgjat më tepër se tetë ditë, atëherë zbatohen dispozitat nga neni 345 i këtij Kodi.

Neni 347

Kur gjatë shqyrtimit gjyqësor të drejtuar nga trupi gjykues i përbërë nga një gjyqtar dhe dy gjyqtarë laikë, faktet në të cilat bazohet akuza tregojnë se për shqyrtimin e veprës penale është kompetente gjykata e përbërë nga trupi gjykues prej dy gjyqtarëve dhe tre gjyqtarëve laikë, atëherë plotësohet trupi gjykues dhe shqyrtimi fillon rishtas.

5. PROCESVERBALI I SHQYRTIMIT GJYQËSOR

Neni 348

- (1) Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor duhet të përpilohet me shkrim. Në procesverbal duhet të shënohet thelbi i rrjedhës së shqyrtimit gjyqësor.
- (2) Përveç kësaj, shqyrtimi gjyqësor mund të regjistrohet në mënyrë auditive ose vizuale ose në mënyrë stenografike.
- (3) Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor përfshin kopjen e shkruar të regjistrimit auditiv të shqyrtimit gjyqësor dhe shënimin mbi rrjedhën e shqyrtimit gjyqësor, pjesët kryesore të tij dhe vendimet e marra, siç parashihet në nenet 350 dhe 351 të këtij Kodi.
- (4) Kur i akuzuari është dënuar me burgim ose pas paraqitjes së ankesës në një shkallë tjetër, regjistrimet audio ose vizuale të shqyrtimit gjyqësor përshkruhen tërësisht brenda tri ditëve të punës nga përfundimi i shqyrtimit gjyqësor. Ky afat mund të zgjatet nga kryetari i trupit gjykues kur ekzistojnë rrethana të arsyeshme për një afat prej pesëmbëdhjetë ditëve. Kryetari i trupit gjykues rishikon dhe konfirmon përshkrimin dhe atë e vendos në procesverbal si pjesë përbërëse të procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor.
- (5) Për mënyrën e regjistrimit të shqyrtimi gjyqësor vendos kryetari i trupit gjykues.

Neni 349

(1) Kur shqyrtimi gjyqësor regjistrohet vetëm me shkrim, kryetari i trupit gjykues, me propozim të palës ose sipas detyrës zyrtare, mund të urdhërojë që deklaratimet që i konsideron të një rëndësie të veçantë të përfshihen tekstualisht në procesverbal.

(2) Kur është e nevojshme, dhe veçanërisht kur deklarimi është shënuar tekstualisht në procesverbal, kryetari i trupit gjykues mund të urdhërojë që pjesë të caktuara të procesverbalit të lexohen menjëherë. Deklarimet e regjistruara tekstualisht lexohen menjëherë kur kërkon pala, mbrojtësi ose personi deklarimi i të cilit është përfshirë në procesverbal.

Neni 350

(1) Procesverbali i shqyrtimit gjyqësor ose i seancës për konfirmimin e aktakuzës përfundohet me mbarimin e seancës. Ai nënshkruhet nga kryetari i trupit gjykues dhe procesmbajtësi.

(2) Palët kanë të drejtë të kontrollojnë procesverbalin e përfunduar dhe pjesët shtojcë, të bëjnë komente në përmbajtje dhe të kërkojnë korrigjimin e tij.

(3) Korrigjimet e emrave të shënuar gabimisht, të numrave jo të saktë dhe të gabimeve të qarta në shkrim mund të bëhen me urdhrin e kryetarit të trupit gjykues me kërkesën e palës ose të personit që merret në pyetje ose sipas detyrës zyrtare. Korrigjime ose shtesa të tjera në procesverbal mund të urdhërohen vetëm nga trupi gjykues.

(4) Komentet dhe propozimet e palëve lidhur me procesverbalin, si dhe korrigjimet dhe ndryshimet në procesverbal përfshihen si shtojcë në procesverbalin e përfunduar. Në shtojcë shënohen arsyet e mospranimit të sugjerimeve dhe komenteve të caktuara. Shtojcën e procesverbalit e nënshkruajnë kryetari i trupit gjykues dhe procesmbajtësi.

Neni 351

(1) Pjesa hyrëse e procesverbalit të shqyrtimit gjyqësor duhet të përfshijë: gjykatën ku mbahet shqyrtimi gjyqësor, vendin dhe kohën e seancës, emrin e kryetarit të trupit gjykues, të anëtarëve të trupit gjykues, të procesmbajtësit, paditësit, të akuzuarit dhe mbrojtësit të tij, të dëmtuarit dhe përfaqësuesit të tij ligjor ose të autorizuar dhe emrin e përkthyesit, veprën penale që shqyrtohet dhe nëse dëgjimi zbatohet në shqyrtim gjyqësor të hapur apo të mbyllur.

(2) Procesverbali veçanërisht përfshin të dhënat vijuese: identifikimin e aktakuzës, nëse prokurori publik e ka ndryshuar apo e zgjeruar aktakuzën, cilat propozime janë bërë nga palët dhe çka është vendosur për to nga kryetari i trupit gjykues ose trupi gjykues, cilat prova janë marrë nëse provat ose shkrimet e tjera janë lexuar ose nëse regjistrimi auditiv dhe regjistrimet tjera janë riprodhuar, si dhe komentet e palëve për këtë. Nëse publiku përjashtohet nga shqyrtimi gjyqësor, në procesverbal shënohet se kryetari i trupit gjykues ka paralajmëruar të pranishmit për pasojat e zbulimit të paautorizuar të informacionit të fshehtë që e kanë mësuar në shqyrtimin gjyqësor.

(3) Në procesverbal përfshihet vetëm përmbajtja kryesore e deklaramit të të akuzuarit, dëshmitarëve dhe ekspertëve. Me kërkesë të palës, kryetari i trupit gjykues urdhëron leximin e një deklarimi të mëparshëm ose pjesë të tij nga procesverbali.

(4) Me kërkesë të palës në procesverbal shënohet edhe pyetja ose përgjigjja e refuzuar nga trupi gjykues.

Neni 352

(1) Në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor në tërësi shënohet dispozitivi i aktgjykimit (neni 396, paragrafët 3, 4 dhe 5) dhe fakti se aktgjykimi është shpallur publikisht. Formulimi i dispozitivit të shkruar në procesverbal konsiderohet të jetë origjinal.

(2) Kur urdhërohet vendim për paraburgim (neni 393; këtij Kodi) ai gjithashtu shënohet në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor.

Neni 353

(1) Për vendimmarrje dhe votim përpilohet procesverbali i veçantë.

(2) Procesverbali për vendimmarrje dhe votimin përfshin rrjedhën e votimit dhe vendimin e marrë.

(3) Procesverbalin e nënshkruajnë të gjithë anëtarët e trupit gjykues dhe procesmbajtësi. Mendimet e ndara i bashkëngjiten procesverbalit për vendimmarrje dhe votim, nëse nuk janë shënuar në procesverbal.

(4) Procesverbali për vendimmarrje dhe votim i gjyqtarëve mbyllet në zarf të posaçëm. Qasje në këtë procesverbal ka vetëm gjykata më e lartë kur vendos lidhur me mjetin juridik dhe në këtë rast detyrohet që procesverbalin ta mbyllë përsëri në zarf të posaçëm në të cilin shënon se e ka shqyrtuar.

6. FILLIMI I SHQYRTIMIT GJYQËSOR DHE DEKLARIMI I TË AKUZUARIT

Neni 354

(1) Kur kryetari i trupit gjykues konstaton se në shqyrtim gjyqësor janë të pranishëm të gjithë personat e thirrur, ose kur trupi gjykues vendos që shqyrtimi gjyqësor të mbahet në mungesë të ndonjë personi të thirrur apo vendimin për këto çështje e ka lënë për më vonë, kryetari i trupit gjykues e thërret të akuzuarin dhe prej tij merr të dhënat personale (neni 233 i këtij Kodi), përveç të dhënave mbi dënimet e mëparshme, për të vërtetuar identitetin e tij.

(2) Të dhënat mbi dënimet e mëparshme dhe dënimet e vuajtura nga i akuzuari nuk janë pjesë e shkresave penale dhe lexohen pas prezentimit të provave (fjalë e fundit e nenit 375 e këtij Kodi).

Neni 355

(1) Pasi të vërtetohet identiteti i të akuzuarit, kryetari i trupit gjykues i dërgon dëshmitarët dhe ekspertët në vendin e caktuar për ta dhe ata presin derisa të ftohen për të dëshmuar. Në rast nevojë kryetari i trupit gjykues mund t'i ndalë ekspertët në gjykatore që të përcjellin zbatimin e shqyrtimit gjyqësor.

(2) Kur i dëmtuari është i pranishëm dhe ende nuk ka paraqitur kërkesën pasurore juridike, kryetari i trupit gjykues e udhëzon se mund të paraqesë propozim për realizimin e kësaj kërke në procedurën penale dhe e udhëzon për të drejtat nga neni 63 i këtij Kodi.

(3) Kur paditësi subsidar ose paditësi privat duhet të merret në pyetje si dëshmitar, ata nuk largohen nga gjyktorja.

(4) Kryetari i trupit gjykues mund të ndërmarrë masat e nevojshme për të penguar marrëveshjen e fshehtë midis dëshmitarëve, ekspertëve dhe palëve.

Neni 356

(1) Kryetari i trupit gjykues e fton të akuzuarin të përcjellë me vëmendje zbatimin e shqyrtimit gjyqësor dhe e udhëzon se mund të paraqesë fakte, t'u shtrojë pyetje të bashkakuzuarve, dëshmitarëve dhe ekspertëve, të bëjë vërejtje dhe të jep shpjegime rreth deklarimeve të tyre.

(2) Pastaj, kryetari i trupit gjykues e ushëzon të akuzuarin se:

- 1) Ka të drejtë të mos deklarohet lidhur me çështjen e tij ose të mos përgjigjet në asnjë pyetje;
- 2) Nëse deklarohet lidhur me çështjen, ai nuk detyrohet të inkriminojë vetveten ose të afërmin e tij e as të pranojë fajësinë dhe
- 3) Ai mund të mbrohet personalisht ose nëpërmjet ndihmës ligjore të mbrojtësit sipas zgjedhjes së tij.

Neni 357

(1) Shqyrtimi gjyqësor fillon me leximin e aktakuzës ose të padisë private.

(2) Aktakuza ose padia private, sipas rregullit, lexohet nga paditësi, por kryetari i trupit gjykues në vend të kësaj mund të bëjë prezentim gojor të përmbajtjes së aktakuzës së paditësit subsidar ose të padisë private të paditësit privat. Në rast të tillë, paditësit subsidar ose paditësit privat i lejohe të plotësojë prezentimin e kryetarit të trupit gjykues.

(3) Kur i dëmtuari është i pranishëm mund ta arsyetojë kërkesën pasurore juridike, e kur nuk është i pranishëm, propozimin e tij e lexon kryetari i trupit gjykues.

Neni 358

- (1) Kryetari i trupit gjykues bindet se i akuzuari e kupton aktakuzën dhe të akuzuarit i jep mundësinë të pranojë ose të mos e pranoj fajësinë.
- (2) Kur i akuzuari nuk e kupton akuzën, kryetri i trupit gjykues nga paditësi kërkon që ta shpjegojë atë në mënyrë që i akuzuari të mund ta kuptojë pa vështirësi.
- (3) Kur i akuzuari nuk dëshiron të bëjë deklaratë lidhur me fajësinë e tij, konsiderohet se nuk e pranon fajësinë.

Neni 359

- (1) Kur i akuzuari ka pranuar fajësinë për çdo pikë të aktakuzës në seancën e konfirmimit, kurse në shqyrtim gjyqësor nuk pranon fajësinë, kryetari i trupit gjykues mund ta shtyjë shqyrtimin gjyqësor për të thirrur dëshmitarët dhe ekspertët.
- (2) Kur i akuzuari pranon fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës në shqyrtim gjyqësor, trupi gjykues vendos nëse janë përmbushur kërkesat nga neni 315, paragrafi 1 i këtij Kodi.
- (3) Në shqyrtimin e pranimi të fajësisë së të akuzuarit, kryetari i trupit gjykues mund të dëgjojë mendimin e prokurorit publik, të mbrojtësit dhe të dëmtuarit.
- (4) Kur trupi gjykues vlerëson se kërkesat nga neni 315, paragrafi 1 i këtij Kodi nuk janë përmbushur, atëherë procedohet sikur pranimi i fajësisë të mos ishte bërë.
- (5) Kur trupi gjykues vlerëson se kërkesat nga neni 315, paragrafi 1 i këtij Kodi janë përmbushur, shqyrtimi gjyqësor vazhdon me fjalën përfundimtare të palëve (neni 378 i këtij Kodi).
- (6) I akuzuari gjatë shqyrtimit gjyqësor mund të këshillohet me mbrojtësin e tij por, gjatë marrjes në pyetje ai nuk mund të konsultohet as me mbrojtësin e as me ndonjë person tjetër lidhur me atë se si duhet përgjigjur në pyetjet që i bëhen atij.

7. PREZENTIMI I PROVAVE

Neni 360

- (1) Prezentimi i provave përfshin të gjitha faktet që gjykata i konsideron të rëndësishme për një gjykim të saktë dhe të drejtë.
- (2) Gjatë shqyrtimit gjyqësor zbatohen rregullat e procedimit të provave të parapara në pjesën e dytë të këtij Kodi.
- (3) Prezentimi i provave bëhet sipas rendit të caktuar nga kryetari i trupit gjykues. Në parim, së pari prezentohen provat e propozuara nga paditësi, duke vazhduar me provat e propozuara nga mbrojtësi ose i pandehuri dhe, së fundi, provat të cilat trupi gjykues ka urdhëruar të mblidhen sipas detyrës zyrtare. Dëshmia e të dëmtuarit si dëshmitar dëgjohej para dëshmimeve të dëshmitarëve të tjerë.
- (4) Deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor, palët dhe i dëmtuari mund të propozojnë shqyrtimin e fakteve të reja, mbledhjen e provave të reja dhe të përsërisin propozimet të cilat kryetari i trupit gjykues ose trupi gjykues më heret i ka refuzuar.
- (5) Përveç provave të propozuara nga palët dhe i dëmtuari, trupi gjykues ka të drejtë të shqyrtojë provën që e konsideron të nevojshme për verifikimin e drejtë dhe të plotë të çështjes penale.

Neni 361

- (1) Në parim, dëshmitari i cili ende nuk është marrë në pyetje, nuk është i pranishëm gjatë shqyrtimit të provave dhe eksperti i cili ende nuk ka dhënë konstatimin dhe mendimin e tij, nuk mund të jetë i pranishëm në seancë derisa eksperti tjetër të jep deklarimin e tij mbi çështjen e njëjtë.
- (2) Në shqyrtimin gjyqësor nuk lejohet marrja në pyetje e personit nën moshën katërmëdhjetë vjeç, i cili është viktimë e veprës penale nga neni 82, paragrafi 1, nënparagrafi 3 i këtij Kodi, nëse dëshmia e tij është marrë në procedurë paraprake dhe nëse trupi gjykues çmon se pyetja e sërishme nuk është e nevojshme. Në vend të kësaj, gjykata lexon procesverbalin e mëparshëm të marrjes në pyetje të dëshmitarit të tillë, kur plotësohen kushtet nga neni 156, paragrafi 2 i këtij Kodi. Nëse dëshmitari i tillë merret në pyetje, trupi gjykues mund të vendosë të përjashtojë publikun.
- (3) Kur fëmija është i pranishëm në seancë si dëshmitar ose si i dëmtuar, nga gjykatorja largohet posa prania e tij më nuk është e nevojshme.
- (4) Masat për mbrojtjen e të dëmtuarve dhe dëshmitarëve, siç parasheh kapitulli XXI i këtij Kodi, zbatohen gjatë shqyrtimit gjyqësor.

Neni 362

(1) Para marrjes në pyetje të dëshmitarit, kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari i procedurës paraprake kur vepron sipas nenit 238 të këtij Kodi, nga dëshmitari mund të kërkojë dhënien e betimit. Fëmija dhe personi për të cilin është vërtetuar të ketë kryer vepër penale ose me arsye dyshohet se ka kryer vepër penale ose ka marrë pjesë në kryerjen e veprës penale për të cilën merret në pyetje, nuk i nënshtrohet betimit. Nëse dëshmitari është betuar në procedurë paraprake, në shqyrtim gjyqësor i bëhet me dije se është nën betim.

(2) Teksti i betimit të dëshmitarit është: “I ndërgjegjshëm për rëndësinë e dëshmisë sime dhe përgjegjësinë time ligjore, solemnisht betohem se do të them të vërtetën, gjithë të vërtetën dhe vetëm të vërtetën dhe se nuk do të fsheh asgjë për të cilën kam dijeni.”

(3) Para marrjes në pyetje të ekspertit, kryetari i trupit gjykues mund të kërkojë nga ai dhënien e betimit. Para shqyrtimit gjyqësor, eksperti mund të betohet vetëm para gjykatës dhe vetëm kur ekziston rreziku se ai nuk do të jetë i pranishëm në shqyrtim gjyqësor. Arsyeja e dhënies së betimit shënohet në procesverbal. Ekspertit të përhershëm, i cili ka dhënë betim të përgjithshëm për ekzaminime përkatëse, në shqyrtimin gjyqësor vetëm i përkujtohet betimi i dhënë.

(4) Teksti i betimit të ekspertit është: “I ndërgjegjshëm për rëndësinë e deklaratës sime dhe përgjegjësinë time ligjore, solemnisht betohem se do të kryejë ekspertizën me ndërgjegje dhe me aq sa kam njohuri dhe konstatimin e mendimin tim do ta paraqes saktësisht dhe plotësisht”.

(5) Dëshmitari dhe eksperti memec që dinë shkrim dhe lexim e bëjnë betimin me nënshkrim të tekstit të betimit, ndërsa dëshmitari dhe eksperti shurdh e lexojnë tekstin e betimit. Nëse dëshmitari dhe eksperti shurdh ose memec janë analfabetë, betimi bëhet përmes përkthyesit.

Neni 363

(1) Eksperti ia komunikon gjykatës konstatimin dhe mendimin e tij gojarisht. Kur eksperti ka përgatitur raport mbi konstatimin dhe mendimin e tij para shqyrtimit gjyqësor, atij mund t’i lejohet ta lexojë raportin e tillë dhe ai i bashkëngjitet procesverbalit.

(2) Kur ekspertimi i besohet institucionit profesional apo organit publik, gjykata mund të vendosë që të mos thirren ekspertët të cilëve ai institucion apo ai organ ua ka besuar detyrën, nëse natyra e ekspertimit tregon se shpjegimi i zgjeruar i konstatimit dhe i mendimit me shkrim është i panevojshëm. Në rastin e tillë, në shqyrtim gjyqësor trupi gjykues mund të vendosë që konstatimi dhe mendimi i institucionit profesional apo i organit publik vetëm të lexohet. Por, nëse trupi gjykues, duke marrë parasysh provat e tjera të marra dhe vërejtjet e palëve (neni 370 i këtij Kodi), konstaton se prania e ekspertëve të cilët e kanë kryer ekspertimin është e nevojshme, mund të vendosë më vonë që ata drejtpërdrejt të merren në pyetje.

Neni 364

Kur dëshmitarit ose ekspertit nuk i kujtohen faktet të cilat i ka prezentuar më parë gjatë marrjes në pyetje, ose kur i shmanget deklaramit të përparshëm, kryetari i trupit gjykues ose palët mund t'ia tërheqin vërejtjen lidhur me deklaramin e mëparshëm dhe kërkojnë shpjegim përse tani dëshmon ndryshe. Sipas nevojës, kryetari i trupit gjykues lexon deklaramin e tij të mëparshëm ose pjesë të atij deklarami.

Neni 365

(1) Dëshmitarët dhe ekspertët e marrur në pyetje mbeten në gjykatore, përpos nëse kryetari i trupit gjykues, pas marrjes në pyetje të palëve, i lejon të shkojnë ose përkohësisht të largohen nga gjykatorja.

(2) Kryetari i trupit gjykues me propozim të palëve ose sipas detyrës zyrtare, mund të urdhërojë që dëshmitarët dhe ekspertët e marrur në pyetje të largohen nga gjykatorja dhe më vonë të thirren përsëri dhe të merren në pyetje edhe një herë në prani ose në mungesë të dëshmitarëve dhe ekspertëve të tjerë.

Neni 366

(1) Kur në shqyrtim gjyqësor mësohet se dëshmitari ose eksperti i thirrur nuk mund të vijë në gjykatë ose për shak të vështirësive të konsiderueshme nuk mund të paraqitet, trupi gjykues, kur çmon se deklarami i tij është i rëndësishëm, urdhëron që ta merr në pyetje kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari anëtar i trupit gjykues jashtë shqyrtimit gjyqësor, ose marrja në pyetje të bëhet nga gjyqtari i procedurës paraprake brenda kompetencës territoriale ku banon dëshmitari apo eksperti.

(2) Kur është e nevojshme të zbatohet këqyrja ose rikonstruksioni jashtë shqyrtimit gjyqësor, këtë e bën kryetari i trupit gjykues ose gjyqtari anëtarë i trupit gjykues.

(3) Palët dhe i dëmtuari gjithmonë njoftohen kur dhe në cilin vend do të merret në pyetje dëshmitari apo do të zbatohet këqyrja ose rikonstruksioni dhe i njofton se mund të jenë të pranishëm në këto veprime. Kur gjatë kryerjes së këtyre veprimeve palët dhe i dëmtuari janë të pranishëm, ata gëzojnë të drejtat e parapara në nenin 238 paragrafi 2 i këtij Kodi.

Neni 367

(1) Procesverbalet për këqyrjen jashtë shqyrtimit gjyqësor, për kontroll të lokaleve dhe të personit, marrjen e sendeve, dokumenteve, librave, dosjeve dhe shkresave të tjera si dhe incizime teknike me vlerë provuese lexohen ose riprodhohen në shqyrtim gjyqësor për vërtetimin e përmbajtjes së tyre. Trupi gjykues gëzon të drejtë diskrecioni të lejojë prezantim të përmbledhur gojor të këtyre të dhënave, si dhe riprodhim të regjistrimit audio ose vizual të rrjedhës së këtyre veprimeve hetimore. Dokumentet që kanë rëndësinë e provës, sipas mundësisë, dorëzohen në formë origjinale.

(2) Sendet që gjatë shqyrtimit gjyqësor mund të shërbejnë për sqarimin e çështjes, mund t'i tregohen të akuzuarit, e në rast nevojë, edhe dëshmitarëve dhe ekspertëve.

Neni 368

(1) Përveç rasteve të parapara me këtë Kod, procesverbalet mbi deklaratimet e dëshmitarëve, të bashkakuzuarve ose pjesëmarrësve të dënuar për vepër penale, si dhe procesverbalet dhe shkresat tjera mbi konstatimin dhe mendimin e ekspertit, sipas vendimit të trupit gjykues mund të lexohen vetëm në këto raste:

- 1) Kur personat e marrur në pyetje kanë vdekur, kanë çrregullime ose paaftësi mendore, nuk mund të gjenden ose ardhja e tyre në gjykatë është e pamundur apo dukshëm e vështirësuar për shkak të pleqërisë, sëmundjes ose shkaqeve të tjera të rëndësishme;
- 2) Kur dëshmitarët ose ekspertët, pa arsye ligjore, nuk dëshirojnë të dëshmojnë në shqyrtim gjyqësor ose
- 3) Kur palët pajtohen që, në vend të marrjes së drejtpërdrejtë në pyetje të dëshmitarit apo ekspertit i cili nuk është i pranishëm, pavarësisht se ka qenë i thirrur, të lexohet procesverbali mbi dëshminë e tij të mëparshme.

(2) Procesverbalet mbi marrjen e mëparshme në pyetje të personave të cilët janë liruar nga detyra e dëshimit (neni 160 i këtij Kodi) nuk lexohen, nëse këta persona nuk janë thirrur në shqyrtim gjyqësor ose nëse kanë deklaruar se nuk dëshirojnë të dëshmojnë në shqyrtimin gjyqësor. Kur personat e tillë, pasi të kenë dëshmuar më parë, e përdorin të drejtën e tyre për të mos dëshmuar në shqyrtim gjyqësor, ose nëse nuk kanë ardhur në shqyrtim kur janë thirrur, procesverbali mbi dëshminë e mëparshme është provë e papranueshme. Neni 154 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.

(3) Arsyet e leximit të procesverbalit shënohen në procesverbalin e shqyrtimit gjyqësor, e me rastin e leximit tregohet nëse dëshmitari ose eksperti është betuar.

Neni 369

Në rastet nga nenet 364, 368 dhe 372 të këtij Kodi dhe në rastet tjera kur është e nevojshme trupi gjykues mund të vendosë që, përveç leximit të procesverbalit në shqyrtimin gjyqësor, të riprodhohet edhe incizimi auditiv ose vizuel i marrjes në pyetje të të akuzuarit, dëshmitarit ose ekspertit (neni 90 i këtij Kodi).

Neni 370

Pas marrjes në pyetje të çdo dëshmitari ose eksperti dhe pas leximit të çdo procesverbalit ose shkresë tjetër, kryetari i trupit gjykues i pyet palët dhe të dëmtuarin nëse kanë ndonjë gjë për të prezentuar.

Neni 371

- (1) Pas marrjes në pyetje të dëshmitarëve dhe ekspertëve dhe prezentimit të provave materiale vazhdohet me marrjen në pyetje të të akuzuarit i cili nuk ka pranuar fajësinë ose për të cilin zbatohet neni 358, paragrafi 4 i këtij Kodi.
- (2) Dispozitat e zbatueshme gjatë marrjes në pyetje të të pandehurit në procedurë paraprake (nenet 229 deri 236 të këtij Kodi) zbatohen përshtatshmërisht edhe gjatë marrjes në pyetje të të akuzuarit në shqyrtim gjyqësor.
- (3) Të bashkakuzuarit të cilët ende nuk janë marrë në pyetje nuk do të jenë të pranishëm gjatë pyetjes së të akuzuarit.

Neni 372

- (1) Kryetari i trupit gjykues së pari fton prokurorin pastaj mbrojtësin për t'i shtruar pyetje të akuzuarit. Pala e dëmtuar, përfaqësuesi ligjor, përfaqësuesi i autorizuar, i bashkakuzuari dhe eksperti mund t'i bëjnë pyetje t'i drejtpërdrejta të akuzuarit vetëm me lejen e kryetarit të trupit gjykues.
- (2) Kur i akuzuari i cili merret në pyetje në shqyrtim gjyqësor shmanget nga deklaratimet e tij të mëparshme, prokurori ose kryetari i trupit gjykues ia tërheqin vërejtjen për deklarin e mëparshëm dhe kërkon shpjegim përse deklaron ndryshe dhe kur është e nevojshme, të akuzuarit i lexon deklarin e mëparshëm ose pjesë të atij deklarimi.
- (3) Pasi kryetari i trupit gjykues sigurohet se prokurori, mbrojtësi dhe personat tjerë nga paragrafi 1 i këtij neni nuk kanë pyetje të tjera, ai mund të vazhdojë t'i shtrojë pyetje të akuzuarit nëse në deklarin ose në përgjigjet e tij ka zbrastësi, paqartësi apo kundërthënie. Pas kësaj, anëtarët e trupit gjykues mund t'i bëjnë pyetje të drejtpërdrejta të akuzuarit.
- (4) Pas përfundimit të marrjes në pyetje, kryetari i trupit gjykues e pyet të akuzuarin nëse ka diçka për të shtuar për mbrojtjen e tij. Kur i akuzuari shtjellon më tej mbrojtjen e tij, mund të pyetet përsëri.

Neni 373

- (1) Pas përfundimit të marrjes në pyetje të të akuzuarit të parë, secili prej të akuzuarve të tjerë merren në pyetje me radhë, nëse ka. Pas çdo marrjeje në pyetje, personi i cili pyetet informohet për deklarin e të bashkakuzuarit të pyetur më parë dhe pyetet nëse për këtë ka vërejtje. I akuzuari i pyetur më parë pyetet nëse ka vërejtje në deklaratimet e të bashkakuzuarit i cili me radhë merret në pyetje. Çdo i akuzuar ka të drejtë t'u bëjë pyetje të bashkakuzuarve të tjerë të pyetur më parë.
- (2) Kur deklaratimet e të bashkakuzuarve për rrethana të njëjta ndryshojnë, kryetari i trupit gjykues mund të bëjë ballafaqimin e të bashkakuzuarve.

Neni 374

- (1) Pas përfundimit të procedurës së provave, kryetari i trupit gjykues i pyet palët dhe të dëmtuarin nëse kanë propozim për plotësimin e procedurës së provave.
- (2) Nëse askush nuk ka propozim për plotësim të procedurës së provave, ose propozimi refuzohet dhe trupi gjykues çmon se çështja është sqaruar, kryetari i trupit gjykues shpall të përfunduar procedurën e provave.

Neni 375

Të dhënat nga evidenca e të dënuarve si dhe të dhënat tjera për dënimet për vepra penale mund të lexohen pas përfundimit të procedurës së provave. Kur i akuzuari pranon fajësinë, të gjitha informatat lidhur me dënimet e mëparshme të të kuzuarit lexohen para se palët të paraqesin fjalën përfundimtare.

8. NDRYSHIMI DHE ZGJERIMI I AKTAKUZËS**Neni 376**

- (1) Kur paditësi gjatë shqyrtimit gjyqësor konstaton se provat e shqyrtuara tregojnë se gjendja faktike e paraqitur në aktakuzë është ndryshuar, ai në shqyrtim gjyqësor mund ta ndryshojë aktakuzën gojarisht dhe mund të propozojë që shqyrtimi gjyqësor të ndërpritet për përgatitjen e aktakuzës së re.
- (2) Nëse trupi gjykues lejon ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e aktakuzës së re, atëherë cakton afatin kur paditësi detyrohet të paraqesë aktakuzën. Të akuzuarit i dërgohet kopja e aktakuzës së re. Për aktakuzë të tillë nuk lejohet procedurë për konfirmim të aktakuzës. Kur paditësi në afatin e caktuar nuk paraqet aktakuzë të re, trupi gjykues vazhdon shqyrtimin gjyqësor në bazë të aktakuzës së mëparshme.
- (3) Kur ndryshohet aktakuza, i akuzuari ose mbrojtësi mund të propozojnë ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Trupi gjykues mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes kur thelbi i akakuzës është ndryshuar ose është zgjeruar.

Neni 377

- (1) Kur i akuzuari gjatë shqyrtimit gjyqësor kryen vepër penale ose, vepra penale e mëparshme e të akuzuarit zbulohet gjatë shqyrtimit gjyqësor, trupi gjykues në shqyrtimin gjyqësor mund të përfshijë edhe këtë vepër në bazë të akuzës së paditësit të autorizuar, e cila mund të paraqitet edhe gojarisht. Për akuzë të tillë nuk lejohet procedurë për konfirmim të aktakuzës.
- (2) Në rastin e tillë, gjykata mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes, e pas dëgjimit të palëve, mund të vendosë që për veprën nga paragrafi 1 i këtij neni të gjykojë veçmas.

(3) Nëse për gjykimin e çështjes nga paragrafi 1 i këtij neni është kompetente drejtpërdrejt gjykata më e lartë, trupi gjykues, pas dëgjimit të palëve, vendos se a do t'ia dërgojë çështjen për të cilën është duke e drejtuar shqyrtimin gjyqësor gjykatës drejtpërdrejt më të lartë kompetente për të marrë vendim.

9. FJALA PËRFUNDIMTARE E PALËVE

Neni 378

(1) Pas përfundimit të procedurës së provave, kryetari i trupit gjykues u jep fjalën palëve, të dëmtuarit dhe mbrojtësit për t'i përmbledhur argumentet e tyre. Së pari fjalën e merr paditësi, pastaj i dëmtuari, mbrojtësi dhe në fund i akuzuari.

(2) Personat në fjalën përfundimtare mund t'u referohen provave të pranueshme si dhe procedurës, ligjit në fuqi, karakterit dhe sjelljes së dëshmitarëve gjatë procedurës gjyqësore; ata mund të përdorin tabela, diagrame, përshkrime incizimesh të lejuara nga gjykata, përmbledhje dhe krahasime të provave nëse ato bazohen në prova të pranueshme, si dhe zmadhim të ekzemplarëve të tyre për t'i demonstruar ose për t'i paraqitur si ilustrim në gjykatë.

Neni 379

Paditësi në fjalën e tij përfundimtare paraqet vlerësimin e tij për provat e shqyrtuara në shqyrtim gjyqësor, shpjegon konkluzionet e tij mbi faktet e rëndësishme për marrjen e vendimit, paraqet dhe arsyeton propozimin e tij për përgjegjësinë penale të të akzuarit, për dispozitat e Kodit të Përkohshëm Penal të cilat duhet zbatuar si dhe për rrethanat lehtësuese dhe rënduese që duhet të merren parasysh me rastin e caktimit të dënimit. Paditësi nuk mund të propozojë lartësinë e dënimit, por mund të propozojë shqiptimin e vërejtjes gjyqësore ose ndonjë dënim alternativ nga neni 41 i Kodit të Përkohshëm Penal.

Neni 380

I dëmtuari ose përfaqësuesi i tij i autorizuar, në fjalën e tij përfundimtare mund të shpjegojë kërkesën e tij pasurore juridike dhe potencon provat që ndërlidhen me përgjegjësinë penale të të akzuarit.

Neni 381

- (1) Mbrojtësi ose i akuzuari në fjalën përfundimtare paraqet personalisht argumente për mbrojtjen tij dhe mund të komentojë pretendimet e prokurorit dhe të dëmtuarit.
- (2) Pasi mbrojtësi të ketë prezentuar argumentet për mbrojtjen, i akuzuari ka të drejtë të deklarohet personalisht nëse pajtohet me mbrojtjen e prezentuar nga mbrojtësi i tij dhe mbrojtjen e tillë ta plotësojë.
- (3) Paditësi dhe i dëmtuari kanë të drejtë të përgjigjen në mbrojtje, kurse mbrojtësi apo i akuzuari kanë të drejtë që këto përgjigje t'i komentojnë.
- (4) Fjalën e fundit gjithmonë e merr i akuzuari.

Neni 382

- (1) Paraqitja e fjalës përfundimtare nga palët nuk mund të kufizohet në kohë.
- (2) Kryetari i trupit gjykues, pasi të ketë bërë vërejtje paraprake, mund të ndërpresë personin i cili në fjalën e tij përfundimtare fyen rendin publik dhe moralin, fyen personin tjetër, përsërit ose jep shpjegime të gjata të cilat qartazi nuk ndërlidhen me çështjen. Në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor shënohet koha dhe arsyeja e ndërprerjes së fjalës përfundimtare.
- (3) Kur akuzën e përfaqësojnë disa persona ose mbrojtjen e përfaqësojnë disa mbrojtës, ata nuk përsërisin argumente të njëjta. Përfaqësuesit e ndjekjes dhe të mbrojtjes, me marrëveshje reciproke zgjedhin çështjet për të cilat do të flasin.
- (4) Pas prezentimit të fjalës përfundimtare nga të gjithë, kryetari i trupit gjykues pyet nëse ka edhe ndonjë deklaratë tjetër.

Neni 383

- (1) Kur pas përfundimit të fjalës përfundimtare të palëve, trupi gjykues nuk çmon se duhet marrë prova të tjera, kryetari i trupit gjykues shpall shqyrtimin gjyqësor të përfunduar.
- (2) Pas kësaj, trupi gjykues tërhiqet për këshillim dhe votim për marrjen e aktgjykimit.

Neni 384

- (1) Trupi gjykues me aktvendim e hudh aktakuzën kur:
 - 1) Procedura është zbatuar pa kërkesën e paditësit të autorizuar;
 - 2) Ka munguar propozimi i kërkuar i të dëmtuarit ose leja e organit publik kompetent apo nëse organi publik kompetent e ka tërhequr lejen ose

- 3) Ekzistojnë rrethana të tjera të cilat përkohësisht e pengojnë ndjekjen.
- (2) Aktvendimin mbi hüdhen e aktakuzës mund ta merr trupi gjykues edhe pas caktimit të shqyrtimi gjyqësor.

KAPITULLI XXXV: AKTGJYKIMI

1. MARRJA E AKTGJYKIMIT

Neni 385

- (1) Nëse gjykata gjatë shqyrtimit nuk konsideron se përsëri duhet hapur shqyrtimin gjyqësor për plotësimin e procedurës ose për sqarimin e ndonje çështjeje konkrete, atëherë e merr aktgjykimin.
- (2) Aktgjykimi merret dhe shpallet në emër të popullit.

Neni 386

- (1) Aktgjykimi mund t'i referohet vetëm personit të akuzuar dhe vetëm veprës që është objekt i akuzës të përfshirë në aktakuzën e paraqitur fillimisht, të ndryshuar ose të zgjeruar në shqyrtimin gjyqësor.
- (2) Gjkata nuk detyrohet me propozimet e paditësit lidhur me kualifikimin ligjor të veprës.
- (3) Gjkata nuk detyrohet me marrëveshje ndërmjet prokurorit publik dhe mbrojtjes lidhur me ndryshimin e akuzës ose pranimin e fajit.

Neni 387

- (1) Gjkata e bazon aktgjykimin vetëm në faktet dhe në provat e proceduara në shqyrtimin gjyqësor.
- (2) Gjkata detyrohet që me ndërgjegje të vlerësojë çdo provë një nga një dhe në lidhje me provat e tjera dhe në bazë të vlerësimit të tillë të nxjerrë përfundim nëse fakti konkret është provuar.

2. LLOJET E AKTGJYKIMIT

Neni 388

- (1) Me aktgjykim ose refuzohet akuza, ose i akuzuari lirohet nga akuza, ose shpallet fajtor.

(2) Kur akuza përfshin disa vepra penale, në aktgjykim shënohet se a është refuzuar akuza dhe për cilën vepër, se i akuzuari lirohet ose se ai shpallet fajtor.

Neni 389

Gjykata merr aktgjykim me të cilin akuza refuzohet kur:

- 1) Paditësi është tërhequr nga akuza nga hapja deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor;
- 2) I dëmtuari tërhiqet nga propozimi;
- 3) I akuzuari për të njëjtën vepër është gjykuar me vendim të formës së prerë, është liruar nga akuza ose procedura kundër tij është pushuar me aktvendim të formës së prerë ose
- 4) Ka kaluar afati i parashkrimit dhe vepra përfshihet në amnisti o falje, ose kur ekzistojnë rrethana të tjera që përjashtojnë ndjekjen penale.

Neni 390

Gjykata merr aktgjykim me të cilin i akuzuari lirohet nga akuza nëse:

- 1) Vepra me të cilën i akuzuari akuzohet nuk përbën vepër penale;
- 2) Ka rrethana që përjashtojnë përgjegjësinë penale ose
- 3) Nuk është provuar se i akuzuari ka kryer veprën penale me të cilën akuzohet.

Neni 391

(1) Gjykata, në aktgjykimin me të cilin të akuzuarin e shpall fajtor shënon:

- 1) Për cilën vepër shpallet fajtor së bashku me faktet dhe rrethanat që përbëjnë figurën e veprës penale si dhe faktet dhe rrethanat nga të cilat varet zbatimi i dispozitës përkatëse të Kodit Penal;
- 2) Emërtimin ligjor të veprës penale dhe dispozitat e ligjit penal të zbatuara gjatë marrjes së aktgjykimit;
- 3) Dënimin e shqiptuar të akuzuarit duke përfshirë edhe dënimin alternativ nga neni 41 i Kodit të Përkohshëm Penal ose heqjen e dënimit;
- 4) Urdhrin për shqiptimin e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitimin e kryerësve të varur nga droga dhe alkooli ose për konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale;

- 5) Vendimin për llogaritjen e paraburgimit ose dënimit të mëparshëm të vuajtur në lartësinë e dënimit dhe
 - 6) Vendimin për shpenzimet e procedurës penale, për kërkesën pasurore juridike si dhe përcaktimin se a duhet shpallur aktgjykimin e formës së prerë në shtyp, në radio dhe në televizion.
- (2) Kur i akuzuari dënohet me gjobë, në aktgjykim shënohet afati kur duhet paguar gjoba dhe mënyra e zëvendësimit të gjobës kur gjoba forcërisht nuk mund të arkëtohet.

3. SHPALLJA E AKTGJYKIMIT

Neni 392

- (1) Pasi gjykata merr aktgjykimin, kryetari i trupit gjykues e shpall menjëherë. Kur gjykata nuk ka mundësi që në të njëjtën ditë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor të merr aktgjykimin, shpalljen e aktgjykimit e shtyn më së shumti tri ditë dhe e cakton kohën dhe vendin e shpalljes së aktgjykimit.
- (2) Kryetari i trupit gjykues në prani të palëve, të përfaqësuesëve të tyre ligjorë, të përfaqësuesve të autorizuar dhe të mbrojtësit lexon në seancë të hapur dispozitivin dhe shkurtimisht prezenton arsyet e aktgjykimit.
- (3) Shpallja bëhet edhe kur pala, përfaqësuesi ligjor, përfaqësuesi i autorizuar ose mbrojtësi nuk janë të pranishëm. Trupi gjykues mund të urdhërojë që të akuzuarit i cili nuk është i pranishëm t'ia komunikojë gojarisht aktgjykimin kryetari i trupit gjykues ose t'i dërgohet me shkrim aktgjykimi.
- (4) Kur publiku është përjashtuar nga shqyrtimi gjyqësor, dispozitivi i aktgjykimit gjithmonë lexohet në seancë të hapur. Trupi gjykues vendos se a do ta përjashtojë publikun me rastin e prezentimit të arsyeve të aktgjykimit dhe në ç'masë e përjashton.
- (5) Të gjithë të pranishmit e dëgjojnë leximin e dispozitivit të aktgjykimit duke qëndruar në këmbë.

Neni 393

- (1) Me rastin e marrjes së aktgjykimit me të cilin i akuzuari dënohet me burgim, trupi gjykues cakton paraburgim kur ekzistojnë kushtet nga neni 281, paragrafi 1 i këtij Kodi dhe heq paraburgimin nëse i akuzuari ndodhet në paraburgim kur pushojnë së ekzistuari shkaqet për të cilat është paraburgosur.
- (2) Trupi gjykues gjithmonë e heq paraburgimin dhe urdhëron lirin e të kuzuarit nëse:
- 1) Është liruar nga akuza;
 - 2) Është deklaruar fajtor, por është liruar nga dënimi;

- 3) Është dënuar vetëm më gjobë ose i është shqiptuar vërejtja gjyqësore;
 - 4) I është shqiptuar një nga dënimet alternative përveç dënimit gjysmëliri (neni 53 i Kodit të Përkohshëm Penal);
 - 5) Për shkak të llogaritjes së paraburgimit në lartësinë e dënimit ai e ka vuajtur dënimin ose
 - 6) Akuza është refuzuar, përveç në rastin kur është refuzuar për shkak të moskompetencës së gjykatës.
- (3) Paragrafi 1 i këtij neni zbatohet për caktimin ose heqjen e paraburgimit pas shpalljes së aktgjykimit derisa aktgjykimi të marrë formë të prerë. Vendimin lidhur me këtë e merr kolegji prej tre gjyqtarësh.
- (4) Para caktimit ose heqjes së paraburgimit nga paragrafi 1, 2 dhe 3 i këtij neni, kolegji së pari dëgjon mendimin e prokurorit publik, kur procedura fillohet me kërkesën e tij ose me kërkesën e të akuzuarit a të mbrojtësit të tij.
- (5) Kur i akuzuari gjendet në paraburgim dhe kolegji çmon se ende ekzistojnë shkaqet për të cilat ishte caktuar paraburgimi, ose ekzistojnë shkaqet nga paragrafi 1 i këtij neni, paraburgimin e vazhdon me aktvendim të posaçëm. Kolegji, gjithashtu, me aktvendim të posaçëm e cakton ose e heq paraburgimin. Ankesa kundër aktvendimit nuk e pezullon ekzekutimin e aktvendimit.
- (6) Paraburgimi i caktuar ose i vazhduar sipas dispozitave të paragrafëve 1 deri 5 të këtij neni mund të zgjasë derisa aktgjykimi të marrë formë të prerë, por jo më shumë se koha e dënimit të shqiptuar në aktgjykimin e shkallës së parë.
- (7) I akuzuari i dënuar me burgim i cili gjendet në paraburgim, me kërkesën e tij mund të transferohet me aktvendim të kryetarit të trupit gjykues në institucion për vuajtjen e dënimit para se aktgjykimi të marrë formë të prerë.

Neni 394

- (1) Pas shpalljes së aktgjykimit kryetari i trupit gjykues i udhëzon palët për të drejtën në ankesë dhe për detyrimin për ta paralajmëruar ankesën. Udhëzimi shënohet në procesverbal të shqyrtimit gjyqësor.
- (2) Kur shqiptohet dënim alternativ nga neni 41 i Kodit të Përkohshëm Penal, kryetari i trupit gjykues paralajmëron të akuzuarin për rëndësinë e dënimit dhe kushtet të cilat duhet respektuar.
- (3) Kryetari i trupit gjykues përkujton palët për detyrimet e tyre që, deri në përfundim të procedurës, të njoftojnë gjykatën për çdo ndryshim të adresës.

4. PËRPILIMI DHE DORËZIMI I AKTGJYKIMIT

Neni 395

(1) Aktgjykimi i shpallur duhet të përpilohet me shkrim brenda pesëmbëdhjetë ditë nga shpallja e tij kur i akuzuari gjendet në paraburgim, ndërsa brenda tridhjetë ditë në raste të tjera. Kur aktgjykimi nuk përpilohet brenda këtij afati, kryetari i trupit gjykues e informon kryetarin e gjykatës për arsyet e mospërpilimit. Kryetari i gjykatës ndërmerr masat e nevojshme për përpilim sa më të shpejtë të aktgjykimit, por jo më vonë se tridhjetë ditë nga shpallja e tij nëse i akuzuari ndodhet në paraburgim dhe katërdhjetë e pesë ditë në raste të tjera.

(2) Aktgjykimin e nënshkruajnë kryetari i trupit gjykues dhe procesmbajtësi. Kur trupi gjykues përbëhet nga dy gjyqtarë dhe tre gjyqtarë laikë (neni 24, paragrafi 1 i këtij Kodi) gjyqtari i dytë i trupit gjykues gjithashtu e nënshkruan aktgjykimin.

(3) Kopja e vërtetuar e aktgjykimit i dërgohet paditësit. Aktgjykimi i dërgohet të akuzuarit dhe mbrojtësit të tij në pajtim me nenin 127 të këtij Kodi. Kur i akuzuari gjendet në paraburgim, kopjet e vërtetuara dërgohen brenda afateve të parapara nga paragrafi 1 i këtij neni.

(4) Të akuzuarit, të dëmtuarit, paditësit privat dhe paditësit subsidiar së bashku me aktgjykim u dërgohet edhe udhëzimi për të drejtën në ankesë.

(5) Kopja e vërtetuar e aktgjykimit së bashku me udhëzimin për të drejtën në ankesë i dërgohet të dëmtuarit, nëse ai ka të drejtë ankese, personit të cilit i është marrë sendi me aktgjykim (neni 60, paragrafi 2 i Kodit të Përkohshëm Penal) si dhe personit juridik të cilit i është konfiskuar dobia pasurore e fituar me vepër penale. Të dëmtuarit i cili nuk ka të drejtë ankese, aktgjykimi i dërgohet sipas nenit 63, paragrafi 2 i këtij Kodi, duke e udhëzuar për të drejtën e tij që të kërkojë kthim në gjendje të mëparshme. Me kërkesën e tij, aktgjykimi i formës së prerë i dërgohet edhe të dëmtuarit.

(6) Kur gjykata gjatë zbatimit të dispozitave për caktimin e dënimit unik për vepra penale të njëkohshme shqipton dënim duke i marrë parasysh edhe aktgjykimet që i kanë shqiptuar gjykatat tjera, atyre gjykatave u dërgon kopje të vërtetuara të aktgjykimit të formës së prerë.

Neni 396

(1) Aktgjykimi i përpiluar me shkrim duhet të jetë në përputhje me aktgjykimin e shpallur. Aktgjykimi përfshin hyrjen, dispozitivin dhe arsyetimin.

(2) Hyrja e aktgjykimit përfshin: shënimin se aktgjykimi merret në emër të popullit, emrin e gjykatës, emrin dhe mbiemrin e kryetarit dhe të anëtarëve të trupit gjykues dhe të procesmbajtësit, emrin dhe mbiemrin e të akuzuarit, veprën penale për të cilën është akuzuar dhe nëse ka qenë i pranishëm në shqyrtimin gjyqësor, ditën e shqyrtimit gjyqësor nëse shqyrtimi gjyqësor ka qenë i hapur, emrin dhe mbiemrin e paditësit, mbrojtësit, përfaqësuesit ligjor dhe të përfaqësuesit të autorizuar të cilët kanë qenë të pranishëm në shqyrtimin gjyqësor dhe ditën e shpalljes së aktgjykimit të shqiptuar.

(3) Dispozitivi i aktgjykimit përfshin të dhënat personale të të akuzuarit (neni 233, paragrafi 1 i këtij Kodi) dhe vendimin me të cilin i akuzuari shpallet fajtor për vepër penale për të cilën akuzohet, ose me të cilin lirohet nga akuza për atë vepër apo me të cilin refuzohet aktakuza.

(4) Kur i akuzuari është dënuar, dispozitivi i aktgjykimit përfshin të gjitha të dhënat e nevojshme të parapara në nenin 391 të këtij Kodi, ndërsa kur ai është liruar nga akuza ose akuza është refuzuar, dispozitivi i aktgjykimit përfshin përshkrimin e veprës për të cilën është akuzuar dhe vendimin për shpenzimet e procedurës penale me kërkesën pasurore juridike nëse një kërkesë e tillë është paraqitur.

(5) Në rastin e gjykimit të njëkohshëm të veprave penale, gjykata në dispozitivin e aktgjykimit shënon dënimet e shqiptuara për secilën vepër penale, e pastaj dënimin që është dhënë për të gjitha veprat në bashkim.

(6) Gjykata në arsyetimin e aktgjykimit paraqet arsyet për çdo pikë të aktgjykimit.

(7) Gjykata paraqet qartë dhe në mënyrë të plotë se cilat fakte dhe për çfarë arsyesh i konsideron të vërtetuara apo të pavërtetuara, si dhe arsyet për këtë. Gjykata gjithashtu në mënyrë të veçantë vlerëson saktësinë e provave kundërhënëse, arsyet e mosmiratimit të propozimit konkret të palëve, si dhe arsyet në të cilat është bazuar me rastin e zgjidhjes së çështjeve juridike, veçanërisht me rastin e vërtetimit të ekzistimit të veprës penale dhe përgjegjësisë penale të të akuzuarit, si dhe me rastin e zbatimit të dispozitave të caktuara të ligjit penal ndaj të akuzuarit dhe veprës së tij.

(8) Kur i akuzuari dënohet me burgim, arsyetimi përfshin rrethanat të cilat gjykata i ka marrë parasysh me rastin e caktimit të dënimit. Gjykata veçanërisht arsyeton se në cilat shkaqe është bazuar kur ka konstatuar se ka të bëjë veçanërisht me rast të rëndë dhe se duhet shqiptuar dënim më të rëndë nga ai i paraparë (neni 70 i Kodit të Përkohshëm Penal), ose ka konstatuar se është e nevojshme të ulë apo të heqë dënimin, të shqiptojë dënim alternativ ose masën për trajtim të detyruar rehabilitimi ose të konfiskohet dobia pasurore e fituar me vepër penale.

(9) Kur i akuzuari lirohet nga akuza, në arsyetim veçanërisht shënohet arsyeja e paraparë në nenin 390 të këtij Kodi sipas së cilës ka vepruar.

(10) Në arsyetimin e aktgjykimit me të cilin refuzohet akuza, gjykata nuk e vlerëson çështjen kryesore, por kufizohet vetëm në arsyet e refuzimit të akuzës.

Neni 397

(1) Gabimet në emra dhe numra, gabimet tjera në shkrim dhe llogaritje, parregullsitë në mënyrën e përpilimit të aktgjykimit me shkrim dhe mospërputhja e aktgjykimit origjinal me kopjet, me kërkesë të palëve, të mbrojtësit ose sipas detyrës zyrtare përmirësohen nga kryetari i trupit gjykues me aktvendim të posaçëm.

(2) Kur të dhënat nga neni 391, paragrafi 1, nënparagrafët 1 deri në 4 dhe nënpargrafi 6 i këtij Kodi në aktgjykimin e përpiluar me shkrim ndryshojnë nga origjinali, aktvendimi për përmirësim u dërgohet personave nga neni 395 i këtij Kodi. Në rastin e tillë, afati i ankesës kundër aktgjykimit ec nga dita e dorëzimit të aktvendimit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë e posaçme.

PJESA E PESTË: PROCEDURA PËR MJETET JURIDIKE**KAPITULLI XXXVI: ANKESA KUNDËR AKTGJYKIMIT TË GJYKATËS SË SHKALLËS SË PARË****1. E DREJTA NË ANKESE****Neni 398**

- (1) Kundër aktgjykimit të marrë në shkallë të parë, ankesë mund të paraqesin personat e autorizuar brenda pesëmbdhjetë ditësh nga dita e dorëzimit të kopjes së aktgjykimit.
- (2) Ankesa e personit të autorizuar e paraqitur në afat e pezullon ekzekutimin e aktgjykimit.

Neni 399

- (1) Ankesë mund të paraqesin palët, mbrojtësi, përfaqësuesi ligjor i të akuzuarit dhe i dëmtuari.
- (2) Prokurori publik mund të paraqesë ankesë në dëm dhe në dobi të të akuzuarit.
- (3) I dëmtuari mund të ushtrojë ankesë ndaj aktgjykimit vetëm për vendimin e gjykatës lidhur me sanksionet penale për veprat penale kundër jetës dhe trupit, kundër integritetit seksual, kundër sigurimit të trafikut publik dhe për shpenzimet e procedurës penale. Por, nëse prokurori publik ka ndërmarrë ndjekjen nga paditësi subsidiar (neni 65, paragrafi 2 i këtij Kodi), i dëmtuari mund të paraqesë ankesë për të gjitha arsyet për të cilat mund të ushtrohet ankesë ndaj aktgjykimit (neni 402 i këtij Kodi).
- (4) Ankesë mund të paraqesë edhe personi, pasuria e të cilit është konfiskuar (neni 60, paragrafi 2 i Kodit të Përkohshëm Penal) ose nga i cili është konfiskuar dobia pasurore e fituar me vepër penale (neni 83 paragrafi 2 i Kodit të Përkohshëm Penal) si dhe personi juridik, pasuria e të cilit është konfiskuar (neni 85 i Kodit të Përkohshëm Penal).
- (5) Mbrojtësi mund të paraqesë ankesë edhe pa autorizim të posaçëm të të akuzuarit, por jo kundër vullnetit të tij, përveç kur të akuzuarit i është shqiptuar dënim me burgim afatgjatë.

Neni 400

- (1) Personat me të drejtë ankese (neni 399 i këtij Kodi) detyrohen ta paralajmërojnë ankesën. Ata ankesën mund të paralajmërojnë menjëherë pas shpalljes së aktgjykimit ose pas udhëzimit mbi të drejtën në ankesë (neni 394, paragrafi 1 i këtij Kodi), por jo më vonë se tetë ditë nga dita e shpalljes së aktgjykimit.
- (2) Kur personi me të drejtë ankese nuk e paralajmëron ankesën brenda afatit të paraparë ligjor, konsiderohet se ai ka hequr dorë nga e drejta në ankesë, përveç në rastin nga paragrafi 4 i këtij neni.

- (3) Kur askush nga personat me të drejtë ankese (neni 399 i këtij Kodi) nuk paralajmëron ankesë, nuk është e nevojshme që aktgjykimi i përpiluar me shkrim të përfshijë arsyetimin. Në rastin e të tillë nuk është i nevojshëm as përshkrimi i audioincizimit të shqyrtimit gjyqësor.
- (4) Kur i akuzuari dënohet me burgim dhe nuk paralajmëron ankesë, aktgjykimi i shkruar duhet të përfshijë arsyetimin dhe duhet bërë transkribimin e audioincizimit.
- (5) Derisa gjykata e shkallës së dytë të merr vendim, ankuesi mund të tërheqë ankesën. Tërheqja e ankesës nuk mund të revokohet.

2. PËRMBAJTJA E ANKESËS

Neni 401

- (1) Ankesa përmban:
- 1) Të dhënë mbi aktgjykimin i cili ankimohet;
 - 2) Arsyet e kundërshtimit të aktgjykimit (neni 402 i këtij Kodi);
 - 3) Arsyetimin e ankesës;
 - 4) Propozimin për anulim të tërësishëm apo të pjesërisht të aktgjykimit ose për ndryshim të tij dhe
 - 5) Nënshkrimin e ankuesit.
- (2) Kur ankesën e paraqet i akuzuari, i dëmtuari, paditësi subsidiar ose paditësi privat i cili nuk ka përfaqësues të autorizuar dhe ankesa nuk është përpiluar në pajtim me dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, gjykata e shkallës së parë kërkon nga ankuesi që në afat të caktuar të ndryshojë ankesën me parashitësën me shkrim ose me gojë të cilën duhet shënuar në procesverbal të gjykatës. Nëse ankuesi nuk e përmbush kërkesën e tillë, ndërsa ankesa nuk përfshin informatat nga paragrafi 1, nënparagrafët 2, 3 dhe 5 të këtij neni, gjykata e hudh ankesën. Kur ankesa nuk përmban informatat nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 i këtij neni, gjykata e hudh vetëm kur nuk mund të konstatohet se cilit aktgjykim i referohet. Kur ankesa paraqitet në dobi të të akuzuarit dhe mund të konstatohet se cilit aktgjykim i referohet, gjykata ia dërgon gjykatës së shkallës së dytë. Kur nuk mund të përcaktohet aktgjykimi të cilit i referohet ankesa, gjykata e hudh ankesën.
- (3) Kur ankesën e paraqet i dëmtuari, paditësi subsidiar ose paditësi privat, i cili ka përfaqësues të autorizuar ose prokurori publik dhe ankesa nuk i përfshin informatat nga paragrafi 1, nënparagrafët 2, 3 dhe 5 të këtij neni, ose kur ankesa nuk i përfshin informatat nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 i këtij neni dhe nuk mund të konstatohet se cilit aktgjykim i referohet, gjykata e hudh ankesën e tillë.
- (4) Në ankesë mund të paraqiten fakte dhe prova të reja, por ankuesi detyrohet të arsyetojë përse ato nuk i ka paraqitur më parë. Kur ankuesi thirret në fakte të reja, ai detyrohet të paraqesë prova me të cilat këto fakte mund të provohen, e kur u referohet provave të reja, detyrohet të paraqesë faktet që ai synon t'i vërtetojë me to.

3. ARSYET E USHTRIMIT TË ANKESËS NDAJ AKTGJYKIMIT

Neni 402

- (1) Ndaj aktgjykimit mund të ushtrohet ankesë:
- 1) Për shkak të shkeljes esenciale të dispozitave të procedurës penale;
 - 2) Për shkak të shkeljes së ligjit penal;
 - 3) Për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike ose
 - 4) Për shkak të vendimit lidhur me sanksionet penale, konfiskimit të dobisë pasurore të fituar me vepër penale, shpenzimeve të procedurës penale, kërkesave pasurore juridike, si dhe për shkak të vendimit mbi publikimin e aktgjykimit.
- (2) Ndaj aktgjykimit nuk mund të ushtrohet ankesë për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike kur i akuzuari ka pranuar fajësinë për të gjitha pikat e aktakuzës dhe trupi gjykues është pajtuar me pohimin e tillë (neni 358 i këtij Kodi).

Neni 403

- (1) Shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale konsiderohet nëse:
- 1) Përbërja e gjykatës nuk ka qenë në pajtim me ligjin ose kur në marrjen e aktgjykimit ka marrë pjesë gjyqtari ose gjyqtari laik i cili nuk ka qenë i pranishëm në shqyrtimin gjyqësor, ose kur me vendim të formës së prerë është përjashtuar nga gjykimi;
 - 2) Në shqyrtim gjyqësor ka marrë pjesë gjyqtari ose gjyqtari laik i cili është dashur të përjashtohet (neni 40, paragrafët 1 dhe 2 të këtij Kodi);
 - 3) Shqyrtimi gjyqësor është mbajtur pa personat, prania e të cilëve në shqyrtim gjyqësor kërkohet me ligj, ose kur të akuzuarit, mbrojtësit, paditësit subsidiar ose paditësit privat, pavarësisht nga kërkesa e tij, i është mohuar përdorimi i gjuhës së vet në shqyrtim gjyqësor dhe përcjellja e zbatimit të shqyrtimit gjyqësor në gjuhën e tij (neni 15 i këtij Kodi);
 - 4) Publiku është përjashtuar nga shqyrtimi gjyqësor në kundërshtim me ligjin;
 - 5) Gjykata ka shkelur dispozitat e procedurës penale lidhur me çështjen nëse ekziston akuza e paditësit të autorizuar, propozimi i të dëmtuarit ose leja e organit publik kompetent;
 - 6) Aktgjykimin e ka marrë gjykata e cila nuk ka pasur kompetencë lëndore për gjykimin e çështjes ose kur gjykata gabimisht ka refuzuar akuzën për shkak të moskompetencës lëndore;
 - 7) Gjykata me aktgjykim nuk e ka gjykuar plotësisht lëndën e akuzës;

- 8) Aktgjykimi bazohet në provë të papranueshme;
 - 9) I akuzuari i thirrur të deklarohej mbi fajësinë nuk e ka pranuar fajësinë për tërë akuzën ose ndonjë pikë të saj dhe është marrë në pyetje para prezentimit të provave;
 - 10) Aktgjykimi ka tejkaluar akuzën (neni 386, paragrafi 1 i këtij Kodi);
 - 11) Me aktgjykim është shkelur dispozita e nenit 417 të këtij Kodi ose
 - 12) Dispozitivi i aktgjykimit është i pakuptueshëm, kundërthënës në brendinë e tij ose me arsyet e aktgjykimit, kur aktgjykimi nuk përfshin arsyetimin ose në të nuk janë paraqitur arsyet lidhur me faktet vendimtare, kur arsyet janë plotësisht të paqarta ose kundërthënëse në masë të konsiderueshme, kur për faktet vendimtare ka kundërthënie të konsiderueshme ndërmjet asaj që paraqitet në arsyetimin e aktgjykimit lidhur me përmbajtjen e shkresave ose të procesverbaleve për deklaratimet e dhëna në procedurë dhe vetë këtyre shkresave dhe procesverbaleve.
- (2) Shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale konsiderohet edhe kur gjykata gjatë kohës së përgatitjes së shqyrtimit gjyqësor, duke përfshirë procedurën paraprake, gjykatën, prokurorin publik dhe policinë nëse:

- 1) Nuk është zbatuar ndonjë dispozitë e këtij Kodi ose është zbatuar gabimisht ose
- 2) Janë shkelur të drejtat e mbrojtjes;

dhe kjo ka ndikuar ose ka mund të ndikojë në marrjen e aktgjykimit të ligjshëm dhe të rregullt.

Neni 404

Shkelje e ligjit penal ekziston kur ligji penal është shkelur në çështjet:

- 1) Nëse vepra për të cilën i akuzuari ndiqet është vepër penale;
- 2) Nëse ekzistojnë rrethana që përjashtojnë përgjegjësinë penale;
- 3) Nëse ekzistojnë rrethana që përjashtojnë ndjekjen penale, e sidomos nëse ndjekja penale është parashkruar ose është përjashtuar për shkak të amnistisë a faljes, ose më parë është gjykuar me aktgjykim të formës së prerë;
- 4) Nëse lidhur me veprën e gjykuar penale është zbatuar ligji i cili nuk mund të zbatohet;

- 5) Nëse në marrjen e vendimit për dënim, dënim alternativ, vërejtje gjyqësore ose në marrjen e vendimit për masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim apo për konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale gjykata ka tejkaluar kompetencat ligjore ose
- 6) Nëse janë shkelur dispozitat mbi llogaritjen e paraburgimit dhe të dënimit të vuajtur.

Neni 405

- (1) Aktgjykimi mund të kundërshtohet për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike.
- (2) Vërtetim i gabuar i gjendjes faktike ekziston kur gjykata ka vërtetuar gabimisht ndonjë fakt të rëndësishëm apo kur përmbajtja e dokumentit, procesverbalit mbi provat e shqyrtuara ose të incizimit teknik vënë në pikëpyetje saktësinë ose besnikërinë e vërtetimit të fakteve të rëndësishme.
- (3) Vërtetimi jo i plotë i gjendjes faktike ekziston kur gjykata nuk ka vërtetuar ndonjë fakt të rëndësishëm.

Neni 406

- (1) Ndaj aktgjykimit mund të ushtrohet ankesë lidhur me vendimin mbi shqiptimin e dënimit ose vërejtjes gjyqësore kur gjykata, duke pasur parasysh rrethanat që ndikojnë në vërejtjen gjyqësore ose në lartësinë e dënimit, përkundër mostejkalimit të kompetencave ligjore (neni 404, nënparagrafi 5 i këtij Kodi) nuk e ka caktuar drejt dënimin ose vërejtjen gjyqësore. Ndaj aktgjykimit gjithashtu mund të ushtrohet ankesë kur gjykata ka zbatuar ose nuk ka zbatuar dispozitat për zbutjen ose heqjen e dënimit apo të vërejtjes gjyqësore, përkundër ekzistimit të bazës ligjore për këtë.
- (2) Vendimi për masën e trajtimit të detyrueshëm rehabilitues të personave të varur nga droga ose alkooli ose për konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale mund të kundërshtohet kur gjykata, përkundër faktit se nuk ka bërë shkelje të nenit 404, nënparagrafi 5 i këtij Kodi, ka marrë vendim jo të drejtë ose nuk e ka shqiptuar masën e rehabilitimit të detyrueshëm për personat e varur nga droga ose alkooli ose masën për konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale, përkundër ekzistimit të bazës ligjore për këtë.
- (3) Ndaj vendimit mbi shpenzimet e procedurës mund të ushtrohet ankesë kur gjykata për shpenzimet e tilla ka vendosur në mënyrë jo të drejtë ose në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi.
- (4) Ndaj vendimit mbi kërkesën pasurore juridike dhe vendimi mbi shpalljen e aktgjykimit nëpërmjet shtypit, radios ose televizionit mund të ushtrohet ankesë kur gjykata për çështjet e tilla ka marrë vendim në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi.

4. PROCEDURA E ANKIMIT

Neni 407

- (1) Ankesa i paraqitet gjykatës e cila ka marrë aktgjykimin në shkallën e parë në kopje të mjaftueshme për gjykatën, për palën kundërshtare dhe për mbrojtësin për të dhënë përgjigje në ankesë.
- (2) Ankesa e paraqitur jashtë afatit (neni 421 i këtij Kodi) ose ankesa e palejueshme (neni 422 i këtij Kodi) me aktvendim hudhet nga kryetari i trupit gjykues i gjykatës së shkallës së parë.

Neni 408

Gjykata e shkallës së parë ia dërgon një kopje të ankesës palës kundërshtare (nenet 127 dhe 128 të këtij Kodi), e cila brenda tetë ditësh nga dita e pranimi mund t'i paraqesë gjykatës përgjigje në ankesë. Gjykata e shkallës së parë ia dërgon gjykatës së shkallës së dytë ankesën, përgjigjen në ankesë dhe të gjitha shkresat e lëndës.

Neni 409

- (1) Kur gjykata e shkallës së dytë pranon lëndën me ankesë, ato ia dorëzon gjyqtarit raportues të caktuar sipas orarit të gjykatës. Kur çështja ka të bëjë me vepër penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare, gjyqtari raportues ia dërgon lëndën prokurorit publik kompetent, i cili e shqyrton dhe pa vonesë ia kthen gjykatës.
- (2) Me rastin e kthimit të lëndës, prokurori publik mund të paraqesë propozim ose të deklarojë se atë do ta paraqesë në seancën e kolegjit të apelit.
- (3) Kur prokurori publik e kthen lëndën, kryetari i kolegjit të apelit cakton seancën e kolegjit.
- (4) Gjyqtari raportues, sipas nevojës, mund të kërkojë nga gjykata e shkallës së parë raport për shkeljen e dispozitave të procedurës penale, e nëpërmjet kësaj gjykate ose në ndonjë mënyrë tjetër të vërtetojë pohimet e ankesës lidhur me provat dhe faktet e reja ose ai siguron raportet dhe dokumentet e nevojshme nga agjenci ose nga persona të tjerë juridikë.

Neni 410

- (1) Kur vepra penale ndiqet sipas detyrës zyrtare, njoftimi për seancën e kolegjit i dërgohet prokurorit publik kompetent, të akuzuarit dhe mbrojtësit të tij. Paditësit subsidiar ose paditësit privat i dërgohet njoftimi vetëm nëse këtë e kërkojnë në ankesë ose në përgjigje të ankesës.
- (2) Në qoftë se i akuzuari i cili gjendet në paraburgim ose në vuajtje të dënimit dëshiron të merr pjesë në seancë, pjesëmarrja i mundësohet atij.
- (3) Seanca e kolegjit fillon me raportim të gjyqtarit raportues mbi faktet. Kolegji mund të kërkojë nga palët dhe mbrojtësi që prezantojnë në seancë sqarime të nevojshme lidhur me pretendimet e tyre në ankesë. Palët dhe mbrojtësi mund të propozojnë që për plotësim të raportit të lexohet ndonjë shkresë dhe mund të japin shpjegime të nevojshme për qëndrimet e tyre në ankesë apo përgjigje në ankesë pa përsëritur përmbajtjen e raportit.
- (4) Mosardhja e palëve të thirrur me rregull nuk pengon mbajtjen e seancës së kolegjit. Kur i akuzuari nuk e ka njoftuar gjykatën për ndërrimin e adresës ose të vendqëndrimit, seanca e kolegjit mund të mbahet edhe pa njoftimin e të akuzuarit.
- (5) Publiku mund të përjashtohet nga seanca e kolegjit që mbahet me prani të palëve vetëm nën kushtet e parapara me këtë kod (nenet 329 deri te 331 i këtij Kodi).
- (6) Procesverbali i seancës i bashkëngjitet shkresave të gjykatës së shkallës së parë dhe të shkallës së dytë.
- (7) Aktvendimet nga nenet 421 dhe 422 të këtij Kodi mund të merren edhe pa njoftimin e palëve për seancën e kolegjit.

Neni 411

- (1) Gjykata e shkallës së dytë merr vendim në seancë të kolegjit ose në shqyrtim.
- (2) Gjykata e shkallës së dytë në seancë të kolegjit vendos nëse do ta mbajë shqyrtimin.

Neni 412

- (1) Shqyrtimi para gjykatës së shkallës së dytë mbahet vetëm kur është e nevojshme që, për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, të merren prova të reja ose të përsëriten provat e marra më parë dhe kur ekzistojnë shkaqe të arsyeshme që lënda të mos i kthehet gjykatës së shkallës së parë në gjykim të sërishëm.
- (2) Në shqyrtim të gjykatës së shkallës së dytë thirren i akuzuari dhe mbrojtësi i tij, paditësi, i dëmtuari, përfaqësuesi ligjor dhe përfaqësuesi i autorizuar i të dëmtuarit, i paditësit subsidiar dhe i paditësit privat si dhe dëshmitarët dhe ekspertët të cilët gjykata me propozim të palëve apo sipas detyrës zyrtare vendos t'i pyesë.

(3) Në qoftë se i akuzuari gjendet në paraburgim ose në vuajtje të dënimit, kryetari i trupit gjykues i gjykatës së shkallës së dytë ndërmerr masa të nevojshme për të siguruar praninë e të akuzuarit në shqyrtim.

(4) Neni 340, paragrafi 2 i këtij Kodi nuk zbatohet në rastet kur paditësi subsidiar ose paditësi privat nuk paraqiten në shqyrtim të gjykatës së shkallës së dytë.

Neni 413

(1) Shqyrtimi i gjykatës së shkallës së dytë fillon me raportim të gjyqtarit raportues i cili paraqet gjendjen faktike pa dhënë mendimin e tij për bazueshmërinë e ankesës.

(2) Aktgjykimi ose pjesa e tij për të cilën është ushtruar ankesë dhe sipas nevojës edhe procesverbali i shqyrtimit gjyqësor lexohet me propozim ose sipas detyrës zyryare.

(3) Pas kësaj thirret ankuesi ta arsyetojë ankesën dhe pastaj pala kundërshtare që t'i përgjigjet. I akuzuari dhe mbrojtësi i tij gjithmonë e kanë fjalën të fundit.

(4) Palët dhe mbrojtësi gjatë shqyrtimit mund të paraqesin prova dhe fakte të reja.

(5) Paditësi, mbështetur në rezultatet e shqyrtimit, mund të tërhiqet tërësisht ose pjesërisht nga aktakuza ose ta ndryshojë atë në dobi të të akuzuarit. Kur prokurori publik tërhiqet nga aktakuza në tërësi, i dëmtuari gëzon të drejtat nga neni 63 i këtij Kodi.

Neni 414

Përveç rasteve kur në nenet 407 deri 413 të këtij Kodi është paraparë ndryshe, dispozitat për shqyrtim gjyqësor në gjykatën e shkallës së parë përshtatshmërisht zbatohen në procedurën e gjykatës së shkallës së dytë.

5. KUFIJTË E SHQYRTIMIT TË ANKESËS

Neni 415

(1) Gjykata e shkallës së dytë shqyrton aktgjykimin në pjesën për të cilën është ushtruar ankesë, por çdo herë sipas detyrës zyrtare shqyrton:

- 1) Nëse ekziston shkelje e dispozitave të procedurës penale nga neni 403, paragrafi 1, nënparagrafët 1, 2, 6 dhe 8 deri në 12 të këtij Kodi;
- 2) Nëse shqyrtimi gjyqësor është mbajtur në mungesë të të akuzuarit në kundërshtim me dispozitat e këtij Kodi;
- 3) Nëse në çështjen e mbrojtjes së detyrueshme është mbajtur shqyrtimi gjyqësor pa praninë e mbrojtësit dhe
- 4) Nëse në dëm të të akuzuarit është shkelur ligji penal (neni 404 i këtij Kodi).

(2) Nëse ankesa e paraqitur në dobi të të akuzuarit nuk përfshin të dhënat nga neni 401, paragrafi 1, nënparagrafi 2 dhe 3 i këtij Kodi, gjykata e shkallës së dytë kufizohet vetëm në shqyrtimin e shkeljeve nga paragrafi 1, nënparagrafët 1 deri në 4 të këtij neni dhe në shqyrtimin e vendimit për dënimin, caktimin e sanksionit penal dhe konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale (neni 406 i këtij Kodi).

Neni 416

Në ankesë ankuesi mund t'i referohet shkeljes së ligjit nga neni 403, paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij Kodi vetëm nëse nuk ka mundur të paralajmëroje shkeljen e tillë gjatë rrjedhës së shqyrtimit gjyqësor, ose nëse paralajmërimi i tij nuk është përfillur nga gjykata e shkallës së parë.

Neni 417

Në qoftë se është paraqitur ankesë vetëm në dobi të të akuzuarit, aktgjykimi përsa i përket vlerësimit juridik të veprës dhe sanksionit penal nuk mund të ndryshohet në dëm të tij.

Neni 418

Ankesa e paraqitur për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, ose për shkak të shkeljes së ligjit penal në dobi të të akuzuarit përfshin edhe ankesën kundër vendimit lidhur me dënimin, trajtimin e detyrueshëm për rehabilitim dhe marrjen e dobisë pasurore të fituar me vepër penale (neni 406 i këtij Kodi).

Neni 419

Kur me rastin e paraqitjes së ankesës së cilitdo të akuzuar, gjykata e shkallës së dytë çmon se arsyet për të cilat ka marrë vendim në dobi të të akuzuarit, e që nuk janë të natyrës personale, shkojnë në dobi edhe të ndonjërit nga të bashkakuzuarit i cili nuk ka paraqitur ankesë ose nuk e ka paraqitur në atë drejtim, vepron sipas detyrës zyrtare sikurse ankesa e tillë të ishte paraqitur nga i bashkakuzuari.

6. VENDIMET E GJYKATËS SË SHKALLËS SË DYTË LIDHUR ME ANKESËN**Neni 420**

(1) Gjkata e shkallës së dytë në seancë të kolegjit ose në bazë të shqyrtimit:

- 1) E hudh ankesën si të paafatshme ose të palejuar;
- 2) E refuzon ankesën si të pabazë dhe evërteton aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë;
- 3) E anulon aktgjykimin dhe çështjen ia kthen gjykatës së shkallës së parë për rigjykim dhe vendim ose
- 4) E ndryshon aktgjykimin e shkallës së parë.

(2) Gjkata e shkallës së dytë vendos për të gjitha ankesat kundër të njëjtit aktgjykim me një vendim.

(3) Vendimi i gjykatës së shkallës së dytë nënshkruhet nga të gjithë gjyqtarët e kolegjit, përveç vendimit të marrë sipas nenit 421 ose 422 të këtij Kodi. Një anëtar i kolegjit mund të jep mendim të ndarë, mospajtues ose pajtues për çështjet juridike ose faktike lidhur me ankesën të cilat i bashkëngjiten vendimit kryesor.

Neni 421

Gjkata e shkallës së dytë me aktvendim e hudh ankesën si të paafatshme kur konstaton se është paraqitur pas kalimit të afatit ligjor.

Neni 422

Gjkata e shkallës së dytë me aktvendim e hudh ankesën si të palejueshme kur konstaton se është paraqitur nga personi pa të drejtë ankese ose nga personi që ka hequr dorë nga ankesa, apo kur ankesa është tërhequr, ose kur ankesa e tërhequr paraqitet sërish apo ankesa sipas ligjit nuk është e lejuar.

Neni 423

Gjykata e shkallës së dytë me aktgjykim refuzon ankesën si të pabazë dhe vërteton aktgjykimin e shkallës së parë kur vërteton se nuk ekzistojnë shkaqet për të cilat është ushtruar ankesë ndaj aktgjykimit dhe nuk ka shkelje të ligjit sipas nenit 415, paragrafi 1 i këtij Kodi.

Neni 424

(1) Gjykata e shkallës së dytë, duke miratuar ankesën ose duke vepruar sipas detyrës zyrtare, me aktvendim anulon aktgjykimin e shkallës së parë dhe çështjen e kthen në rigjykim kur vërteton se ekziston shkelje esenciale e dispozitave të procedurës penale, përveç rasteve nga paragrafi 2 i këtij neni dhe nga neni 426, paragrafi 1 i këtij Kodi, si dhe kur vërteton se për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike duhet urdhëruar shqyrtim të ri gjyqësor në gjykatë të shkallës së parë.

(2) Kur ka shkelje esenciale të procedurës penale sipas ligjit nga neni 403, paragrafi 1, nënparagrafi 8 i këtij Kodi, aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë nuk anulohet kur anulimi vetëm nga ky shkak do të ishte në dëm të të akuzuarit.

(3) Gjykata e shkallës së dytë me aktvendim e anulon aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë edhe atëherë kur ndaj aktgjykimit nuk është ushtruar ankesë për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike nëse me rastin e vendosjes lidhur me ankesën shfaqet dyshim serioz mbi saktësinë e fakteve materiale të konstatuara në aktgjykim, për çka gjykata nxjerr përfundim se gjendja faktike është vërtetuar gabimisht ose në mënyrë jo të plotë në dëm të të akuzuarit.

(4) Kur arsye e vetme për anulim të aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë është vërtetimi i gabueshëm i gjendjes faktike dhe për vërtetim të drejtë të gjendjes faktike kërkohet vlerësim tjetër i fakteve të vërtetuara pa mbledhur prova të reja apo pa përsëritur provat e shqyrtuara, gjykata e shkallës së dytë nuk anulon aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë, por vepron sipas nenit 426 të këtij Kodi.

(5) Gjykata e shkallës së dytë mund të anulojë pjesërisht aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë kur pjesë të posaçme të aktgjykimit mund të veçohen pa ndonjë pasojë për gjykim të drejtë.

(6) Në qoftë se i akuzuari gjendet në paraburgim, gjykata e shkallës së dytë shqyrton nëse ende ekzistojnë shkaqet për paraburgim dhe vendos me aktvendim për vazhdimin ose heqjen e paraburgimit. Kundër këtij aktvendimi nuk lejohet ankesë.

Neni 425

Kur gjykata e shkallës së dytë me rastin e shqyrtimit të ankesës konstaton se ekzistojnë rrethanat nga neni 384, paragrafi 1 i këtij Kodi, e anulon aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë me aktvendim dhe e refuzon aktakuzën. Gjykata e shkallës së dytë vepron në mënyrë të njëjtë kur konstaton se gjykata e shkallës së parë nuk ka kompetencë lëndore për gjykimin e çështjes, përveç kur ankesa është paraqitur vetëm në dobi të të akuzuarit.

Neni 426

(1) Gjykata e shkallës së dytë, duke e aprovuar ankesën ose duke vepruar sipas detyrës zyrtare e ndryshon aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë me aktgjykim kur vërteton se faktet vendimtare në aktgjykimin e shkallës së parë janë vërtetuar drejt, porse duke marrë parasysh gjendjen e vërtetuar faktike sipas zbatimit të drejtë të ligjit është dashur të merret aktgjykim tjetër, e sipas rrethanave të rastit edhe në rast të shkeljeve nga neni 403, paragrafi 1, nënparagrafi 5, 10 dhe 11 i këtij Kodi.

(2) Kur gjykata e shkallës së dytë çmon se ekzistojnë kushte ligjore për shqiptimin e vërejtjes gjyqësore, e ndryshon aktgjykimin e shkallës së parë me aktvendim dhe shqipton vërejtjen gjyqësore.

(3) Kur për shkak të ndryshimit të aktgjykimit të shkallës së parë ka arsye për caktimin ose heqjen e paraburgimit nga neni 393, paragrafi 1 dhe 2 i këtij Kodi, për këtë gjykata e shkallës së dytë merr aktvendim të posaçëm kundër të cilit nuk lejohet ankesë.

Neni 427

(1) Në arsyetim të aktgjykimit apo të aktvendimit, gjykata e shkallës së dytë vlerëson deklaratat e ankesës dhe tregon shkeljet e ligjit të cilat i ka shqyrtuar sipas detyrës zyrtare.

(2) Kur aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë anulohet për shkak të shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale, në arsyetim shënohen dispozitat e shkelura dhe në çka konsistojnë shkeljet e tilla (neni 403 i këtij Kodi).

(3) Kur aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë anulohet për shkak të vërtetimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, në arsyetim shënohen të metat në vërtetimin e gjendjes faktike apo arsytet përse provat dhe faktet e reja janë të rëndësishme dhe me ndikim në marrjen e vendimit të drejtë.

Neni 428

(1) Gjykata e shkallës së dytë ia kthen të gjitha shkresat gjykatës së shkallës së parë në kopjer të mjaftueshme të vërtetuara të vendimit të saj për t'ua dërguar palëve dhe personave të tjerë të interesuar.

(2) Në qoftë se i akuzuari është në paraburgim, gjykata e shkallës së dytë ia dërgon vendimin dhe shkresat gjykatës së shkallës së parë jo më vonë se tre muaj nga dita e marrjes së shkresave nga kjo gjykatë.

Neni 429

(1) Gjykata e shkallës së parë të cilës i është dërguar lënda për gjykim procedon në bazë të aktakuzës së mëparshme. Kur aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë anulohet pjesërisht, gjykata merr për bazë atë pjesë të akuzës që ka të bëjë me pjesën e anuluar të aktgjykimit.

(2) Në shqyrtim të ri gjyqësor palët kanë të drejtë të prezantojnë fakte dhe prova të reja.

(3) Gjykata e shkallës së parë ndërmerr të gjitha veprimet procedurale dhe shqyrton të gjitha çështjet kontestuese të theksuara në vendimin e gjykatës së shkallës së dytë.

(4) Me rastin e marrjes së aktgjykimit të ri, gjykata e shkallës së parë detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 417 të këtij Kodi.

(5) Në qoftë se i akuzuari është në paraburgim, kolegji i gjykatës së shkallës së parë procedon sipas nenit 287, paragrafi 2 i këtij Kodi.

KAPITULLI XXXVII: ANKESA KUNDËR AKTGJYKIMIT TE GJYKATËS SË SHKALLËS SË DYTË**Neni 430**

(1) Ankesë kundër aktgjykimit të gjykatës së shkallës së dytë mund të paraqitet në Gjykatën Supreme të Kosovës në rastin kur:

- 1) Gjykata e shkallës së dytë shqipton dënim me burgim afatgjatë ose vërteton aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë me të cilin është shqiptuar dënim i tillë;
- 2) Gjykata e shkallës së dytë pas shqyrtimit vërteton ndryshe gjendjen faktike nga gjykata e shkallës së parë dhe aktgjykimin e bazon në gjendjen e tillë faktike të vërtetuar ose
- 3) Gjykata e shkallës së dytë ndryshon aktgjykimin lirues të gjykatës së shkallës së parë dhe e zëvendëson me aktgjykim dënues për të akuzuarin.

(2) Gjykata Supreme e Kosovës vendos për ankesat kundër aktgjykimit të shkallës së dytë në seancë të kolegjit të gjyqtarëve sipas dispozitave që vlejné për procedurë të apelit në shkallë të dytë. Në Gjykatën Supreme nuk mund të mbahet shqyrtim.

- (3) Aktgjykimet e Gjykatës Supreme nënshkruhen nga të gjithë gjyqtarët e kolegjit. Një anëtar i kolegjit mund të paraqesë mendim të ndarë, mospajtues ose pajtues mbi çështje ligjore ose faktike lidhur me ankesën, të cilat i bashkëngjiten aktgjykimit.
- (4) Dispozitat e nenit 419 të këtij Kodi zbatohen edhe ndaj të bashkakuzuarit i cili nuk ka të drejtë të paraqesë ankesë kundër aktgjykimit të shkallës së dytë.

KAPITULLI XXXVIII: ANKESA KUNDËR AKTVENDIMIT

Neni 431

- (1) Kundër aktvendimeve të gjyqtarit të procedurës paraprake si dhe kundër aktvendimeve tjera të gjykatës së shkallës së parë, palët dhe personat të drejtat e të cilëve janë shkelur mund të paraqesin ankesë, me përjashtim kur me dispozitat e këtij Kodi shprehimisht nuk lejohet ankesë e tillë.
- (2) Kundër aktvendimit të kolegjit të përbërë nga tre gjyqtarë nuk lejohet ankesë në procedurën paraprake, me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe.
- (3) Aktvendimet që merren për përgatitjen e shqyrtimit gjyqësor dhe të aktgjykimit mund të kundërshtohen vetëm me ankesë kundër aktgjykimit, përveç kur ky Kod parasheh ndryshe.
- (4) Kundër aktvendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës nuk lejohet ankesë.

Neni 432

- (1) Ankesa i paraqitet gjykatës e cila ka marrë aktvendim.
- (2) Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, ankesa kundër aktvendimit paraqitet brenda tri ditëve nga dita e dorëzimit të aktvendimit.

Neni 433

Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, paraqitja e ankesës pezullon ekzekutimin e aktvendimit ndaj të cilit është ushtruar ankesë.

Neni 434

- (1) Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, ankesat kundër aktvendimit të gjykatës së shkallës së parë vendosen në seancë të kolegjit të gjykatës së shkallës së dytë.
- (2) Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, ankesat kundër aktvendimit të gjyqtarit të procedurës paraprake ose të gjyqtarit i cili zbaton procedurën në seancën për konfirmim të aktakuzës shqyrtohen nga kolegji prej tre gjyqtarësh në gjykatën e njëjtë.
- (3) Kur vendos për ankesë, gjykata me aktvendim mund ta hudhë ankesën si të paafatshme ose të papranuar, ta refuzojë si të pabazë, ta aprovojë ankesën dhe ta ndryshojë aktvendimin ose ta anulojë dhe, sipas nevojës, çështjen ta kthejë për rivendosje.
- (4) Kur vendos mbi ankesën kundër aktvendimit me të cilin hudhet aktakuza, gjykata mund të marrë aktgjykim refuzues nëse mëson se për aktgjykim të tillë ka arsye.
- (5) Kur e shqyrton ankesën, gjykata interesohet sipas detyrës zyrtare për të mësuar nëse gjykata e shkallës së parë ka pasur kompetencë lëndore për marrjen e aktvendimit dhe nëse aktvendimi është marrë nga organi i autorizuar.

Neni 435

Dispozitat e neneve 399 deri te 401, neni 407, nenet 409 dhe 417 dhe neni 419 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht në procedurën e ankimit ikundërt aktvendimeve.

Neni 436

Me përjashtim të rasteve kur ky Kod parasheh ndryshe, dispozitat e neneve 431 dhe 435 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për të gjitha aktvendimet tjera të marra sipas këtij Kodi.

Neni 437

Dispozitat e nenit 401 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht edhe për vendimet kundër të cilëve lejohet ankesë e posaçme.

KAPITULLI XXXIX: MJETET E JASHTËZAKONSHME JURIDIKE**1. RISHIKIMI I PROCEDURËS PENALE****Neni 438**

Procedura penale e përfunduar me aktvendim të formës së prerë ose me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet me kërkesën e personave të autorizuar vetëm në rastet dhe sipas kushteve të parapara me këtë Kod.

Neni 439

(1) Aktgjykimi i formës së prerë mund të ndryshohet edhe pa rishikimin e procedurës penale kur:

- 1) Në dy ose më shumë aktgjykime të të njëjtit person të dënuar janë shqiptuar në formë të prerë disa dënime pa i zbatuar dispozitat për shqiptimin e dënimit unik për vepra penale në bashkim;
- 2) Me rastin e shqiptimit të dënimit unik sipas dispozitave për vepra penale në bashkim (neni 72 i Kodit të Përkohshëm Penal) dënimi i përfshirë në dënim sipas një aktgjykimi të mëparshëm për vepra penale në bashkim gjithashtu është marrë parasysh ose
- 3) Aktgjykimi i formës së prerë me të cilin për disa vepra penale është shqiptuar dënim unik pjesërisht nuk mund të ekzekutohet për shkak të amnistisë, faljes ose për shkaqe të tjera.

(2) Në rastin nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 i këtij neni, gjykata me aktgjykim të ri e ndryshon aktgjykimin e mëparshëm për dënimet e shqiptuara dhe shqipton dënim unik. Marrja e aktgjykimin të ri është kompetencë e gjykatës së shkallës së parë që gjykon çështjen ku është shqiptuar lloji më i rëndë i dënimit. Kur shqipton dënime të llojit të njëjtë, aktgjykimi i ri merret nga gjykata e cila ka shqiptuar dënim më të rëndë dhe për dënime të njëjta aktgjykimi merret nga gjykata e cila e fundit shqipton dënimin.

(3) Në rastin nga paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij neni, aktgjykimin e ndryshon gjykata e cila me rastin e shqiptimit të dënimit unik ka përfshirë gabimisht dënimin i cili është përfshirë në ndonjë aktgjykim të mëparshëm.

(4) Në rastin nga paragrafi 1, nënparagrafi 3 i këtij neni, gjykata që gjykon në shkallë të parë ndryshon aktgjykimin e mëparshëm sa i përket dënimit dhe shqipton dënim të ri, ose vendos cila pjesë e dënimit të shqiptuar me aktgjykim të mëparshëm duhet ekzekutuar.

(5) Aktgjykimin e ri e merr gjykata në seancë të kolegjit me propozim të prokurorit publik kur procedura është filluar me kërkesën e tij ose të të akuzuarit, por pas dëgjimit të palës kundërshtare.

(6) Kur në rastet nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 ose 2 i këtij neni me rastin e shqiptimit të dënimit janë marrë parasysh aktgjykimet e gjykatave të tjera, kopja e vërtetuar e aktgjykimit të ri të formës së prerë u dërgohet atyre gjykatave.

Neni 440

(1) Kur aktakuza hudhet sipas nenit 316, paragrafi 2 ose nenit 384 të këtij Kodi, me kërkesën e paditësit të autorizuar vazhdohet procedura posa të pushojnë arsyet për marrjen e aktvendimit të tillë.

(2) Kur në mungesë të kompetencës lëndore aktakuza hudhet me aktvendim të formës së prerë, me kërkesë të paditësit të autorizuar vazhdohet procedura në gjykatën kompetente për çështjen e tillë.

Neni 441

(1) Procedura penale e pushuar në formë të prerë para fillimit të shqyrtimit gjyqësor mund të rishikohet kur prokurori publik tërhiqet nga aktakuza dhe vërtetohet se tërheqja është pasojë e veprës penale të shpërdorimit të pozitës zyrtare të prokurorit publik. Gjatë provimit të veprës penale zbatohen dispozitat nga neni 442, paragrafi 2 i këtij Kodi.

(2) Kur procedura pushohet për shkak se paditësi subsidiar tërhiqet nga ndjekja ose kur sipas këtij Kodi konsiderohet se është tërhequr, paditësi subsidiar nuk mund të kërkojë rishikimin e procedurës.

(3) Kur aktakuza refuzohet në seancë për konfirmim të aktakuzës me aktvendim të formës së prerë për mungesë provash të mjaftueshme për dyshim të bazuar se i pandehuri ka kryer veprën penale të përshkruar në aktakuzë dhe nëse zbulohen dhe mblidhen fakte dhe prova të reja, mund të ngritet aktakuzë e re kur kolegji prej tre gjyqtarësh vendos se provat dhe faktet e reja e arsyetojnë këtë.

Neni 442

(1) Procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet vetëm nëse:

- 1) Provohet se aktgjykimi është mbështetur në dokument të falsifikuar ose në deklaram të rremë të dëshmitarit, ekspertit ose përkthyesit;
- 2) Provohet se aktgjykimi është pasojë e veprës penale të kryer nga gjyqtari, gjyqtari laik ose personi që ka ndërmarrë veprimet hetimore;
- 3) Zbulohen fakte të reja ose paraqiten prova të reja të cilat vetë ose së bashku me provat e mëparshme ka të ngjarë të arsyetojnë pafajësinë e personit të dënuar ose dënimin e tij sipas një dispozite më të butë penale;

- 4) Personi për të njëjtën vepër është gjykuar disa herë ose kur disa persona janë dënuar për vepër të njëjtë të cilën ka mund ta kryejë vetëm një person ose disa prej tyre ose
- 5) Në rastin e dënimit të veprës së vazhduar penale ose veprave të tjera penale të cilat sipas ligjit përfshijnë disa vepra të njëjta ose të ndryshme, zbulohen fakte të reja ose paraqiten prova të reja që tregojnë se i dënuari nuk ka kryer vepër që është përfshirë në veprën penale për të cilën ai është dënuar dhe ekzistimi i fakteve të tilla do të ishte me ndikim vendimtar në caktimin e dënimit.

(2) Procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet vetëm në favor të të pandehurit, përveç nëse vërtetohet që rrethanat nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 dhe 2 të këtij neni janë pasojë e veprës penale të kryer nga i pandehuri ose agjenti i tij kundër një dëshmitari, eksperti, përkthyesi, prokurori publik, gjyqtari ose gjyqtari laik apo të afërmit të tyre me ç'rast procedura penale e përfunduar me aktgjykim të formës së prerë mund të rishikohet kundër të pandehurit. Rishikimi i procedurës penale kundër të pandehurit lejohet vetëm brenda pesë vjetëve nga koha e shpalljes së gjyqimit të formës së prerë.

(3) Në rastet nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 dhe 2 ose paragrafi 2 i këtij neni, me aktgjykim të formës së prerë duhet vërtetuar se personat e tillë a janë shpallur fajtor për veprat penale përkatëse. Kur procedura kundër këtyre personave nuk mund të zbatohet për shkak se kanë vdekur ose ekzistojnë rrethana që përjashtojnë ndjekjen penale, faktet nga paragrafi 1, nënparagrafi 1 dhe 2 ose paragrafi 2 i këtij neni mund të vërtetohen edhe me prova të tjera.

Neni 443

(1) Rishikimin e procedurës penale mund ta kërkojnë palët dhe mbrojtësi. Pas vdekjes së të dënuarit, rishikimin mund ta kërkojë prokurori publik, bashkëshorti, bashkëshorti jashtëmartesor, farefisi në vijë direkte deri në shkallë të parë, prindi adoptues, fëmija i adoptuar, vëllau, motra ose prindi birësues i të dënuarit.

(2) Rishikimi i procedurës penale mund të kërkohet edhe pasi i dënuari vuan dënimin pavarësisht nga afati i parashkrimit, amnistisë ose faljes.

(3) Kur gjykata kompetente për të vendosur mbi rishikimin e procedurës penale (neni 444 i këtij Kodi) mëson se ekzistojnë shkaqe për rishikimin e procedurës penale, për këtë e njofton të dënuarin apo personin e autorizuar për paraqitje të kërkesës.

Neni 444

(1) Kërkesa për rishikimin e procedurës penale vendoset në kolegji prej tre gjyqtarësh të gjykatës së shkallës së parë e cila ka gjykuar në procedurën e mëparshme.

(2) Në kërkesë duhet shënuar bazën ligjore sipas së cilës kërkohet rishikimi si dhe provat me të cilat argumentohen faktet në të cilat mbështetet kërkesa. Nëse kërkesa nuk i përmban këto të dhëna, gjykata e thërret parashtruesin që brenda afatit të caktuar të plotësojë kërkesën.

(3) Me rastin e vendosjes së kërkesës për rishikim, në kolegji nuk merr pjesë gjyqtari i cili ka marrë pjesë në marrjen e aktgjykimit në procedurën e mëparshme.

Neni 445

(1) Gjykata me aktvendim hudh kërkesën kur në bazë të saj dhe shkresave të procedurës së mëparshme vërteton se:

- 1) Kërkesën e ka parashtruar personi i paautorizuar;
- 2) Nuk ka bazë ligjore për rishikim të procedurës;
- 3) Faktet dhe provat në të cilat mbështetet kërkesa janë paraqitur në kërkesën e mëparshme për rishikim të procedurës e cila është refuzuar me aktvendim të formës së prerë;
- 4) Faktet dhe provat nuk ofrojnë arsyë për lejim të rishikimit ose
- 5) Parashtruesi i kërkesës nuk ka vepruar sipas nenit 444 të këtij Kodi.

(2) Kur gjykata nuk e hudh kërkesën, kopja e kërkesës i dërgohet palës kundërshtare, e cila ka të drejtë që brenda tetë ditëve të përgjigjet në kërkesë. Pasi gjykata të merr përgjigje në kërkesë ose kur kalon afati për paraqitjen e përgjigjes, kryetari i trupit gjykues urdhëron gjurmimin e fakteve dhe prezentimin e provave të paraqitura në kërkesë dhe në përgjigje.

(3) Pas përfundimit të gjurmimit, kryetari i trupit gjykues urdhëron që shkresat t'i dërgohen prokurorit publik kur vepra penale ndiqet sipas detyrës zyrtare. Prokurori publik detyrohet t'i kthejë shkresat pa vonesë së bashku me mendimin e tij.

Neni 446

(1) Kur prokurori publik i kthen shkresat, gjykata mund të urdhërojë plotësimin e hetimit. Bazuar në rezultatet e hetimit, gjykata aprovon kërkesën dhe lejon rishikimin e procedurës penale ose e refuzon kërkesën.

(2) Kur gjykata çmon se shkaqet për të cilat ka lejuar rishikimin e procedurës janë edhe në dobi të një të bashkakuzuari i cili nuk ka paraqitur kërkesë për rishikim të procedurës, vepron sipas detyrës zyrtare sikur kërkesa e tillë të ishte paraqitur.

(3) Në aktvendim me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale, gjykata urdhëron caktimin e menjëhershëm të shqyrtimi të ri gjyqësor ose kthimin e çështjes në fazën e hetimit, apo fillimin e hetimit kur hetimi nuk është zbatuar më parë.

(4) Gjykata urdhëron që ekzekutimi i aktgjykimit të shtyhet ose të ndërpritet nëse duke u bazuar në provat e paraqitur çmon se:

- 1) I dënuari në procedurë të përsëritur mund të dënohet me dënim të tillë që pas llogaritjes së dënimit të vuajtur do të duhej të lirohet;

- 2) Ai mund të lirohet nga akuza ose
 - 3) Akuza e ngritur kundër tij mund të refuzohet.
- (5) Kur aktvendimi me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale merr formë të prerë, atëherë pushohet ekzekutimi i dënimit. Por, nëse ekzistojnë kushtet nga neni 281, paragrafi 1 i këtij Kodi, gjykata cakton paraburgimin.

Neni 447

- (1) Për procedurën e re që zbatohet në bazë të aktvendimit me të cilin lejohet rishikimi i procedurës penale vlejnë dispozitat e njëjta si ato të procedurës së mëparshme. Në procedurën e re gjykata nuk detyrohet me aktvendimet e marra në procedurën e mëparshme.
- (2) Në qoftë se procedura e re pushohet para fillimit të shqyrtimit gjyqësor, aktgjykimi i mëparshëm anulohet me aktvendimin mbi pushimin e procedurës.
- (3) Me rastin e marrjes së aktgjykimit të ri, gjykata anulon aktgjykimin e mëparshëm apo vetëm një pjesë të tij, ose e lë në fuqi aktgjykimin e mëparshëm. Në dënim të shqiptuar me aktgjykim të ri, gjykata i llogarit të akuzuarit dënimin e vuajtur, e kur lejohet rishikimi vetëm për ndonjë vepër për të cilën i akuzuari ka qenë i dënuar ose i liruar, gjykata shqipton dënim të ri unik sipas dispozitave të Kodit Penal.
- (4) Gjkata në procedurën e re detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 417 të këtij Kodi.

2. ZBUTJA E JASHTËZAKONSHME E DËNIMIT

Neni 448

Zbutja e jashtëzakonshme e dënimit lejohet kur pas formës së prerë të aktgjykimit paraqiten rrethana të cilat nuk kanë ekzistuar në kohën e marrjes së aktgjykimit ose, megjithëse kanë ekzistuar në atë kohë, gjykata nuk ka qenë në dijeni për to, kurse ato dukshëm do të ndikonin në dënim më të ulët.

Neni 449

- (1) Kërkesë për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit mund të paraqesë prokurori publik kur procedura është zbatuar me kërkesë të tij, i dënuari dhe mbrojtësi i tij.
- (2) Kërkesa për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit nuk e pezullon ekzekutimin e dënimit.

Neni 450

- (1) Për kërkesën mbi zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit vendos Gjykata Supreme e Kosovës.
- (2) Kërkesa për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit i paraqitet gjykatës e cila ka marrë aktgjykimin në shkallë të parë.
- (3) Kryetari i trupit gjykues i gjykatës së shkallës së parë e hudh kërkesën e paraqitur nga personi i paaautorizuar për paraqitjen e saj.
- (4) Gjykata e shkallës së parë vërteton se a ekzistojnë shkaqe për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit dhe pas dëgjimit të prokurorit publik, nëse procedura është zbatuar sipas kërkesës së tij, personit të dënuar ose mbrojtësit të tij e pastaj shkresat me propozimin e arsyetuar ia dërgon Gjykatës Supreme.
- (5) Kur vepra penale e cila ndiqet sipas kërkesës së prokurorit publik, Gjykata Supreme, para marrjes së vendimit mbi zbutjen e jashtëzakonshme të dënimit ia dërgon shkresat Prokurorit Publik të Kosovës i cili mund t'i paraqesë propozim me shkrim gjykatës. Mbrojtësi ka qasje në këto shkresa.
- (6) Gjykata Supreme e Kosovës refuzon kërkesën kur çmon se nuk ka baza ligjore për zbutje të jashtëzakonshme të dënimit. Kur e aprovon kërkesën, gjykata me aktvendim e ndryshon aktgjykimin e formës së prerë lidhur me vendimin mbi dënimin.

3. KËRKESA PËR MBROJTJEN E LIGJSHMËRISË

Neni 451

(1) Kundër vendimit gjyqësor të formës së prerë ose kundër procedurës gjyqësore e cila i ka paraprirë marrjes së vendimit të tillë, pas përfundimit të procedurës penale në formë të prerë mund të paraqitet kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë në rastet vijuese:

- 1) Në rast të shkeljes së ligjit penal;
- 2) Në rast të shkeljes esenciale të ligjit të procedurës penale nga neni 403, paragrafi 1 i këtij Kodi ose
- 3) Në rast të shkeljeve të tjera të dispozitave të procedurës penale kur shkeljet e tilla kanë ndikuar në ligjshmërinë e vendimit gjyqësor.

(2) Kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë nuk mund të ushtrohet për shkak të konstatimit të gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike, as kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës me të cilën është vendosur mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë.

(3) Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, prokurori publik i Kosovës mund të paraqesë kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë për cilëndo shkelje ligjore.

(4) Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 1 të këtij neni, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqitet, gjatë procedurës penale e cila nuk ka përfunduar në formë të prerë, vetëm kundër vendimeve të formës së prerë lidhur me caktimin ose vazhdimin e paraburgimit.

Neni 452

(1) Kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë mund të paraqesë prokurori publik i Kosovës, i pandehuri dhe mbrojtësi i tij. Pas vdekjes së të pandehurit kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në emër të tij mund të paraqesin personat e paraparë në nenin 443, paragrafi 1, fjalë e fundit e këtij Kodi.

(2) Prokurori Publik i Kosovës mund të paraqesë kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në dëm dhe në dobi të të pandehurit.

(3) I pandehuri, mbrojtësi i tij dhe personat e paraparë në nenin 443, paragrafi 1, fjalë e fundit e këtij Kodi mund të paraqesin kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë brenda tre muajve nga dita kur të pandehurit i është dorëzuar vendimi gjyqësor i formës së prerë. Nëse kundër vendimit të gjykatës së shkallës së parë nuk paraqitet ankesë, afati ec nga dita kur vendimi merr formë të prerë.

(4) Kur me vendim të Gjykatës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut është vërtetuar se me vendim përfundimtar janë shkelur të drejtat e njeriut në dëm të të pandehurit, afati për paraqitjen e kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë ec nga dita kur vendimi i Gjykatës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut i dorëzohet të pandehurit.

(5) Pavarësisht nga dispozitat e nenit 451 paragrafi 2 i këtij Kodi, kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë nga paragrafi 4 i këtij neni mund të paraqitet edhe kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës.

Neni 453

(1) Kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë i paraqitet gjykatës e cila ka marrë vendim në shkallë të parë.

(2) Kryetari i trupit gjykues i gjykatës së shkallës së parë me aktvendim hudh kërkesën për mbrojtje të ligjshmërisë nëse:

- 1) Kërkesa është paraqitur kundër vendimit të Gjykatës Supreme të Kosovës (neni 451, paragrafi 2 i këtij Kodi), me përjashtim të rasteve të parapara në nenin 452, paragrafi 5 i këtij Kodi;
- 2) Është paraqitur nga personi i paaautorizuar (neni 452, paragrafi 1 i këtij Kodi) ose
- 3) Kërkesa është paraqitur jashtë afatit (neni 452, paragrafi 3 i këtij Kodi).

(3) Kundër këtij aktvendimi mund të paraqitet ankesë në gjykatën e shkallës së dytë.

(4) Varësisht nga përmbajtja e kërkesës, gjykata e shkallës së parë mund të vendosë që ekzekutimi i vendimit gjyqësor i formës së prerë të shtyhet apo të ndërpritet.

Neni 454

(1) Për kërkesën e mbrojtjes së ligjshmërisë vendos Gjykata Supreme e Kosovës në seancë të kolegjit.

(2) Gjykata Supreme e Kosovës me aktvendim e hudh kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë nëse kërkesa është e papranueshme ose është paraqitur jashtë afatit (neni 453, paragrafi 2 i këtij Kodi). Në të kundërtën, kopjen e kërkesës ia dërgon palës kundërshtare, e cila në afat prej pesëmbëdhjetë ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës mund të paraqesë përgjigje në kërkesë.

(3) Para marrjes së vendimit mbi kërkesën, gjyqtari raportues, sipas nevojës, mund të kërkojë raport për shkeljet e pretenduara ligjore.

(4) Varësisht nga përmbajtja e kërkesës, Gjykata Supreme e Kosovës mund të caktojë shtyrjen ose ndërprerjen e ekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

Neni 455

(1) Me rastin e vendosjes mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë Gjykata Supreme e Kosovës kufizohet vetëm në verifikimin e shkeljeve ligjore në të cilat paraqitësi i kërkesës pretendon.

(2) Kur Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se shkaqet për të cilat ka marrë vendim në dobi të të pandehurit ekzistojnë edhe për ndonjërin nga të bashkakuzuarit që nuk ka paraqitur kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë, vepron sipas detyrës zyrtare sikurse kërkesa e tillë të ishte paraqitur nga personi i tillë.

(3) Kur kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë është paraqitur në dobi të të pandehurit, Gjykata Supreme e Kosovës me rastin e vendosjes detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 417 të këtij Kodi.

Neni 456

Gjykata Supreme e Kosovës me aktgjykim refuzon si të pabazë kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë kur vërteton se nuk ekziston shkelje e ligjit për të cilën pretendon paraqitësi i kërkesës, ose kur kërkesa është paraqitur për shkak të vërtetimit të gabuar ose jo të plotë të gjendjes faktike (nenet 405 dhe 451, paragrafi 2 i këtij Kodi).

Neni 457

(1) Kur Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se kërkesa për mbrojtjen e ligjshmërisë është e bazuar, merr aktgjykim me të cilin, duke pasur parasysh llojin e shkeljes:

- 1) Ndryshon vendimin e formës së prerë;
- 2) Në tërësi ose pjesërisht anulon vendimin e gjykatës së shkallës së parë dhe të gjykatës më të lartë ose vetëm vendimin e gjykatës më të lartë dhe lëndën për vendim të ri ose për rigjykim ia kthen gjykatës së shkallës së parë ose gjykatës më të lartë ose
- 3) Kufizohet vetëm në vërtetimin e shkeljes së ligjit.

(2) Kur Gjykata Supreme e Kosovës çmon se kërkesa e paraqitur për mbrojtjen e ligjshmërisë në dëm të të pandehurit është e pabazë vetëm konstaton shkeljen e ligjit pa ndikuar në vendimin e formës së prerë.

(3) Kur gjykata e shkallës së dytë sipas këtij Kodi nuk ka pasur të drejtë ta mënjanojë shkeljen e ligjit e cila është bërë me vendim të shkallës së parë ose në procedurë gjyqësore që i ka paraprirë atij vendimi dhe Gjykata Supreme e Kosovës vërteton se kërkesa e paraqitur në dobi të të akuzuarit është e bazuar dhe se për mënjanimin e asaj shkelje duhet anuluar ose ndryshuar vendimin e shkallës së parë, Gjykata Supreme e Kosovës e anulon ose e ndryshon edhe vendimin e gjykatës së shkallës së dytë edhe pse me të nuk është shkelur ligji.

Neni 458

Kur me rastin e vendosjes mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë ka dyshim të konsiderueshëm lidhur me saktësinë e fakteve vendimtare të vërtetuara në vendimin kundër të cilit është paraqitur kërkesë, Gjykata Supreme e Kosovës me aktgjykim me të cilin vendos mbi kërkesën për mbrojtjen e ligjshmërisë anulon vendimin dhe urdhëron mbajtjen e shqyrtimit të ri gjyqësori në gjykatën e njëjtë ose në gjykatën tjetër kompetente të shkallës së parë.

Neni 459

- (1) Në qoftë se aktgjykimi i formës së prerë anulohet dhe lënda kthehet për gjykim të ri, procedura merr për bazë aktakuzën e mëparshme ose atë pjesë të saj që ka të bëjë me pjesën e anuluar të aktgjykimit.
- (2) Gjykata detyrohet t'i ndërmerr të gjitha veprimet procedurale dhe t'i shqyrtojë të gjitha çështjet për të cilat e ka paralajmëruar Gjykata Supreme e Kosovës.
- (3) Në gjykatë të shkallës së parë apo në gjykatë të shkallës së dytë palët kanë të drejtë të paraqesin fakte dhe prova të reja.
- (4) Me rastin e marrjes së vendimit të ri, gjykata detyrohet me ndalesën e paraparë në nenin 417 të këtij Kodi.
- (5) Kur krahas vendimit të gjykatës më të lartë anulohet edhe vendimi i gjykatës së ulët, lënda i dërgohet gjykatës së ulët nëpërmjet gjykatës më të lartë.

Neni 460

Kërkesë për mjet të jashtëzakonshëm juridik sipas këtij kapitulli mund të paraqitet në bazë të vendimit të Gjykatës Evropiane mbi të Drejtat e Njeriut në pajtim me procedurat që do të rregullohen me ligj.

PJESA E GJASHTË: PROCEDURA E SHKURTËR, DHËNIA E URDHËRIT NDËSHKIMOR DHE SHQIPTIMI I VËREJTJES GJYQËSORE**KAPITULLI XL: PROCEDURA E SHKURTËR****Neni 461**

Dispozitat e neneve 462 deri 474 të këtij Kodi zbatohen në procedurë të gjykatës komunale për vepra penale për të cilat si dënim kryesor është paraparë gjobë ose burgim deri në tre vjet. Dispozitat tjera të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht lidhur me ato çështje për të cilat këto dispozita nuk parashohin ndryshe.

Neni 462

- (1) Procedura penale fillohet në bazë të propozimakuze së prokurorit publik apo të paditësit subsidiar ose në bazë të padisë private.
- (2) Prokurori publik mund të paraqesë propozimakuzë vetëm në bazë të kallëzimit penal.
- (3) Propozimakuza dhe padia private paraqiten në kopje të mjaftueshme për gjykatën dhe të pandehurin.
- (4) Në procedurë të shkurtër nuk ka procedurë për konfirmim të aktakuzës.
- (5) Neni 307 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 463

(1) Përfundimisht, paraburgimi mund të caktohet kundër personit nëse zbatohet neni 281, paragrafi 1, nënparagrafi 3 i këtij Kodi dhe nëse ekziston dyshim i bazuar se ai ka kryer vepër penale:

- 1) Kur ai fshihet ose kur nuk mund të vërtetohet identiteti i tij, ose kur ekzistojnë rrethana të tjera të cilat tregojnë qartë se ekziston rrezik nga ikja;
- 2) Kur ka arsye për paraburgim sipas nenit 281, paragrafi 1, nënparagrafi 2, pikat (ii) dhe (iii) të këtij Kodi dhe vepra përkatëse është:
 - (i) Vepër penale kundër rendit publik dhe veprimeve ligjore sipas kapitullit XXVIII të Kodit të Përkohshëm Penal ose kundër integritetit seksual sipas kapitullit XIX të Kodit të Përkohshëm Penal;
 - (ii) Vepër penale me elemente të dhunës së dënueshme me dy ose me më tepër vjet burgim ose
 - (iii) Vepër tjetër penale për të cilën mund të shqiptohet dënim me tre vjet burgim.

(2) Para paraqitjes së propozimakuze, paraburgimi mund të zgjasë për aq kohë sa e kërkojnë rrethanat, por jo më gjatë së pesëmbëdhjetë ditë. Për ankesë lidhur me paraburgimin vendos kolegji prej tre gjyqtarësh.

(3) Dispozitat e nenit 287 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për paraburgim që nga dorëzimi i propozimakuze deri në përfundim të shqyrtimit gjyqësor. Gjyqtari detyrohet që çdo muaj të shqyrtojë nëse ende ekzistojnë shkaqet për paraburgim.

(4) Kur i pandehuri gjendet në paraburgim, gjykata detyrohet të veprojë me nguti të posaçme.

Neni 464

Kur kallëzimi penal paraqitet nga i dëmtuari, ndërsa prokurori publik brenda një muaji pas pranimit të kallëzimit penal nuk paraqet propozimakuze dhe nuk e lajmëron të dëmtuarin për hudhjen e kallëzimit penal, i dëmtuari ka të drejtë të fillojë ndjekjen duke i paraqitur gjykatës propozimakuze.

Neni 465

(1) Propozimakuza apo padia private duhet të përmbajë: emrin dhe mbiemrin e të pandehurit me shënimet personale kur dihen, përshtatshmin e veprës penale, gjykatën e cila duhet të mbajë shqyrtimin gjyqësor, propozimin për provat që duhet marrë në shqyrtimin gjyqësor dhe propozimin që i pandehuri të shpallet fajtor dhe të dënohet sipas ligjit.

(2) Kur i pandehuri gjendet në paraburgim ose ka qenë në paraburgim gjatë zbatimit të veprimeve hetimore, në propozimakuze shënohet koha e kaluar në paraburgim.

Neni 466

(1) Kur gjykata pranon propozimakuzen ose padinë private, gjyqtari i vetëm së pari kontrollon nëse gjykata është kompetente për çështjen pastaj nëse ekzistojnë kushtet për hudhjen e propozimakuze apo të padisë private.

(2) Nëse nuk merret asnjë aktvendim nga paragrafi i mëparshëm, gjyqtari urdhëron që propozimakuza ose padia private t'i dërgohet menjëherë të pandehurit dhe cakton shqyrtim gjyqësor.

(3) Gjyqtari i cili e drejton shqyrtimin gjyqësor në procedurë të shkurtër, sipas këtij Kodi ka autorizime të njëjta sikurse kryetari i trupit gjykues.

(4) Neni 319, paragrafi 3 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.

Neni 467

(1) Kur gjyqtari çmon se për gjykim të çështjes kompetencë territoriale ka një gjykatë tjetër, lëndën ia dërgon asaj gjykate pasi aktvendimi të merr formë të prerë. Kur çmon se për gjykim kompetencë ka gjykata më e lartë, lëndën ia dërgon prokurorit publik i cili vepron pranë gjykatës më të lartë për procedim të mëtejshëm. Nëse prokurori publik çmon se për gjykim është kompetente gjykata e cila ia ka dërguar lëndën, ai kërkon të vendosë kolegji prej tre gjyqtarësh para të cilit ai vepron.

(2) Pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor, gjykata sipas detyrës zyrtare nuk mund të deklarohet se nuk ka kompetencë territoriale për çështjen.

Neni 468

(1) Gjyqtari e hudh propozimakuzën ose padinë private kur çmon se ekzistojnë shkaqet nga neni 316, paragrafi 1, nënparagrafët 1 deri në 4 të këtij Kodi dhe neni 316, paragrafi 2 i këtij Kodi për pushimin e procedurës.

(2) Aktvendimi me arsyetim të shkurtër i dërgohet paditësit dhe të akuzuarit.

Neni 469

(1) Gjyqtari në shqyrtim gjyqësor thërret të akuzuarin dhe mbrojtësin e tij, paditësin, të dëmtuarin dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë dhe përfaqësuesit e autorizuar, dëshmitarët, ekspertët dhe përkthyesin. Sipas nevojës, ai siguron edhe sendet që duhet të shërbejnë si provë në shqyrtim gjyqësor.

(2) Në thirrje për shqyrtim gjyqësor i akuzuarit udhëzohet se mund të sjellë prova për mbrojtjen e tij ose që provat me kohë t'ia komunikojë gjykatës që të sigurohen për shqyrtim gjyqësor. Në të kundërtën, ai paralajmërohet se shqyrtimi gjyqësor mund të mbahet pa praninë e tij kur për këtë ekzistojnë kushtet ligjore (neni 472, paragrafi 1 i këtij Kodi) dhe se do konsiderohet se heq dorë nga e drejta në ankesë nëse brenda tetë ditëve nga dita e shpalljes së aktgjykimit nuk paralajmëron ankesë. Së bashku me thirrje të akuzuarit i dërgohet edhe kopja e propozimakuzës apo e padisë private nëse padia nuk i është dorëzuar menjëherë pas shqyrtimit të tyre (neni 466, paragrafi 2 i këtij Kodi). Ai në thirrje gjithashtu udhëzohet se ka të drejtë të angazhojë mbrojtës dhe, nëse mbrojtja nuk është e detyrueshme, se shqyrtimi gjyqësor nuk do të shtyhet për shkak të mosardhjes së mbrojtësit ose nëse i akuzuari vendos të angazhojë mbrojtës në shqyrtim gjyqësor.

(3) Të akuzuarit i dërgohet thirrja së paku tri ditë para shqyrtimit gjyqësor që të ketë kohë të mjaftueshme ndërmjet dërgimit të thirrjes dhe ditës së shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Me pëlqimin e të akuzuarit ky afat mund të shkurtohet.

Neni 470

Shqyrtimi gjyqësor mbahet në selinë e gjykatës. Në raste të ngutshme, veçanërisht kur është e nevojshme të bëhet këqyrja ose kur është në interes të zbatimit më të lehtë të procedurës së marrjes së provave, me lejen e kryetarit të gjykatës mund të caktohet shqyrtimi gjyqësor edhe në vendin e kryerjes së veprës penale ose aty ku duhet të bëhet këqyrja me kusht që këto vende të jenë në kompetencë territoriale të asaj gjykate.

Neni 471

Kundërshtimi për mungesë të kompetencës territoriale mund të paraqitet para fillimit të shqyrtimit gjyqësor.

Neni 472

(1) Kur i akuzuari nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor përkundër thirrjes me rregull, gjyqtari mund të vendosë që shqyrtimi gjyqësor të mbahet pa praninë e tij, me kusht që ai më parë të jetë marrë në pyetje, ndërsa prania e tij nuk është e nevojshme dhe që mbrojtësi i tij të jetë i pranishëm.

(2) Kur mbrojtësi i thirrur me rregull nuk paraqitet në shqyrtim gjyqësor dhe për arsyet e mosardhjes nuk e lajmëron gjykatën ose, nëse largohet pa leje nga shqyrtimi gjyqësor apo kur për shkak të prishjes së rendit gjyqtari ia mohon mbrojtjen e mëtejshme në rastet kur mbrojtja nuk është e detyrueshme, shqyrtimi gjyqësor, nëse i akuzuari nuk merr tjetër mbrojtës mbahet menjëherë pa praninë e mbrojtësit.

Neni 473

(1) Shqyrtimi gjyqësor fillon me lexim të përmbajtjes së propozimakuzës ose të padisë private. Shqyrtimi gjyqësor i filluar përfundon sipas mundësisë pa ndërprerje.

(2) Pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor, gjyqtari menjëherë merr aktgjykimin dhe e shpall atë me arsyetet thelbësore. Aktgjykimi duhet të përpilohet me shkrim brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga dita e shpalljes.

(3) Ankesa kundër aktgjykimit mund të paraqitet brenda tetë ditëve nga dita e dorëzimit të kopjes së aktgjykimit.

(4) Neni 393 i këtij Kodi zbatohet përshtatshëmrisht edhe në rastin e heqjes së paraburgimit pas shpalljes së aktgjykimit.

(5) Kur shqiptohet dënimi me burgim, gjyqtari mund të urdhërojë që i akuzuari të paraburgoset ose të mbahet në paraburgim nëse ekzistojnë shkaqet nga neni 463, paragrafi 1 i këtij Kodi. Në rast të tillë, paraburgimi mund të zgjasë derisa aktgjykimi të merr formë të prerë, por jo më tepër se dënimi me burgim i shqiptuar nga gjykata e shkallës së parë.

(6) Kur gjyqtari gjatë ose pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor mëson se për gjykimin e çështjes kompetencë lëndorë ka gjykata e qarkut ose ekzistojnë kushtet nga neni 384, paragrafi 1 i këtij Kodi, me aktvendim e hudh propozimkuzën.

Neni 474

(1) Para caktimit të shqyrtimit gjyqësor për vepra penale në kompetencë të gjyqtarit të vetëm të cilat ndiqen me padi private, gjyqtari mund të thërret paditësin privat dhe të akuzuarin që në ditën e caktuar të paraqiten në gjykatë për sqarimin paraprak të çështjes kur konsideron se kjo është e nevojshme për përfundimin më të shpejtë të procedurës. Të akuzuarit i dërgohet së bashku me thirrje edhe kopja e padisë private.

(2) Kur nuk arrihet pajtim i palëve dhe padia private nuk tërhiqet, gjyqtari merr deklaratimet nga palët dhe i thërret t'i paraqesin propozimet e veta lidhur me marrjen e provave.

(3) Kur një gjyqtar i vetëm çmon se nuk ekzistojnë kushte për hudhjen e padisë private, atëherë vendos cilat prova duhet të merren në shqyrtim gjyqësor dhe sipas rregullit menjëherë cakton shqyrtimin gjyqësor dhe këtë ua komunikon palëve.

(4) Kur gjyqtari i vetëm çmon se nuk ka nevojë për marrje të provave dhe nuk ka arsye tjetër për caktim të posaçëm të shqyrtimit gjyqësor, menjëherë mund të hapë shqyrtimin gjyqësor dhe pas shqyrtimit të provave të cilat i disponon gjykata vendos lidhur me padinë private. Kjo mundësi veçanërisht shënohet në thirrjen dërguar paditësit privat dhe të akuzuarit.

(5) Kur paditësi privat nuk i përgjigjet thirrjes nga paragrafi 1 i këtij neni, zbatohen dispozitat e neni 60 të këtij Kodi.

Neni 475

(1) Kur gjykata e shkallës së dytë vendos për ankesë kundër aktgjykimit të gjykatës së shkallës së parë të marrë në procedurë të shkurtër, për seancën e kolegjit të shkallës së dytë lajmërohen të dy palët nëse me aktgjykim të shkallës së parë është shqiptuar dënimi me burgim dhe nëse palët kanë kërkuar që të informohen për seancë ose nëse kryetari i kolegjit apo kolegji i gjykatës së shkallës së dytë çmojnë se prania e palëve ose njërës prej tyre do të ishte në dobi të zgjidhjes së çështjes.

KAPITULLI XLI: PROCEDURA PËR DHËNIEN E URDHËRIT NDËSHKIMOR**Neni 476**

(1) Për veprat penale për të cilat parashikohet dënim me gjobë ose burgim deri në tri vjet, për të cilat prokurori publik është informuar në bazë të provave të besueshme nga kallëzimi penal, prokurori publik mund të kërkojë në propozimakuzë që gjykata të jep urdhër ndëshkimor, në të cilin të akuzuarit do t'i shqiptojë dënim përkatës pa e mbajtur shqyrtimin gjyqësor.

(2) Prokurori publik mund të kërkojë shqiptimin e një ose më shumë masave vijuese: dënim me gjobë, ndalim të drejtimit të automjetit, urdhër për publikim të aktgjykimit, konfiskim të sendit, vërejtje gjyqësore ose konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 477

(1) Një gjyqtar i vetëm hudh kërkesën për dhënien e urdhrit ndëshkimor në rastet nga neni 468 të këtij Kodi për vepra penale për të cilat nuk mund të paraqitet kërkesë e tillë, ose kur prokurori publik kërkon shqiptimin e dënimit i cili sipas ligjit nuk është i lejueshëm. Kolegji prej tre gjyqtarësh në afat prej dyzet e tetë orëve vendos për ankesën e prokurorit publik kundër aktvendimit mbi hudhjen e kërkesës.

(2) Kur gjyqtari i vetëm çmon se të dhënat në propozimakuzë nuk ofrojnë bazë të mjaftueshme për dhënien e urdhrit ndëshkimor ose nga të dhënat e tilla mund të pritët shqiptim i ndonjë dënimi tjetër nga ai që e ka propozuar prokurori publik, pasi ta pranojë propozimakuzën cakton shqyrtim gjyqësor dhe i thërret personat nga neni 469 i këtij Kodi. Në rast të tillë, të pandehurit i dërgohet me thirrje vetëm kopja e propozimakuzës pa kërkesën e prokurorit publik për dhënien e urdhrit ndëshkimor.

Neni 478

(1) Kur një gjyqtar i vetëm pajtohet me kërkesën, ai jep urdhër ndëshkimor me aktgjykim.

(2) Në urdhrin ndëshkimor shënohet se pranohet kërkesa e prokurorit publik dhe se shqiptohet dënimi nga kërkesa ndaj të pandehurit, të dhënat personale të të cilit duhet shënuar qartë. Dispozitivi i aktgjykimit mbi urdhërin ndëshkimor përfshin të dhënat e nevojshme nga neni 391, paragraf 1 i këtij Kodi, vendimin për kërkesën pasurore juridike nëse është paraqitur propozimi për realizimin e saj. Në arsyetim shënohen provat që arsyetojnë dhënien e urdhërit ndëshkimor.

(3) Urdhri ndëshkimor përmban udhëzimin për të pandehurin në pajtim me dispozitat e nenit 479, pragrafi 2 i këtij Kodi si dhe njoftimin se pas kalimit të afatit për kundërshtim, kur kundërshtim nuk paraqitet, urdhri ndëshkimor merr formë të prerë dhe ekzekutohet dënimi i shqiptuar kundër të pandehurit.

Neni 479

- (1) Urdhri ndëshkimor i dërgohet të pandehurit dhe mbrojtësit të tij nëse ka mbrojtës, si dhe prokurorit publik.
- (2) I pandehuri ose mbrojtësi i tij në afat prej tetë ditëve pas pranimit mund të paraqesin kundërshtim me shkrim ose me gojë kundër urdhrit ndëshkimor në procesverbal të gjykatës. Kundërshtimi nuk duhet domosdo të arsyetohet. Në të mund të propozohen prova në dobi të mbrojtjes. I akuzuari mund të heqë dorë nga e drejta në kundërshtim, por nga kundërshtimi i paraqitur nuk mund të tërhiqet pas caktimit të shqyrtimit gjyqësor. Pagimi i gjobës para kalimit të afatit për kundërshtim nuk konsiderohet heqje dorë nga e drejta në kundërshtim.
- (3) Të pandehurit i cili për shkaqe të arsyeshme lëshon afatin për paraqitjen e kundërshtimit gjyqtari i lejon kthim në gjendje të mëparshme. Me rastin e vendosjes mbi lutjen për kthim në gjendje të mëparshme zbatohen dispozitat e neneve 96 dhe 97 të këtij Kodi.
- (4) Kur një gjyqtar i vetëm nuk e hudh kundërshtimin si të paafatshëm ose të paraqitur nga personi i paautorizuar, cakton shqyrtim gjyqësor lidhur me propozim akuzën e prokurorit publik dhe më tutje procedon sipas dispozitave të neneve 469 deri në 473 të këtij Kodi.
- (5) Kolegji prej tre gjyqtarësh vendos për ankesë kundër aktvendimit mbi hudhjen e kundërshtimit kundër urdhrit ndëshkimor.

Neni 480

Me rastin e marrjes së aktgjykimit lidhur me kundërshtimin, një gjyqtar i vetëm nuk detyrohet me kërkesën e prokurorit publik nga neni 476, paragrafi 2 i këtij Kodi dhe as me ndalesën nga neni 417 i këtij Kodi.

KAPITULLI XLII: SHQIPTIMI I VËREJTJES GJYQËSORE**Neni 481**

- (1) Vërejtja gjyqësore shqiptohet me aktgjykim.
- (2) Nëse në këtë kapitull nuk është paraparë ndryshe, dispozitat e këtij Kodi lidhur me aktgjykimin me të cilin i pandehuri shpallet fajtor zbatohen përshtatshmërisht edhe ndaj aktgjykimit për vërejtje gjyqësore.

Neni 482

- (1) Aktgjykimi për vërejtje gjyqësore shpallet menjëherë pas përfundimit të shqyrtimit gjyqësor me arsyet esenciale. Neni 400, paragrafi 3 i këtij Kodi zbatohet përshtatshmërisht.
- (2) Në dispozitiv të aktgjykimit për vërejtje gjyqësore shënohen të dhënat personale të të akuzuarit, shënohet se është shqiptuar vërejtje gjyqësore për veprën që është objekt i akuzës dhe emërtimi ligjor i veprës penale. Dispozitivi i aktgjykimit për vërejtje gjyqësore përfshin edhe të dhënat e nevojshme nga neni 391, paragrafi 1, nënparagrafët 4 dhe 6 të këtij Kodi.
- (3) Gjykata në arsyetim të aktgjykimit paraqet shkaqet në të cilat është bazuar me rastin e shqiptimit të vërejtjes gjyqësore.

Neni 483

- (1) Kundër aktgjykimit për vërejtjen gjyqësore mund të paraqitet ankesë sipas arsyeve të parapara në nenin 402, paragrafi 1, nënparagrafët 1, 2 ose 3 të këtij Kodi si dhe për shkak të mosekzistimit të rrethanave që e arsyetojnë shqiptimin e vërejtjes gjyqësore.
- (2) Kur aktgjykimi për vërejtjen gjyqësore përmban vendimin mbi masën për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim, konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale, shpenzimet e procedurës penale ose kërkesën pasurore juridike, ndaj aktgjykimit të tillë mund të ushtrohet ankesë për shkak se gjykata nuk e ka zbatuar drejt masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim ose të konfiskimit të dobisë pasurore të fituar me vepër penale apo për arsye se vendimin për shpenzimet e procedurës penale ose për kërkesën pasurore juridike e ka marrë në kundërshtim me dispozitat ligjore.

Neni 484

Shqiptimi i vërejtjes gjyqësore nënkupton, përveç shkeljeve të ligjit penal nga neni 404, nënparagrafët 1 deri 4 të këtij Kodi edhe kur me vendim lidhur me vërejtjen gjyqësore gjykata tejkalon autorizimet që i ka me ligj përkitazi me masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitimin ose konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 485

- (1) Kur ankesën kundër aktgjykimit për vërejtje gjyqësore e paraqet paditësi në dëm të të akuzuarit, gjykata e shkallës së dytë mund të merr aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor dhe gjykohet me dënim ose shqiptohet dënim alternativ (neni 41 i Kodit të Përkohshëm Penal) kur çmon se gjykata e shkallës së parë saktë ka vërtetuar provat materiale, por zbatimi i drejtë i ligjit kërkon shqiptimin e dënimit.
- (2) Gjykata e shkallës së dytë mund të vendosë për çdo ankesë kundër aktgjykimit mbi vërejtjen gjyqësore me aktgjykim me të cilin propozimakuza ose padia private hudhet, ose me aktvendim ku i akuzuari lirohet nga akuza kur çmon se gjykata e shkallës së parë i ka vërtetuar saktë faktet vendimtare, por zbatimi i drejtë i ligjit kërkon marrjen e ndonjërit nga këto aktgjykime.

(3) Kur ekzistojnë arsyet nga neni 423 i këtij Kodi, gjykata e shkallës së dytë merr aktgjykim me të cilin refuzohet ankesa si e pabazë dhe vërteton aktgjykimin e gjykatës së shkallës së parë mbi vërejtjen gjyqësore.

PJESA E SHTATË: PROCEDURAT E VEÇANTA**KAPITULLI XLIII: PROCEDURA NDAJ PERSONAVE TË CILËT KANË KRYER VEPËR PENALE NËN NDIKIMIN E ALKOOLIT OSE DROGËS****Neni 486**

(1) Me aktgjykim dënues, gjykata mund të shqiptojë masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitimin e kryerësve të varur nga alkooli ose nga droga të cilët kanë kryer vepër penale nën ndikim të alkoolit ose drogës në pajtim me nenet 77 dhe 49 të Kodit të Përkohshëm Penal.

(2) Masën nga paragrafi 1 i këtij neni gjykata mund ta shqiptojë pavarësisht nga sanksioni që i ka shqiptuar të akuzuarit dhe ekzekutimi i saj bëhet pavarësisht nëse i akuzuari gjendet në liri apo në vuajtje të dënimit me burgim.

(3) Gjukata vendos për zbatimin e masës nga paragrafi 1 i këtij Kodi pas dëgjimit të mendimit të ekspertit dhe pas dëgjimit të prokurorit publik dhe mbrojtjes. Mendimi i ekspertit duhet t'i analizojë mundësitë për trajtimin e të pandehurit.

(4) Koha e qëndrimit në institucionin shëndetësor për masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim llogaritet në kohëzgjatjen e dënimit me burgim.

Neni 487

(1) Gjukata e cila ka shqiptuar masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim në institucionin e kujdesit shëndetësor, sipas detyrës zyrtare ose me propozimin e institucionit për kujdes shëndetësor dhe bazuar në mendimin e ekspertit të psikiatrisë i merr të gjitha vendimet lidhur me kohëzgjatjen dhe ndryshimin e masës nga neni 77 i Kodit të Përkohshëm Penal.

(2) Vendimet nga paragrafi i mëparshëm merren nga kolegji prej tre gjyqtarësh pas seancës së dëgjimit. Njoftimi për seancë dëgjimi i dërgohet prokurorit publik dhe mbrojtësit. Para marrjes së vendimit, gjykata ndëgjon mendimin e ekspertit dhe të kryerësit nëse gjendja e tij shëndetësore e lejon këtë.

(3) Në procedurë për shqyrtim të vazhdimit ose ndryshimit të masës për trajtim të detyrueshëm për rehabilitim, kryerësi duhet të ketë mbrojtës.

(4) Çdo dy muaj, gjykata në pajtim me paragrafin 2 të këtij neni vendos sipas detyrës zyrtare nëse ende ekzistojnë kushtet për masën e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim në institucionin për kujdes shëndetësor. Eksperti i cili nuk punon në institucionin e kujdesit shëndetësor ku kryerësi i është nënshtruar trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim, kryen ekspertimin dhe paraqet konstatimin e tij me shkrim dhe ai, kur është e nevojshme, i bën deklaram në gjykatë.

(5) Gjukata pushon zbatimin e masës nga paragrafi 1 i këtij neni kur trajtimi ose rehabilitimi më nuk janë të nevojshëm ose kur ka kaluar koha e përcaktuar në nenin 77, paragrafi 3 i Kodit të Përkohshëm Penal.

Neni 488

Me përjashtim të rasteve kur në këtë kapitull parashihet ndryshe, dispozitat tjera të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për personat të cilët kanë kryer vepra penale nën ndikimin e alkoolit dhe drogës.

KAPITULLI XLIV: PROCEDURA PËR KONFISKIM**Neni 489**

(1) Sendet, që sipas Kodit të Përkohshëm Penal të Kosovës duhet të konfiskohen, konfiskohen edhe kur procedura penale nuk përfundon me aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor kur ekziston rrezik se mund të përdoren për vepër penale ose kur kjo është në interes të sigurisë publike apo për arsye morale.

(2) Organi kompetent i cili e zbaton procedurën merr aktvendim të veçantë për këtë në kohën kur procedura përfundon ose pushon.

(3) Aktvendimin për konfiskim të sendeve nga paragrafi 1 i këtij neni e merr gjykata edhe kur në aktgjykim me të cilin i akuzuari është shpallur fajtor nuk ekziston një vendim i tillë.

(4) Kopja e vërtetuar e vendimit për konfiskim të sendeve i dërgohet pronarit kur dihet identiteti i tij.

(5) Kundër vendimit nga paragrafi 2 dhe 3 i këtij neni pronari i sendeve ka të drejtë ankese kur ai mendon se nuk ka bazë ligjore për konfiskim. Kur aktvendimin nga paragrafi 2 i këtij neni nuk e ka marrë gjykata, ankesa shqyrtohet nga kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës e cila do të ishte kompetent për gjykim në shkallë të parë.

Neni 490

(1) Dobia pasurore e përfituar me kryerjen e veprës penale ose si pasojë e saj vërtetohet në procedurë penale sipas detyrës zyrtare.

(2) Gjykata dhe organet tjera publike të cilat e zbatojnë procedurën, detyrohen të mbledhin prova dhe t'i gjurmojnë rrethanat e rëndësishme për vërtetimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

(3) Kur i dëmtuari ka paraqitur kërkesë pasurore juridike për kthimin e sendeve të përfituara me vepër penale ose parave në vlerën e llogaritur të sendeve, dobia pasurore vërtetohet vetëm për atë pjesë e cila nuk është përfshirë në kërkesën pasurore juridike.

Neni 491

- (1) Kur shqyrtohet konfiskimi i dobisë pasurore të fituar me vepër penale (neni 82 dhe 83 i Kodit të Përkohshëm Penal) në procedurë paraprake dhe në shqyrtim gjyqësor, personi të cilit i është kaluar dobia pasurore si dhe përfaqësuesi i ndërmarrjes afariste ose personi tjetër juridik thirren për t'u marrë në pyetje. Në thirrje paralajmërohet se shqyrtimi gjyqësor mund të mbahet edhe pa praninë e tij.
- (2) Përfaqësuesi i organizatës së biznesit ose personi tjetër juridik në shqyrtim gjyqësor merret në pyetje pas të akuzuarit. Në mënyrë të njëjtë veprohet edhe me personin të cilit i është kaluar dobia pasurore e fituar me vepër penale nëse ai nuk është thirrur si dëshmitar.
- (3) Personi të cilit i është kaluar dobia pasurore dhe përfaqësuesi i organizatës së biznesit ose personi tjetër juridik kanë të drejtë të propozojnë marrjen e provave për përcaktimin e dobisë pasurore dhe me lejen e kryetarit të trupit gjykues t'u bëjnë pyetje të akuzuarit, dëshmitarëve dhe ekspertëve.
- (4) Përjashtimi i publikut nga shqyrtimi gjyqësor nuk vlen për personin në të cilin ka kaluar dobia pasurore dhe për përfaqësuesin e ndërmarrjes afariste apo personin tjetër juridik.
- (5) Kur gjykata vetëm në shqyrtim gjyqësor mëson se është ngritur çështja e konfiskimit të dobisë pasurore, e ndërpret shqyrtimin gjyqësor dhe e thërret personin në të cilin ka kaluar dobia pasurore e fituar me vepër penale ose përfaqësuesin e ndërmarrjes afariste apo personin tjetër juridik.

Neni 492

Gjykata cakton lartësinë e shumës së dobisë pasurore sipas vlerësimit të lirë po qe se vërtetimi i saktë i saj është i lidhur me vështirësi disproporcionale ose ndikon në zvarritje të konsiderueshme të procedurës.

Neni 493

- (1) Kur arsyetohet konfiskimi i dobisë pasurore, gjykata sipas dispozitave që vlejnë për procedurën përmbaruese, me kërkesë të prokurorit publik ose sipas detyrës zyrtare urdhëron masa të përkohshme për të siguruar kërkesën. Neni 116, paragrafi 2 dhe 3 i këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht.

Neni 494

- (1) Gjykata mund të shqiptojë konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale në aktgjykim me të cilin i akuzuari shpallet fajtor ose në aktgjykim mbi vërejtjen gjyqësore si dhe në aktvendim me të cilin shqiptohet masa e trajtimit të detyrueshëm për rehabilitim të kryerësve të veprave penale të varur nga alkooli ose droga.

(2) Në dispozitivin e aktgjykimit ose të aktvendimit, gjykata përcakton shumën e parave dhe sendin e konfiskuar. Kur ka shkaqe të arsyeshme, gjykata mund të lejojë pagesë me këste të dobisë pasurore të fituar nga veprat penale dhe cakton afatin e pagesës dhe shumën e saj.

(3) Kur gjykata ka shqiptuar konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale ndaj personit, ndërmarrjes afariste apo ndaj personit tjetër juridik, kopja e vërtetuar e aktgjykimit ose e aktvendimit i dërgohet edhe personit në të cilin ka kaluar dobia pasurore si dhe përfaqësuesit të organizatës së biznesit apo personit tjetër juridik.

Neni 495

Personat, ndërmarrjet afariste ose personat juridikë nga neni 491 i këtij Kodi mund të kërkojnë rishikimin e procedurës penale lidhur me konfiskimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale.

Neni 496

Neni 400, paragrafët 2 dhe 3 dhe nenet 408 dhe 412 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht në ankesën kundër vendimit mbi konfiskimin e dobisë pasurore.

Neni 497

(1) Gjykata e cila ka urdhëruar ruajtjen e sendeve ose të pasurisë së konfiskuar si mbrojtje të përkohshme të kërkesës për konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale apo të vlerës ekuivalente të pasurisë së fituar me vepër penale, në raste të tilla duhet të veprojë ngutas, ekonomikisht dhe racionalisht si dhe të ruajë me kujdes sendet dhe pasurinë e konfiskuar e cila shërben si mbrojtje e përkohshme e kërkesës.

(2) Procedurën përi ruajtjen e sendit dhe pasurisë nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 498

(1) Në rastet kur procedura penale nuk përfundohet me aktgjykim me të cilin i akuzuari deklarohet fajtor, sendet e fituara me vepër penale nga neni 272 i Kodit të Përkohshëm Penal dhe marrja ose dhënia e paligjshme e shpërblimit, dhuratës ose përfitimit nga nenet 250, 251, 343, 344 dhe 345 të Kodit të Përkohshëm Penal gjithashtu konfiskohen kur:

- 1) Vërtetohen elementet ligjore të veprës penale nga neni 272 i Kodit të Përkohshëm Penal si dhe sende të fituara me vepër penale nga neni 272 i Kodit të Përkohshëm Penal ose
- 2) Vërtetohen elemente ligjore të veprës penale nga nenet 250, 251, 343, 344 ose 345 të Kodit të Përkohshëm Penal si dhe dhënia ose marrja e shpërblimit, dhuratës ose dobisë tjetër pasurore.

(2) Me kërkesë të arsyetuar të prokurorit publik kolegji merr aktvendim të posaçëm për konfiskim nga paragrafi 1 i këtij neni. Prokurori publik në kërkesë shënon të gjitha të dhënat dhe rrethanat e rëndësishme për përcaktimin e prejardhjes së dobisë pasurore të fituar me vepër penale, të sendeve të fituara nga vepra penale ose dhënies të paligjshme të shpërblimit, dhuratës a përfitimit.

(3) Kopja e vërtetuar e aktvendimit me shkrim nga paragrafi 2 i këtij neni i dërgohet pronarit të parave ose pasurisë së konfiskuar nëse ai dihet. Kur pronari nuk dihet, aktvendimi shpallet në stendën e gjykatës dhe pas tetë ditëve konsiderohet se i është dorëzuar pronarit të panjohur.

(4) Pronarët e parave ose të pasurisë së konfiskuar kanë të drejtë ankese kundër aktvendimit nga paragrafi 2 i këtij neni kur ata mendojnë se nuk ka bazë ligjore për konfiskim.

Neni 499

(1) Me përjashtim të rasteve kur ky kapitull parasheh ndryshe, dispozitat tjera të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht në procedurat për konfiskim të dobisë pasurore të fituar me vepër penale dhe për konfiskim në pajtim me nenin 498.

(2) Dispozitat e neneve 490 deri te neni 498 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për konfiskimin e pasurisë me vlerë të njëjtë me dobinë pasurore të fituar me vepër penale (neni 83 dhe 85 i Kodit të Përkohshëm Penal) dhe parave, pasurisë, shpërblimeve, dhuratave dhe dobisë tjetër pasurore nga neni 498 i këtij Kodi.

(3) Dispozitat e nenit 490, paragrafi 1 i këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht në procedurën paraprake. Përveç organeve që zbatojnë procedurën penale, në mbledhjen e të dhënave dhe gjurmimin e rrethanave të rëndësishme për caktimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale marrin pjesë edhe organet e parapara me këtë ligj.

KAPITULLI XLV: PROCEDURA PËR REVOKIMIN E DËNIMEVE ALTERNATIVE**Neni 500**

(1) Kur dënimi me kusht (neni 41 i Kodit të Përkohshëm Penal) kushtëzohet me njërin nga detyrimet nga neni 43, paragrafi 3 i Kodit të Përkohshëm Penal dhe i akuzuari nuk e përmbush detyrimin brenda afatit të caktuar nga gjykata, gjykata e cila ka gjykuar në shkallë të parë fillon procedurën për revokimin e dënimit me kusht sipas propozimit të paditësit të autorizuar ose të dëmtuarit ose sipas detyrës zyrtare.

(2) Gjyqtari të cilit i caktohet çështja gjyqësore, merr në pyetje të dënuarin kur është i arritshëm, shtron pyetjet e nevojshme për vërtetimin e fakteve dhe mbledhjen e provave lidhur me marrjen e vendimit. Pastaj çështja gjyqësore i dërgohet kolegjit.

(3) Kryetari i kolegjit cakton seancën e kolegjit për të cilën e lajmëron prokurorin publik, të dënuarin dhe të dëmtuarin. Mosprania e palëve dhe e të dëmtuarit nëse janë thirrur me rregull nuk pengon mbajtjen e seancës së kolegjit.

(4) Kur gjykata vërteton se i dënuari nuk i ka përmbushur detyrimin e caktuar me aktgjykim, atëherë merr aktgjykimin në pajtim me nenin 47 të Kodit të Përkohshëm Penal.

KAPITULLI XLVI: PROCEDURA PËR MARRJEN E VENDIMIT PËR SHLYERJEN E DËNIMIT NGA EVIDENCA**Neni 501**

(1) Kur ligji parasheh shlyerjen e dënimit pas kalimit të një afati të caktuar, me kusht që kryerës¹ i të mos kryejë vepër të re penale brenda këtij afati (neni 87 i Kodit të Përkohshëm Penal), organi publik kompetent për çështje gjyqësore sipas detyrës zyrtare merr aktvendimin për shlyerjen e dënimit.

(2) Para marrjes së aktvendimit mbi shlyerjen e dënimit bëhen gjurmime të nevojshme, veçanërisht në mbledhjen e të dhënave të cilat tregojnë nëse kundër të dënuarit zbatohet procedurë penale për ndonjë vepër të re penale të kryer para kalimit të afatit të paraparë për heqjen e dënimit.

Neni 502

(1) Kur organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore nuk merr aktvendim mbi shlyerjen e dënimit, personi i dënuar mund të kërkojë të konstatohet se shlyerja e dënimit është bërë në bazë të ligjit.

(2) Kur organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore nuk merr aktvendim sipas kërkesës së të dënuarit brenda tridhjetë ditëve nga dita e marrjes së kërkesës, i dënuari mund të kërkojë që gjykata e cila në shkallë të parë ka marrë aktgjykimin të merr aktvendim për shlyerje të dënimit.

(3) Për këtë kërkesë vendos gjykata pasi të dëgjojë mendimin e prokurorit publik kur procedura është filluar me kërkesë të tij.

Neni 503

Kur dënimi alternativ nuk revokohet pas një viti nga dita e pushimit të kohës së verifikimit, gjykata e cila ka gjykuar në shkallë të parë merr aktvendim me të cilin e shlyen dënimin. Ky aktvendim i dërgohet të dënuarit, prokurorit publik kur procedura është filluar me kërkesë të tij si dhe organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 504

(1) Procedura për shlyerjen e dënimit në bazë të vendimit gjyqësor (neni 88 i Kodit të Përkohshëm Penal) fillohet me kërkesë të të dënuarit.

(2) Kërkesa i paraqitet gjykatës e cila ka vendosur në shkallë të parë.

(3) Gjyqtarit të cilit i caktohet çështja, së pari konstaton nëse ka kaluar afati i paraparë i nevojshëm ligjor, pastaj bën gjurmime të nevojshme, vërteton faktet të cilat i pohon kërkuesi dhe mbledh prova për të gjitha rrethanat e rëndësishme për vendim.

(4) Gjkata për sjelljet e kërkuesit mund të kërkojë raport nga policia në territorin e të cilit ai ka banuar pas vuajtjes së dënimit, ndërsa raport të tillë mund ta kërkojë edhe nga administrata e institucionit ku i dënuari ka vuajtur dënimin.

(5) Pas kryerjes së gjurmimeve dhe pas dëgjimit të prokurorit publik, kur procedura zbatohet sipas kërkesës së tij, gjyqtari ia dërgon lëndën me propozim të arsyetuar kolegjit të gjykatës e cila e ka gjykuar çështjen në shkallë të parë.

(6) Kërkuesi dhe prokurori publik mund të ushtrojnë ankesë ndaj vendimit të gjykatës për shlyerjen e dënimit.

(7) Kur gjykata refuzon kërkesën për shkak se i dënuari me sjelljen e tij nuk e ka arsyetuar shlyerjen e dënimit, i dënuari përsëri mund të paraqesë kërkesë pasi të kalojnë dy vjet nga dita kur aktvendimi mbi refuzimin e kërkesës ka marrë formë të prerë.

Neni 505

Dënimi i shlyer nuk shënohet në certifikatën e lëshuar të bazuar në evidencën e dënimeve për realizimin e të drejtave të individëve.

KAPITULLI XLVII: PROCEDURA PËR DHËNIEN E NDIHMËS JURIDIKE NDËRKOMBËTARE DHE EKZEKUTIMI I MARRËVESHJEVE NDËRKOMBËTARE NË ÇËSHTJET PENALE**Neni 506**

Ndihma ndërkombëtare juridike në çështjet penale jepet sipas dispozitave të këtij Kodi, me përjashtim të rasteve kur marrëveshjet ndërkombëtare parashohin ndryshe. Procedurat për ndihmë juridike ndërkombëtare dhe ekzekutim të marrëveshjeve ndërkombëtare për çështje penale zbatohen në pajtim me nenet 8.1(i), 8.1(cm) dhe 8.1(o) të Kornizës Kushtetuese.

Neni 507

(1) Lutja e gjykatës vendore për ndihmë juridike në çështjet penale i dërgohet agjencive të jashtme nëpërmjet rrugëve diplomatike. Në mënyrë të njëjtë dërgohet edhe lutja e organeve të jashtme për ndihmë juridike nga gjykatat vendore.

(2) Në rastet e ngutshme dhe në kushte të reciprocitetit, lutjet për ndihmë juridike mund të dërgohen nëpërmjet organit publik kompetent për punë të brendshme, ose për rastet e veprave penale të pastrimit të dobisë së fituar me vepër penale ose të veprës penale që ka lidhje me pastrimin e dobisë pasurore të fituar me vepër penale nëpërmjet organit publik kompetent për parandalimin e pastrimit të dobisë së fituar me vepër penale.

(3) Kur zbatohet reciprociteti ose kur ai përcaktohet me marrëveshje ndërkombëtare, ndihma juridike ndërkombëtare në çështje penale mund të këmbëhet drejtpërdrejt ndërmjet organit të Kosovës dhe organit të huaj i cili merr pjesë në procedurë paraprake dhe në procedurë penale. Në rastin e tillë mund të përdoren mjete teknike moderne, në veçanti rrjeti kompjuterik dhe mjetet ndihmëse për transmetimin e fotografisë, zërit dhe impulseve elektronike.

Neni 508

(1) Organi kompetent i dërgon lutjen për ndihmë juridike të pranuar nga agjencitë e huaja organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore i cili pastaj e dërgon për procedim në gjykatën e qarkut në territorin e së cilës personi të cilit duhet t'i dorëzohet ndonjë dokument aktualisht banon që të merret në pyetje ose të ballafaqohet, ose në territorin e së cilës duhet ndërmarrë veprimin hetimor.

(2) Në rastet nga neni 507, paragrafi 2 i këtij Kodi, organi publik kompetent për punë të brendshme ia dërgon lutjet gjykatës përmes organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

(3) Lejimi dhe mënyra e kryerjes së veprimit, që është objekti i lutjes së organit të jashtëm, vendoset në gjykatën e qarkut në pajtim me ligjin në fuqi.

(4) Kur lutja ka të bëjë me vepër penale për të cilën sipas dispozitave vendore nuk lejohet transferim në shtetin e huaj, gjykata konsultohet me organin publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore të Kosovës se a duhet vepruar sipas lutjes apo jo.

Neni 509

- (1) Gjykatat vendore mund të veprojnë sipas lutjes së shtetit të huaj për ekzekutimin e aktgjykimit penal të marrë nga gjykata e huaj ndaj një banori të Kosovës nëse është paraparë me marrëveshje ndërkombëtare ose kur zbatohet parimi i reciprocitetit.
- (2) Lutjes për ekzekutim i bashkëngjitet origjinali ose kopja e vëretuar e aktgjykimit mbi dënimin, zbatimi i të cilit kërkohet, dhe dokumentet e tjera të nevojshme.
- (3) Në rastin nga paragrafi 1 i këtij neni gjykata vendore ekzekuton sanksionin e shqiptuar me aktgjykim të formës së prerë nga gjykata e huaj me shqiptimin e sanksionit në pajtim me ligjin në fuqi në Kosovë.

Neni 510

- (1) Kur organi i huaj paraqet lutje nga neni 509, paragrafi 1 i këtij Kodi, i dënuari mund të arrestohet kur për veprën e tillë penale kërkohet paraburgim sipas këtij Kodi dhe rrethanat specifike tregojnë se ka rrezik ikjeje.
- (2) Kur organi i huaj paralajmëron qëllimin e tij për paraqitje të lutjes nga neni 509, paragrafi 1 i këtij Kodi, i dënuari, me kërkesë të organit të huaj mund të arrestohet nëse plotësohen kushtet e parapara në paragrafin 1 të këtij neni. Lutja e tillë përfshin veprën penale që shkaktoi marrjen e aktgjykimit dënues, kohën dhe vendin e kryerjes së saj dhe përshkrimin sa më të saktë të mundshëm të të dënuarit. Ai gjithashtu përmban një deklaratë të shkurtër të fakteve në të cilat mbështetet aktgjykimi.
- (3) I dënuari mbahet në paraburgim në pajtim me dispozitat e këtij Kodi. Dispozitat për vazhdimin e paraburgimit, e drejta për mbrojtës dhe për ankesë e personave të paraburgosur zbatohen përshtatshëm.
- (4) I paraburgosuri në çdo rast lirohet:
- 1) Pas kalimit të afatit të njëjtë me afatin e privimit të lirisë të shqiptuar me aktgjykimin dënues ose
 - 2) Nëse është arrestuar sipas paragrafit 2 të këtij neni dhe lutja për ekzekutim së bashku me dokumentet e përcaktuara në nenin 509, paragrafi 2 i këtij Kodi nuk është marrë brenda tetëmbëdhjetë ditëve nga dita e arrestimit.

Neni 511

- (1) Gjykata e merr aktgjykimin në kolegjin prej tre gjyqtarësh për ekzekutimin e sanksionit të shqiptuar nga gjykata e huaj.
- (2) Para se gjykata të marrë aktgjykim, të dënuarit i ofrohet mundësia të paraqesë mendimin e tij. Me kërkesën e tij ai dëgjohej personalisht nga gjykata. Pas paraqitjes së kërkesës për këtë, lejohet seanca për marrje drejtpërdrejt në pyetje. Prokurori publik, i dënuari dhe mbrojtësi njoftohen për seancën e kolegjit.
- (3) Gjykatë kompetente është gjykata e qarkut në territorin e së cilës personi i dënuar ka pasur vendbanimin e fundit në Kosovë. Nëse personi i dënuar nuk ka pasur vendbanim të përhershëm në Kosovë, kompetenca territoriale caktohet sipas vendlindjes së tij. Në qoftë se i dënuari nuk ka pasur vendbanim të përhershëm në Kosovë e as nuk ka lindur në Kosovë, Gjykata Supreme e Kosovës cakton njërën nga gjykatat e qarkut me kompetencë lëndore.
- (4) Në dispozitivin e aktgjykimit gjykata shënon dispozitivin e plotë dhe emrin e gjykatës nga aktgjykimi i huaj dhe shqipton sanksionin. Në arsyetim të aktgjykimit shënohen arsyet të cilat janë marrë parasysh me rastin e shqiptimit të sanksionit.
- (5) Gjykata e zëvendëson sanksionin e shqiptuar nga gjykata e huaj me një sanksion të paraparë me ligjin në fuqi në Kosovë për të njëjtën vepër. Lloji dhe kohëzgjatja e këtij sanksioni mund të ndryshojë përderisa nuk është më i rëndë. Nëse ky sanksion i shqiptuar nga gjykata e huaj është më i ulët se minimumi i cili mund të shqiptohet sipas ligjit në fuqi në Kosovë, gjykata shqipton sanksion përkatës pavarësisht nga ky minimum.
- (6) Çdo pjesë e vuajtur e sanksionit të shqiptuar në shtetin e huaj dhe koha e qëndrimit në paraburgim të të dënuarit pas dënimit në shtetin e huaj ose në Kosovë llogaritet në dënim.
- (7) Ankesë kundër aktgjykimit mund të paraqesë prokurori publik, i dënuari dhe mbrojtësi i tij.

Neni 512

Kur shtetasi i huaj i dënuar nga gjykata vendore ose personi i autorizuar me marrëveshje ndërkombëtare i paraqet lutje gjykatës së shkallës së parë që i dënuari ta vuajë dënimin në shtetin e tij, gjykata ka të drejtë të pranojë lutjen nëse kjo është paraparë me marrëveshje ndërkombëtare ose kur zbatohet reciprociteti.

Neni 513

Për veprat penale të falsitetit dhe vënies në qarkullim të parave, prodhimit të paligjshëm, përpunimit dhe shitjes së narkotikëve dhe helmeve, trafikimit me njerëz, prodhimit dhe shpërndarjes së materialeve pornografike, si dhe për vepra penale të tjera për të cilat me konventë ndërkombëtare është paraparë centralizimi i të dhënave, organi që e zbaton procedurën penale detyrohet që menjëherë t'ia dërgojë organit publik kompetent për punë të brendshme shënimet për veprën penale dhe për kryerësin, kurse gjykata e shkallës së parë edhe aktgjykimin e formës së prerë. Kurdo që kryhet vepër penale e pastrimit të dobisë së fituar me vepër penale, të dhënat pa vonesë duhet dërguar organit kompetent për pengim të pastrimit të dobisë së fituar me vepër penale.

Neni 514

- (1) Kur shtetasi i huaj i cili ka vendbanim të përhershëm në shtetin e huaj kryen vepër penale në territorin e Kosovës, të gjitha shkresat për ndjekje penale dhe gjykim, përpos kushteve nga neni 517 i këtij Kodi, mund t'i dorëzohen shtetit të huaj për ndjekje penale dhe gjykim nëse ai i pranon.
- (2) Vendimin për dorëzimin e lëndës në procedurë penale gjatë procedurës paraprake e merr kolegji prej tre gjyqtarësh në bazë të propozimit të prokurorit publik.
- (3) Dorëzimi i lëndës penale mund të lejohet për vepra penale të dënueshme me burgim deri në dhjetë vjet si dhe për veprat penale të rrezikimit të trafikut publik.
- (4) Dorëzimi i lëndës nuk lejohet kur i dëmtuari është banor Kosovës dhe ai e kundërshton këtë, përveç kur është siguruar kërkesa e tij pasurore juridike.
- (5) Kur i pandehuri gjendet në paraburgim, nga shteti i huaj kërkohet që përmes rrugës më të shkurtër të njoftojë brenda tridhjetë ditëve nëse e ndërmerr ndjekjen penale.

Neni 515

- (1) Kërkesa e shtetit të huaj që në Kosovë të ndërmerret ndjekja ndaj banorit të Kosovës për vepër penale të kryer jashtë i dërgohet së bashku me shkresat prokurorit publik kompetent në territorin e të cilit ai person ka vendbanimin e përhershëm.
- (2) Kërkesa pasurore juridike dorëzuar organit kompetent të shtetit të huaj konsiderohet sikur t'i ishte dorëzuar gjykatës kompetente.
- (3) Shteti i huaj i cili ka kërkuar që Kosova të ndërmarrë ndjekje penale njoftohet për refuzimin e ndërmarrjes së ndjekjes penale si dhe për vendimin e formës së prerë të marrë në procedurë penale.

KAPITULLI XLVIII: PROCEDURA PËR TRANSFERIMIN E TË PANDEHURVE DHE TË DËNUARVE BRENDA DHE JASHTË SHTETIT**Neni 516**

(1) Me përjashtim të rasteve kur ligji në fuqi në Kosovë ose marrëveshjet ndërkombëtare parashohin ndryshe, transferimi i të pandehurve ose i të dënuarve kërkohet dhe zbatohet sipas dispozitave të këtij Kodi. Procedurat për transferimin e të pandehurve dhe të dënuarve brenda dhe jashtë shtetit zbatohen në pajtim me nenet 8.1 (i), 8.1 (m) dhe 8.1 (o) të Kornizës Kushtetuese.

(2) Procedura për bashkëpunim me Gjykatën Ndërkombëtare Penale, Tribunalin Ndërkombër për Ndjekjen e Personave Përgjegjës për Shkelje të Rënda të së Drejtës Ndërkombëtare Humanitar të kryera në territorin e ish-Jugosllavisë prej vitit 1991, dhe Tribunalin Ndërkombëtar për Ndjekjen e Personave Përgjegjës për Gjenocid dhe Shkelje të tjera të Rënda të së Drejtës Ndërkombëtare Humanitare të kryera në territorin e Ruandës dhe shtetasve të Ruandës përgjegjës për gjenocid dhe për shkelje të tjera të rënda të kryera në territorin e shteteve fqinje nga 1 janari i vitit 1994 deri në 31 dhjetor të vitit 1994, dhe tribunale të tjera ndërkombëtare nuk përfshihen në këtë Kod dhe rregullohet me rregullore të posaçme.

Neni 517

Parakushtet për transferim të personit në shtetin e huaj janë:

- 1) Që personi transferimi i të cilit kërkohet të jetë shtetas i huaj;
- 2) Që vepra për të cilën kërkohet transferimi nuk është kryer në territorin e Kosovës kundër një banori të Kosovës;
- 3) Që vepra për të cilën kërkohet transferimi është vepër penale sipas ligjit në fuqi në Kosovë dhe sipas ligjit të shtetit ku është kryer;
- 4) Që sipas ligjit në fuqi në Kosovë, ndjekja penale ose ekzekutimi i dënimit nuk është parashkruar para se shtetasi i huaj të jetë paraburgosur ose të jetë marrë në pyetje si i pandehur;
- 5) Që shtetasi i huaj transferimi i të cilit kërkohet ende nuk është liruar ose dënuar në formë të prerë nga gjykata vendore për vepër penale për të cilën kërkohet transferimi, që procedura penale të mos zbatohet në Kosovë kundër tij për vepër penale të paraparë në nenin 100 të Kodit të Përkohshëm Penal dhe, kur procedura penale ka filluar për vepër penale të kryer kundër banorit të Kosovës, kërkesa pasurore juridike e të dëmtuarit të jetë siguruar;
- 6) Që identiteti i personit transferimi i të cilit kërkohet është vërtetuar;
- 7) Që ka prova të mjaftueshme për të mbështetur dyshimin e bazuar se shtetasi i huaj, transferimi i të cilit kërkohet ka kryer vepër konkrete penale dhe se për këtë ekziston aktgjykim i formës së prerë;

- 8) Që transferimi të mos kërkohet për vepër penale për të cilën parashihet dënim me vdekje derisa shteti i cili kërkon transferimin nuk garanton se dënimi me vdekje nuk do të shqiptohet ose nuk do të ekzekutohet;
- 9) Që të mos ekzistojë rrezik real që personi transferimi i të cilit kërkohet të trajtohet ose të dënohet në mënyrë johumane ose degradues;
- 10) Që të mos ketë arsye për dyshim se kërkesa është bërë me qëllim të ndjekjes ose dënimit të personit transferimi i të cilit kërkohet në bazë të racës, gjinisë, shtetësisë ose prejardhjes etnike, religjionit, mendimit politik ose anëtarësimit në ndonjë grup shoqëror;
- 11) Që personi transferimi i të cilit kërkohet nuk gëzon të drejtën e mbrojtjes të paraparë për refugjatë në Kosovë;
- 12) Që lutja për transferim të mos jetë paraqitur për shkak të ndonjë veprimi politik i cili nuk konsiderohet vepër penale nga neni 116 deri te 145 i Kodit të Përkohshëm Penal dhe
- 13) Që transferimi të mos jetë në kundërshtim me të drejtën ndërkombëtare ose standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut për çfarëdo arsye.

Neni 518

- (1) Procedura për transferimin e shtetasit të huaj në shtetin e huaj i cili është i pandehur ose i dënuar fillohet me lutjen e shtetit të huaj.
- (2) Lutja paraqitet nëpërmjet rrugëve diplomatike.
- (3) Lutjes për transferim duhet bashkëngjitur:
 - 1) Të dhënat për identitetin e të pandehurit apo të dënuarit (përshkrim i saktë, fotografi, shenjat e gishtave e të ngjashme);
 - 2) Certifikatën ose të dhënat tjera për shtetësinë e shtetasit të huaj;
 - 3) Aktakuzën, aktgjykimin ose aktvendimin për paraburgim a ndonjë dokument tjetër të ngjashëm në formë origjinale ose në kopje të vërtetuar. Këto shkresa përfshijnë: emrin dhe mbiemrin e personit transferimi i të cilit kërkohet, të dhënat tjera të nevojshme për vërtetimin e identitetit të tij, përshkrimin e veprës, kualifikimin ligjor të veprës penale dhe provat për bazueshmërinë e dyshimit dhe
 - 4) Ekstraktin nga ligji penal i shtetit të huaj i cili duhet zbatuar ose është zbatuar kundër të pandehurit lidhur me veprën penale për të cilën kërkohet transferimi. Kur vepra është kryer në shtetin e tretë duhet bashkëngjitur edhe ekstraktin e ligjit penal të atij shteti.

(4) Nëse lutja dhe shtojca janë përpiluar në gjuhë të huaj, së bashku dërgohet kopja e vërtetuar e përkthimit në pajtim me nenin 15 paragrafi 1 i këtij Kodi.

Neni 519

(1) Lutjen për transferimin e shtetasit të huaj organi kompetent e paraqet nëpërmjet organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore dhe gjyqtarit të procedurës paraprake në gjykatën e qarkut në territorin ku aktualisht banon shtetasi i huaj ose në territorin e të cilit gjendet ai.

(2) Kur nuk dihet vendbanimi ose vendqëndrimi i shtetasit të huaj transferimi i të cilit kërkohet, vendndodhja e tij vërtetohet nëpërmjet policisë.

(3) Kur lutja është në pajtim me kushtet nga neni 518 i këtij Kodi dhe nëse ekzistojnë shkaqet për paraburgim nga neni 281 i këtij Kodi, gjyqtari i procedurës paraprake urdhëron paraburgimin e shtetasit të huaj ose ndërmerr masa të tjera për të siguruar praninë e tij sipas këtij Kodi, përveç kur nga lutja shihet qartë se transferimi nuk lejohet.

(4) Gjyqtari i procedurës paraprake menjëherë pas vërtetimit të identitetit të shtetasit të huaj e njofton atë për arsyet e kërimit të transferimit të tij dhe e udhëzon se ai mund të angazhojë avokat ose se avokati mund t'i caktohet sipas detyrës zyrtare në pajtim me nenin 73 dhe 74 të këtij Kodi, si dhe në rastin kur ndaj shtetasit të huaj është caktuar paraburgimi. Pastaj, gjyqtari i procedurës paraprake thërret shtetasin e huaj të bëjë deklaram për mbrojtjen e tij.

(5) Marrja në pyetje dhe deklarimi i shtetasit të huaj shënohen në procesverbal.

Neni 520

(1) Në raste të ngutshme kur ekziston rrezik që i huaji të arratiset ose të fshihet, policia lejohet të arrestojë shtetasin e huaj me kërkesë të organit të huaj kompetent, pavarësisht se në ç'mënyrë është dërguar kërkesa. Lutja duhet të përfshijë të dhënat për vërtetimin e identitetit të shtetasit të huaj, llojin dhe emërtimin e veprës penale, numrin e vendimit, datën, vendin dhe emrin e organit të jashtëm që ka caktuar paraburgimin dhe deklaratën se transferimi në shtetin e huaj do të kërkohet në procedurë të rëndomtë.

(2) Policia e sjell pa vonesë shtetasin e huaj të arrestuar te gjyqtari i procedurës paraprake i gjykatës kompetente për zbatim të seancës së dëgjimit në pajtim me nenin 282 të këtij Kodi. Kur gjyqtari i procedurës paraprake urdhëron paraburgim kundër shtetasit të huaj, gjyqtari i procedurës paraprake e njofton për këtë organin publik kompetent për punë të brendshme.

(3) Gjyqtari i procedurës paraprake e liron shtetasin e huaj kur pushojnë shkaqet për paraburgim ose kur kërkesa për transferim në shtetin e huaj nuk paraqitet brenda afatit të caktuar nga ai. Ky afat do të caktohet duke marrë parasysh largësinë e shtetit që ka paraqitur kërkesën nga Kosova i cili nuk mund të jetë më i gjatë se tre muaj nga dita e paraburgimit të shtetasit të huaj. Për këtë afat njoftohet shteti i huaj. Me kërkesë të shtetit të huaj, kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës kompetente mund ta vazhdojë këtë afat më së shumti edhe për dy muaj.

(4) Nëse lutja është paraqitet brenda afatit të caktuar, gjyqtari i procedurës paraprake vepron sipas nenit 519, paragrafi 3 dhe 4 i këtij Kodi.

Neni 521

(1) Pas dëgjimit të prokurori publik dhe të mbrojtësit, gjyqtari i procedurës paraprake, sipas nevojës, ndërmerr veprime të tjera hetimore për të vërtetuar se a ekzistojnë arsyet për transferimin e shtetasit të huaj apo për dorëzimin e sendeve me të cilat është kryer ose me ndihmën e të cilave është kryer vepra penale me kusht që këto sende të jenë konfiskuar nga shtetasi i huaj.

(2) Pas përfundimit të gjurmimit, gjyqtari i procedurës paraprake shkresat bashkë me mendimin e tij ia dërgon kolegjit prej tre gjyqtarësh në gjykatën e qarkut.

(3) Kur kundër shtetasit të huaj, transferimi i të cilit kërkohet, zbatohet procedurë penale në një gjykatë vendore për të njëjtën vepër ose për vepër tjetër penale, gjyqtari i procedurës paraprake e shënon këtë në shkresa të lëndës.

Neni 522

(1) Kur kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës së qarkut konstaton se nuk janë plotësuar kushtet paraprake ligjore për transferim, atëherë merr aktvendim me të cilin refuzon lutjen për transferim. Këtë aktvendim gjykata ia dërgon Gjykatës Supreme të Kosovës sipas detyrës zyrtare e cila, pas dëgjimit të prokurorit publik, e vërteton, e anulon ose e ndryshon aktvendimin.

(2) Kur i huaji gjendet në paraburgim, kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës së shkallës së parë mund të vendosë që ai të mbetet në paraburgim derisa aktvendimi për refuzimin e transferimit të marrë formë të prerë.

(3) Aktvendimi i formës së prerë me të cilin është refuzuar transferimi i dërgohet organit kompetent nëpërmjet organit publik kompetent për çështje gjyqësore i cili për këtë e njofton shtetin e huaj.

Neni 523

Kur kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës së qarkut çmon se janë plotësuar parakushtet ligjore për transferim (neni 517 i këtij Kodi) këtë e vërteton me aktvendim. Kundër këtij aktvendimi shtetasi i huaj ka të drejtë ankese në Gjykatën Supreme të Kosovës.

Neni 524

Kur Gjykata Supreme e Kosovës lidhur me ankesën çmon se janë plotësuar kushtet ligjore për transferim të shtetasit të huaj apo kur kundër aktvendimit të gjykatës së shkallës së parë nuk është paraqitur ankese, lëndën ia dërgon organit publik kompetent i cili vendos për transferim.

Neni 525

(1) Organi kompetent merr aktvendim me të cilin lejon ose nuk lejon transferim. Ai mund të vendosë që transferi të shtyhet për shkak se për vepër tjetër penale në gjykatë vendore vazhdon procedura penale kundër shtetasit të huaj, transferimi i të cilit kërkohet, ose për shkak se i huaji vuan dënimin në Kosovë.

(2) Organi kompetent nuk lejon transferimin e shtetasit të huaj nëse nuk janë përmbushur kushtet për transferim nga paragrafët 1-6 dhe 8-13 të nenit 517 të këtij Kodi. Përveç kësaj, organi kompetent mund të refuzojë lutjen për transferim nëse ajo ka të bëjë me vepër penale të dënueshme me burgim deri në tre vjet ose për të cilën gjykata e huaj ka shqiptuar dënim deri në një vjet burgim.

Neni 526

(1) Në aktvendimin me të cilin ai lejon transferimin e shtetasit të huaj organi kompetent shënon se:

- 1) I huaji nuk mund të ndiqet për vepër tjetër penale të kryer para transferimit;
- 2) Ai nuk mund të dënohet për vepër tjetër penale të kryer para transferimit të tij;
- 3) Ndaj tij nuk mund të shqiptohet dënim më i rëndë nga ai për të cilin është dënuar;
- 4) Ai nuk mund t'i dorëzohet shtetit të tretë për ndjekje penale të veprës së kryer para lejimit të transferimit të tij.

(2) Përveç këtyre kushteve, organi kompetent mund të urdhërojë edhe kushte të tjera për transferim.

Neni 527

(1) Aktvendimi me të cilin është vendosur transferimi i komunikohet shtetit të huaj nëpërmjet rrugëve diplomatike.

(2) Aktvendimi me të cilin lejohet transferimi i dërgohet organit publik kompetent për punë të brendshme, i cili urdhëron që shtetasi i huaj të shoqërohet deri në vendin e caktuar ku i dorëzohet autoriteteve të shtetit të huaj i cili ka kërkuar transferimin.

Neni 528

(1) Kur transferimin e personit të njëjtë e kërkojnë disa shtete të huaja për veprën e njëjtë penale, përparësi ka shteti banor i të cilit është ai person. Nëse shteti i tij nuk kërkon transfer, përparësi ka shteti në territorin e të cilit është kryer vepra penale. Nëse vepra penale është kryer në territorin e disa shteteve ose nuk dihet vendi i kryerjes së veprës, përparësi ka shteti i cili i pari ka kërkuar transferim.

(2) Kur transferimin e personit të njëjtë e kërkojnë disa shtete të huaja për vepra të ndryshme penale, përparësi ka ai shtet shtetas i të cilit është personi. Nëse ky shtet nuk e kërkon transferimin e tij, përparësi ka shteti në territorin e të cilit është kryer vepra më e rëndë penale. Kur veprat kanë peshë të njëjtë, përparësi ka shteti i cili i pari ka kërkuar transferim.

Neni 529

(1) Kur kundër personit i cili gjendet në shtetin e huaj zbatohet procedura penale në Kosovë, ose nëse ky person është dënuar nga gjykata vendore, organi kompetent mund të paraqesë lutje për transferimin e tij në Kosovë.

(2) Lutja i paraqitet shtetit të huaj nëpërmjet rrugëve diplomatike së bashku me dokumentet dhe të dhënat nga neni 518 i këtij Kodi.

Neni 530

(1) Kur ekziston rrezik që personi transferimi i të cilit kërkohet në Kosovë mund të arratiset ose të fshihet, organi kompetent mund të kërkojë ndërmarrjen e masave të nevojshme për arrestimin e tij edhe para se të veprohet sipas nenit 529 të këtij Kodi.

(2) Në lutje për paraburgim të përkohshëm, pala që e ka parashtruar kërkesën shënon të dhënat për identitetin e personit të kërkuar, natyrën dhe emërtimin e veprës penale, numrin dhe datën e vendimit, vendin dhe emrin e organit i cili ka urdhëruar paraburgimin apo shënimet për aktgjykimin e formës së prerë, si dhe deklaratën se transferimi do të kërkohet përmes procedurës së rëndomtë.

Neni 531

(1) Kur personi i kërkuar transferohet në Kosovë, ai mund të ndiqet penalisht ose të dënohet vetëm për vepër penale për të cilën është lejuar transferimi.

(2) Kur personi i tillë është dënuar në formë të prerë nga gjykata vendore për vepra të tjera penale të kryera para transferimit për të cilat transferimi nuk është lejuar, zbatohen përshtatshmërisht dispozitat e nenit 439 të këtij Kodi.

(3) Kur transferimi është lejuar dhe pranuar nën kushte të caktuara lidhur me llojin dhe peshën e dënimit, gjykata me rastin e shqiptimit të dënimit detyrohet me këto kushte. Nëse ka filluar zbatimi i një dënimi të shqiptuar më heret, gjykata e cila ka gjykuar në shkallën e fundit e ndryshon aktgjykimin dhe dënimin e shqiptuar e harmonizon me kushtet e transferimit.

(4) Kur personi i transferuar ka qenë i paraburgosur në shtetin e huaj për vepër penale për të cilën është transferuar, koha e kaluar në paraburgim i llogaritet në dënim.

Neni 532

(1) Kur transferimin e kërkon shteti i huaj nga një shtet tjetër i huaj, e personi i kërkuar duhet të shoqërohet nëpër territorin e Kosovës, organi kompetent me rastin e paraqitjes së lutjes nga ana e shtetit të interesuar mund të lejojë shoqërimin me kusht që personi të jetë shtetas i huaj dhe shoqërimi të mos bëhet për vepër politike e cila vepër nuk mund të konsiderohet si vepër penale nga neni 116 deri 145 i Kodit të Përkohshëm Penal dhe që transferimi për çfarëdo arsye të mos jetë në kundërshtim me të drejtën ndërkombëtare ose standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut.

(2) Lutja për shoqërim nëpër territorin e Kosovës përmban të gjitha të dhënat nga neni 518 i këtij Kodi.

(3) Nën kushtet e reciprocitetit, shpenzimet e shoqërimit të personit të tillë nëpër territorin e Kosovës i ngarkohen buxhetit.

Neni 533

Pavarësisht nga neni 517, nënparagrafi 1 i këtij Kodi, banori i Kosovës mund të transferohet në shtetin e huaj nëse:

- 1) Transferimi i tij lejohet me marrëveshje ndërkombëtare dhe
- 2) Janë përmbushur të gjitha parakushtet për transferim nga neni 517 i këtij Kodi, përveç nënparagrafit 1.

Në rastin e tillë dispozitat e këtij kapitulli zbatohen përshtatshmërisht.

KAPITULLI XLIX: PROCEDURA PËR KOMPENSIM DËMI, REHABILITIM DHE PËR USHTRIMIN E TË DREJTAVE TË TJERA TË PERSONAVE TË DËNUAR OSE TË ARRESTUAR PA ARSYE

1. PROCEDURA PËR KOMPENSIMIN E DËMIT TË PERSONAVE TË DËNUAR OSE TË ARRESTUAR PA ARSYE

Neni 534

(1) Të drejtë në kompensim dëmi për dënim të paarsyeshëm ka personi kundër të cilit është shqiptuar sanksioni penal në formë të prerë ose që është shpallur fajtor dhe është liruar nga dënimi por që më vonë, sipas mjetit të jashtëzakonshëm juridik, procedura e re është pushuar në formë të prerë ose me aktgjykim të formës së prerë është liruar nga akuza ose akuza është refuzuar, përveç në këto raste:

- 1) Kur pushimi i procedurës ose aktgjykimi me të cilin akuza është refuzuar ka ndodhur për arsye se në procedurën e re paditësi subsidiar apo paditësi privat është tërhequr nga ndjekja ose i dëmtuari është tërhequr nga propozimi si rezultat i marrëveshjes me të pandehurin ose
- 2) Kur në procedurën e rishikimit me aktgjykim është refuzuar akuza për shkak të moskompetencës së gjykatës, e paditësi i autorizuar e ka ndërmarrë ndjekjen në gjykatën kompetente.

(2) I dënuari nuk ka të drejtë në kompensim dëmi në qoftë se me pohimin e tij të rremë ose në mënyrë tjetër ka shkaktuar me qëllim dënimin e tij, përveç kur për këtë ka qenë i shtrënguar.

(3) Në rast të dënimit për vepra penale në bashkim, e drejta në kompensim dëmi ekziston për veprën penale për të cilën plotësohen kushtet për njohjen e kompensimit.

Neni 535

(1) E drejta për kompensim dëmi parashkruhet tri vjet pas formës së prerë të aktgjykimit të shkallës së parë me të cilin i akuzuar është liruar nga akuza ose me të cilin është refuzuar akuza, apo nga forma e prerë e aktvendimit me të cilin procedura është pushuar. Kur për ankesë vendos gjykata më e lartë, e drejta për kompensim parashkruhet pas tri vitesh nga dita e marrjes së vendimit nga gjykata e tillë.

(2) Para se të paraqesë padinë në gjykatë për kompensim dëmi, i dëmtuari kërkesën e tij ia drejton organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore për arritjen e marrëveshjes për ekzistimin e dëmit, llojin dhe lartësinë e kompenzimit.

(3) Në rastin nga neni 534, paragrafi 1, nënparagrafi 2 i këtij Kodi kërkesa mund të vendoset vetëm kur paditësi i autorizuar nuk e ka ndërmarrë ndjekjen në gjykatën kompetente brenda prej tre muajve nga dita e marrjes së aktgjykimit të formës së prerë. Nëse pas kalimit të këtij afati paditësi i autorizuar ndërmerr ndjekjen në gjykatën kompetente, ndërpritet procedura për kompensim dëmi derisa të përfundojë procedura penale.

Neni 536

(1) Kur kërkesa për kompensim dëmi nuk miratohet ose organi publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore dhe i dëmtuari nuk arrijnë marrëveshje brenda tre muajsh nga dita e paraqitjes së kërkesës, i dëmtuari mund të paraqesë padinë për kompensim dëmi në gjykatën kompetente. Nëse arrihet marrëveshje vetëm për një pjesë të kërkesës, i dëmtuari mund të paraqesë padi për pjesën tjetër të kërkesës.

(2) Derisa zgjat procedura nga paragrafit 1 i këtij neni nuk ec afati i parashkrimit nga neni 535, paragrafi 1 i këtij Kodi.

(3) Padia për kompensim dëmi paraqitet kundër organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

Neni 537

(1) Trashëgimtarët trashëgojnë të drejtën e personit të dëmtuar vetëm për kompensim dëmi material. Nëse i dëmtuari ka paraqitur kërkesë, trashëgimtarët mund të vazhdojnë procedurën vetëm në kufijtë e kërkesës së paraqitur për kompenzimin e dëmit material.

(2) Pas vdekjes së të dëmtuarit, trashëgimtarët e tij mund ta vazhdojnë procedurën për kompensim dëmi apo ta fillojnë procedurën nëse personi i dëmtuar ka vdekur para kalimit të parashkrimit dhe nëse nuk ka hequr dorë nga kërkesa për kompenzim.

Neni 538

(1) E drejta në kompenzim dëmi i takon gjithashtu:

- 1) Personit i cili ka qenë në paraburgim e kundër tij nuk është filluar procedurë penale ose procedura është pushuar me aktvendim të formës së prerë ose ai me aktgjykim të formës së prerë është liruar nga akuza apo akuza është refuzuar;
- 2) Personit i cili ka vuajtur dënimin me heqje të lirisë dhe me rastin e rishikimit të procedurës penale ose kërkesës për mbrojtjen e ligjshmërisë i është shqiptuar dënim me burgim më të shkurtër nga dënimi të cilin e ka vuajtur, apo i është shqiptuar saksion penal që konsiston me heqje lirie ose është deklaruar fajtor dhe është liruar nga dënimi;
- 3) Personit i cili për shkak të gabimit ose veprimit të paligjshëm të një organi është arrestuar pa arsye ose është mbajtur një kohë në paraburgim apo në një institucion korrektues për vuajtjen e dënimit ose masës së shqiptuar dhe
- 4) Personit i cili në paraburgim ka kaluar kohë më të gjatë se sa dënimi me burgim për të cilin është gjykuar.

(2) Personi i cili sipas nenit 211 ose 212 të këtij Kodi është arrestuar pa bazë ligjore, i takon e drejta në kompenzim dëmi në qoftë se kundër tij nuk është caktuar paraburgimi dhe

koha e paraburgimit nuk i është llogaritur në dënimin e shqiptuar për vepër penale ose kundërvajtje.

(3) Kompensim dëmi nuk i takon personit i cili me veprimet e tij të palejueshme ka shkaktuar heqjen e lirisë. Në rastet nga paragrafi 1, nënparagrafët 1 dhe 2 të këtij neni përjashtohet e drejta në kompensim dëmi kur ekzistojnë rrethanat nga neni 534, paragrafi 1, nënparagrafët 1 dhe 2 të këtij Kodi.

(4) Në procedurën për kompenzimin e dëmit në rastet e parapara në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, dispozitat e këtij kapitulli zbatohen përshtatshmërisht.

2. REHABILITIMI

Neni 539

(1) Kur rasti i dënimit të paarsyeshëm ose i arrestimit të pabazë të ndonjë personi është paraqitur në mjetet publike të informimit dhe me këtë është cënuar prestigji i personit, gjykata, me kërkesën e tij, shpall njoftimin në gazetë ose në mjetin tjetër të informimit publik për vendimin nga i cili shihet qartë se dënimi ishte i paarsyeshëm ose arrestimi pabazë. Kur rasti nuk është paraqitur më mjetet e informimit publik me kërkesën e personit, njoftimi i tillë i dërgohet punëdhënësit të tij. Pas vdekjes së të dënuarit, e drejta për paraqitjen e kësaj kërkesë i takon bashkëshortit të tij apo bashkëshortit jashtëmartesor, fëmiëve, prindërve, vllëzerve dhe motrave të tij.

(2) Kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni mund të paraqitet edhe kur nuk është bërë kërkesë për kompensim dëmi.

(3) Pavarësisht nga kushtet e parapara në nenin 534 të këtij Kodi, kërkesa nga paragrafi 1 i këtij neni mund të paraqitet edhe kur me mjetin e jashtëzakonshëm juridik ndryshohet cilësimi juridik i veprës, kur për shkak të cilësimit juridik në aktgjykimin e mëparshëm është cënuar rëndë prestigji i personit të dënuar.

(4) Kërkesa nga paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij neni i paraqitet brenda gjashtë muajsh (neni 535, paragrafi 1 i këtij Kodi) në gjykatën e cila në procedurën penale ka gjykuar në shkallë të parë. Për kërkesë vendos kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës së qarkut. Me rastin e vendosjes për kërkesë zbatohen përshtatshmërisht dispozitat e nenit 534, paragrafët 2 dhe 3 dhe neni 538, paragrafi 3 i këtij Kodi.

Neni 540

Gjykata e cila ka gjykuar në procedurë penale në shkallë të parë, sipas detyrës zyrtare merr aktvendim me të cilin e anulon regjistrimin e dënimit të paarsyeshëm në evidencën e dënimeve. Aktvendimi i dërgohet organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore. Të dhënat nga vendimi i anuluar nuk i komunikohen askujt.

Neni 541

Personi i autorizuar për shikim dhe kopjim të shkresave lidhur me dënimin e paarsyeshëm ose me heqjen e lirisë pa bazë të personit nuk mund t'i përdorin këto shënime në mënyrë të dëmshme për rehabilitimin e personit kundër të cilit është zbatuar procedura penale. Kryetari i gjykatës detyrohet që për këtë të paralajmërojë personin të cilit i lejohet shikimi dhe kjo shënohet në shkresë me nënshkrimin e atij personi.

3. PROCEDURA PËR REALIZIMIN E TË DREJTAVE TË TJERA**Neni 542**

(1) Personit të cilit për shkak të dënimit të paarsyeshëm ose heqjes së lirisë pa bazë i ka pushuar marrëdhënia e punës ose sigurimi social sipas sistemit të mirëqenies sociale, ka të drejtë të përfitojë kohën e humbur të papunësisë dhe të sigurimit duke ia llogaritur kohën e humbur të papunësisë sikur të ishte i punësuar gjatë dënimit ose arrestimit të pabazë. Në stazh llogaritet edhe koha që ka qenë pa punë për shkak të dënimit të paarsyeshëm ose heqjes së lirisë pabazë, nëse humbja e vendit të punës nuk është shkaktuar me fajin e atij personi.

(2) Me rastin e çdo vendosjeje për të drejtën në të cilën ndikon gjatësia e stazhit të punës apo stazhit të sigurimit social, organi kompetent merr parasysh stazhin e njohur nga paragrafi 1 i këtij neni.

(3) Kur organi kompetent nga paragrafi 2 i këtij neni nuk e merr parasysh stazhin e njohur nga paragrafi 1 i këtij neni, i dëmtuari mund të kërkojë që gjykata nga neni 536 i këtij Kodi të konfirmojë njohjen e asaj kohe sipas ligjit. Padia paraqitet kundër organit kompetent i cili refuzon të pranojë stazhin e pranuar dhe kundër organit publik kompetent në lëmin e çështjeve gjyqësore.

(4) Me kërkesë të organit në të cilin realizohet e drejta nga paragrafi 2 i këtij neni, kontributi i caktuar për kohën e pranuar nga paragrafi 1 i këtij neni paguhet nga mjetet buxhetore.

(5) Stazhi i sigurimit social i pranuar me paragrafin 1 të këtij neni në tërësi llogaritet në stazhin pensional.

KAPITULLI L: PROCEDURA PËR DHËNIEN E LETËRRESHTIMIT DHE SHPALLJEVE PUBLIKE**Neni 543**

Kur nuk dihet vendbanimi i përhershëm apo i përkohshëm i të pandehurit, kurse me dispozitat e këtij Kodi kjo është e nevojshme, gjykata kërkon nga policia që i pandehuri të kërkohej dhe që gjykata të njoftohet për adresën e tij.

Neni 544

(1) Lëshimi i letërreshtimit mund të urdhërohet kur i pandehuri gjendet në arrati, e kundër të cilit është filluar procedura penale për veprë penale e cila ndiqet sipas detyrës zyrtare dhe për të cilën veprë mund të shqiptohet sipas ligjit dënim me të paktën dy vjet burgim dhe kur është lëshuar urdhërarrest ose aktvendim për caktimin e paraburgimit.

(2) Lëshimi i letërreshtimit urdhërohet nga gjykata e cila e zbaton procedurën penale. Në procedurë paraprake lëshimi i letërreshtimit urdhërohet nga gjyqtari i procedurës paraprake me propozim të prokurorit publik.

(3) Lëshimi i letërreshtimit urdhërohet edhe në rastet kur i pandehuri është arratisur nga institucioni ku vuan dënimin, pavarësisht nga lartësia e dënimit, ose kur është arratisur nga institucioni ku vuan masën e trajtimit të detyrueshëm që konsiston me heqje lirie. Në këtë rast urdhrin e lëshon drejtori i institucionit.

(4) Urdhëri i gjykatës ose i drejtorit të institucionit për lëshimin e letërreshtimit i dërgohet policisë për ekzekutim.

(5) Policia mban evidencë mbi letërreshtimet e lëshuara. Të dhënat për personat ndaj të cilëve është lëshuar letërreshtim fshihen nga evidenca posa organi kompetent e revokon letërreshtimin.

Neni 545

(1) Nëse janë të nevojshme të dhënat për sendet e caktuara lidhur me veprën penale ose këto sende duhet të gjenden, sidomos nëse janë të nevojshme për identifikimin e kufomës së paidentifikuar, organi kompetent i cili e zbaton procedurën, urdhëron shpalljen me të cilën kërkon që të dhënat dhe njoftimet t'i dërgohen organit i cili e zbaton procedurën.

(2) Policia mund të publikojë fotografitë e kufomave dhe të personave të zhdukur kur ekziston arsye për dyshim se vdekja apo zhdukja e këtyre personave është shkaktuar me veprë penale.

Neni 546

Organi i cili ka urdhëruar letërreshtimin ose shpalljen e tërheq atë menjëherë kur gjendet personi ose sendi i kërkuar, kur kalon afati i parashkrimit për ndjekje penale ose i ekzekutimit të dënimit dhe kur paraqiten shkaqe të tjera për të cilat letërreshtimi ose shpallja më nuk janë të nevojshme.

Neni 547

- (1) Letërreshtimin dhe shpalljen publike e urdhëron organi publik kompetent për punë të brendshme.
- (2) Për njoftimin e opinionit me letërreshtim ose shpallje mund të shfrytëzohen edhe mjetet e informimit publik.
- (3) Nëse është e besueshme se personi për të cilin është urdhëruar letërreshtimi gjendet jashtë shtetit, organi kompetent mund të lëshojë edhe letërreshtim ndërkombëtar.
- (4) Me lutjen e organit të jashtëm, organi publik kompetent për punë të brendshme mund të lëshojë letërreshtim për personin për të cilin dyshohet se gjendet në Kosovë, me kusht që në lutje të shënohet se në rast se gjendet ky person do të kërkohet transferimi i tij.
- (5) Dispozitat e këtij neni zbatohen përshtatshmërisht edhe në rastet kur policia shpall kërkimin e personave ose sendeve.

PJESA E TETË: DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT**KAPITULLI LI: DISPOZITAT KALIMTARE DHE TË FUNDIT****Neni 548**

Pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi, kur në gjykatën komunale për shkak të numrit të pamjaftueshëm të gjyqtarëve nuk mund të formohet kolegji nga neni 22, paragrafi 3 i këtij Kodi, çështjet në kompetencë të këtij kolegji i kryen kolegji prej tre gjyqtarësh i gjykatës drejtpërdrejt më të lartë.

Neni 549

Hetimet e filluara para hyrjes në fuqi të këtij Kodi, por të papërfunduara deri në këtë datë, vazhdojnë dhe përfundohen në pajtim me dispozitat e ligjit të përparshëm në fuqi.

Neni 550

Procedura penale në shkallë të parë në të cilën aktakuza, propozimakuza ose padia private është paraqitur para datës së hyrjes në fuqi të këtij Kod, por që nuk janë përfunduar deri në këtë datë, vazhdojnë në pajtim me dispozitat e ligjit të mëparshëm në fuqi deri:

- 1) Në pushim të procedurës penale me aktvendim të formës së prerë ose
- 2) Kur aktgjykimi i marrë në shqyrtim gjyqësor merr formë të prerë.

Neni 551

(1) Procedura për rishqyrtim të jashtëzakonshëm të aktgjykimit të formës së prerë dhe për kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë të cilat janë paraqitur para datës së hyrjes në fuqi të këtij Kodi, por që nuk janë përfunduar deri në këtë datë, vazhdon dhe përfundon sipas dispozitave të ligjit të mëparshëm në fuqi.

(2) I dënuari dhe mbrojtësi i tij mund të paraqesin kërkesë për mbrojtjen e ligjshmërisë vetëm për ato aktgjykime që marrin formë të prerë pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi.

Neni 552

(1) Çështjet penale që janë në procedim e sipër në gjykatat e Kosovës në kohën e hyrjes në fuqi të këtij Kodi dhe për të cilat ka ndryshuar cilësimi juridik i veprës penale ose kompetenca lëndore përfundohen në këto gjykata.

(2) Nëse pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi, gjykata më e lartë e anulon vendimin e gjykatës më të ulët, lënda i dërgohet gjykatës kompetente sipas këtij Kodi.

Neni 553

(1) Nëse me hyrjen në fuqi të këtij Kodi është duke ecur ndonjë afat, afati i tillë llogaritet në pajtim me dispozitat e këtij Kodi, përveç nëse afati i mëparshëm ka qenë më i gjatë ose dispozitat e këtij kapitulli parashohin ndryshe.

(2) Për vepra penale për të cilat kryerësi ndiqet penalisht në pajtim me dispozitat e këtij Kodi me propozim të të dëmtuarit, afati nga neni 54, paragrafi 1 i këtij Kodi fillon të ecë nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Kodi.

(3) Procedura penale për vepra penale që ndiqen sipas detyrës zyrtare ose me padi private para hyrjes në fuqi të këtij Kodi, edhe pas hyrjes në fuqi të propozimit, zbatohet sipas dispozitave që ishin në fuqi para hyrjes në fuqi të këtij Kodi nëse aktakuza ose padia private janë paraqitur para hyrjes në fuqi të këtij Kodi.

(4) Nëse pas hyrjes në fuqi të këtij Kodi paraqitet ankesë ose me mjet të jashtëzakonshëm juridik anulohet aktgjykimi i procedurës për vepër penale që sipas dispozitave të reja ndiqet me propozim, padia private në procedurat e zbatuara në bazë të dispozitave të mëparshme do të konsiderohet si propozim dhe, nëse kemi vepër penale që është ndjekur sipas detyrës zyrtare, afati për dorëzimin e propozimit ec nga dita kur i dëmtuari është informuar për anulimin e aktgjykimit të shkallës së parë ose për rishikimin e procedurës penale.

Neni 554

(1) Me hyrjen në fuqi të këtij Kodi, dispozitat në rregulloret dhe urdhëresat administrative të UNMIK-ut të cilat rregullojnë çështjet nga ky Kod pushojnë të zbatohen, përpos nëse me këtë Kod ose me ndonjë rregullore është paraparë ndryshe.

(2) Me hyrjen në fuqi të këtij Kodi pushojnë të zbatohen dispozitat e Ligjit të Procedurës Penale në fuqi, përpos nëse me këtë Kod është paraparë ndryshe.

Neni 555

Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm mund të lëshojë urdhëresa administrative për zbatimin e këtij Kodi.

Neni 556

Versioni në gjuhën angleze, shqipe dhe serbe do të jenë njësoj autentike. Në rast mosmarrëveshjeje, mbizotëron versioni në gjuhën angleze.

Neni 557

Ky Kod hyn në fuqi më 6 prill të 2004.